

2025

VÄLFÄRDSOMRÅDES-
OCH KOMMUNALVALET

1

VALANVISNING

Kommunala centralvalnämndens uppgifter

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

VAALIT
VAL

VALANVISNINGARNA FÖR VÄLFÄRDSOMRÅDES- OCH KOMMUNALVALET SOM FÖRRÄTTAS 2025

Justitieministeriet utfärdar med stöd av 10 § i vallagen (714/1998) för vederbörande valmyndigheter följande valanvisningar för välfärdsområdesvalet den 13 april 2025. Valanvisningarna gäller fr.o.m. den 1 januari 2025 t.o.m. den 31 maj 2025.

Valanvisningar

- Nr. 1: Kommunala centralvalnämndens uppgifter
- Nr. 2: Valnämndens uppgifter
- Nr. 3: Förhandsröstning på en anstalt
- Nr. 4: Förhandsröstning på ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet
- Nr. 5 Hemmaröstning
- Nr. 6: Förhandsröstning utomlands
- Nr. 7: Välfärdsområdesvalnämndens uppgifter

Helsingfors den 23 december 2024

Valdirektör

Arto Jääskeläinen

Specialsakkunnig

Laura Nurminen

Besöksadress
Sjötullsgatan
HELSINGFORS

Postadress
PB 25
00023 STATSRÅDET

Telefon
02951 50320

Fax
09 1606 7730

E-post
kirjaamo.om@gov.fi

Julkaisija: OIKEUSMINISTERIÖ
Utgivare: JUSTITIEMINISTERIET

Teksti: Oikeusministeriö
Text: Justitieministeriet

Paino: Grano Oy, 2025
Tryckning: Grano Oy, 2025

Innehåll:

1. ALLMÄNT OM VÄLFÄRDSOMRÅDES- OCH KOMMUNALVALET 2025	7
2. KOMMUNALA VALMYNDIGHETER	10
2.1 Allmänt	10
2.2 Valmyndigheternas behörighet, jäv och ansvar	10
3. KOMMUNALA CENTRALVALNÄMNDEN	13
3.1 Centralvalnämndens sammansättning	13
4. FÖRBEREDANDE UPPGIFTER	15
4.1 Informering om röstningsarrangemangen	15
4.2 Utbildning av kommunens valmyndigheter	16
4.3 Översändande av valmaterial	17
4.4 Ibruktagande av valdatasystemet	27
4.5 Förberedelser inför röstningen på valdagen	29
4.6 Förberedelser inför allmän förhandsröstning	33
4.7 Förberedelser inför röstning på anstalter	36
4.8 Förberedelser inför hemmaröstning	37
4.9 Befullmäktigande av valobservatörer	47
5. UPPGIFTER I SAMBAND MED KANDIDATUPPSTÄLLNINGEN	48
5.1 Allmänt	48
5.2 Kandidatansökningarnas innehåll och format	49
5.3 Centralvalnämndens uppgifter i samband med kandidatuppställningen	51
6. GRANSKNING AV FÖRHANDSRÖSTNINGSHANDLINGAR OCH BREVRÖSTNINGSHANDLINGAR	54
6.1 Mottagande av handlingar som ska granskas hos centralvalnämnden	54
6.2 Förvaring av inkomna ytterkuvert	57
6.3 Granskningsförfarande	57
6.4 Postning av ytterkuvert till en annan centralvalnämnd	81
7. VALLÄNGDERNA OCH DISTRIBUTION AV DEM	83
7.1 Vallängdens innehåll	83
7.2 Utskrift och distribution av vallängden till centralvalnämnderna	84
7.3 Granskning och kvittering av mottagandet av vallängderna	84
7.4 Hantering av vallängden	85
7.5 Införande av anteckningar i vallängderna	85
7.6 Om vallängdernas offentlighet	86
8. RÄKNING AV RÖSTERNA OCH FASTSTÄLLANDE AV RESULTATET ...	87
8.1 Förberedande åtgärder	87
8.2 Räkning av förhandsrösterna	88
8.3 Tillkännagivande av den preliminära rösträkningen	91
8.4 Kontrollräkning av rösterna och fastställande av resultatet	92

9. ÅTGÄRDER EFTER VALET	95
9.1 Arkivering och förstörande av handlingar	95
9.2 Förvaring av oanvända handlingar samt material och möbler	97
9.3 Statistikföring av väljarnas medborgarskap	97
10. UPPGIFTER SOM HÄNFÖR SIG TILL SMÅ RÖSTNINGSOMRÅDEN ..	98
10.1 Allmänt	98
10.2 Sammanförande av röstsedlarna i små röstningsområden	100
11. ÖVRIGA ANVISNINGAR	106
11.1 Utomhusaffischering	106
11.2 Valkostnader	106
11.3 Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas rösträttsregisterjour	106
11.4 Justitieministeriets servicenummer för väljarna	107
11.5 Justitieministeriets valwebbplats	107
11.6 Kontaktuppgifter till justitieministeriets och Rättsregistercentralens valstöd	107
11.7 Utrikesministeriets kontaktuppgifter	108

Bilagor:

BILAGA 1: Vissa tidsfrister	109
BILAGA 2a: Vallängdens pärmland	120
BILAGA 2b: Vallängdens uträkningsida	121
BILAGA 2c: Vallängdssida	123
BILAGA 2d: Stödförteckning till vallängden: Väljare som röstat på förhand	124
BILAGA 2e: Anvisning för att binda samman vallängden	125
BILAGA 3: Röstsedel	126
BILAGA 4a: Meddelandekort för andra än för Helsingforsbor	127
BILAGA 4b: Meddelandekort för Helsingforsbor	129
BILAGA 5a1: Följebrevsblankett (med kvitteringsanteckning)	131
BILAGA 5a2: Följebrevsblankett (utan kvitteringsanteckning)	132
BILAGA 5b: Följebrevsblankett för hemmaröstning	133
BILAGA 5c: Följebrev för brevröstning	134
BILAGA 6a: Valkuvert	136
BILAGA 6b: Valkuvert	137
BILAGA 7a: Ytterkuvert	138
BILAGA 7b: Ytterkuvert för brevröstning	139
BILAGA 8: Förteckning över dem som röstat	140
BILAGA 9: Blankett för kvitteringslista över ytterkuvert	143
BILAGA 10: Hemmaröstningsblankett	144
BILAGA 11: Blankett för valprotokollet	146
BILAGA 12: Justitieministeriets instruktioner till väljaren om röstningsanteckningen	150
BILAGA 13: Checklista över valmaterial som de kommunala valmyndigheterna behöver	151
BILAGA 14: Checklista för röstningsstälernas tillgänglighet	153
BILAGA 15a: Modell för sammanställning av kandidatlistorna (finska-svenska)	154
BILAGA 15b: Modell för sammanställning av kandidatlistorna (svenska-finska)	155
BILAGA 16: Utbildningsstyrelsens siffermallar	156
BILAGA 17a: Justitieministeriets affisch om röstning i välfärdsområdes- och kommunalval som förrättas samtidigt (förhandsröstning)	157
BILAGA 17b: Justitieministeriets affisch om röstning i välfärdsområdes- och kommunalval som förrättas samtidigt (valdag)	158
BILAGA 18a: Vallag 2.10.1998/714	159
BILAGA 18b: Lag om välfärdsområden 29.6.2021/611	199
BILAGA 18c: Kommunallag 10.4.2015/410	201
BILAGA 18d: Förvaltningslag 6.6.2003/434	203

Till läsaren

- Välkommen till ditt viktiga uppdrag i valet! Ditt uppdrag är ansvarsfullt, men vallagen, den här anvisningen samt utbildningen ger dig all information du behöver.
- Börja med att bekanta dig med vallagen, till exempel genom att skriva ut den på papper till dig själv på adressen <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980714>. Bekanta dig noggrant med den och ha den till hands när du sköter ditt uppdrag. De delar av vallagen som tillämpas vid välfärdsområdesval och kommunalval har också sammanställts som **bilaga 18** till denna valanvisning.
- I 4 kap. i vallagen (30–45 §) beskrivs uppgifterna vid kandidat-uppställning. Hur förhandsröstningen går till beskrivs i detalj i 5 kap. (46–66 §) i vallagen. Hur röstningen går till på valdagen beskrivs i detalj i lagens 6 kap. (67–83 §). Om du arbetar med granskning av förhandsröstningshandlingar ska utöver vallagens 63 § även bestämmelserna om brevröstning i 5 a kap. tillämpas. Var uppmärksam på 185–186 § i vallagen, eftersom dessa bestämmelser gäller dina skyldigheter när du sköter valuppdrag. Specifika bestämmelser om välfärdsområdesval finns i 10 a kap. i vallagen och om kommunalval i 11 kap. i vallagen.
- När du har studerat vallagens bestämmelser om ditt uppdrag, läs den här anvisningen för att få ytterligare information.
- På valmyndigheternas verksamhet tillämpas dessutom kommunallagen (410/2015) och förvaltningslagen (434/2003). Principerna för god förvaltning gäller också valmyndigheter. Det innebär till exempel att du som valmyndighet ska sköta dina uppgifter utan att diskriminera någon, och betjäna dem som röstar på ett korrekt och vänligt sätt. Det bästa sättet att få råd om tolkningen av kommunallagen är att kontakta Kommunförbundets jurister <https://www.kommunforbundet.fi/team/forvaltningsjurister>.
- Justitieministeriet har publicerat en databank för valmyndigheter, Valpoolen, som finns på adressen www.valfinland.fi/valpoolen. Valpoolen fungerar som en materialbank där valmyndigheterna kan hitta information om vilka myndigheter som ansvarar för de olika områdena av valarrangemangen, samlade anvisningar om val och förslag på hur man kan gå till väga i olika situationer i samband med valberedskapen.
- Innan denna anvisning publicerades har justitieministeriet skickat brev till kommunerna och välfärdsområdena (16.9.2024). Breven finns också på webbplatsen valfinland.fi. Breven innehåller bland annat anvisningar om hur röstningsställena ska väljas och utrustas samt om jäv och behörighet för valmyndigheter.
- Ha alltid vallagen och denna anvisning till hands när du sköter dina uppgifter, så har du svaren på de flesta frågor inom räckhåll.

1. ALLMÄNT OM VÄLFÄRDSOMRÅDES- OCH KOMMUNALVALET 2025

Välfärdsområdes- och kommunalvalet 2025

År 2025 förrättas två allmänna val samtidigt: välfärdsområdesvalet och kommunalvalet. Eftersom valen förrättas samtidigt kallas valet välfärdsområdes- och kommunalvalet. Välfärdsområdesvalet förrättas i alla välfärdsområden och kommunalvalet i alla kommuner utom på Åland. Helsingfors stad är inte ett välfärdsområde och hör inte till något välfärdsområde, och där förrättas därför endast kommunalvalet. Personer som är röstberättigade i andra kommuner kan dock rösta i välfärdsområdesvalet på allmänna förhandsröstningsställen och anstalter i Helsingfors.

Justitieministeriets valänvisningar har skrivits för såväl välfärdsområdes- som kommunalvalet.

Valdagen för välfärdsområdes- och kommunalvalet är söndagen den 13 april 2025. Förhandsröstningsperioden i Finland är den 2–8 april 2025 (sju dagar från onsdag till tisdag) och utomlands den 2–5 april 2025 (fyra dagar från onsdag till lördag). Ombord på finska fartyg kan förhandsröstningen utomlands inledas redan onsdagen den 26 mars 2025.

Vallagstiftning

Bestämmelser om förrättandet av välfärdsområdesval finns i lagen om välfärdsområden (611/2021) och i vallagen (714/1998). Bestämmelser om förrättandet av kommunalval finns i kommunallagen (410/2015) och i vallagen.

Valmyndigheterna ska utöver denna anvisning noggrant sätta sig in också i lagstiftningen om val. Valänvisningarna är endast avsedda att precisera de förfaranden som föreskrivs i lag.

Rösträtt och valbarhet

Bestämmelser om rösträtt i välfärdsområdesval finns i 28 § i lagen om välfärdsområden och om valbarhet i 76 och 77 § i samma lag. Bestämmelser om rösträtt i kommunalval finns i 20 § i kommunallagen och om valbarhet i 71 och 72 § i samma lag.

Rösträttsregister och meddelandekort

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata upprättar ett rösträttsregister för välfärdsområdesvalet och kommunalvalet i vilket införs de personer som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är röstberättigade i dessa val. De röstberättigade som bor i Helsingfors har rösträtt endast i kommunalvalet. De röstberättigade som bor i andra kommuner i Finland, utom på Åland, har rösträtt i båda valen. I rösträttsregistret införs om varje röstberättigad de uppgifter som avses i 18 § och 19 § 1 mom. i vallagen, sådana de är i befolkningsdatasystemet fredagen den 21 februari 2025 klockan 24.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utarbetar för var och en som införs i rösträttsregistret ett meddelande om rösträtt (meddelandekort) och sänder det senast torsdagen den 20 mars 2025 till de röstberättigade vilkas adress är känd. Om en röstberättigad har tagit i bruk tjänsten Suomi.fi-meddelanden, sänds meddelandet om rösträtt elektroniskt.

Till meddelandekortet bifogas en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställen som finns inom väljarens närområde samt deras adresser och öppettider.

Röstning

Den röstberättigade kan rösta antingen på förhand eller på valdagen. I välfärdsområdes- och kommunalvalet kan väljaren rösta i båda valen samtidigt eller vid olika tidpunkter, eller rösta i enbart det ena valet. Rösträtten får inte utövas genom ombud.

På förhand kan den röstberättigade rösta

- 1) på vilket som helst av de allmänna förhandsröstningsställen som avses i 9 § 1 mom. 1 och 2 punkten i vallagen i Finland eller utomlands. En förteckning över dessa ställen publiceras på adressen <https://valfinland.fi/resultattjanst>, eller
- 2) på en sådan anstalt som avses i 9 § 1 mom. 3 punkten i vallagen, om den röstberättigade vårdas, är intagen eller fullgör beväringstjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor vid denna, eller
- 3) ombord på ett sådant finskt fartyg som avses i 9 § 1 mom. 4 punkten i vallagen och som befinner sig utomlands, om den röstberättigade hör till fartygets personal, eller
- 4) på vissa villkor i sitt eget hem enligt vad som föreskrivs om hemmaröstning i 9 § 2 mom. i vallagen eller

- 5) per brev, om den röstberättigade bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen.

På valdagen får den röstberättigade rösta enbart inom det röstningsområde (på det röstningsställe) som har antecknats för den personen i rösträttsregistret och som anges i det meddelande om rösträtt som skickats till väljaren. Röstningen på valdagen förrättas mellan klockan 9 och 20 i varje kommun röstningsområdesvis.

2. KOMMUNALA VALMYNDIGHETER

2.1 Allmänt

Välfärdsområdesvalet och kommunalvalet år 2025 förrättas i kommunerna av följande valmyndigheter:

- centralvalnämnden i kommunen,
- valnämnden,
- valbestyrelsen,
- valförrättare på det allmänna förhandsröstningsstället,
- valförrättare vid hemmaröstning och
- valbiträden vid röstningsstället på valdagen.

2.2 Valmyndigheternas behörighet, jäv och ansvar

Enligt 9 a § i vallagen ska valmyndigheterna sköta sitt uppdrag opartiskt. För att stödja denna allmänna bestämmelse har man i vallagen bestämt om vissa begränsningar för vem som är behörig att vara valmyndighet och uttryckligen nämnt om hur bestämmelserna om jäv i 27–30 § i förvaltningslagen (365/2003) tillämpas på valmyndighetens arbete.

2.2.1 Begränsningar som gäller behörighet

Centralvalnämndens medlemmar och ersättare ska vara valbara till kommunens förtroendeuppdrag i enlighet med kommunallagen. En medlem som är kandidat i kommunalvalet kan inte delta i centralvalnämndens arbete från och med den tidpunkt då den personens kandidatansökan har lämnats till nämnden. Medlemmar som kandiderar i välfärdsområdesvalet är dock inte förbjudna att delta i centralvalnämndens arbet (se ändå 2.2.2). Ett valombud för ett parti eller en valmansförening i välfärdsområdesvalet och ett valombud i kommunalvalet får inte vara medlem eller ersättare i centralvalnämnden.

En kandidat i välfärdsområdesvalet eller i kommunalvalet får inte vara medlem eller ersättare i **valnämnden**.¹

¹ Samma begränsning gäller eventuella biträden som valnämnden anlitat enligt 16 § 3 mom. i vallagen.

En **valförrättare** vid ett allmänt förhandsröstningsställe får inte vara

- kandidat i välfärdsområdesvalet eller i kommunalvalet
- make eller maka², barn, syskon eller förälder till en kandidat.

En medlem eller ersättare i **valbestyrelsen** får inte vara

- kandidat i välfärdsområdesvalet eller i kommunalvalet
- make eller maka, barn, syskon eller förälder till en kandidat.

En **valförrättare** vid hemmaröstning får inte vara

- kandidat i välfärdsområdesvalet eller i kommunalvalet
- make eller maka, barn, syskon eller förälder till en kandidat.

Ett **valbiträde** på ett röstningsställe på valdagen får inte vara

- kandidat i välfärdsområdesvalet eller i kommunalvalet
- make eller maka, barn, syskon eller förälder till en kandidat.

En allmän begränsning som gäller behörighet är att valmyndigheten inte kan vara en omyndig person (en person som inte har fyllt 18 år eller som förklarats omyndig).

2.2.2 Tillämpning av bestämmelserna om jäv på kommunala valmyndigheter

Med jäv avses en sådan situation där en opartisk handläggning kan äventyras på grund av förhållandet mellan handläggaren och det ärende som behandlas eller en part i ärendet.

Jäviga personer uppräknas i 28 § i förvaltningslagen. En jävig person får inte delta i eller vara närvarande vid handläggningen av ärendet. En person som är jävig ska själv meddela det. Om jäv för medlemmar i ett kollegialt organ beslutar organet i fråga. En ojävig person ska utan dröjsmål förordnas i stället för en jävig person.

Enligt vallagen ska förvaltningslagens bestämmelser om jäv tillämpas på

- medlemmar och ersättare i centralvalnämnden. Exempelvis en kandidat i välfärdsområdesvalet och en make, maka eller annan närstående till en kandidat i kommunalvalet eller i välfärdsområdesvalet är jävig i centralvalnämndens beslutsfattande med stöd av 28 § 1 mom. 1 punkten i förvaltningslagen.

² Med makar avses äkta makar samt personer som lever i äktenskapsliknande förhållanden eller i registrerade partnerskap.

Förvaltningslagens bestämmelser om jäv tillämpas inte på

- medlemmar och ersättare i valnämnden³,
- medlemmar och ersättare i valbestyrelsen,
- valförrättare på de allmänna förhandsröstningsställena,
- valförrättare vid hemmaröstning eller
- valbiträdena vid röstningen på valdagen.

2.2.3 En valmyndighets ansvar

I 185 § i vallagen föreskrivs att om en medlem i den kommunala centralvalnämnden, valnämnden eller valbestyrelsen eller en valförrättare eller någon annan person i egenskap av valmyndighet enligt vallagen försummar sina skyldigheter, ska personen straffas såsom tjänsteman för tjänstebrott.

³ Och inte på eventuella biträden som avses i 16 § 3 mom. i vallagen.

3. KOMMUNALA CENTRALVALNÄMNDEN

3.1 Centralvalnämndens sammansättning

Kommunens centralvalnämnd vid välfärdsområdes- och kommunalvalet 2025 är den i 13 § i vallagen avsedda kommunala centralvalnämnden (nedan *centralvalnämnd*) som fullmäktige har tillsatt år 2021.

Centralvalnämnden anställer en sekreterare och annan personal som behövs.

3.1.1 Beslutförhet

Centralvalnämnden är beslutför med fem medlemmar. Om en ersättare i centralvalnämnden har avlidit, har förhinder eller är jävig, får kommunstyrelsen vid behov förordna en tillfällig ersättare. Centralvalnämndens ordförande ska se till att nämnden alltid är beslutför vid sina sammanträden.

Bestämmelser om val av nya förtroendevalda till ett kommunalt organ under pågående mandattid finns i kommunallagen.

3.1.2 Behörigheten för centralvalnämndens medlemmar och sekreterare att delta i andra kommunala valmyndigheters arbete

Det rekommenderas att centralvalnämndens medlemmar och sekreterare inte vid sidan om sitt uppdrag sköter någon annan uppgift som valmyndighet. Eftersom centralvalnämnden enligt 63 § i vallagen granskar förhandsröstningshandlingarna blir den som är medlem eller sekreterare i centralvalnämnden och har varit valförrättare eller medlem i en valbestyrelse tvungen att i centralvalnämnden delta i bedömningen av lagenligheten i den egna verksamheten, vilket inte är önskvärt. En motsvarande situation kan också uppstå vid kontrollräkningen av rösterna på valdagen, om samma person är medlem i centralvalnämnden och i en valnämnd. Det finns nödvändigtvis ändå inte något absolut hinder för att sköta två uppdrag.

3.1.3 Rätten att närvara vid centralvalnämndens sammanträden

Centralvalnämnden beslutar om rätten att närvara och yttra sig vid nämndens sammanträden för andra personer än de som på grund av sina uppgifter enligt vallagen har rätt att delta i sammanträdena. På centralvalnämnden tillämpas inte den i kommunallagen avsedda förvaltningsstadgans bestämmelser om

kommunstyrelsens företrädare och kommundirektörens eller borgmästarens rätt att närvara och yttra sig vid sammanträden.

Bestämmelser om valombudens rätt att vara närvarande vid valmyndigheternas sammanträden finns i 184 § 1 mom. i vallagen.

3.1.4 Valobservatörers rätt att närvara

I 184 § 2 mom. i vallagen föreskrivs om en befullmäktigad valobservatörs rätt att vara närvarande när valmyndigheter utför sina uppgifter. Rätten att närvara gäller utöver sammanträden även valmyndigheternas övriga verksamhet. Valobservatorerna avgör själva hur, var och i vilken omfattning de observerar valet.

Valobservatorerna har rätt att utan att störa valförrättningen följa alla valmyndighetens uppgifter. En finländsk eller utländsk valobservatör kan befullmäktigas av justitieministeriet när det gäller hela landet och av den kommunala centralvalnämnden när det gäller kommunens område. Fullmakter som valobservatörer beviljats av justitieministeriet (ackrediteringar) kan ses i valdatasystemet.

3.1.5 Uppgifter

Vid välfärdsområdes- och kommunalvalet har centralvalnämnden följande uppgiftshelheter:

- Förberedande åtgärder inför båda valen
- Uppgifter vid kandidatuppställning i kommunalvalet
- Uppgifter som hänför sig till vallängderna i båda valen
- Hantering av förhandsröstningshandlingar och brevröstningshandlingar i båda valen
- Uppgifter som hänför sig till rösträkningen i båda valen och till fastställandet av valresultatet i kommunalvalet
- Åtgärder efter valet
- Om det i kommunen finns sådana små röstningsområden som avses i 82 § vallagen, uppgifter som hänför sig till dem

I denna anvisning behandlas inte sådana uppgifter som centralvalnämnden ska ha skött redan innan denna valanvisning ges ut (se justitieministeriets brev 16.9.2024 VN/17690/2024, <https://vaalit.fi/sv/brev-och-promemorior-till-valmyndigheterna>).

Centralvalnämnden ska sköta enbart de myndighetsuppgifter som anges i vallagen och som nämns i justitieministeriets valanvisningar och valdatasystemets anvisningar. Centralvalnämnden ska i princip inte sköta andra uppgifter. Om det i kommunen ordnas till exempel kaffeservering, lotterier eller val för barn i samband med valförrättningen, får dessa andra åtgärder inte störa myndighetsarbetet.

4. FÖRBEREDANDE UPPGIFTER

Vid välfärdsområdes- och kommunalvalet har centralvalnämnden följande förberedande uppgifter:

- Information om röstningsarrangemang
- Utbildning av kommunens andra valmyndigheter
- Hantering av valmaterial
- Ibruktagande av valdatasystemet
- Förberedelser inför röstningen på valdagen
- Förberedelser inför den allmänna förhandsröstningen
- Förberedelser inför röstning på anstalter
- Förberedelser inför hemmaröstning
- Vid behov befullmäktigande av valobservatörer

4.1 Informering om röstningsarrangemangen

Upprätta en kungörelse

- om röstningsställen på valdagen,
- om allmänna förhandsröstningsställen,
- om anmälan till hemmaröstning samt
- efter eget omdöme också om andra frågor som gäller förrättandet av valet.

Centralvalnämnden ska i god tid före förhandsröstningen börjar, på det sätt som kommunala tillkännagivanden meddelas för kännedom enligt 108 § i kommunallagen, tillkännage följande:⁴

- 1) Valdagen för välfärdsområdes- och kommunalvalet (söndagen den 13 april 2025) och namnen på, adresserna till och röstningstiden (kl. 9–20) vid röstningsområdenas röstningsställen.
- 2) Förhandsröstningsperioden (2–8 april 2025) och för alla allmänna förhandsröstningsställen inom kommunens område
 - namn,
 - adress,
 - öppethållningsdagar och
 - dagliga öppettider.

⁴ Centralvalnämnden ska senast den 24 januari 2025 ha registrerat de uppgifter som räknas upp här samt sina egna kontaktuppgifter i basdatasystemet i justitieministeriets valdatasystem (VAT), varifrån de kan hämtas bland annat för utarbetande av meddelandekorten och deras bilagor.

Centralvalnämnden kan dessutom efter sitt eget omdöme tillkännage även andra ärenden som hänför sig till valförrättningen, såsom anordnandet av hemmaröstning och anmälan till den. Ett annat ärende som kan tillkännages är att polisen kan bevilja ett avgiftsfritt temporärt identitetskort till personer som inte har en sådan identitetshandling som behövs vid röstningen. Den som ansöker om ett temporärt identitetskort ska ha med sig ett passfoto som överensstämmer med polisens anvisningar. Eftersom välfärdsområdesvalet och kommunalvalet nu för första gången förrättas samtidigt kan det vara bra att i kungörelsen och/eller i kommunens övriga kommunikation också ge en del grundläggande instruktioner till väljarna (till exempel att röstsedeln i välfärdsområdesvalet är violett och i kommunalvalet vit).

Kommunen ordnar inte sådan brevröstning som avses i 5 a kap. i vallagen, men inget hindrar att centralvalnämnden i sin kungörelse nämner brevröstningen. Information om brevröstning finns på adressen valfinland.fi/brevrostning

Förutom de officiella kungörelser som publiceras på kommunens webbplats (108 § i kommunallagen) bör kommunen även på andra sätt ge information om förhandsröstningsställena samt deras adresser och öppettider. Andra lämpliga sätt att sprida information är kommunens egna affischer som sätts upp på utomhusreklamställningar, bibliotek, serviceställena för de kommunala ämbetsverken och andra synliga ställen. Affischerna kan innehålla information till exempel om kommunens förhandsröstningsställena och deras öppettider.

4.2 Utbildning av kommunens valmyndigheter

- Utbilda, ge handledning och råd till kommunens övriga valmyndigheter.

Centralvalnämnden ska se till att

- valnämndernas medlemmar och ersättare,
- valbestyrelsernas medlemmar och ersättare,
- valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena och
- valförrättarna vid hemmaröstning

är medvetna om sina uppgifter och sitt ansvar. För detta ändamål ska centralvalnämnden eller dess personal

- 1) i god tid före valet till respektive myndighet dela ut justitieministeriets följande valanvisningar och VAT-anvisningar.

Till valnämnderna utdelas valanvisning nr 2 (Valnämndens uppgifter) och VAT-anvisning nr 4d (Anvisningar om valdatasystemet för valnämnden) om valnämnden använder "elektronisk vallängd", lokal registrering eller elektroniskt valprotokoll.

Till valbestyrelserna utdelas valanvisning nr 3 (Förhandsröstning på anstalter) samt VAT-anvisning nr 4e (Anvisningar om mobil rösträttsförfrågan), om valnämnden använder mobil rösträttsförfrågan.

Till valförrättare på allmänna förhandsröstningsställen utdelas valanvisning nr 4 (Förhandsröstning på ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet) samt VAT-anvisning nr 4c (Anvisningar om rösträttsdatasystemet för valförrättare på de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet), om rösträttsdatasystemet används på förhandsröstningsstället.

Till valförrättarna vid hemmaröstning utdelas valanvisning nr 5 (Hemmaröstning).

- 2) utbilda ovan nämnda andra kommunala valmyndigheter för deras uppgifter. I samband med utbildningen är det bra att på ett åskådligt sätt gå igenom de olika röstningsförfarandena och diskutera detaljerna i dem. De val- och VAT-anvisningar som nämns ovan kan utnyttjas vid utbildningen.
- 3) kunna nås av kommunens andra kommunala valmyndigheter under hela valet för att svara på deras frågor.

4.3 Översändande av valmaterial

- Ta emot de valhandlingar och den utrustning som justitieministeriet har delat ut samt de sammanställningar av kandidatlistorna i välfärdsområdesvalet som välfärdsområdesvalnämnden har delat ut.
- Kontrollera att valstämplarna, valurnorna och röstningsbåsen är i gott skick.
- Beställ vid behov stämplarna från Helsingfors Stämpelfabriks Ab och valurnor från justitieministeriet. Låt tillverka fler röstningsbåsar om det behövs.
- Se till att alla kommunala valmyndigheter får behövliga valhandlingar, tillbehör och möbler.

Den kommunala centralvalnämnden ska se till att

- valnämnderna,
- valbestyrelserna,
- valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena och
- valförrättarna vid hemmaröstning

har till sitt förfogande de valhandlingar, valstämplar, röstningsbåsar, valurnor samt andra tillbehör och annan utrustning som behövs.

Material och tillbehör som de olika kommunala valmyndigheterna behöver samt distributionen av dessa behandlas närmare i avsnitten 4.5–4.8.

4.3.1 Valhandlingar som används vid välfärdsområdes- och kommunalvalet

Vid välfärdsområdes- och kommunalvalet 2025 används följande valhandlingar:

- 1) Valhandlingar som utarbetats av justitieministeriet:
 - Röstsedlar för välfärdsområdesvalet och kommunalvalet 2025 (förpackade i buntar med 100 st. i varje). Röstsedlarna för välfärdsområdesvalet är violetta och röstsedlarna för kommunalvalet är vita. **(bilaga 3)**
 - Följebrevsblankett (valblankett nr 5, **bilaga 5a**)
 - Följebrevsblankett för hemmaröstning (valblankett nr 5K, **bilaga 5b**)
 - Valkuvert (valblankett nr 4), som är brunt till färgen och har ett litet fönster i nedre kanten **(bilaga 6)**
 - Ytterkuvert (valblankett nr 6) med en i huvudsak gul framsida och med ett rött Exprès-märke tryckt på framsidan och baksidan **(bilaga 7)**
 - Förteckning över personer som röstat på förhand ("Förteckning som ska föras över de röstande", valblankett nr 7A, även valblankett 7 kan användas, **bilaga 8**)
 - Blanketter för kvitteringslista över ytterkuvert **(bilaga 9)**
 - Hemmaröstningsblankett (valblankett nr 14, **bilaga 10**)
 - Valprotokoll (valblankett nr 8, **bilaga 11**)
 - Kandidatbok för välfärdsområdesvalet (Kandidaterna i välfärdsområdesvalet 2025, violett pärm) och kandidatbok för kommunalvalet (Kandidaterna i kommunalvalet 2025, vit pärm)
 - Affisch för information om förhandsröstningen, finska-svenska
 - Affisch för information om röstningen på valdagen, finska-svenska
 - Justitieministeriets instruktioner till väljaren om röstningsanteckningen, finska-svenska **(bilaga 12)**/Justitieministeriets instruktioner till väljaren om röstningsanteckningen, finska-samiska
 - Justitieministeriets instruktionsaffisch till väljaren om röstning i välfärdsområdesvalet och kommunalvalet, som förrättas samtidigt **(bilaga 17)**
- 2) Sammanställning av kandidatlistor i välfärdsområdesvalet (upprättad av välfärdsområdesvalnämnden), tryckt på violett papper
- 3) Sammanställning av kommunens kandidatlistor (upprättad av centralvalnämnden själv), tryckt på vitt papper
- 4) Justitieministeriets resultatuträkningsblanketter som är, separat för välfärdsområdesvalet och kommunalvalet,
 - Resultatuträkningsblankett 1: Antalet förhandsröstande
 - Resultatuträkningsblankett 2: Antal röstande på valdagen, preliminär uppgift,
 - Resultatuträkningsblankett 3: Antal röster på valdagen, preliminär räkning
 - Resultatuträkningsblankett 4: Bilaga till valprotokollet
 - Resultatuträkningsblankett 5: Antal förhandsröster
 - Resultatuträkningsblankett 6: Antal röster på valdagen, kontrollräkning

- 5) Vallängder:
 - Vallängder som justitieministeriet skrivit ut från rösträttsregistret (**bilaga 2a-c**).

4.3.2 Distribution av valhandlingar till centralvalnämnderna

Huvuddistribution

På uppdrag av justitieministeriet skickar Grano Oy (nedan Grano) till centralvalnämnderna en försändelse med de valhandlingar som anges ovan och som valnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna behöver för välfärdsområdes- och kommunalvalet. Det antal handlingar skickas som centralvalnämnden har antecknat i tjänsten för beställning av valmaterial inom den utsatta tid (den 7 januari 2025).

Vid distributionen ska det beaktas att röstsedlarna har förpackats i buntar om 100 stycken. Dessutom ska det beaktas att fem stycken blanketter för hemmaröstning och fem stycken kvitteringslistor över ytterkuvert skickas. Centralvalnämnden ska själv kopiera så många som behövs av dessa blanketter.

Distribution av kandidatböcker och sammanställningen av kandidatlistorna för välfärdsområdesvalet

Grano inleder distributionen av kandidatböckerna (Kandidaterna i välfärdsområdesvalet 2025 och Kandidaterna i kommunalvalet 2025) till centralvalnämnderna måndagen den 17 mars 2025.

Varje välfärdsområdesvalnämnd fastställer sammanställningen av kandidatlistorna torsdagen den 13 mars 2025 och ser till att den utan dröjsmål distribueras till de kommunala centralvalnämnderna i respektive välfärdsområde.

Valhandlingar som distribueras per e-post

I god tid innan förhandsröstningen inleds sänder justitieministeriet till centralvalnämnderna per e-post

- affischen med information om förhandsröstningen,
- affischen med information om röstningen på valdagen,
- instruktioner till väljaren om röstningsanteckningen.

Centralvalnämnden ska skriva ut ett behövt antal instruktioner. Instruktionerna ska finnas uppsatta i alla röstningsbås vid förhandsröstningen och röstningen på valdagen och på annat sätt tillgängliga för väljarna vid anstalts- och hemma-röstningen. Om centralvalnämnden redan vid tidigare val har utarbetat egna versioner av dessa instruktioner, kan dessa användas även vid välfärdsområdes- och kommunalvalet 2025, eftersom instruktionerna inte har ändrats.

Centralvalnämnden kan efter sitt eget omdöme skriva ut och använda informationsaffischerna om förhandsröstningen och röstningen på valdagen.

Nerladdningsbara resultatuträkningsblanketter

Varje centralvalnämnd ska själv ladda ner (och skriva ut) resultatuträkningsblanketterna 1–6, som ska användas i uträkningen av valresultatet, från valdatasystemet. Resultatuträkningsblanketterna kan laddas ner från valdata-systemets startsida från och med den 31 mars 2025.

Distribution av vallängderna

Distributionen av vallängderna som justitieministeriet skrivit ut från rösträttsregistret beskrivs nedan i denna anvisning.

4.3.3 Vissa frågor som bör beaktas i fråga om valhandlingarna

Centralvalnämnden ska se till att obehöriga inte har åtkomst till valhandlingarna. Valhandlingarna ska förvaras i ett låst utrymme.

Vid välfärdsområdes- och kommunalvalet 2025 får i regel enbart handlingar som distribuerats för valet i fråga användas. Förutom dessa är det dock möjligt att använda

- 1) av de handlingar som distribuerats för valen under åren 1999–2024
 - foljebrevsblanketter,
 - blanketter för förteckning över dem som röstat på förhand (valblankett nr 7), om man inte använder den motsvarande blanketten nr 7A som utarbetats för välfärdsområdes- och kommunalvalet, och
- 2) av de handlingar som distribuerats för valen under åren 2017–2024
 - valkuvert (som har ett fönster i nedre kanten) förutsatt att limytan på kuverten håller (ta reda på detta genom att testa dem), samt
- 3) ytterkuvert med färdigtryckt Expres-märke som sänts för valen under åren 2017–2024 förutsatt att limytan på kuverten håller.

Övriga oanvända handlingar från tidigare val får inte användas, utan de ska utan dröjsmål förstöras. **Till exempel de ytterkuvert som använts vid val före kommunalvalet 2017 ska förstöras**, eftersom alla ytterkuvert från och med det kommunalvalet har varit expressbrev och därför har ett Expres-märke tryckts färdigt på de nya ytterkuverten.

Tilläggsbeställningar av valhandlingar

Centralvalnämnden sköter tilläggsbeställningarna för valnämndernas, valbestyrelsernas och valförrättarnas räkning.

Centralvalnämnderna ska följa antalet röstsedlar och andra valhandlingar under förhandsröstningen och efter den. Eventuella tilläggsbeställningar för valdagen ska göras **senast måndagen den 7 april 2025 kl. 12** för att handlingarna ska hinna fram till centralvalnämnderna senast fredagen före valdagen.

Tilläggsbeställningar och frågor om distributionen:

e-post: vaalit@grano.fi

telefon: 029 1800 400 vardagar kl. 8–16.

Kopiering av valhandlingar

Följande handlingar behöver inte nödvändigtvis beställas utan de kan också kopieras:

- följbrevsblanketten,
- följbrevsblanketten för hemmaröstning,
- förteckningen över dem som röstat på förhand,
- blanketten för valprotokollet
- hemmaröstningsblanketten och
- blanketten för kvitteringslista av ytterkuvert.

Kopiorna ska dock vara av god kvalitet. Andra valhandlingar får inte kopieras, utan de ska beställas.

När centralvalnämnden har tagit emot valhandlingarna ska den

- 1) omedelbart kontrollera att försändelsen innehåller det antal olika handlingar som framgår av följesedeln,
- 2) kontrollera genom stickprov att handlingarna, speciellt röstsedlarna, har felfritt tryck,
- 3) i god tid distribuera handlingarna vidare till valnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena och vid hemmaröstning,

- 4) föra bok över hur många valhandlingar som har distribuerats, när och till vilken valmyndighet och hur många handlingar centralvalnämnden ännu har kvar efter varje distribution,
- 5) ta emot de oanvända handlingar som valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena inom kommunen och vid hemmaröstning samt valbestyrelserna återlämnar när förhandsröstningen har avslutats samt föra bok också över dem,
- 6) se till att centralvalnämnden har tryckta eller duplicerade hemmaröstningsblanketter för dem som vill rösta hemma. Blanketten finns också tillgänglig på justitieministeriets valsidor på adressen <https://valfinland.fi/att-rosta-hemma>.

4.3.4 Valmaterial och möbler

Valstämplar

Både vid förhandsröstningen och vid röstningen på valdagen stämplas röstsedlarna med valstämplar. Centralvalnämnden svarar för förvaringen av valstämplarna. Valstämpeln, som fastställts genom justitieministeriets beslut (23.7.1996), är blårod till färgen och ser ut så här:

Centralvalnämnden ska i god tid före förhandsröstningen börjar ovillkorligen kontrollera att valstämplarna den har är i användbart skick och har tillräckligt med stämpelfärg.

En röstsedel som stämplats med en trasig stämpel är enligt 85 § i vallagen ogiltig, om stämpeln är så bristfällig att man inte kan vara säker på att den har gjorts med en valstämpel.

Om någon stämpel har gått sönder eller annars blivit oanvändbar, ska centralvalnämnden utan dröjsmål beställa nya stämplor eller ny stämpelfärg från Helsingfors Stämpelfabriks Ab, som avgiftsfritt levererar stämplorna till centralvalnämnden. Beställningen görs hos:

Helsingfors Stämpelfabriks Ab

e-post: myynti@leimasin.fi, fax. (09) 692 7644

Förfrågningar: telefon (09) 687 7350 (vardagar 8–16).

Centralvalnämnden ska i god tid före förhandsröstningen börjar skicka valstämplorna till valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena och vid hemmaröstning samt till valbestyrelserna. Dessa returnerar stämplorna till centralvalnämnden efter avslutad förhandsröstning. Centralvalnämnden ska kontrollera att stämplorna som returneras är i skick. Efter detta skickar centralvalnämnden stämplorna till valnämnderna för att användas vid röstningen på valdagen. Valnämnderna returnerar dem till centralvalnämnden när valförrättningen har avslutats. Det är bra att skicka även reservstämplor till valförrättarna, valbestyrelserna och valnämnderna. Centralvalnämnden ska föra bok över de valstämplor som delats ut och returnerats.

Centralvalnämnden ska hålla de valstämplor som den har i sin besittning i säkert förvar så att obehöriga inte har tillträde till förvaringsplatsen.

Förseglingsmaterial

Justitieministeriet ser till att de förseglingsband som valnämnderna behöver sänds till centralvalnämnderna tillsammans med valhandlingarna. Centralvalnämnden ska sända förseglingsbanden till valnämnderna för röstningen på valdagen. På förseglingsbanden har tryckts samma bild som på valstämpeln och texten Vaalisinetti Valsigill.

Redskap för att binda vallängden och insynsskydd för vallängden

Vallängderna består av lösa blad. För att vallängderna ska kunna användas på valdagen ska de lösa bladen antingen sättas i en pärm eller på annat sätt bindas ihop. Kommunen kan via systemet för beställning av valmaterial beställa två slags redskap för att binda vallängden. Användningen av dessa beskrivs i bilaga 2e till denna anvisning. Vallängden kan även bindas med till exempel arkivdugligt snöre. Ett insynsskydd (som till exempel beställts från tjänsten för beställning av valmaterial) kan användas med vallängden.

Röstningsbås och hjälpmedel för personer med nedsatt rörlighet

Kommunen svarar för anskaffningen av de röstningsbås där röstningsanteckningen ska göras och för kostnaderna för dem. Röstningsbåsen ska vara sådana att bevarandet av valhemligheten kan säkerställas. På röstningsstället ska finnas även sådana röstningsbås som lämpar sig för väljare som använder hjälpmedel med hjul, såsom rollator eller rullstol, eller, om ett tillgängligt röstningsbås inte kan ordnas, ett bord med ett sådant insynsskydd att väljaren kan göra sin röstningsanteckning utan att någon annan ser det.⁵

I välfärdsområdes- och kommunalvalet gäller det att beakta principen att sammanställningarna av kandidatlistorna för båda valen ska placeras i röstningsbåset. Kommunen kan dock efter eget omdöme placera sammanställningarna i olika bås – sammanställningen för välfärdsområdesvalet i ett bås och sammanställningen för kommunalvalet i ett annat bås. Då behövs dubbelt så många röstningsbås som normalt.

I röstningsbåsen bör även finnas förstoringsglas eller motsvarande för väljare med nedsatt syn.

Centralvalnämnden svarar för att röstningsbåsen levereras till förhandsröstningsstället. Valförrättaren eller valbestyrelsen ska i god tid komma överens med centralvalnämnden om lån av ett eller flera röstningsbås, transporten av dem och andra frågor. De lånade röstningsbåsen ska returneras till centralvalnämnden så snart förhandsröstningen är avslutad. Centralvalnämnden ska i god tid före valdagen leverera röstningsbåsen till röstningsställena på valdagen.

Den kommunala centralvalnämnden svarar i samarbete med valförrättaren eller valbestyrelsen på förhandsröstningsställena och valnämnden på röstningsställena på valdagen för att de hjälpmedel som personer med nedsatt rörlighet behöver finns på röstningsstället.

Valurnor

Centralvalnämnden ska i god tid före valet kontrollera att alla urnor som den har är användbara och att nycklarna till dem finns kvar. Om centralvalnämnden behöver nya valurnor av plywood ska den i god tid meddela justitieministeriet på e-postadressen vaalit@gov.fj. De nya valurnorna sänds till centralvalnämnderna avgiftsfritt.

I välfärdsområdes- och kommunalvalet kan man använda två separata valurnor intill varandra på röstningsställena på valdagen. För det här ändamålet har man kunnat beställa violetta valurnor av papp från tjänsten för beställning

⁵ Riksdagens justitieombudsman har bland annat i sin inspektionsrapport (5.4.2017) konstaterat att ett separat skrivunderlag som placeras i famnen inte säkerställer valhemligheten.

av valmaterial. (Om kommunen har extra valurnor av plywood på lager kan man också använda två sådana urnor på röstningsställena på valdagen.) Om man använder två urnor går rösträkningen snabbare på valdagen, eftersom valnämnden inte behöver separera rösterna i välfärdsområdesvalet från rösterna i kommunalvalet. Väljarna ska instrueras att lägga röstsedeln i rätt urna. Om valurnor av plywood och papp används parallellt på röstningsstället på valdagen ska väljaren instrueras att lägga den violetta röstsedeln för välfärdsområdesvalet i den violetta pappurnan och den vita röstsedeln för kommunalvalet i urnan av plywood. Om två urnor av plywood används parallellt ska man ägna särskild uppmärksamhet åt att instruera väljarna.

Det rekommenderas att det även på ett allmänt förhandsröstningsställe används en valurna eller någon annan motsvarande låda med lock⁶, som de färdiga ytterkuverten läggs i. Urnan ska naturligtvis öppnas senast när kuverten ska sändas från förhandsröstningsstället till centralvalnämnderna. Användning av en urna för att förvara ytterkuverten kan öka väljarnas förtroende för förhandsröstningsarrangemangen, även om det vid behov är skäl att betona för väljarna att det slutna valkuvertet fungerar som valurna vid förhandsröstning. Om en valurna används på förhandsröstningsstället, ska valförrättaren komma överens med centralvalnämnden om lån av valurnor samt om returnering av dem. En valurna eller en annan låda med lock kan på motsvarande sätt användas även vid anstaltsröstning om det är ändamålsenligt.

Namnskyltar för valfunktionärerna

Centralvalnämnden ska för valnämndernas medlemmar, valbestyrelserna och valförrättarna ordna skyltar som fästs på bröstet (t.ex. rockmärken eller motsvarande), så att väljarna kan identifiera valmyndigheterna. På dessa anges funktionärens uppgift, dvs.

- valnämnden: *Vaalilautakunnan jäsen*, i tvåspråkiga kommuner *Vaalilautakunnan jäsen – Medlem av valnämnden*,
- valbestyrelsen: *Vaalitoimikunnan jäsen*, i tvåspråkiga kommuner *Vaalitoimikunnan jäsen – Medlem av valbestyrelse*,
- valförrättarna: *Valförrättare* eller i tvåspråkiga kommuner *Vaalitoimitsija – Valförrättare*.

Också funktionärens namn kan anges.

Valbiträdena vid röstningen på valdagen bör ha rockmärken eller armbindlar på vilka det står *Vaaliavustaja*, i tvåspråkiga kommuner *Vaaliavustaja – Valbiträde*.

6 OSSE/ODIHR rekommenderade i sin utvärderingsrapport (21.7.2011) om riksdagsvalet 2011 i Finland bland annat att uppmärksamhet ägnas åt säkerheten vid hanteringen av ytterkuverten och i synnerhet så att slutna valurnor (sealed ballot boxes) används även på förhandsröstningsställena. Även vissa medborgare har i tidningarnas spalter önskat att valurnor skulle användas.

Kopia av beslutet om tillsättande av valnämnden och valbestyrelsen

Centralvalnämnden ska till valnämnden lämna en kopia av kommunstyrelsens beslut om tillsättande av ifrågavarande valnämnd, eller någon annan handling av vilken valnämndens sammansättning framgår, som sätts upp i vallokalen. Valnämndsmedlemmarnas kontaktuppgifter får dock inte finnas i förteckningen som sätts upp på röstningsstället. Det är bra att skicka motsvarande handling också till valbestyrelsen.

Pennor och kontorsmaterial

Centralvalnämnden ska också se till att valnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena har pennor och annat tillbehör som behövs vid valförrättningen till sitt förfogande.

De pennor med vilka väljaren ska göra röstningsanteckningen på röstsedeln kan i princip vara av vilket slag som helst, till exempel kulspets- eller blyertspennor. Vid vissa val har en del röstberättigade misstänkt att det finns möjlighet till röstningsfusk om röstningsanteckningen görs med en blyertspenna. Trots att dessa misstankar är obefogade, rekommenderas det att man hellre reserverar kulspetspennor eller motsvarande som väljarna kan göra röstningsanteckningen med. På så sätt tryggas tillförlitligheten till valet. Centralvalnämnden ska i vilket fall som helst se till att de pennor som används är sådana att röstningsanteckningen inte blir suddig eller syns genom röstsedeln. Därför rekommenderas inte tuschpennor eller kulspetspennor med mycket vass spets för röstningsanteckningen. Tillräckligt många reservpennor ska skaffas med tanke på att pennorna kan sluta fungera.

Valmyndigheterna ska dessutom ha tillgång till exempelvis kopieringspapper, anteckningsblock, saxar, kuvert, omslagspapper, snöre och paketeringstejp.

4.3.5 Material som centralvalnämnden behöver

Centralvalnämnden ska till sitt förfogande ha åtminstone följande valmaterial:

- hemmaröstningsblanketter för förberedelserna inför hemmaröstning (valblankett nr 14, **bilaga 10**),
- resultatuträkningsblanketterna 1-3, 5 och 6 för resultatuträkningen samt
- förseglingsredskap och
- valstämplar och bruna valkuvert med fönster för hantering av brevrösterna.

4.4 Ibruktagande av valdatasystemet

- Avgör i vilken omfattning valdatasystemet används i kommunen.
- Ordna dataförbindelserna till valdatasystemet.
- Se till att användarna av valdatasystemet skaffar identifieringsverktyg som behövs för inloggningen.
- Ta emot, läs och dela ut till de andra valmyndigheterna VAT-anvisningarna som sänds av justitieministeriet och valstödet meddelanden.
- Öva på att använda valdatasystemet och delta i generalrepetitionerna.

4.4.1 Användning av valdatasystemet i kommunen

Justitieministeriets valdatasystem (VAT) är en viktig del av förrättningen av allmänna val.

Valdatasystemet administreras på uppdrag av justitieministeriet av Rättsregistercentralen (ORK). Systemet fungerar på utrustning som administreras centraliserat av Statens center för informations- och kommunikationsteknik (VALTORI) och dess underleverantör Tietoevry Abp.

Vid välfärdsområdes- och kommunalvalet 2025 kan kommunerna använda följande delsystem i valdatasystemet:

- basdatasystemet (det register över röstningsställen som avses i 9 § 4 mom. i vallagen),
- kandidatdatasystemet vid kommunalvalet (det riksomfattande kandidatregister som avses i 43 § i vallagen),
- rösträttsdatasystemet (det rösträttsregister som avses i 60 § 2 mom. och 77 § 2 mom. i vallagen),
- resultatuträkningssystemet,
- elektroniskt valprotokoll.

Centralvalnämnden avgör i vilken omfattning rösträttsdatasystemet används i kommunen.

4.4.2 Att beakta när valdatasystemet används

Centralvalnämnden använder basdatasystemet och kandidatdatasystemet.

Rösträttsdatasystemet används av centralvalnämnden och det kan användas av valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena samt av valnämnden vid röstningen på valdagen ("elektronisk vallängd"). Valbestyrelsen och valnämnden har möjlighet att använda mobil rösträttsförfrågan.

Valnämnden kan använda ett elektroniskt valprotokoll.

Vid den rösträkningen av förhandsröster och preliminära rösträkningen i välfärdsområdesvalet och kommunalvalet kan resultatuträkningssystemet användas av centralvalnämnden, och även valnämnderna kan använda det så att resultaten förs in i systemet direkt i röstningsområdena. Valstödet ger närmare anvisningar och föreskrifter om detta senare.

4.4.3 Anvisningar som gäller valdatasystemet

Justitieministeriet har för välfärdsområdes- och kommunalvalet 2025 fastställt följande anvisningar för användningen av valdatasystemet (VAT-anvisningar):

- Nr 1: Teknisk anvisning för valdatasystemet
- Nr 2b: Anvisningar om basdatasystemet för kommunala centralvalnämnden
- Nr 2c: Anvisningar om basdatasystemet för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- Nr 2d: Anvisningar om basdatasystemet för utrikesministeriet
- Nr 2e: Anvisningar om valdatasystemet för välfärdsområdesvalnämnden
- Nr 3b: Anvisningar om kandidatdatasystemet för kommunala centralvalnämnden
- Nr 4a: Anvisningar om rösträttsdatasystemet för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- Nr 4b: Anvisningar om rösträttsdatasystemet för kommunala centralvalnämnden
- Nr 4c: Anvisningar om rösträttsdatasystemet för valförrättare på ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet
- Nr 4d: Anvisningar om valdatasystemet för valnämnden
- Nr 4e: Anvisningar om mobil rösträttsförfrågan
- Nr 5b: Anvisningar om resultatuträkningssystemet för kommunala centralvalnämnden

Justitieministeriet har skickat VAT-anvisningarna till centralvalnämnderna i två försändelser. I december skickades VAT-anvisningarna 1 och 2b, och övriga anvisningar gällande kommunens valmyndigheter skickades i januari-februari. Centralvalnämnden ska vidarebefordra VAT-anvisningarna 4c, 4d och 4e till sådana kommunala valmyndigheter som använder valdatasystemet.

I VAT-anvisningarna och valstödet meddelanden redogörs närmare för användningen av valdatasystemet.

4.5 Förberedelser inför röstningen på valdagen

- Se till att röstningsstället kan användas och att där finns lämplig inredning.
- Se till att röstningsstället är tillgängligt.
- Anlita tillsammans med valnämnden valbiträden och eventuell annan biträdande personal. I välfärdsområdesvalet och kommunalvalet, som förrättas samtidigt, kan det behövas mer biträdande personal än vanligt på röstningsstället.
- Ge utbildning, rådgivning och anvisningar till valnämndens medlemmar och valbiträdena.
- Se till att behövliga valhandlingar, tillbehör, möbler, valanvisningar samt, om rösträttsdatasystemet (eller resultatuträkningsystemet) används, IT-utrustning distribueras till valnämnden.

Den valnämnd som tillsatts av kommunstyrelsen svarar för att förrätta valdagens röstning på röstningsområdets röstningsställe. Kommunstyrelsen ska till centralvalnämnden meddela namnen på valnämndens medlemmar och kontaktuppgifterna för åtminstone valnämndens ordförande och vice ordförande.

4.5.1 Bestämmande av röstningsstället på valdagen

Centralvalnämnden ska se till att det för röstningen på valdagen inom varje röstningsområde finns ett lämpligt röstningsutrymme (röstningsställe) som kommunen har upplåtit för detta ändamål samt nödvändiga möbler. I sitt brev den 16 september 2024 (<https://vaalit.fi/sv/brev-och-promemorior-till-valmyndigheterna>) har justitieministeriet gett anvisningar om bestämmande av röstningsställena på valdagen.

4.5.2 Röstningsställets tillgänglighet

Centralvalnämnden ska i valarrangemangen fästa uppmärksamhet vid röstningsställets tillgänglighet. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att personer med nedsatt rörlighet har möjlighet att rösta på ett röstningsställe inom sitt eget röstningsområde.

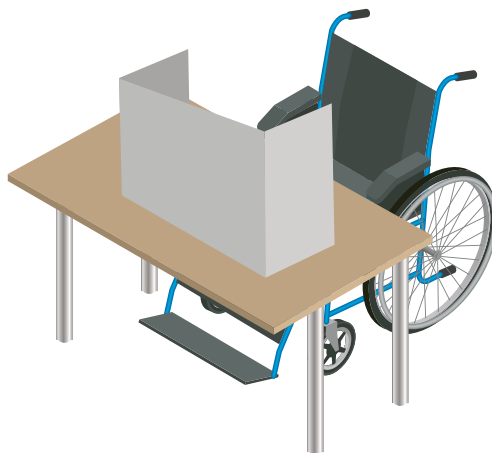
I den mån det är möjligt bör parkeringsplatser för fortskaffningsmedel som används av personer med nedsatt rörlighet reserveras i den omedelbara närheten av röstningsstället och assistans ordnas för dem både på röstningsstället och utanför det.

Röstningsutrymmet ska placeras på ett sådant ställe i byggnaden att också personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga kan ta sig dit.

Eventuella trösklar och trappor på röstningsstället ska förses till exempel med ramp⁷, så att de som använder rollator eller eldriven rullstol utan svårigheter kan ta sig till röstningsutrymmet.

- En väljare kunde inte ta sig till röstningsstället med eldriven rullstol, eftersom tröskeln i ungdomsgården som användes som röstningsställe var cirka åtta centimeter hög. Riksdagens justitieombudsman ansåg i sitt avgörande (29.4.2004) att det med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna inte kan anses vara tillfredsställande att en lokal där ingen tillgänglig ingång för personer med nedsatt rörelseförmåga ordnats hade godkänts som röstningsställe på centralvalnämndens initiativ och enligt stadsstyrelsens beslut.

Med tanke på rullstolsburna bör det dessutom på varje röstningsställe finnas ett röstningsbås som rymmer en rullstol eller, om inget tillgängligt röstningsbås finns att tillgå, ett bord med insynsskydd där väljaren kan göra sin röstningsanteckning så att valhemligheten bevaras. Exempelbild:

Andra avgöranden och riktlinjer om tillgänglighet

Riksdagens justitieombudsman konstaterade i sitt avgörande (6.5.2004) att stadens centralvalnämnd borde ha sett till att förhandsröstningsstället är lämpligt utrustat för rullstolsburna personer. Säkerställande av valhemligheten för personer med nedsatt rörlighet (till exempel med lämpliga skrivunderlag eller insynsskydd) hör till tryggande av likabehandling enligt 6 § i grundlagen och rätten till inflytande enligt 14 § i grundlagen.

⁷ Se statsrådets förordning om byggnaders tillgänglighet (241/2017) och miljöministeriets anvisning om byggnaders tillgänglighet (2018).

Riksdagens grundlagsutskott konstaterade i sitt betänkande (GrUB 3/2013 rd) bland annat att röstningsstället alltid i första hand ska inrättas så att röstningsbåset är så tillgängligt som möjligt.

Riksdagens biträdande justitieombudsman konstaterade i sitt avgörande (19.11.2013) att stadens centralvalnämnd hade försummat sina lagenliga förpliktelser att sörja för att ordna en ändamålsenlig tillgänglig röstningslokal och för att valhemligheten bevaras på förhandsröstningsstället, och gav centralvalnämnden en anmärkning med anledning av det lagstridiga förfarandet. Vid kommunalvalet 2012 blev rullstolsburna väljare på förhandsröstningsstället tvungna att rösta så att ett fristående skrivunderlag som hölls upp av valfunktionären placerades i deras famn. Centralvalnämnden medgav i sin utredning att det på förhandsröstningsstället (en butiksentré) inte fanns tillräckligt med utrymme för att placera in ett lämpligt tillgängligt röstningsbås.

Riksdagens justitieombudsman konstaterade i sitt beslut (11.12.2015) bland annat att 1) om förhandsröstningsstället inte är tillgängligt, ska det fästas uppmärksamhet vid att informera väljarna om detta och 2) att ett fristående skrivunderlag som ställs i väljarens famn inte tryggar bevarandet av valhemligheten. Detta förfarande uppfyller inte det centrala valhemlighetskravet att väljaren ska kunna fylla i sin röstsedel i skydd för andras blickar.

Riksdagens justitieombudsman gjorde i samband med kommunalvalet 2017 oanmälda inspektioner på röstningsställen och utredde hur tillgängliga förhandsröstningsställena är samt hur valhemligheten tillgodoses (JO:s pressmeddelande 7.4.2017). På basis av inspektionerna beslutade justitieombudsmannen att uppmärksamma alla centralvalnämnder i städer och kommuner som var föremål för en inspektion på iakttagelserna om skyltars synlighet, bristfällig tillgänglighet och små vallokaler. I fråga om tre kommuner ledde inspektionerna dessutom till fortsatta åtgärder för att trygga valhemligheten.⁸

Riksdagens justitieombudsman fortsatte göra oanmälda inspektioner även vid presidentvalet 2018, då vissa röstningsställen fortfarande hade brister i tryggheten av valhemligheten (EOAK 166/2019). Justitieombudsmannen hänvisade i sitt avgörande EOAK/2657/2019 till sina inspektionsobservationer från flera kommuner och konstaterade att det finns allvarliga brister i tillgängligheten, eftersom man inte kunde ta sig till röstningsstället med rullstol.

I sitt avgörande (EOAK/516/2024) rekommenderade riksdagens justitieombudsman bland annat på allmän nivå att de kommunala valmyndigheterna vid behov samråder med organisationer och kommunala organ för personer med funktionsnedsättning i frågor som gäller tillgänglighet. Dessutom har biträdande justitieombudsmannen

8 Riksdagens justitieombudsmans inspektionsberättelse om arrangemangen kring förhandsröstning (2164/2017)

i ett avgörande konstaterat att tillgänglighetskravet på valdagen kan anses vara av ännu större vikt än vid förhandsröstningen eftersom den röstberättigade enligt 67 § 1 mom. i vallagen på valdagen endast får rösta i det röstningsområde som har antecknats för honom eller henne i rösträttsregistret.

Invalidförbundet rf har utarbetat en checklista för röstningsställets tillgänglighet (**bilaga 14**), som ska användas vid bedömningen av röstningsutrymmets lämplighet.

4.5.3 Utnämning av valbiträden och andra personer som bistår valnämnden

Centralvalnämnden ska i samråd med valnämnderna se till att det vid varje röstningsställe finns åtminstone ett valbiträde som är närvarande på röstningsstället och som på begäran kan hjälpa väljaren att göra röstningsanteckningen på röstsedeln. På tvåspråkiga orter ska uppmärksamhet fästas vid att valbiträdet har tillräckliga språkkunskaper. Valbiträdena ska bära rockmärken eller armbindlar med ordet *Vaaliavustaja*, i tvåspråkiga kommuner *Vaaliavustaja - Valbiträde*.

Centralvalnämnden ska dessutom se till att valnämnden i praktiken har tillräckligt många personer närvarande, såsom ersättare, som tar hand om inte bara de egentliga lagstadgade uppgifterna utan också vägledningen av väljarna till vallokalen, köbildningen och övervakningen av att de som redan utövat sin rösträtt lämnar vallokalen.

Centralvalnämnden ska dessutom vid behov för valnämnden anlita sådan biträdande personal som avses i 16 § 3 mom. i vallagen. Denna personal kan biträda nämndens medlemmar vid räkningen och ordnandet av röstsedlarna samt för den tekniska användningen av rösträttsdatasystemet eller resultatuträkningsystemet, om dessa används inom röstningsområdet. Den biträdande personalen ska sköta sina uppgifter noggrant enligt valnämndsmedlemmarnas anvisningar. Valnämnden svarar för anteckningarna som görs i rösträttsregistret och utförandet av den preliminära rösträkningen. **I välfärdsområdesvalet och kommunalvalet, som förrättas samtidigt, kan det behövas biträdande personal särskilt för att vägleda väljarna i röstningsförfarandet när de röstar i två olika val, samt vid den preliminära rösträkningen efter att röstningen avslutats.**

4.5.4 Distribution av valmaterial till röstningsstället

Centralvalnämnden ska se till att valnämnden har alla handlingar, all utrustning och alla möbler som den behöver. I **bilaga 13** finns en checklista över material som de kommunala valmyndigheterna behöver.

När centralvalnämnden delar ut valhandlingarna och valstämplarna till valnämnderna ska särskild uppmärksamhet fästas vid att materialet delas ut på ett tillförlitligt sätt och att det inte kan uppstå möjlighet till missbruk. Centralvalnämndens representant måste kontrollera valnämndsrepresentanternas identitet innan materialet överlämnas. Minst två valnämndsmedlemmar bör vara samtidigt närvarande när centralvalnämnden överlämnar valmaterialet till valnämnden.

Ett bra sätt att trygga säkerheten är att centralvalnämnden packar de röstsedlar som lämnas till valnämnden i ett (eller flera) paket och tillsluter paketet med tejp, på vilken en eller flera representanter för centralvalnämnden antecknar sin underskrift. I stället för underskriften kan tejpens stämplas med en av kommunens officiella stämplat, dock inte med valstämpeln. Den egentliga förseglingstejpen som distribueras till valnämnden får inte användas för detta ändamål.

Efter att ha fått materialet ska valnämnden se till att materialet förvaras på ett säkert ställe över natten, till exempel i ett låst utrymme i vallokalen. Centralvalnämnden ska i mån av möjlighet anvisa ett sådant ställe för valnämnderna på röstningsstället. Valnämnden öppnar paketen med röstsedlar först i samma stund som röstningen på valdagen inleds klockan 9 på så sätt att man för den första väljaren visar att urnan är tom. Före detta ska alla närvarande valnämndsmedlemmar konstatera att tejpningarna på röstsedelpaketerna är obrutna.

Centralvalnämnden kan enligt övervägande distribuera röstsedlarna och övrigt material till valnämnderna också på något annat tillförlitligt sätt så det inte kan uppstå möjlighet till missbruk.

4.6 Förberedelser inför allmän förhandsröstning

- Se till att förhandsröstningsstället är ledigt och har den inredning och de dataförbindelser som behövs (om rösträttsdatasystemet används).
- Se till att förhandsröstningsstället är tillgängligt.
- Förordna valförrättarna, utbilda dem för deras uppgifter och ge råd och anvisningar till dem under hela förhandsröstningsperioden.
- Se till att behövliga valhandlingar, tillbehör, möbler, valanvisningar samt, om rösträttsdatasystemet används, IT-utrustning och tillbehör distribueras till valförrättarna.
- Se till att varje valförrättare har de identifieringsverktyg som behövs för inloggning i rösträttsregistret.
- Informera effektivt om förhandsröstningsställena.

4.6.1 Bestämmande av och arrangemangen på förhandsröstningsstället

Centralvalnämnden ska se till att alla de ställen, som genom beslut av kommunstyrelsen har utsetts till allmänna förhandsröstningsställena, har ett för förhandsröstningen lämpligt förhandsröstningsutrymme med nödvändig utrustning.

Justitieministeriet har i sitt brev av den 16 september 2025 gett anvisningar till kommunerna om bestämmandet av förhandsröstningsställena.

4.6.2 Förhandsröstningsställets tillgänglighet

Centralvalnämnden ska se till att förhandsröstningsställena är tillgängliga. Till dessa delar gäller samma anvisningar som ovan i fråga om röstningsställena på valdagen. Om förhandsröstningsstället trots allt inte är tillgängligt bör väljarna informeras om detta på förhand.

4.6.3 Förordnande av valförrättare

Centralvalnämnden ska skriftligen förordna valförrättare till de allmänna förhandsröstningsställena. Valförrättarna ska förordnas i så god tid att de på förhand hinner sätta sig in i de föreskrifter och anvisningar som gäller förhandsröstningen samt vidta de åtgärder som hör till dem vid organiseringen av förhandsröstningen.

Vid förhandsröstning på ett allmänt förhandsröstningsställe i Finland ska minst två valförrättare vara samtidigt närvarande hela den tid som förhandsröstningsstället är öppet för röstning. Därför ska det till förhandsröstningsstället förordnas tillräckligt många valförrättare. Vid bedömningen av vad som är ett tillräckligt antal valförrättare ska man beakta eventuella arbetsskiftsarrangemang och till exempel möjliga sjukdomsfall och andra motsvarande orsaker till frånvaro. Valförrättarens uppgifter får inte anförtros någon annan än en person som förordnats till valförrättare.

Behörighetsvillkor för valförrättare

I vallagen ställs inga särskilda behörighetsvillkor för en valförrättare. Till valförrättare kan således förordnas vem som helst som är förmögen att utföra uppgiften och som har fyllt 18 år. En person som kandiderar i valet i fråga eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar får inte vara valförrättare.

Centralvalnämnden ska särskilt säkerställa att valförrättarna har tillräckliga språkkunskaper med beaktande av bestämmelserna om språkliga rättigheter i språklagen (423/2003) samt, inom samernas hembygdsområde, i samiska språklagen (1086/2003).

Vid ett förhandsröstningsställe i en tvåspråkig kommun har var och en rätt att använda antingen finska eller svenska. I dessa kommuner ska centralvalnämnden se till att det på förhandsröstningsstället alltid finns närvarande minst en valförrättare som talar finska och en valförrättare som talar svenska och att de andra valförrättarna på förhandsröstningsstället vet vilka dessa personer är. Om inte alla valförrättare på förhandsröstningsstället kan både svenska och finska, är det bra att förse valförrättarna med skyltar eller motsvarande (till exempel med texten "Jag talar också svenska" eller "Minä puhun myös suomea"), så att den röstberättigade vid behov kan välja valförrättare på den grunden.

Centralvalnämnderna i Enontekiö, Enare, Sodankylä och Utsjoki kommuner ska på motsvarande sätt se till att väljarna kan använda finska eller samiska på förhandsröstningsstället.

Förhinder för valförrättare

En valförrättare som är förhindrad att utföra sitt uppdrag, till exempel på grund av sjukdom, ska omedelbart underrätta den andra valförrättaren på förhandsröstningsstället och centralvalnämndens sekreterare om detta. Centralvalnämndens sekreterare förordnar utan dröjsmål en av ersättarna till förhandsröstningsstället.

Centralvalnämndens föreskrifter och anvisningar till valförrättare

Centralvalnämnden ska utbilda valförrättarna för deras uppgifter samt ge råd och anvisningar om det uppstår problem. Åtminstone centralvalnämndens sekreterare ska kunna nås under hela förhandsröstningsperioden för att ge råd och anvisningar till valförrättarna.

Centralvalnämnden ska också ange på vilket sätt ytterkuvert som adresserats till den ska insändas från de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen (ytterkuvert som är adresserade till den egna kommunen). I praktiken kommer centralvalnämnden överens om detta med valförrättarna. De olika sätten att insända ytterkuverten beskrivs nedan.

För valförrättarna ska centralvalnämnden särskilt betona att ytterkuvert adresserade till andra kommuner utan dröjsmål ska lämnas till posten för transport.

4.6.4 Leverans av valmaterial, möbler och utrustning till förhandsröstningsstället

Centralvalnämnden ska se till att valförrättarna har alla handlingar, all utrustning och alla möbler som behövs. I **bilaga 13** finns en checklista över material som de kommunala valmyndigheterna behöver.

När centralvalnämnden delar ut valhandlingarna och valstämplarna ska särskild uppmärksamhet fästas vid att materialet delas ut på ett tillförlitligt sätt och att det inte kan uppstå möjlighet till missbruk.

Centralvalnämnden ska för valförrättarna anvisa ett sådant låsbart ställe där valhandlingarna och valstämpeln kan förvaras över natten.

4.6.5 Information om förhandsröstningsställena och var de ligger

Kommunen ska effektivt informera om kommunens allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider. I praktiken kan denna information ges med hjälp av kungörelser enligt 49 § 1 mom. i vallagen, på kommunens webbplats, genom affischer utomhus och på bibliotek samt tidningsannonser, informationsblad till hushållen och så vidare. En förteckning över förhandsröstningsställena och deras öppettider bör skickas till lokala medier. I tvåspråkiga kommuner ska denna information ges på finska och svenska.

Vägen ska märkas ut tydligt, till exempel utomhus med tavlor och skyltning. Vägen in i förhandsröstningslokalen ska också skyltas. I tvåspråkiga kommuner ska vägvisarna och andra informationsskyltar som riktar sig till allmänheten vara på finska och svenska. I Enontekis, Enare, Sodankylä och Utsjoki kommuner ska annonser, kungörelser och anslag samt andra meddelanden och skyltar som riktar sig till allmänheten även vara på samiska.

4.7 Förberedelser inför röstning på anstalter

- Centralvalnämnden tar reda på vilka verksamhetsenheter inom socialvården som ger vård dygnet runt och vilka andra anstalter som hör till anstaltsröstningen det finns i kommunen och var de ligger.
- Ge utbildning, rådgivning och anvisningar till valbestyrelsens medlemmar.
- Se till att valhandlingar, tillbehör och valanvisningar distribueras till valbestyrelserna.

Arrangemangen kring anordnandet av förhandsröstning på en anstalt (anstaltsröstning) sköts av en valbestyrelse som kommunstyrelsen tillsätter i god tid före valet. Vid behov kan också flera valbestyrelser tillsättas.

Kommunstyrelsen ska till centralvalnämnden meddela namnen på valbestyrelsens medlemmar samt åtminstone ordförandens och vice ordförandens kontaktuppgifter.

Förhandsröstning på varje anstalt som omfattas av anstaltsröstning förrättas under minst en och högst två dagar under förhandsröstningsperioden vid de tidpunkter som valbestyrelsen bestämmer.

Centralvalnämnden ska se till att valbestyrelsen har alla handlingar, all utrustning och alla möbler som den behöver. I **bilaga 13** finns en checklista över material som de kommunala valmyndigheterna behöver. När centralvalnämnden delar ut valhandlingarna och valstämplarna ska särskild uppmärksamhet fästas vid att materialet delas ut på ett tillförlitligt sätt och att det inte kan uppstå möjlighet till missbruk.

Centralvalnämnden ska utbilda valbestyrelsens medlemmar för deras uppgifter samt ge råd och anvisningar om det uppstår problem. Åtminstone centralvalnämndens sekreterare ska kunna nås av valbestyrelserna under hela förhandsröstningsperioden för att ge råd och anvisningar.

Om valbestyrelsen använder funktionen för mobil rösträttsförfrågan i valdata-systemet för att utreda rösträtten, behöver den en mobil enhet, identifieringsverktyg och den VAT-anvisning som innehåller närmare anvisningar om användningen av systemet.

4.8 Förberedelser inför hemmaröstning

- Skicka hemmaröstningsblanketter till dem som röstat hemma vid det föregående valet.
- Förordna valförrättare för hemmaröstning.
- Ta emot anmälningarna till hemmaröstning. I välfärdsområdes- och kommunalvalet anses anmälan gälla hemmaröstning i såväl välfärdsområdesvalet som kommunalvalet (med undantag för Helsingfors), om inte väljaren anger något annat. Det är ändå möjligt för väljaren att rösta i endast ett av valen.
- Ge utbildning, rådgivning och anvisningar till valförrättarna.
- Se till att behövliga valhandlingar, tillbehör och valanvisningar sänds till valförrättarna vid hemmaröstning.

4.8.1 Berättigade till hemmaröstning

En röstberättigad person vars rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället, får förhandsrösta hemma i den kommun som i rösträttsregistret antecknats som hans eller hennes hemkommun. Den som önskar rösta hemma ska inom den utsatta tidsfristen anmäla detta till centralvalnämnden.

Hemmaröstning förrättas endast i den egna kommunen. Om väljaren har flyttat till en annan kommun efter tidpunkten då hemkommunen fastställs i rösträttsregistret, kan väljaren inte rösta hemma. I välfärdsområdes- och kommunalvalet fastställs hemkommunen i rösträttsregistret den 21 februari 2025.

Om en person vars rörelse- eller funktionsförmåga är begränsad kan ta sig till ett allmänt förhandsröstningsställe eller till röstningsstället på valdagen på egen hand eller med andras hjälp, hör personen inte till dem som har rätt att rösta hemma. Väljaren ska således i första hand rösta på sedvanligt sätt.

Gränsen för när det kan bli fråga om hemmaröstning i stället för röstning på ett förhandsröstningsställe eller i vallokalen på valdagen går vid oskäligen svårigheter för väljaren. Vid bedömningen av dessa bör bland annat följande beaktas:

- de faktiska förutsättningar väljaren i varje enskilt fall har att rösta på röstningsstället eller på det allmänna förhandsröstningsstället, om personen får hjälp,
- de hälsorisker det eventuellt kan innebära för väljaren att avlägsna sig från sitt hem samt
- de specialåtgärder och kostnader transporten kräver.

Det kan inte förutsättas att till exempel en person som är sjuk eller har en funktionsnedsättning ska ordna annan transport för sig än sådan färdtjänst som personer med funktionsnedsättning normalt har till sitt förfogande.

Frågor om hemmaröstning förrättas på till exempel stöd- och serviceboenden har ställts under de senaste åren. En röstberättigad som vårdas på en anstalt där man direkt med stöd av lagen eller på kommunstyrelsens beslut förrättar förhandsröstning (anstaltsröstning) har inte rätt till hemmaröstning, utan kommunen ska förrätta anstaltsröstning på alla sådana anstalter.

Närståendevårdaren kan rösta i samband med hemmaröstningen

En närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) som bor i samma hushåll som den som har rätt till hemmaröstning får rösta i samband med hemmaröstningen, om kommunen i fråga har antecknats som

personens hemkommun i rösträttsregistret.⁹ Andra familjemedlemmar till den som har rätt att rösta hemma får inte rösta vid hemmaröstning.

I samband med hemmaröstning kan därmed rösta en närståendevårdare som

- 1) har ingått ett avtal om närståendevård med välfärdsområdet eller kommunen,
- 2) bor i samma hushåll som den som vårdas och
- 3) är röstberättigad i samma kommun som den som vårdas.

4.8.2 Tillgång till hemmaröstningsblanketterna

Centralvalnämnden ska i god tid före början av förhandsröstningsperioden skicka blanketter för hemmaröstning (bilaga 10) till de röstberättigade som vid föregående allmänna val röstade hemma. Centralvalnämnden får uppgifter om dessa väljare från hemmaröstningsblanketterna vid tidigare val. Det ska dock kontrolleras att en person som röstat hemma vid föregående val är införd i rösträttsregistret även vid detta val.

Centralvalnämnden ska också annars se till att tryckta eller kopierade hemmaröstningsblanketter finns tillgängliga för de röstberättigade. Blanketten finns på adressen <https://valfinland.fi/att-rosta-hemma>. Kommunen kan till exempel lägga till en länk till blanketten på sin webbplats.¹⁰

4.8.3 Anmälan till hemmaröstning och hantering av anmälningarna hos centralvalnämnden

Den som vill förhandsrösta hemma ska anmäla detta till centralvalnämnden i sin hemkommun. Anmälan kan också göras på väljarens vägnar av någon som väljaren har utsett. Om en närståendevårdare som bor i samma hushåll vill rösta i samband med hemmaröstningen, ska detta uppges i anmälan.

Anmälan ska göras skriftligen eller per telefon senast tisdagen den 1 april 2025 före klockan 16. En anmälan som gjorts efter utsatt tid ska inte tas emot.

⁹ Under samma förutsättningar kan en avlösare enligt 4 a § i lagen om stöd för närståendevård rösta i samband med hemmaröstningen.

¹⁰ Justitieministeriet har fastställt formuläret för hemmaröstningsblanketten även på samiska.

I anmälan ska uppges

- 1) väljarens fullständiga namn, personbeteckning, adress, hemkommun och telefonnummer samt, om anmälan görs av någon som väljaren utsett, även dennes namn och kontaktinformation,
- 2) att väljarens rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att väljaren inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället och att väljaren därför önskar förhandsrösta hemma och
- 3) om väljaren själv kan se till att en person som avses i 54 § i vallagen och som väljaren själv har utsett är närvarande vid hemmaröstningen samt
- 4) närståendevårdarens fullständiga namn, personbeteckning och telefonnummer samt giltighetstiden för avtalet om närståendevård, om också närståendevårdaren vill rösta i samband med hemmaröstningen.

Dessa uppgifter är nödvändiga bland annat

- för att personens rösträtt ska kunna konstateras och för att det ska kunna säkerställas att personen bor i kommunen i fråga och att kommunen även i rösträttsregistret har antecknats som personens hemkommun,
- för att den valförrättare som sköter hemmaröstningen utan svårigheter ska hitta hem till väljaren och vid behov får kontakt med väljaren per telefon,
- för att väljaren inte utan orsak ska begära att hemmaröstning ordnas.

I anmälan behöver orsaken till den begränsade rörelse- eller funktionsförmågan inte nämnas. Något läkarintyg över sjukdom eller funktionsnedsättning behöver inte visas. Väljaren behöver inte heller motivera eller bevisa de oskäligen svårigheterna.

I välfärdsområdes- och kommunalvalet gäller anmälan till hemmaröstning ett röstningstillfälle, där den anmälda väljer att rösta antingen i båda valen eller i endast ett av valen. Det behövs alltså inte separata anmälningar för hemmaröstning i välfärdsområdesvalet respektive kommunalvalet.

Skriftlig anmälan

Den skriftliga anmälan kan antingen formuleras fritt eller göras på en hemmaröstningsblankett (valblankett nr 14, **bilaga 10**), för vilken justitieministeriet fastställer formuläret. Den som anmäler sig ska underteckna den skriftliga anmälan. Om anmälan på väljarens vägnar görs av någon som väljaren har utsett, kan anmälan också undertecknas av denna person.

En skriftlig anmälan kan skickas till centralvalnämnden till exempel per post. Om anmälan skickas till centralvalnämnden per e-post eller per fax (om kommunen har en sådan), hanteras den enligt lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Om det är möjligt att

skicka krypterad e-post till kommunen, bör personer som eventuellt vill anmäla sig som hemmaröstare informeras om denna möjlighet.

Anmälan per telefon

När anmälan görs per telefon ska uppgifterna antecknas på hemmaröstningsblanketten hos centralvalnämnden.

Vid behov ska det kontrolleras att anmälan verkligen gjorts av väljaren eller av en person som väljaren utsett. Detta kan i allmänhet göras till exempel genom ett telefonsamtal till väljaren. Anmälan ska kontrolleras endast om dess äkthet av någon orsak betvivlas.

Centralvalnämnden ska avdela personal för att ta emot samtal. Centralvalnämnden ska se till att samtalen besvaras åtminstone under tjänstetid och att det utanför tjänstetiden finns ett automatiskt meddelande med tydliga instruktioner om när anmälan kan göras. På den sista dagen för anmälan till hemmaröstning ska samtalen besvaras till klockan 16. Om det till telefonnumret har anslutits en svarare e.d. ska centralvalnämnden gå igenom anmälningar som eventuellt lämnats i svararen.

Eftersom information om möjligheten att rösta hemma samt om förfarandet vid anmälning till hemmaröstning finns på det meddelande om rösträtt (meddelandekortet) som skickas till den röstberättigade, kan det antas att samtal som gäller detta i huvudsak kommer till numret som anges som centralvalnämndens telefonnummer på meddelandekortet.

Komplettering av en bristfällig anmälan

Centralvalnämnden ska om möjligt vid behov komplettera en bristfällig anmälan på tjänstens vägnar och försäkra sig om att anmälan har gjorts av väljaren som nämns i den eller av någon som denne har utsett. En anmälan kan vara bristfällig till exempel eftersom väljarens namn är ofullständigt eller uppgifter om väljarens hemkommun eller telefonnummer saknas. Om en skriftlig anmälan har inkommit utan underskrift, ska man försöka få kontakt med den som gjort anmälan, i brådskande fall per telefon.

Om det i den skriftliga anmälan inte uppges att väljarens rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att väljaren inte utan oskäliga svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället och därför önskar förhandsrösta hemma, ska centralvalnämnden kontakta den som gjort anmälan så att personen kan komplettera anmälan till denna del.

Anmälan till fel myndighet

Om anmälan har gjorts till fel myndighet, till exempel centralvalnämnden i fel kommun, ska denna överföra anmälan till rätt myndighet på det sätt som förutsätts i förvaltningslagen.

Meddelande till väljaren om hemmaröstning inte förrättas

Om hemmaröstning inte förrättas, ska väljaren underrättas om detta så snabbt att personen ännu har möjlighet att rösta på förhandsröstningsstället. Meddelandet om att hemmaröstning inte förrättas kan också lämnas till den som gjort anmälan på väljarens vägnar. Meddelandet ska i första hand göras skriftligt och skickas per post. I brådskande fall och även annars då det är ändamålsenligt kan meddelandet också lämnas per telefon eller per e-post, om väljaren har anmält sig per e-post. I meddelandet ska anges orsaken till att hemmaröstning inte förrättas.

Hemmaröstning förrättas inte om

- 1) anmälan inte i efterhand har kunnat kompletteras med uppgift om att väljarens rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att väljaren inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället och därför önskar förhandsrösta hemma,
- 2) väljarens adress inte har kunnat kompletteras i efterhand,
- 3) det framgår att anmälan har gjorts utan väljarens samtycke,
- 4) det över huvud taget inte är möjligt att utifrån anmälan utreda väljarens identitet,
- 5) anmälan har gjorts efter utsatt tid eller
- 6) väljaren inte är röstberättigad i kommunen i fråga eller inte har sitt hem i den kommun som har antecknats som hemkommun i rösträttsregistret.

Endast en sådan brist i anmälan som inverkar på hemmaröstningsförrättningen och som inte har kunnat avhjälpas i efterhand utgör hinder för hemmaröstning. Om anmälan är bristfällig till exempel i fråga om telefonnummer eller väljarens fullständiga namn utgör detta inget hinder för hemmaröstning.

Om hemmaröstning inte förrättas, ska detta och orsaken antecknas på väljarens hemmaröstningsblankett under Tilläggsuppgifter tillsammans med uppgift om när och hur väljaren har underrättats om saken.

4.8.4 Förberedelser inför förrättning av hemmaröstning

Valförrättare vid hemmaröstning

Arrangemangen kring anordnandet av förhandsröstning hemma hos väljaren (hemmaröstning) sköts av en valförrättare som förordnats till uppgiften av den kommunala centralvalnämnden.

Centralvalnämnden kan förordna valförrättarna för hemmaröstning i samband med att den förordnar valförrättare till de allmänna förhandsröstningsställena. Avsikten är att centralvalnämnden förordnar ett visst antal personer till valförrättare för hemmaröstningar, varefter centralvalnämndens ordförande enligt vad som anges nedan förordnar vem av dessa personer ska sköta en enskild hemmaröstning.

I vallagen ställs inga särskilda behörighetsvillkor för en valförrättare vid hemmaröstning. Till valförrättare kan således förordnas vem som helst som är förmögen att utföra uppgiften och som har fyllt 18 år. En person som kandiderar i valet i fråga eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar får inte vara valförrättare vid hemmaröstning. Av valförrättare för hemmaröstning förutsätts i praktiken god kännedom om valförfarandet och förmåga att på ett tillförlitligt sätt hantera den särskilda röstningssituationen i väljarens hem.

Före ändringen av vallagen (496/2013) år 2013 kunde enbart en medlem eller en ersättare i valbestyrelsen förordnas till valförrättare vid hemmaröstning. Centralvalnämnden kan dock fortsättningsvis förordna även medlemmar och ersättare i valbestyrelsen till denna uppgift.

När förrättas hemmaröstningen?

Hemmaröstning förrättas under en dag som infaller under förhandsröstningsperioden i Finland vid den tidpunkt mellan klockan 9 och klockan 20 som särskilt meddelas väljaren. Hemmaröstning kan således förrättas såväl på en vardag som på en söndag.

Vem av valförrättarna ska sköta en enskild hemmaröstning?

Centralvalnämndens ordförande ska förordna vem av valförrättarna för hemmaröstning som i varje enskilt fall i egenskap av valförrättare ska sköta en hemmaröstningsförrättning hos väljaren.

För varje enskild hemmaröstning förordnas endast en valförrättare. Centralvalnämndens ordförande bestämmer vilken väljare varje valförrättare ska besöka. Valförrättarna kan inte sinsemellan komma överens om detta.

När tiden för anmälning till hemmaröstning har gått ut, ska centralvalnämndens ordförande göra upp en detaljerad plan för hur hemmaröstningen ska förrättas. Ordföranden kan redan på förhand utse personliga ersättare för valförrättarna, bland annat med tanke på förhinder.

Ingen annan får vara närvarande vid hemmaröstningen i egenskap av valförrättare.

Att utse den person som ska närvara vid hemmaröstning

Vid hemmaröstning ska utöver valförrättaren även en person som väljaren har utsett eller godkänt och som har fyllt 18 år vara närvarande. En person som är uppställd som kandidat vid valet kan dock inte sköta denna uppgift. Inga andra behörighetsvillkor har ställts för denna person. Personen kan därmed vara till exempel väljarens make eller maka, någon annan nära anhörig eller väljarens närstående vårdare.

Om väljaren av någon anledning inte har möjlighet eller vill utse den person som ska vara närvarande, ska han eller hon uppge detta vid anmälan till hemmaröstning. Centralvalnämnden ska då se till att en sådan person finns på plats när hemmaröstningen förrättas.

Den närvarande kan vara till exempel en annan person som centralvalnämnden har förordnat till valförrättare vid hemmaröstning. I detta fall är personen dock inte närvarande i egenskap av valmyndighet.

Meddelande till väljaren om att hemmaröstning förrättas

Centralvalnämndens ordförande ska se till att väljaren underrättas om tidpunkten för hemmaröstningen med minst två timmars noggrannhet. Meddelandet ska lämnas i god tid före tidpunkten i fråga. Samtidigt ska valmyndighetens telefonnummer meddelas, så att väljaren vid behov kan ta kontakt till exempel för att ändra tidpunkten för hemmaröstningen. Meddelandet om att hemmaröstning förrättas kan också lämnas till den som gjort anmälan till hemmaröstning på väljarens vägnar.

Meddelandet kan ges antingen skriftligen som postförsändelse, per telefon eller per e-post, om väljaren har anmält sig per e-post. Det väsentliga är att den

röstberättigade säkert och i god tid före röstningen förrättas får besked om att hemmaröstning anordnas.

Ordföranden för centralvalnämnden ska se till att dessa meddelanden lämnas, till exempel genom att förordna en lämplig person att lämna meddelandena enligt ordförandens anvisningar.

Meddelande till väljaren om möjliga förhinder

I praktiken kan många olika situationer leda till att en hemmaröstning inte kan förrättas enligt den på förhand uppgjorda planen. Sådana situationer kan uppstå bland annat

- om valförrättaren inte hittar hem till väljaren till exempel för att adressen är felaktig,
- om valförrättaren inte påträffar väljaren på den uppgivna adressen,
- om väljaren trots allt inte vill rösta genom hemmaröstningsförfarandet eller
- om det visar sig vara svårt att hitta en sådan närvarande person som väljaren godkänner.

Om valförrättaren är förhindrad att komma vid den meddelade tidpunkten, ska väljaren utan dröjsmål underrättas om detta och om den nya tidpunkten för besöket. Väljaren ska kontaktas till exempel per telefon. Väljaren ska beredas tillfälle att rösta vid en annan tidpunkt. Om hemmaröstning över huvud taget inte kan förrättas på grund av avbrott i trafikförbindelserna eller något annat oöverstigitligt hinder, ska väljaren likaså utan dröjsmål underrättas om detta.

I första hand och i de flesta fall kan valförrättaren själv lämna meddelandet. Men till exempel på grund av sjukdom kan någon annan valmyndighet bli tvungen att underrätta väljaren.

Om valförrättaren själv senare kan sköta hemmaröstningen hos väljaren i fråga, kan han eller hon själv bestämma och meddela den nya tidpunkten. Om någon annan valförrättare tar över förrättandet av hemmaröstningen ska centralvalnämndens ordförande fatta beslut om detta och också se till att väljaren underrättas om saken. Valförrättarna får inte sinsemellan komma överens om vilka väljare respektive valförrättare ska besöka, om inte centralvalnämndens ordförande på förhand har förordnat personliga ersättare.

Uppgifter om meddelande om förhinder och ny tidpunkt för hemmaröstningen samt om ett eventuellt byte av valförrättare och namnet på den nya valförrättaren ska antecknas i punkten "Tilläggsuppgifter" på hemmaröstningsblanketten.

Förteckning över hemmaröstningar (hemmaröstningsblanketterna)

Vid centralvalnämnden ska det kontrolleras att de hemmaröstningsblanketter som inkommit till den och de blanketter som fyllts i utifrån anmälningar som mottagits per telefon innehåller alla de uppgifter som anmälningen förutsätter. Dessa blanketter utgör den förteckning som ska föras över anmälningarna till hemmaröstning, sedan de kompletterats med följande uppgifter:

- datumet och klockslaget för hemmaröstningen samt den valförrättare som förordnats till uppgiften och
- en anteckning om hur väljaren har underrättats om röstningstidpunkten.

Centralvalnämndens ordförande svarar för förändret av förteckningen. Valförrättaren ska ta med sig blanketterna för alla väljare som han eller hon enligt den uppgjorda planen ska besöka respektive dag.

Trots att valförrättarna har en del av blanketterna med sig under förhandsröstningsdagarna, ska centralvalnämnden under alla förhandsröstningsdagar kunna reda ut vem som anmält sig till hemmaröstning och vilken valförrättare som förordnats att sköta respektive hemmaröstning. Centralvalnämnden ska därför till exempel kopiera förteckningen eller göra upp en annan lämplig förteckning över anmälningarna som beaktar förhållandena i kommunen. De blanketter som valförrättarna returnerar förvaras med hänsyn till dataskyddet. Vid nästa allmänna val skickar centralvalnämnden hemmaröstningsblanketten för anmälan till hemmaröstning till väljaren som är berättigad till hemmaröstning, om den som röstar hemma har gett sitt tillstånd till det i anmälan till hemmaröstning.

4.8.5 Distribution av valmaterialet som behövs vid hemmaröstning

Centralvalnämnden ska se till att valförrättarna vid hemmaröstning har alla handlingar och tillbehör som de behöver. I **bilaga 13** finns en checklista över material som de kommunala valmyndigheterna behöver. För en del av materialet i välfärdsområdes- och kommunalvalet behövs två exemplar per röstande (valkuvert, ytterkuvert och följbrevsblankett). Dessutom bör det tas i beaktande att valförrättaren ska ha med sig röstsedlar för både välfärdsområdesvalet och kommunalvalet.

Centralvalnämnden ska se till att valmaterialet distribueras till valförrättarna vid hemmaröstning på ett tillförlitligt sätt och så att det inte kan uppstå möjlighet till missbruk.

Vid hemmaröstning används alltid följbrevsblanketten för hemmaröstning som följbrev till den som röstar hemma (valblankett nr 5K, **bilaga 5b**). Följbrevsblanketten för hemmaröstning ska fyllas i separat också i sådana fall att väljaren ger sitt meddelandekort till valförrättaren.

Om en närståendevårdare som bor i samma hushåll som den som har rätt till hemmaröstning röstar i samband med hemmaröstningen, ska följbrevsblanketten för hemmaröstning inte användas som den personens följbrev. Som följbrev används i detta fall närståendevårdarens eget meddelandekort eller egen följbrevsblankett (valblankett nr 5, **bilaga 5a2**).

4.9 Befullmäktigande av valobservatörer

Enligt 184 § 2 mom. i vallagen kan en finländsk eller utländsk valobservatör befullmäktigas av justitieministeriet när det gäller hela landet och av den kommunala centralvalnämnden när det gäller kommunens område. Om centralvalnämnden själv befullmäktigar andra valobservatörer, bör även justitieministeriet underrättas om detta.¹¹

Om justitieministeriet befullmäktigar valobservatörer för hela landet förs deras fullmakter (ackrediteringsbeslut) in i valdatasystemet. De valfunktionärer som har åtkomst till valdatasystemet kan vid behov själva kontrollera beslutet genom att jämföra det dokument som observatören visar upp med det dokument som finns i valdatasystemet. De valfunktionärer som inte har åtkomst till valdatasystemet kan vid behov kontakta centralvalnämnden för att försäkra sig om att beslutet är äkta.

Valobservatören har rätt att vara närvarande när valmyndigheterna utför sina uppgifter. Rätten att närvara gäller därmed utöver sammanträden även valmyndigheternas övriga verksamhet, såsom rösträkning.

¹¹ Med valobservatörer avses inte olika internationella eller inhemska gäster och således behöver dessa inte något särskilt befullmäktigande. Justitieministeriet behöver inte heller underrättas om sådana. Gäster kan till exempel följa röstningen på valdagen utan att de befullmäktigas, förutsatt att detta inte stör valnämndens arbete.

5. UPPGIFTER I SAMBAND MED KANDIDATUPPSTÄLLNINGEN

5.1 Allmänt

Den kommunala centralvalnämnden ansvarar för kandidatuppställningen vid kommunalval.¹²

Vid kommunalval får kandidater ställas upp av

- 1) Partier som införts i partiregistret
Ett registrerat partis kandidater ställs upp av en förening som företräder partiets personmedlemmar i kommunen och som av partiet anmälts till den kommunala centralvalnämnden.
- 2) Röstberättigade som bildat en valmansförening
För att bilda en valmansförening behövs minst 10 röstberättigade kommuninvånare, eller om kommunen har högst 1 500 invånare minst tre röstberättigade invånare och om kommunen har 1 501–2 000 invånare minst fem röstberättigade invånare.

Partier kan bilda valförbund och valmansföreningar kan bilda gemensamma listor.

Ett parti, ett valförbund eller en gemensam lista har rätt att i en kommun ställa upp ett antal kandidater som är högst en och en halv gång så stort som antalet fullmäktigeledamöter som ska utses vid valet. Om det maximala antalet kandidater som räknas ut på detta sätt inte blir ett heltal, avrundas resultatet nedåt (t.ex. $27 \times 1,5 = 40,5$, dvs. det maximala antalet kandidater är 40).

Ett valombud för ett parti, en gemensam lista eller en valmansförening ska lämna in kandidatansökan till den kommunala centralvalnämnden senast tisdagen den 4 mars 2025 före kl. 16. Eventuella anmälningar om valförbund och gemensamma listor ska också lämnas till centralvalnämnden i samband med detta.

Kandidatansökan lämnas in till centralvalnämnden av ett valombud som utsetts av den lokalförening som kandidatuppställaren, dvs. partiet, har uppgett eller av valmansföreningens valombud eller en av valombudet skriftligen befullmäktigad person eller valombuds ersättare. Centralvalnämnden är inte skyldig att ta emot kandidatansökningar eller delar av sådana från andra än de ovan nämnda personerna.

¹² Valfärdsområdesvalnämnden ansvarar för kandidatuppställningen vid valfärdsområdesval.

5.2 Kandidatansökningarnas innehåll och format

Bestämmelser om kandidatansökningarnas innehåll vid kommunalval finns i 151–156 § i vallagen.

Justitieministeriet har fastställt formulär för blanketter som kandidatuppställarna kan använda när de gör kandidatansökningar vid kommunalval. Formulären finns i elektroniskt format på justitieministeriets valwebbplats på adressen <https://vaalit.fi/sv/blanketter-for-kandidatuppstallning-vid-kommunalvalet>. Det är inte obligatoriskt att använda blanketterna, utan kandidatansökan kan göras skriftligen också på annat sätt, till exempel som en fritt formulerad ansökan.

Vissa partiers kandidatansökningar kan dessutom åtföljas av blanketter, till exempel Samtycke och försäkran av en partikandidat, som har anpassats till partiets egna kandidatuppställningsförfaranden utifrån de formulär som ministeriet fastställt. I sådana fall ska centralvalnämnden ägna särskild uppmärksamhet åt att all information som förutsätts i vallagen nämns i kandidatansökan.

På kandidatansökningar tillämpas utöver vallagen även förvaltningslagen och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Enligt lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet uppfyller också elektronisk form kravet på skriftlig form. Därmed kan man också lämna in kandidatansökningar antingen helt eller delvis i elektronisk form i stället för traditionella pappersansökningar, även om förstahandsalternativet för att lämna in ansökningar enligt den kungörelse om mottagning av kandidatansökningar som avses i 34 § i vallagen är att valombudet personligen besöker centralvalnämnden. Eftersom valdatasystemet över huvud taget inte stöder hanteringen av elektroniska kandidatansökningar, och centralvalnämnden inte heller har tillgång till något annat motsvarande system, kan det enda sättet att lämna in en ansökan elektroniskt i praktiken vara att skicka e-post med bilagor. Elektroniska handlingar som innehåller personbeteckningar ska skickas till centralvalnämnden med skyddad e-post (krypterad e-post).

Kandidatansökningshandlingarna kan vara undertecknade på olika sätt.

Ansökningar som lämnats in på papper kan ha

- underskrifter som gjorts för hand
- underskrifter som gjorts för hand men som inte är originalunderskrifter utan skannade eller fotokopierade.

Om handlingar lämnas in elektroniskt kan de ha olika slags elektroniska underskrifter. Elektroniska underskrifter på olika nivåer definieras i eIDAS-förordningen (EU 910/2014):

- Kvalificerade elektroniska underskrifter, som görs med ett certifikat för underskrifter som godkänts av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, till exempel med ett elektroniskt identitetskort.

- Avancerade elektroniska underskrifter, som görs till exempel med nätbankskoder.
- Andra elektroniska underskrifter, till exempel ett namn skrivet i slutet av ett e-postmeddelande.

Mer information om olika slags elektroniska underskrifter finns på webbplatsen för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata: <https://dvv.fi/sv/elektroniska-signaturer-pa-olika-nivaer>.

Den myndighet som tar emot och behandlar kandidatansökningarna, i det här fallet centralvalnämnden, ska själv avgöra hurdana handlingar och hurdana underskrifter den betraktar som tillräckliga och giltiga.

Det är uppenbart att en traditionell underskrift på papper betraktas som giltig och tillförlitlig om ingenting annat framkommer. Också en kvalificerad elektronisk underskrift av en handling är juridiskt bindande och obestridlig inom hela Europeiska unionen. Enligt eIDAS-förordningen ska en kvalificerad elektronisk underskrift ha samma rättsliga verkan som en handskrivna underskrift. I MDB:s tjänst <https://dvv.fineid.fi/sv/validation> kan man vid behov kontrollera att en kvalificerad elektronisk underskrift är äkta.

Den som kräver underskriften, dvs. den valmyndighet som behandlar kandidatansökningarna, bedömer giltigheten och tillförlitligheten för andra elektroniska underskrifter eller traditionella underskrifter som gjorts på papper men som skannats eller fotokopierats. När det gäller elektroniska underskrifter har man dessutom i allmänhet ansett att åtminstone verktyg för avancerad elektronisk underskrift i regel måste användas om underskriftens syfte är att styrka en rättshandling och rättshandlingens innehåll¹³. I praktiken kan det här anses innebära att till exempel underskrifter som gjorts med elektroniska pennor vanligen inte kan betraktas som tillräckliga underskrifter i elektroniska handlingar.

13 Se t.ex. Voutilainen, Tomi. Digitaalisten palveluiden sääntely 2023.

5.3 Centralvalnämndens uppgifter i samband med kandidatuppställningen

- Upprätta en kungörelse om inlämnande av kandidatansökan senast vid det sammanträde som hålls den 24 februari 2025.
- Ta emot kandidatansökningar samt anmälningar om valförbund och gemensamma listor som inkommer senast den 4 mars 2025 före kl. 16.
- Kontrollera kandidatansökningarna, gör eventuella anmärkningar till valombuden och lotta ut den inbördes ordningsföljden mellan partierna, valförbunden och de gemensamma listorna på sammanställningen av kandidatlistor vid det sammanträde som hålls den 10 mars 2025.
- Behandla genmälen till anmärkningarna och fatta beslut om kandidatansökningarna vid det sammanträde som hålls den 12 mars 2025 efter kl. 16.
- Gör upp en sammanställning av kandidatlistorna vid det sammanträde som börjar senast kl. 16 den 13 mars 2025.
- För in anteckningarna i valdatasystemets kandidatregister senast den 13 mars 2025 kl. 18.

Bestämmelser om centralvalnämndens uppgifter vid kandidatuppställning finns i 4 kap. i vallagen (30–45 §). Kommunen ska omsorgsfullt göra sig förtrogen med dessa bestämmelser i vallagen. Justitieministeriet meddelar närmare föreskrifter och anvisningar enbart om sammanställningen av kandidatlistorna och det riksomfattande kandidatregistret (kandidatdatasystemet).

5.3.1 Sammanställning av kandidatlistor

Vid det sammanträde som hålls måndagen den 10 mars 2025 lottar centralvalnämnden ut den inbördes ordningsföljden mellan partierna, valförbunden och de gemensamma listorna för sammanställningen av kandidatlistorna. Centralvalnämnden gör upp en sammanställning av kandidatlistorna vid det sammanträde som börjar senast kl. 16 torsdagen den 13 mars 2025.

I 41 § i vallagen finns detaljerade bestämmelser om uppgörande av sammanställningen av kandidatlistor. I stora drag görs sammanställningen så här:

- 1) Utlottning (måndagen den 10 mars 2025) av
 - för det första den inbördes ordningsföljden mellan de partier som inte hör till ett valförbund samt valförbunden,
 - för det andra inom ett valförbund den inbördes ordningsföljden mellan de partier som bildat valförbundet,

- för det tredje den inbördes ordningsföljden mellan de gemensamma listorna.
- 2) Anteckning av
- för det första partierna och valförbunden i den utlottade ordningsföljden grupperade från vänster till höger – valförbunden ska särskiljas tillräckligt tydligt från partier som inte hör till valförbund,
 - för det andra de gemensamma listorna i den utlottade ordningsföljden efter partierna från vänster till höger,
 - för det tredje kandidaterna för valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista i alfabetisk ordning efter de gemensamma listorna längst till höger under varandra med början från den översta raden.
- 3) Anteckning av partiernas och de gemensamma listornas kandidater i den ordning som de uppgett, i en eller vid behov flera spalter uppifrån nedåt.
- 4) Anteckning av löpande nummer för kandidaterna med början från 2.

Justitieministeriets anvisningar om formen för sammanställningen av kandidatlistor vid kommunalval, som avses i 193 § i vallagen, ingår som bilagor 15a-c till denna anvisning. Sammanställning av kandidatlistorna vid kommunalvalet ska tryckas på vitt papper. Centralvalnämnden ska se till att siffrorna i sammanställningen (såväl i rubriken som kandidatnumren) trycks så att de huvudsakligen motsvarar Utbildningsstyrelsens senaste siffermall (i bruk sedan den 1 augusti 2016), som ser ut så här:

1	2	3	4	5
6	7	8	9	0

Det är särskilt viktigt att siffran sju har ett tvärstreck.

5.3.2 Distribution och tillkännagivande av sammanställningen av kandidatlistorna

Centralvalnämnden ska tillkänna sammanställningen av kandidatlistorna eller uppgifterna i den eller uppgift om var sammanställningen hålls framlagd för de röstberättigade på det sätt som kommunens tillkännagivanden görs kända och dessutom genom tillkännagivande som anslås i centralvalnämndens möteslokal. Informationsskyldigheten kan också betraktas som uppfylld om sammanställningens uppgifter publiceras på kommunens webbplats.

Centralvalnämnden ska i god tid före valet sända ett tillräckligt antal av sammanställningarna för såväl välfärdsområdesvalet (tryckts av välfärdsområdesvalnämnden) som kommunalvalet (tryckts av centralvalnämnden) till

- kommunstyrelsen,
- valnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna vid de allmänna förhandsröstningsställena och vid hemmaröstning inom kommunen samt
- valombuden för de partier, de gemensamma listor och de valmansföreningar utanför de gemensamma listorna som har ställt upp kandidater.

Sammanställningarna ska också hållas tillgängliga för allmänheten (kommunens invånare), på ett ändamålsenligt sätt som centralvalnämnden bestämmer.

5.3.3 Riksomfattande kandidatregister

Justitieministeriet upprättar i valdatasystemet två riksomfattande kandidatregister över alla kandidater i välfärdsområdesvalet och kommunalvalet 2025. Valdatasystemets kandidatdatasystem är det riksomfattande kandidatregistret vid välfärdsområdesvalet och kommunalvalet.

Omedelbart efter att ha upprättat sammanställningen av kandidatlistorna, senast torsdagen den 13 mars 2025 kl. 18, ska centralvalnämnden se till att de partier och valmansföreningar samt valförbund och gemensamma listor som ställt upp kandidater i kommunalvalet finns införda i kandidatregistret, och för varje kandidat

- de uppgifter som finns i sammanställningen av kandidatlistorna (nummer, namn samt titel, yrke eller syssla) och
- personbeteckning,

Dessutom räknar och visar systemet automatiskt kandidatens ålder på valdagen.

I praktiken ska centralvalnämnden föra in kandidatuppställarna, kandidaterna och deras uppgifter i kandidatdatasystemet i takt med att kandidatansökningarna lämnas in. Centralvalnämnden kan söka uppgifter om partiernas namntecknare från och med den 24 februari 2025 kl. 12. Uppgifter om kandidaterna kan börja föras in i systemet den 26 februari 2025. Till centralvalnämnden skickas detaljerade bruksanvisningar för systemet (VAT-anvisning nr 3b: Anvisningar om kandidatdatasystemet för kommunala centralvalnämnden).

Justitieministeriet ser till att uppgifterna i det riksomfattande kandidatregistret med undantag för personbeteckningen överförs till ministeriets valwebbplats www.valfinland.fi torsdagen den 13 mars 2025 efter kl. 18. Centralvalnämnderna ska kontrollera på webbplatsen att kandidatuppgifterna är korrekta och underrätta valstödet om eventuella rättelsebehov per e-post senast kl. 21. Om uppgifterna är korrekta behöver inget meddelande skickas. Ministeriet gör också utskriften "Kandidaterna i kommunalvalet 2025" (justitieministeriets kandidatbok) ur kandidatregistret och delar ut den bland annat till de allmänna förhandsröstningsställena och valbestyrelserna.

6. GRANSKNING AV FÖRHANDSRÖSTNINGSHANDLINGAR OCH BREVRÖSTNINGSHANDLINGAR

Centralvalnämnden ska granska alla förhandsröstningshandlingar (63 § i vallagen) och brevröstningshandlingar (66 g § i vallagen) som kommit in till den vid såväl kommunalvalet som välfärdsområdesvalet.

Förhandsröstningshandlingarna och brevröstningshandlingarna kommer tillsammans med övrig post till centralvalnämnden till den adress som har antecknats i valdatasystemets basuppgifter.

6.1 Mottagande av handlingar som ska granskas hos centralvalnämnden

6.1.1 Förhandsröstningens ytterkuvert

Förhandsröstningens ytterkuvert kommer till centralvalnämnden

- från de allmänna förhandsröstningsställena i Finland,
- från valbestyrelserna,
- från valförrättarna vid hemmaröstning i den egna kommunen och
- via utrikesministeriet från finska beskickningar och finska fartyg.

Ytterkuvert som kommer från de allmänna förhandsröstningsställena i Finland

Valförrättarna på förhandsröstningsställena sorterar ytterkuverten i två grupper:

- ytterkuvert som är riktade till centralvalnämnden i den egna kommunen och
- ytterkuvert som är riktade till centralvalnämnderna i andra kommuner.

Ytterkuverten sänds till centralvalnämnden i den egna kommunen på det sätt som centralvalnämnden har bestämt. Centralvalnämnden ska underrätta valförrättarna om vilket insändningssätt som ska användas. Alternativen är följande:

- 1) En representant för centralvalnämnden avhämtar ytterkuverten på förhandsröstningsstället vid varje förhandsröstningsdags slut eller vid andra överenskomna tidpunkter:

Centralvalnämndens representant ska ge valförrättaren en fritt formulerad kvittering på att ytterkuverten har mottagits. I kvitteringen ska antecknas antalet mottagna ytterkuvert samt datum, klockslag och förhandsröstningsställets namn samt valförrättarens och avhämtarens underteckningar. Avhämtaren ska vara beredd att styrka sin identitet för valförrättaren.

- 2) Valförrättaren kommer med ytterkuverten till centralvalnämnden vid varje förhandsröstningsdags slut eller vid andra överenskomna tidpunkter:

Centralvalnämndens representant ska ge valförrättaren en fritt formulerad kvittering på att ytterkuverten har mottagits. I kvitteringen ska nämnas antalet mottagna ytterkuvert, datum, klockslag, förhandsröstningsställets namn och underteckningar.

- 3) Enbart av vägande skäl, till exempel på grund av långt avstånd: valförrättaren skickar ytterkuverten per post.

Postningen sker enligt det utdelningssätt som kommunen även i övrigt använder. Om kommunen är en postboxkund avhämtar den vanligen själv den ankommande posten på postkontoret och i detta fall ges ytterkuverten till kommunen vid avhämtningen. Ytterkuvert skickas alltid som expressbrev.

- 4) Valförrättaren skickar ytterkuverten till centralvalnämnden med en separat kurirtjänst (till exempel specialtjänst som beställs av kommunen).

Ytterkuvert som kommer från valbestyrelserna

Också valbestyrelsen sorterar ytterkuverten som den fått i två grupper:

- ytterkuvert som är riktade till centralvalnämnden i den egna kommunen och
- ytterkuvert som är riktade till centralvalnämnderna i andra kommuner.

Valbestyrelsen ska sända ytterkuvert som är riktade till centralvalnämnden i den egna kommunen till nämnden på det sätt nämnden har bestämt. Det lämpligaste sättet är att valbestyrelsen vid varje anstaltsröstningsdags slut för dessa ytterkuvert direkt till centralvalnämnden. Centralvalnämnden ska ge valbestyrelsen kvittering på att ytterkuverten har mottagits. I kvitteringen ska anges antalet mottagna ytterkuvert samt datum och klockslag. Valbestyrelsen får skicka ytterkuvert som riktats till den egna centralvalnämnden per post enbart av tungt vägande skäl. I allmänhet anses enbart långt avstånd utgöra ett sådant skäl.

Ytterkuvert som kommer från valförrättare vid hemmaröstning

De valförrättare som sköter hemmaröstningen ska utan dröjsmål efter varje röstningsomgång föra ytterkuverten till centralvalnämnden i den egna kommunen. Endast om detta inte är möjligt (till exempel på grund av långa och besvärliga trafikförbindelser) kan ytterkuverten skickas per post.

Ytterkuvert från beskickningar och fartyg

Ytterkuvert som lämnats in vid beskickningar och på fartyg kommer alltid till centralvalnämnden per post. Valförrättarna vid beskickningar och på fartyg sänder ytterkuverten till utrikesministeriet, som i sin tur postar dem vidare till centralvalnämnden i respektive kommun. Eftersom det kan ta en lång tid för ytterkuverten att komma från förhandsröstningsstället till utrikesministeriet bör centralvalnämnden vara beredd på att i synnerhet dessa ytterkuvert inkommer först torsdagen eller fredagen före valdagen, eller till och med ännu senare.

Förhandsröstningen ombord på finska fartyg som befinner sig utomlands kan inledas redan onsdagen den 26 mars 2025, dvs. en vecka tidigare än på de övriga förhandsröstningsställena. Till centralvalnämnden kan således inkomma ytterkuvert redan före den första förhandsröstningsdagen i Finland (2.4.2025). **Dessa ytterkuvert får dock inte öppnas och granskas förrän efter att rösträtsregistret har vunnit laga kraft tisdagen den 1 april 2025 klockan 12.**

6.1.2 Ytterkuvert för brevröstning

Ytterkuvert för brevröstning kommer till centralvalnämnden direkt från väljare som befinner sig utomlands via post eller kurirtjänst. Ytterkuvert som kommer med kurirtjänst kan vara inneslutna till exempel i kurirtjänstens egna kuvert. Det är viktigt att alla handlingar relaterade till kurirförsändelsen, till exempel eventuella kvitton och motsvarande (dvs. andra än själva ytterkuvertet), levereras som de är till personerna som granskar brevröstningshandlingarna, så att eventuell information på dem kan tas i beaktande vid granskningen.

Väljare som röstar per brev kan rösta och posta sitt ytterkuvert till Finland tidigast torsdagen den 13 mars 2025. Således börjar brevröstningens ytterkuvert komma in till centralvalnämnderna strax därefter. **Ytterkuverten får dock inte öppnas och granskas förrän efter att rösträtsregistret har vunnit laga kraft tisdagen den 1 april 2025 klockan 12.**

Väljare som röstar per brev har kunnat posta sitt ytterkuvert som rekommenderat brev. Justitieministeriet har kommit överens med Posti om att postanstalterna skickar även dessa ytterkuvert direkt till centralvalnämnderna (i normala fall ska rekommenderade brev hämtas ut separat av adressaten). Det rekommenderas dock att centralvalnämnden kontrollerar med den lokala posten att inga sådana ytterkuvert har blivit kvar där.

6.2 Förvaring av inkomna ytterkuvert

De ytterkuvert för förhandsröstning och brevröstning som har inkommit (och adresserats) till centralvalnämnden samt deras innehåll ska hållas i säkert förvar så att obehöriga inte har tillträde till förvaringsplatsen. Ytterkuverten ska förvaras på ett säkert sätt ända från det att de börjar inkomma till centralvalnämnden.

6.3 Granskningsförfarande

De förhandsröstningshandlingar och brevröstningshandlingar för såväl välfärdsområdesvalet som kommunalvalet som inkommit till centralvalnämnden granskas, utan att valkuverten öppnas, vid sammanträden som ska hållas så att de handlingar som inkommit fredagen den 11 april 2025 före klockan 19 hinner behandlas vid sammanträdena. Alla handlingar som inkommit inom den utsatta tiden ska hinna behandlas. Centralvalnämnden ska med detta i beaktande fastställa tidsplanen för sina sammanträden.

Förhandsröstningshandlingarna och brevröstningshandlingarna ska granskas som separata helheter. Med andra ord är målet att centralvalnämnden i slutet av granskningen har

I välfärdsområdesvalet

- separat per röstningsområde sorterade och godkända (bruna) valkuvert för förhandsröstningen och
- separat per röstningsområde sorterade och godkända (turkosa) valkuvert för brevröstningen

I kommunalvalet

- separat per röstningsområde sorterade och godkända (bruna) valkuvert för förhandsröstningen och
- separat per röstningsområde sorterade och godkända (turkosa) valkuvert för brevröstningen

Med anledning av att granskningen sker separat innehåller denna anvisning separata detaljerade anvisningar för granskning av förhandsröstningshandlingar (avsnitt 6.3.1) och granskning av brevröstningshandlingar (avsnitt 6.3.2).

Centralvalnämnden får själv avgöra hur den i praktiken utför granskningen av handlingarna. Centralvalnämnden ska besluta om eventuella förberedande åtgärder i första hand utifrån mängden och typen av handlingar som bedöms komma till nämnden.

Om antalet handlingar som väntas för granskning är litet, kan en beslutför centralvalnämnd själv granska alla handlingar vid ett eller flera sammanträden. Om däremot många handlingar inkommer för granskning, kan centralvalnämnden bestämma att centralvalnämndens sekreterare tillsammans med den biträdande personalen kan utföra en preliminär granskning av handlingarna före centralvalnämndens behandling enligt nämndens anvisningar. I detta fall ska centralvalnämnden ordna den övervakning som behövs.

Centralvalnämnden ska fästa särskild uppmärksamhet vid granskningsförfarandets säkerhet och tillförlitlighet. Förfarandet ska vara sådant att det inte ger anledning till något som helst tvivel om att det har skötts på ett korrekt sätt. Alla risker för oegentligheter bör uteslutas. Detta innebär till exempel att

- minst två personer alltid ska vara samtidigt närvarande när handlingar behandlas,
- personerna som utför granskningen inte har tillgång till oanvända valhandlingar eller valstämplar,
- lokalen där granskningen utförs är tillräckligt öppen, så att granskningen kan övervakas.

När centralvalnämnden fattar beslut som hänför sig till granskningen, till exempel att handlingar ska lämnas obeaktade, ska den vara beslutför. Protokoll ska föras över centralvalnämndens sammanträden.

6.3.1 Granskning av förhandsröstningshandlingar

Förhandsröstningshandlingar som ska granskas

De förhandsröstningshandlingar som kommer till centralvalnämnden är

1) **ytterkuvert**

- framsidan är vit nere och i övrigt gul, på framsidan ett rött expressbrevsmärke, storlek C5, med ett adressfönster till höger och ett fönster för kvitteringsanteckningen uppe till vänster, samt inuti ytterkuvertet

2) **följebrev som antingen är**

- en följbrevsblankett eller
- ett följbrev som ingår i eller har bifogats till meddelandekortet, och

- 3) **valkuvert** (i vilket röstsedeln har inneslutits).
- brunt till färgen, storlek C6, med ett litet fönster i nedre kanten.

Hanteringen av förhandsröstningshandlingarna består av följande steg:

- Steg 1: Granskning av adressfältet på ytterkuvertet
- Steg 2: Sortering av ytterkuverten enligt val och röstningsområde
- Steg 3: Öppnande av ytterkuverten samt granskning av följebrevet och valkuvertet
- Steg 4: Förhandsröstningen godkänns eller lämnas obeaktad
- Steg 5: Införande av godkända förhandsröster vid behov i rösträttsregistret och/eller i vallängderna
- Steg 6: Hantering av godkända valkuvert och följebrev

Steg 1: Granskning av adressfältet på inkomna ytterkuvert

- Kontrollera alltid först att det inkomna ytterkuvertet är uttryckligen adresserat till centralvalnämnden i din kommun

När centralvalnämnden får ett ytterkuvert ska den redan innan kuvertet öppnas i ytterkuvertets adressfält kontrollera att ytterkuvertet är adresserat till den.

Steg 1A: Vidarebefordran av ytterkuvert som kommit till fel ställe

Om ett ytterkuvert har kommit till fel ställe (om centralvalnämnden i någon annan kommun har antecknats som mottagare), ska det utan dröjsmål **oöppnat** postas till rätt mottagare.

Dessa ytterkuvert som av misstag kommit till fel ställe ska vidarebefordras till rätt mottagare (centralvalnämnd) oavsett kommun i hela landet vid både välfärdsområdesvalet och kommunalvalet.

Högsta förvaltningsdomstolen behandlade i fallet HFD:1997:34 en situation där en kommun av misstag hade räknat 19 röster som inte hörde till kommunen och där sambandet mellan nio förkastade röstsedlar och röstsedlar som inte hörde till kommunen inte kunde utredas. De nämnda 19 rösterna kunde således påverka valresultatet i kommunen. Valmyndigheternas förfarande var lagstridigt och valet hade förrättats i oriktig ordning. Eftersom det fanns fyra kandidater som med en röst till skulle ha blivit invalda i fullmäktige, var det uppenbart att dessa felaktigheter kunde ha inverkat på valresultatet. Länsrätten upphävde valet och utlyste nyval i kommunen. Högsta förvaltningsdomstolen fastställde länsrättens beslut att ogiltigförklara valet.

Steg 2: Sortering av ytterkuverten enligt val och röstningsområde

- Sortera ytterkuverten enligt val och röstningsområde och håll även i fortsättningen handlingarna som varit i ytterkuverten sorterade röstningsområdesvis.

Ytterkuvert som riktats till centralvalnämnden ska ovillkorligen sorteras enligt val och röstningsområde.

Kvitteringsanteckningen uppe till vänster på ytterkuvertet visar om det innehåller följbrevet och valkuvertet för välfärdsområdesvalet eller för kommunalvalet, utan att kuvertet behöver öppnas. Bokstavskombinationen VV (på finska AV) i början av kvitteringsanteckningen betyder att ytterkuvertet hör

till välfärdsområdesvalet och bokstavskombinationen KV att det handlar om ett ytterkuvert för kommunalvalet. Till exempel *** VV-2025 07.04.2025 091E28 Vanda*** eller *** KV-2025 07.04.2025 091E28 Vanda***. Om kvitteringsanteckningen saknas, och röstningen alltså har förrättats utan rösträttsregister (till exempel på en anstalt) har valförrättaren kunnat göra anteckningen VV eller KV för hand. Om ingen anteckning gjorts eller om en anteckning som gjorts för hand är otydlig ska man redan i detta skede öppna ytterkuvertet för sortering. I det lilla fönstret på valkuvertet som finns i ytterkuvertet kan man se om valkuvertet innehåller en violett röstsedel för välfärdsområdesvalet eller en vit röstsedel för kommunalvalet. Obs. det bruna valkuvertet får inte öppnas, utan röstsedelns färg kontrolleras i fönstret på kuvertet.

Anteckningen om röstningsområdet syns enligt röstningsområdets nummer (till exempel 011) i fönstret till höger på kuvertet. I samma fönster på ytterkuvertet syns också kommunens nummerkod. Exempelvis i ett ytterkuvert som hör till röstningsområde nr 11 i Esbo syns ovanför centralvalnämndens namn nummerserien 049 011.

Det är nödvändigt att ytterkuverten sorteras röstningsområdesvis, eftersom förhandsrösterna räknas enligt röstningsområde.

Om kommunens nummerkod och röstningsområdets nummer inte syns i ytterkuvertets fönster, betyder det att en följbrevsblankett som fyllts i för hand eller ett meddelandekort har använts som följbrev och att förhandsröstningen inte har antecknats i rösträttsregistret på förhandsröstningsstället. I detta fall måste ytterkuvertet öppnas för att utreda inom vilket röstningsområde väljaren har utövat sin rösträtt innan sorteringen kan utföras.

Det viktiga när handlingarna sorteras är att när granskningen av förhandsröstningshandlingarna har slutförts, är **alla godkända valkuvert sorterade enligt val och röstningsområde**.

Steg 3: Öppnande av ytterkuverten samt granskning av följbrevet och valkuvertet

- Om det finns en kvitteringsanteckning på följbrevet: Öppna ytterkuvertet och granska valkuvertet och underskrifterna på följbrevet.
- Om det inte finns en kvitteringsanteckning på följbrevet: Öppna ytterkuvertet, granska valkuvertet samt vem som har röstat och att denna person finns i kommunens rösträttsregister/vallängd.
- Om ett valkuvert är öppet: Tillslut det så att valhemligheten bevaras.

3 (i) Öppnande av ytterkuverten

Alla ytterkuvert som kommit in inom utsatt tid ska öppnas så att innehållet inte skadas.

I detta skede får följebrevet och valkuvertet som finns i ytterkuvertet inte ännu skiljas åt. Dessa åtskiljs först när följebrevet och valkuvertet kan godkännas enligt vad som anges nedan.

3 (ii) Granskning av följebrevet och valkuvertet

Till centralvalnämnden kommer två slags ytterkuvert:

- 1) sådana där det i fönstret till vänster syns att **en kvitteringsanteckning har gjorts på följebrevet** och

- 2) sådana där det i fönstret till vänster syns att **ingen kvitteringsanteckning har gjorts på följebrevet**.

3 (ii.a) Följebrev försedda med kvitteringsanteckning

Ytterkuvert som är försedda med en kvitteringsanteckning öppnas och förhandsröstningshandlingarna granskas som följer.

- 1) Kontrollera att valkuvertet är tillslutet och att inga anteckningar om väljaren eller om en kandidat eller andra anteckningar har gjorts på det.
- 2) Kontrollera att följebrevet är försett med väljarens underskrift och valförrättarens underskrift.

Vad är en kvitteringsanteckning?

På ett förhandsröstningsställe där rösträttsdatasystemet (rösträttsregistret) används, skriver valförrättaren ut en kvitteringsanteckning uppe till vänster på följebrevsblanketten för att visa att röstningen har införts i rösträttsregistret redan på förhandsröstningsstället. Följebrevsblanketten ska alltid användas som följebrev då utövandet av rösträtten antecknas i rösträttsregistret på förhandsröstningsstället. **Kvitteringsanteckningen kan inte skrivas ut på meddelandekortet.** Meddelandekortets följebrevsdel kan användas som följebrev enbart när röstningen tas emot manuellt utan att den antecknas i rösträttsregistret.

Alla kvitteringsanteckningar har följande format:

*** VV-2025 2.4.2025 049E3 Esbo ***

*** KV-2025 2.4.2025 049E3 Esbo ***

I kvitteringsanteckningen betyder

- VV-2025 eller KV-2025 valet: anteckning för välfärdsområdesvalet VV (på finska AV), anteckning för kommunalvalet KV
- datumet (till exempel 2.4.2025) den dag då förhandsröstningen ägde rum
- siffer-bokstavskombinationen och kommunens namn (till exempel 049E3 Esbo) det av kommunens allmänna förhandsröstningsställen där röstningen ägde rum (049 = kommunens kommunnummer, E1, E2, E3 osv. = koderna för kommunens förhandsröstningsställen).

Kvitteringsanteckningen är synlig i fönstret uppe till vänster på ytterkuvertet. På andra ställen i följebrevsblanketten skrivs därtill ur rösträttsdatasystemet ut väljarens efternamn och förnamn, väljarens personbeteckning, numret för kommunen där väljaren är röstberättigad och röstningsområdets nummer samt centralvalnämndens kontaktuppgifter.

3 (ii.b) Följebrev som saknar kvitteringsanteckning

Ytterkuvert som saknar kvitteringsanteckning öppnas och förhandsröstningshandlingarna granskas som följer.

- 1) Kontrollera att valkuvertet är tillslutet och att inga anteckningar om väljaren eller om en kandidat eller andra anteckningar har gjorts på det.
- 2) Kontrollera att ytterkuvertet sorterats enligt rätt val. Valförrättaren har eventuellt för hand gjort anteckningen VV eller KV på ytterkuvertet. Om anteckningen saknas kan man kontrollera röstsedelns färg (violett för valfärdsområdesvalet och vit för kommunalvalet) i valkuvertets fönster.
- 3) Kontrollera att följebrevet är försett med väljarens namn, personbeteckning eller födelsetid, adress och underskrift samt förhandsröstningsställets namn eller (vid röstning på anstalt och hemmaröstning) kommunens namn, datum och valförrättarens underskrift.
- 4) Kontrollera i rösträttsregistret och vid behov i vallängden att väljaren har införts som röstberättigad inom ett röstningsområde i kommunen.

Varför saknas kvitteringsanteckningen i följebrevet?

Om rösträttsregistret inte används på förhandsröstningsstället eller om det tillfälligt är ur bruk, görs ingen kvitteringsanteckning på följebrevet. Om kvitteringsanteckning saknas i följebrevet (och därmed i fönstret till vänster på ytterkuvertet) innebär det att förhandsröstningen inte har införts i rösträttsregistret på förhandsröstningsstället.

Sådana så kallade manuella förhandsröstningar kommer till centralvalnämnden från

- beskickningar,
- fartyg,
- valbestyrelserna i den egna kommunen och andra kommuner (anstaltsröstningar),
- valförrättarna vid hemmaröstning i den egna kommunen (hemmaröstningar) och
- allmänna förhandsröstningsställen i Finland där rösträttsregistret inte har använts eller tillfälligt har varit ur bruk.

3 (iii) Centralvalnämndens åtgärder i vissa fall

Feladresserade följbrev

I samband med granskningen av förhandsröstningshandlingarna kan centralvalnämnden upptäcka att följbrevet i ytterkuvertet visserligen är adresserat till den, men att väljaren enligt rösträttsregistret inte är röstberättigad i den kommunen, utan i en annan kommun. Följbrevet är i detta fall feladresserat. Detta är möjligt i fall där följbrevet har fyllts i manuellt.

Om följbrevet för kommunalvalet är felaktigt adresserat till centralvalnämnden i en annan kommun, skickas inte följbrevet eller valkuvertet vidare, eftersom man antar att väljaren som adresserat följbrevet fel även felaktigt har röstat på en kandidat i fel kommun. Dessa röster lämnas obeaktade.

Om följbrevet för välfärdsområdesvalet är felaktigt adresserat till centralvalnämnden i en annan kommun, kan följbrevet skickas vidare inom samma välfärdsområde. Följbrev som riktats till en kommun i ett annat välfärdsområde skickas däremot inte vidare, eftersom man utgår från att den väljare som adresserat följbrevet fel också har röstat på en kandidat i fel välfärdsområde. Dessa röster lämnas obeaktade.

Det finns skäl att framhäva att det förfarande som avses här (ett feladresserat ytterkuvert) och det förfarande som avses i steg 1A (ytterkuvert som kommit till fel ställe) är två skilda fall och att förfarandena är olika.

Tillslutande av öppna valkuvert

Om ett valkuvert är öppet ska centralvalnämnden tillsluta det på ett sådant sätt att valhemligheten bevaras. Om valkuvertets limning av någon anledning inte håller kan kuvertet tillslutas med hjälp av förseglingsband.

Steg 4: Förhandsröstningen godkänns eller lämnas obeaktad

- Avgör om förhandsröstningen ska godkännas eller om den ska lämnas obeaktad
- Åtskilj först efter beslutet det godkända valkuvertet från följbrevet.
- Om en förhandsröstning lämnas obeaktad ska en anteckning om detta göras i protokollet vid centralvalnämndens sammanträde, men inga anteckningar får i detta skede göras i vallängden.

4 (i) Grunderna för att lämna en förhandsröstning obeaktad

En förhandsröstning ska lämnas obeaktad, om

- 1) den som röstat på förhand i kommunalvalet inte har införts i rösträttsregistret vid kommunen i fråga eller den som röstat på förhand i välfärdsområdesvalet inte har införts i rösträttsregistret vid en kommun som hör till samma välfärdsområde som den aktuella kommunen,
- 2) valkuvertet är försett med en obehörig anteckning om den röstande eller om en kandidat eller något annat obehörigt,
- 3) följbrevet är så bristfälligt eller otydligt att det inte med säkerhet går att få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som bestäms i lag eller fastställas vem den röstande är,
- 4) ett följbrev för hemmaröstning saknar namnteckning av den 18 år fyllda person som varit närvarande vid röstningen.

En obetydlig eller oväsentlig bristfällighet eller oklarhet i följbrevet som beror på ouppmärksamhet leder i allmänhet inte till att förhandsröstningen lämnas obeaktad. Det är centralvalnämndens uppgift att avgöra varje enskilt fall utifrån de uppgifter som finns i följbrevet (och det meddelandekort som eventuellt bifogats vid hemmaröstning) och annan eventuellt till buds stående utredning. Centralvalnämnden kan på tjänstens vägnar själv utreda frågan vidare med hjälp av valförrättarna eller medlemmarna i valbestyrelsen eller väljaren själv, om personen framgår av följbrevet och kan nås. Om det på följbrevet har gjorts en kvitteringsanteckning kan man utifrån den reda ut den exakta tidpunkten för röstningen och vem som gjort registrering i rösträttsdatasystemet.

I kommunalvalet 2008 hade centralvalnämnden lämnat tre röster obeaktade. Ett av följbreven saknade namnteckningen av den som mottagit meddelandet om rösträtt, och i de två andra följbreven saknades både väljarens och valmyndighetens namnteckningar. Förvaltningsdomstolen ansåg att följbreven var så bristfälliga eller oklara att man inte med säkerhet kunde försäkra sig om att röstningen hade gått till på det sätt som föreskrivs i lag eller avgöra vem som hade röstat. På grund av detta måste centralvalnämnden således lämna rösterna obeaktade. (Vasa FD 22.12.2008 08/0817/3). Avgörandet vann laga kraft.

Om det vid granskningen framkommer att följbreven och valkuverten för en väljare som röstat i både välfärdsområdesvalet och kommunalvalet har lagts i fel ytterkuvert så att följbrevet för välfärdsområdesvalet är i samma ytterkuvert som valkuvertet för kommunalvalet och omvänt ska det i princip inte betraktas som en grund för att lämna rösterna obeaktade, om man tydligt kan verifiera att handlingarna har förväxlats på ovannämnda sätt. Om ett ytterkuvert utan kvitteringsanteckning inte har försetts med en anteckning om vilket val följbrevet gäller är inte heller det en grund för att lämna rösten obeaktad. I sådana fall kan man med hjälp av röstsedelns färg, som syns i fönstret på valkuvertet, kontrollera om personen har röstat i välfärdsområdesvalet eller i kommunalvalet.

4 (ii) Godkännande av förhandsröstningen

Om ovannämnda grunder för att lämna röstningen obeaktad inte uppfylls ska förhandsröstningen godkännas.

Det godkända valkuvertet ska åtskiljas från följebrevet. Valkuverten ska förvaras sorterade enligt röstningsområde.

Inga anteckningar får göras på godkända valkuvert.

4 (iii) Åtgärder som föranleds av att en röstning lämnas obeaktad

När en röstning lämnas obeaktad, ska en anteckning om detta göras i det protokoll som förs vid centralvalnämndens sammanträde. Valkuvertet får inte öppnas.

Ett öppnat valkuvert som har lämnats obeaktat ska med följebrev och ytterkuvert fogas till protokollet. Att valkuvertet varit öppet är ingen grund för att lämna röstningen obeaktad, men om röstningen har lämnats obeaktad av någon annan anledning och valkuvertet har varit öppet, ska kuvertet tillslutas på ett sådant sätt att valhemligheten bevaras.

När en röstning som antecknats i rösträttsregistret redan på förhandsröstningsstället lämnas obeaktad, kan centralvalnämnden efter eget omdöme ta bort anteckningen i rösträttsregistret (närmare anvisningar i VAT-anvisning nr 4b). När en manuellt mottagen röstning på förhandsröstningsstället lämnas obeaktad görs inga anteckningar i rösträttsregistret eller vallängden.

Steg 5: Införande av godkända förhandsröstningar och vissa rättelser i rösträttsregistret och vallängderna

- För in i rösträttsregistret sådana godkända förhandsröstningar som inte har förts in i registret redan på förhandsröstningsstället. Förhandsröstningarna förs in separat för välfärdsområdesvalet och för kommunalvalet.
- Om du för in uppgifter efter att vallängderna skrivits ut (9.4.2025 kl. 18), ska du göra det både i rösträttsregistret och i vallängderna.
- Inför utan dröjsmål i rösträttsregistret och vallängderna eventuella rättelseanteckningar som valförrättaren har meddelat.

Centralvalnämnden ska se till att det av de vallängder som har översänts till valnämnderna tydligt och tillförlitligt framgår vilka röstberättigade som har utövat sin rösträtt redan vid förhandsröstningen och vilka som ännu får göra det vid röstningen på valdagen.

5 (i) Vilka förhandsröstningar för centralvalnämnden in i rösträttsregistret?

Centralvalnämnden ska i rösträttsregistret föra in (som s.k. efterregistreringar) alla de förhandsröstningar som godkänts, men som inte har förts in i registret redan på förhandsröstningsstället. Följebrevet till en sådan förhandsröstning innehåller inte en ovan nämnd kvitteringsanteckning. Sådana förhandsröster har vanligen avgetts vid beskickningar utomlands och ombord på fartyg, via brevröstning samt vid röstning på anstalt och hemmaröstning.

Om det finns en kvitteringsanteckning på följebrevet betyder det att röstningen har förts in i registret redan på förhandsröstningsstället och att centralvalnämnden inte behöver göra det.

5 (ii) Hur görs anteckningarna?

För det tekniska utförandet av anteckningarna i rösträttsregistret redogörs i detalj i VAT-anvisning nr 4b (Anvisningar om rösträttsdatasystemet för kommunala centralvalnämnden), som delats ut till centralvalnämnderna.

Innan anteckningarna görs i registret lönar det sig för centralvalnämnden att sortera förhandsröstningshandlingarna enligt val och förhandsröstningstyp som följer:

- hemmaröstningar och närståendevårdares röstningar i samband med hemmaröstning,
- röstningar på anstalter,
- röstningar ombord på fartyg i utlandet,
- röstningar vid beskickningar i utlandet, och
- röstningar på de allmänna förhandsröstningsställena i Finland.

Om det av följebrevet inte tydligt framgår på vilket förhandsröstningsställe den godkända röstningen har ägt rum (till exempel en anstalt eller ett allmänt förhandsröstningsställe), ska centralvalnämnden avgöra varje enskilt fall och anteckna röstningen som någon förhandsröstningstyp i rösträttsregistret. Anteckningen har statistisk betydelse. I fall där förhandsröstningen har tagits emot manuellt och kommunens namn har angetts som röstningsställe är det fråga om anstaltsröstning.

5 (iii) När görs anteckningar både i rösträtsregistret och i vallängden?

Centralvalnämnden bör eftersträva att anteckningarna i rösträtsregistret görs i så stor omfattning som möjligt före onsdagen den 9 april klockan 18, varefter justitieministeriet inleder en centraliserad utskrift av vallängderna från rösträtsregistret.¹⁴

Om godkända förhandsröstningar som saknar kvitteringsanteckning kommer till centralvalnämnden efter den utsatta tiden ska centralvalnämnden se till att utövatet av rösträtten antecknas både i rösträtsregistret och i de vallängder som finns på papper. I vallängderna finns de röstberättigade för vilka ingen anteckning om förhandsröstning har införts i rösträtsregistret innan vallängderna började skrivas ut.

Anteckningen i vallängden görs så att ett **E** antecknas i kolumn **VV-2025** för välfärdsområdesvalet och kolumn **KV-2025** för kommunalvalet invid namnet på den person som har förhandsröstat. Vallängderna har uppgjorts i alfabetisk ordning enligt de röstberättigades efternamn.¹⁵

Den alfabetiska ordningen följer det finska språkets ordning och bokstäverna v och w har skilts åt. Efternamn med prefix har ordnats enligt prefixet och därför finns en person som heter till exempel "von Taffelsson Bror-Erik" i vallängden bland andra efternamn som börjar med "v". Ett tomt tecken kommer före andra tecken, till exempel namnet "Ek Lisa" kommer i vallängden före namnet "Eka Lisa". Bindestreck kommer också före andra tecken och därför kommer namnet "Ek-Roine Liisa" i vallängden före namnet "Eko Liisa". De flesta diakritiska tecknen har lämnats obeaktade, till exempel é behandlas som e. Ett undantag utgörs av ü, som behandlas som y.

Efter att anteckningarna har gjorts görs också motsvarande ändringar (minskningar) i antalet i kolumnen "Läge 2" på uträkningsidan på vallängdens pärmbblad.

5 (iv) Rättelseanteckningar i vissa fall

Om valförrättaren på ett allmänt förhandsröstningsställe antecknar förhandsröstningen vid fel person eller gör någon annan felaktig anteckning i rösträtsregistret och upptäcker misstaget först när han eller hon redan har godkänt skärmen, ska valförrättaren a) registrera röstningen på nytt vid rätt person och b) omedelbart be den behöriga centralvalnämnden att avlägsna den felaktiga röstningsanteckningen ur rösträtsregistret.

14 För vissa kommuner skrivs vallängderna på kommunens begäran ut först på torsdagen före valdagen.

15 Valnämnden antecknar i samma kolumn röstningar på valdagen med ett annat tecken (till exempel V, X eller /).

Centralvalnämnden ska då utan dröjsmål avlägsna röstningsanteckningen vid den väljare för vilken valförrättaren felaktigt har antecknat att rösträtten redan har utövats. Om anteckningen raderas efter att vallängderna skrivits ut (se ovan), måste samma rättelse göras också i de vallängder som finns på papper genom att personens namn fogas till dem.

I VAT-anvisning 4b beskrivs hur rättelser görs i rösträttsregistret. Centralvalnämnden måste i rösträttsregistret också ange en orsak och en närmare utredning om varför röstningsanteckningen raderas.

Steg 6: Hantering av godkända valkuvert och följbrev

- Räkna ihop antalet godkända valkuvert enligt röstningsområde, separat för välfärdsområdesvalet och för kommunalvalet, och anteckna antalen i protokollet.
- Anteckna antalet godkända valkuvert röstningsområdesvis i resultatuträkningsystemet och vallängderna.
- Förvara de godkända valkuverten sorterade röstningsområdesvis tills räkningen av dem börjar.
- Förvara inför eventuella granskningar ytterkuverten sorterade efter val och röstningsområde.

6 (i) Räkning av antalet valkuvert i varje röstningsområde

Centralvalnämnden ska separat för välfärdsområdesvalet och för kommunalvalet räkna antalet godkända valkuvert i varje röstningsområde, konstatera antalet väljare för vilka en röstningsanteckning gjorts i rösträttsregistret (eller i vallängderna) i varje röstningsområde och anteckna dessa siffror i centralvalnämndens protokoll.

Om antalet godkända valkuvert inte stämmer överens med antalet väljare som röstat ska valkuverten räknas på nytt. Om antalen inte stämmer överens efter den nya räkningen ska orsaken till avvikelserna redas ut och antecknas i protokollet. Om det antal som syns i rösträttsregistret är större än antalet godkända valkuvert kan det bero till exempel på att centralvalnämnden har lämnat vissa i rösträttsregistret antecknade förhandsröstningar obeaktade (se ovan) eller på att ytterkuvert som skickats från ett förhandsröstningsställe per post inte kommit till centralvalnämnden i tid.

6 (ii) Anteckning av antalet valkuvert röstningsområdesvis i resultatuträkningssystemet och vallängderna

Centralvalnämnden ska i det för ändamålet avsedda fältet i resultatuträkningssystemet anteckna antalet godkända valkuvert inom respektive röstningsområde, separat för välfärdsområdesvalet och för kommunalvalet. I resultatuträkningssystemet motsvarar antalet förhandsröstande inom ett röstningsområde alltså antalet godkända valkuvert inom samma röstningsområde.

Antalet godkända valkuvert antecknas i resultatuträkningssystemet tidigast efter kl. 12 den 11 april 2025, fredagen före valdagen, och senast lördagen den 12 april 2025 kl. 17.

Antalet personer som röstat, som motsvarar antalet godkända valkuvert, ska dessutom antecknas i de för detta ändamål avsedda fälten på uträkningssidan på vallängdens pärmbblad för varje röstningsområde.

Närmare anvisningar om hur antalet valkuvert införs i systemet för resultatuträkning finns i VAT-anvisning nr 5b (Anvisningar om resultatuträkningssystemet för kommunala centralvalnämnden).

Behandling av små röstningsområden i resultatuträkningssystemet

När det gäller små röstningsområden (se avsnitt 10), separat för båda valen, ska antalet personer som röstat på förhand och på valdagen antecknas skilt, men alla röster antecknas som valdagens röster.

Nedan presenteras ett exempel på en situation där det inom röstningsområdet finns 35 godkända valkuvert (förhandsröster) i kommunalvalet och 30 personer inom röstningsområdet röstar i kommunalvalet på valdagen. Anteckningarna i resultatuträkningssystemet görs enligt följande:

- Centralvalnämnden registrerar 35 som antalet förhandsröstande.
- Centralvalnämnden gör i resultatuträkningssystemet en anteckning om att förhandsrösterna i röstningsområdet räknas tillsammans med de röster som avgetts på valdagen.
- I den preliminära rösträkningen på valdagen registrerar centralvalnämnden som antalet röstande på valdagen 30 och som antalet röster på valdagen det sammanlagda antalet förhandsröster och röster som avgetts på valdagen 65 (35 + 30).

Om det uppskattas att sammanlagt färre än 50 röstberättigade kommer att rösta på förhand och på valdagen i röstningsområdet, ska förhandsrösterna och rösterna på valdagen i röstningsområdet räknas samtidigt som rösterna i ett annat röstningsområde. I dessa fall går man till väga enligt det följande exemplet. Röstningsområde 002 antas vara ett litet röstningsområde och sammanförs

med röstningsområde 001. I röstningsområde 001 är antalet förhandsröster i kommunalvalet 70 och antalet röster på valdagen i kommunalvalet 90. I röstningsområde 002 är antalet förhandsröster i kommunalvalet 15 och antalet röster på valdagen i kommunalvalet 20. Anteckningarna i resultatuträkningssystemet görs enligt följande:

- 1) Centralvalnämnden antecknar i resultatuträkningssystemet att röstningsområde 002 sammanförs med röstningsområde 001.
- 2) Centralvalnämnden antecknar i resultatuträkningssystemet att 70 personer förhandsröstat i röstningsområde 001 och 15 i röstningsområde 002.
- 3) I den preliminära räkningen på valdagen registrerar centralvalnämnden
 - som antalet röstande på valdagen 90 i röstningsområde 001 och 20 i röstningsområde 002 och
 - som antalet röster på valdagen det sammanlagda antalet förhandsröster och röster som avgetts på valdagen i de båda röstningsområdena 195 (70 + 15 + 90 + 20).

I båda de ovannämnda exemplen gäller sammanförandet också röstsedlarna i välfärdsområdesvalet.

6 (iii) Förvaring av valkuverten före räkningen

Valkuverten ska förvaras oöppnade och åtskilda från följebreven samt sorterade enligt val och röstningsområde på ett säkert ställe tills centralvalnämnden börjar räkna dem på valdagen.

6 (iv) Förvaring av följebreven

Centralvalnämnden ska förvara följebreven sorterade enligt val och röstningsområde i alfabetisk ordning enligt personernas efternamn eller på något annat sätt så att ett visst följebrev vid behov lätt kan hittas.

Steg 7: Hantering av ytterkuvert som inkommit efter utsatt tid

- Lämna ytterkuvert som inkommit efter utsatt tid obeaktade och arkivera dem oöppnade.

De ytterkuvert som kommit till centralvalnämnden efter utgången av ovan nämnda tidsfrist (den 11 april före kl. 19) lämnas oöppnade och obeaktade. På varje sådant oöppnat ytterkuvert ska göras en anteckning om vilken dag och vid vilket klockslag kuvertet har kommit till centralvalnämnden. Kuverten sparas över följande motsvarande val (välfärdsområdes- och kommunalvalet 2029).

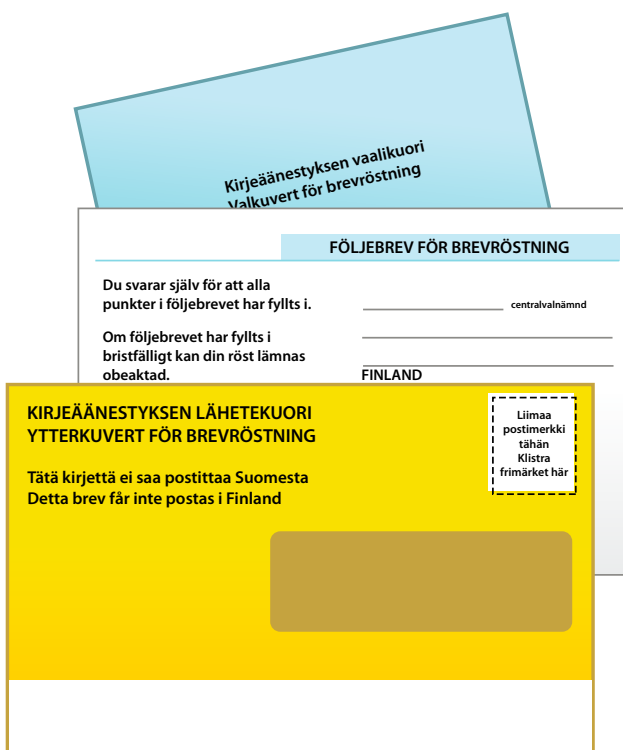
6.3.2 Granskning av brevröstningshandlingar

Brevröstningshandlingar som ska granskas

Brevröstningshandlingarna delas inte ut till centralvalnämnden, utan direkt till dem som brevröstar. Centralvalnämnden får brevröstningshandlingarna för påseende först när de kommer in för granskning.

De brevröstningshandlingar som kommer till centralvalnämnden är

- 1) **ytterkuvert för brevröstning**
 - framsidans nedre del är vit och resten av kuvertet gult, storlek C5, med ett adressfönster till höger och texten "Följebrev för brevröstning" uppe till vänster, samt
- 2) inne i ytterkuvertet för brevröstning
 - **följebrevet för brevröstning** och
 - **brevröstningens turkosa valkuvert** (i vilket röstsedeln har inneslutits ostämplad), i vars nedre kant det finns ett litet fönster.

Hantering av brevröstningshandlingarna består av följande steg:

- Steg 1: Granskning av adressfältet på ytterkuvertet
- Steg 2: Sortering av ytterkuverten enligt val och röstningsområde
- Steg 3: Öppnande av ytterkuverten samt granskning av följbrevet och valkuvertet
- Steg 4: Brevröstningen godkänns eller lämnas obeaktad
- Steg 5: Antecknande av godkända brevröstningar i rösträttsregistret och/eller vallängderna
- Steg 6: Hantering av godkända valkuvert och ytterkuvert för brevröstning
- Steg 7: Hantering av ytterkuvert för brevröstning som inkommit efter utsatt tid

Steg 1: Granskning av adressfältet på inkomna ytterkuvert för brevröstning

- Kontrollera alltid först att det inkomna ytterkuvertet för brevröstning är uttryckligen adresserat till centralvalnämnden i din kommun

När centralvalnämnden har fått ett ytterkuvert för brevröstning ska den genast och redan innan kuvertet öppnas i ytterkuvertets adressfält kontrollera att ytterkuvertet är adresserat till den.

Om något ytterkuvert har inkommit till fel ställe (om centralvalnämnden i någon annan kommun har antecknats som mottagare), ska det utan dröjsmål öppnat postas till rätt mottagare enligt vad som ovan anges om granskningen av förhandsröstningshandlingar.

Steg 2: Röstningsområdesvis sortering av ytterkuverten för brevröstning

- Sortera ytterkuverten för brevröstningen röstningsområdesvis för både välfärdsområdesvalet och kommunalvalet och håll även i fortsättningen handlingarna som varit i ytterkuverten sorterade röstningsområdesvis (och separat från förhandsröstningens handlingar)

Öppna ytterkuvertet och kontrollera om röstningen gäller välfärdsområdesvalet eller kommunalvalet. Den som röstat har eventuellt också lagt följbrevet och valkuverten för båda valen i samma ytterkuvert.

Om den som röstat per brev har lagt sitt meddelandekort i brevröstningens ytterkuvert, syns en nummerkod i kuvertfönstret som innehåller kommunens kod och röstningsområdets kod (till exempel 049 011). Ytterkuvert för brevröstning som adresserats till centralvalnämnden ska sorteras röstningsområdesvis i enlighet med nummerserien.

Vid brevröstningar syns inte nödvändigtvis kommunens nummerkod eller röstningsområdets kod i ytterkuvertets fönster, om meddelandekortet inte har

lagts i ytterkuvertet. I detta fall måste ytterkuvertet öppnas för att utreda inom vilket röstningsområde väljaren har utövat sin rösträtt innan sorteringen kan utföras.

Det viktiga när handlingarna sorteras röstningsområdesvis är att när granskningen av handlingarna har slutförts är alla godkända valkuvert för brevröstningen sorterade enligt val och röstningsområdesvis.

Steg 3: Öppnande av ytterkuverten för brevröstning samt granskning av följebrevet och valkuvertet

- Öppna ytterkuvertet och granska det, följebrevet och valkuvertet samt vem som har röstat och att denna person finns i kommunens rösträttsregister/vallängd.

3 (i) Öppnande av ytterkuverten

Alla ytterkuvert för brevröstning som kommit in inom utsatt tid ska öppnas så att innehållet inte skadas.

I detta skede får följebrevet och valkuvertet som finns i ytterkuvertet inte ännu skiljas åt. Dessa åtskiljs först när följebrevet och valkuvertet kan godkännas enligt vad som anges nedan.

3 (ii) Granskning av ytterkuvertet, följebrevet och valkuvertet

Ytterkuverten för brevröstning öppnas och handlingarna granskas som följer:

- 1) Kontrollera postnings- eller sändningsanteckningar som gjorts på eller fogats till ytterkuverten för att avgöra om ytterkuvertet för brevröstning har postats utomlands.
- 2) Kontrollera att valkuvertet är tillslutet och att inga anteckningar om väljaren eller om en kandidat eller andra anteckningar har gjorts på det.
- 3) Kontrollera att följebrevet innehåller
 - väljarens namn, personbeteckning eller födelsedatum, adress, röstningsställe (stad/kommun) samt datum och väljarens underskrift och
 - namnteckning, namnförtydligande, födelsedatum och adresser för två vittnen.
- 4) Kontrollera i rösträttsregistret eller vallängden att väljaren har införts som röstberättigad inom ett röstningsområde i kommunen.

3 (iii) Centralvalnämndens åtgärder i vissa fall

Feladresserade följbrev

I samband med granskningen av brevröstningshandlingarna kan centralvalnämnden upptäcka att följbrevet i ytterkuvertet visserligen är adresserat till den, men att väljaren enligt rösträttsregistret inte är röstberättigad i den kommunen, utan i en annan kommun. **Följbrevet är i detta fall feladresserat.**

Feladresserade handlingar i **kommunalval** ska inte skickas vidare, eftersom man antar att väljaren som adresserat följbrevet fel även felaktigt har röstat på en kandidat i fel kommun. Dessa röstningar lämnas obeaktade.

Feladresserade handlingar i **välafärdsområdesval** skickas vidare inom samma välafärdsområde. Feladresserade handlingar i välafärdsområdesval skickas inte vidare utanför det egna välafärdsområdet, eftersom man utgår från att den väljare som adresserat följbrevet fel också har röstat på en kandidat i fel välafärdsområde. Dessa röstningar lämnas obeaktade.

Tillslutande av öppna valkuvert

Om valkuvertet är öppet och man kan sluta sig till att det beror på att kuvertet tekniskt sett inte har fungerat (dvs. att kuvertet verkar ha klistrats fast på rätt sätt, men på grund av dålig limyta öppnats av sig själv), ska centralvalnämnden försluta kuvertet så att valhemligheten bevaras. Om valkuvertets limning av någon anledning inte håller, kan kuvertet förslutas med hjälp av förseglingsband. Om valkuvertet däremot verkar ha öppnats på otillbörligt sätt ska rösten lämnas obeaktad.

Ytterkuvertet innehåller fler än ett valkuvert

Om ytterkuvertet för brevröstning innehåller två valkuvert som båda innehåller en röstsedel för samma val, men endast ett följbrev, lämnas rösten obeaktad. I sådana fall är det uppenbart att röstningen inte gått till på det sätt som föreskrivs i lag.

Om en väljare har röstat i både välafärdsområdesvalet och kommunalvalet, men i strid med anvisningarna lagt båda rösterna i samma ytterkuvert, torde rösterna kunna godkännas om de villkor som anges nedan är uppfyllda.

Om ytterkuvertet innehåller fyra valkuvert och fyra följbrev, som efter granskning kan konstateras vara två olika personers handlingar, torde båda rösterna kunna godkännas om nedan angivna villkor uppfylls.

Som ytterkuvert har använts något annat än ett ytterkuvert för brevröstning

Om ytterkuvertet för brevröstning och det slutna valkuvertet postas med lämpliga anteckningar i ett annat kuvert än ett ytterkuvert för brevröstning torde rösten kunna godkännas om det av kuvertet framgår att det har postats från utlandet.

Steg 4: Brevröstningen godkänns eller lämnas obeaktad

- Avgör om brevröstningen ska godkännas eller om den ska lämnas obeaktad.
- Åtskilj det godkända valkuvertet från följebrevet.
- Om en brevröstning lämnas obeaktad ska en anteckning om detta göras i protokollet vid centralvalnämndens sammanträde, men inga anteckningar får göras i rösträttsregistret eller vallängden.

4 (i) Grunderna för att lämna en brevröstning obeaktad

En brevröstning ska lämnas obeaktad, om:

- 1) En person som brevröstat i kommunalvalet inte är införd i rösträttsregistret vid den aktuella kommunen eller en person som brevröstat i välfärdsområdesvalet inte är införd i rösträttsregistret vid en kommun som hör till samma välfärdsområde som den aktuella kommunen.
- 2) Valkuvertet för brevröstning är försett med en obehörig anteckning om väljaren eller en kandidat eller något annat obehörigt.
- 3) Följebrevet för brevröstning är så bristfälligt eller otydligt att det inte med säkerhet går att få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som bestäms i lag, eller att fastställa vem den röstande är. Denna punkt tillämpas även i fall där man inte hittar något följebrev i ytterkuvertet, dvs. att det inte finns något följebrev. Om väljarens egenhändiga namnteckning saknas i brevröstningens följebrev, ska avsaknaden av den antecknas och rösten lämnas obeaktad, eftersom den som brevröstar måste försäkra med sin namnteckning att valhemligheten och valfriheten bevarats. Om ett biträde anlitas vid röstningen får följebrevet även vara undertecknat av biträdet. Obetydliga eller oväsentliga brister i följebrevet orsakar inte nödvändigtvis att rösten lämnas obeaktad. Centralvalnämnden ska avgöra detta separat i varje enskilt fall.

- 4) Det utifrån de postnings- eller sändningsanteckningar som gjorts på ytterkuvertet för brevröstning inte med säkerhet går att få visshet om att kuvertet har postats i eller sänts från utlandet. På ytterkuvertet ska det finnas utländska frimärken och en utländsk poststämpel eller, om internationell kurirtjänst har anlitats, ska det på kuvertet eller fogat till det finnas något annat motsvarande bevis på att kuvertet kommer från utlandet och inte från Finland.
- 5) Valkuvertet för brevröstning är öppet och man kan dra den slutsatsen att det är öppet av någon annan orsak än att valkuvertet tekniskt sett inte har fungerat (något annat än att kuvertet har öppnats av sig själv på grund av dålig limyta) eller annars är sådant att det inte med säkerhet går att få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som föreskrivs i lag. Ett öppet valkuvert av vilket man kan konstatera att man inte ens har försökt limma igen det är orsak för att lämna rösten obeaktad, likaså om man av kuvertet kan konstatera att det först har förslutits och sedan rivits upp och därefter förslutits igen.
- 6) Brevröstningens följebrev saknar de i lagen föreskrivna underskrifterna av närvarande vittnen och uppgifter om dem. I princip torde centralvalnämnden kunna lita på att vittnena uppfyller behörighetsvillkoren. Av födelsedatumet kan man dock avgöra om vittnet har fyllt 18 år. Av namn och adress kan det vara möjligt att avgöra om vittnet är en sådan person som avses i 66 d § 5 mom. i vallagen som inte får vara vittne. Om vittnet inte har fyllt 18 år eller är en person som inte får vara vittne, lämnas rösten obeaktad med stöd av punkt 3 (det går inte att utifrån följebrevet få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som bestäms i lag).

Det räcker med att en av grunderna uppfylls för att brevröstningen ska lämnas obeaktad.

4 (ii) Godkännande av brevröstningen

Om ovannämnda grunder för att lämna röstningen obeaktad inte uppfylls ska brevröstningen godkännas.

Det godkända valkuvertet för brevröstning ska åtskiljas från följebrevet. Valkuverten för brevröstningen ska förvaras sorterade enligt röstningsområde.

På godkända valkuvert för brevröstningen får inga anteckningar göras, såvida de inte är nödvändiga till exempel för den röstningsområdesvisa sorteringen.

4 (iii) Åtgärder som föranleds av att en röstning lämnas obeaktad

När en brevröstning lämnas obeaktad, ska en anteckning om detta göras i det protokoll som förs vid centralvalnämndens sammanträde. Valkuvertet får inte öppnas.

Ett öppnat valkuvert som har lämnats obeaktat ska med följebrev och ytterkuvert fogas till protokollet. Att valkuvertet varit öppet av orsaker som nämns ovan utgör ingen grund för att lämna brevröstningen obeaktad, men om valkuvertet har lämnats obeaktat av någon annan anledning och det är öppet, ska kuvertet förslutas på ett sådant sätt att valhemligheten bevaras.

När en röstning lämnas obeaktad görs inga anteckningar i rösträttsregistret eller vallängden.

Steg 5: Införande av godkända brevröstningar i rösträttsregistret och vallängderna

- Anteckna godkända brevröster i rösträttsregistret.
- Om du gör anteckningar efter att vallängderna skrivits ut (9.4.2025 kl. 18), ska du göra det både i rösträttsregistret och i vallängderna.

Centralvalnämnden ska i form av så kallad efterregistrering anteckna alla godkända brevröster i rösträttsregistret. Anteckningen av brevröstningen sker i huvudsak på samma sätt som anteckningen av förhandsröstningen (se avsnitt 6.3, steg 5). I rösträttsregistret väljs Brevröstning som röstningstyp.

Det tekniska utförandet av anteckningarna i rösträttsregistret beskrivs också för brevröstningen i detalj i justitieministeriets VAT-anvisning nr 4b (Anvisningar om rösträttsdatasystemet för kommunala centralvalnämnden).

Om brevrösten antecknas i både rösträttsregistret och vallängderna, antecknas brevröstningen i vallängden med bokstaven **E**.

Steg 6: Hantering av godkända valkuvert och följebrev för brevröstning

- Räkna ihop antalet godkända valkuvert i brevröstningen enligt röstningsområde, separat för välfärdsområdesvalet och för kommunalvalet, och anteckna antalen i protokollet.
- Öppna de godkända valkuverten för brevröstningen, ta ut röstsedeln ur kuvertet samtidigt som du bevarar valhemligheten (röstsedeln får inte öppnas), stämpla röstsedeln med valstämpeln och inneslut den stämplade röstsedeln i förhandsröstningens (bruna) valkuvert. Sortera slutligen de på det här sättet skapade bruna valkuverten för förhandsröstning med de godkända valkuverten för förhandsröstning för röstningsområdet i fråga
- Förvara inför eventuella granskningar ytterkuverten för brevröstningen sorterade enligt röstningsområde.

Centralvalnämnden ska räkna antalet godkända valkuvert för brevröstningen i både välfärdsområdesvalet och kommunalvalet för varje röstningsområde och anteckna talen i protokollet.

Centralvalnämnden ska

- öppna varje godkänt valkuvert för brevröstningen,
- ta ut röstsedeln ur kuvertet så att valhemligheten bevaras (röstsedeln får inte vikas upp),
- stämpla röstsedeln med valstämpeln (det har ingen betydelse vilken sida stämpeln hamnar på),
- lägga de på det här sättet stämplade röstsedlarna i förhandsröstningens (bruna) valkuvert och klistra fast kuvertet,
- placera det på det här sättet skapade valkuvertet bland förhandsrösterna.

När röstsedlarna kuverteras på nytt, ska det i båda valen göras röstningsområdesvis, så att det är lätt att placera de omkuverterade brevrösterna för varje röstningsområde bland (de andra) förhandsrösterna i det röstningsområdet. Efter omkuverteringen finns brevrösterna bland förhandsrösterna.

Öppningen av brevröstningens valkuvert, stämplingen av röstsedlarna och förslutningen av dem i förhandsröstningens valkuvert ska göras antingen av centralvalnämnden själv eller under nämndens övervakning. Om detta dock inte är praktiskt möjligt, främst på grund av ett stort antal valkuvert, kan centralvalnämnden besluta att uppgiften ska utföras av sekreteraren och minst tre andra personer som samtidigt är på plats. Dessa personer får vara medlemmar i centralvalnämnden eller höra till nämndens personal.

Centralvalnämnden ska fästa särskild uppmärksamhet vid förfarandets säkerhet och tillförlitlighet. Förfarandet ska vara sådant att det inte ger anledning till något som helst tvivel om att det har skötts på ett korrekt sätt. Alla risker för oegentligheter bör uteslutas. Detta innebär till exempel att lokalen där

uppgiften utförs ska vara tillräckligt öppen, så att det är möjligt att övervaka förfarandet.

Om man när brevröstningens valkuvert öppnas upptäcker att

- kuvertet innehåller fler än en röstsedel,
- kuvertet innehåller också annat än röstsedeln,
- kuvertet inte innehåller någon röstsedel, men någonting annat,
- kuvertet är tomt,

stämplas endast en röstsedel då det upptäcks en eller flera röstsedlar, och annars överförs allt material i brevröstningens valkuvert som sådant till valkuvertet för förhandsröstning. Ett tomt valkuvert för brevröstning byts ut mot ett tomt valkuvert för förhandsröstning. Centralvalnämnden tar senare ställning till godkännande av röstsedeln i enlighet med § 85 i vallagen.

Steg 7: Hantering av ytterkuvert för brevröstning som inkommit efter utsatt tid

De ytterkuvert för brevröstning som har inkommit till centralvalnämnden efter utgången av ovan nämnda tidsfrist (den 11 april kl. 19) lämnas oöppnade och obeaktade. På varje sådant öppet ytterkuvert ska göras en anteckning om vilken dag och vid vilket klockslag kuvertet har kommit till centralvalnämnden. Kuverten sparas över följande motsvarande val (välfärdsområdes- och kommunalvalet 2029). Observera att det kan komma in ytterkuvert för brevröstning också efter en lång tid.

6.4 Postning av ytterkuvert till en annan centralvalnämnd

Vid **kommunalval** postar centralvalnämnden ytterkuvert till andra centralvalnämnder i två fall: då ytterkuvert kommit till fel ställe och ska postas på nytt till rätt centralvalnämnd och då valförrättarna eller valnämnden inte själva postar förhandsröstningens ytterkuvert till andra kommuner.

Vid **välfärdsområdesval** postar centralvalnämnden ytterkuvert till andra centralvalnämnder i tre fall: då ytterkuvert kommit till fel ställe och ska postas på nytt till rätt centralvalnämnd, då feladresserade ytterkuvert postas till rätt centralvalnämnd inom det egna välfärdsområdet och om valförrättaren eller valbestyrelsen inte själv postar ytterkuverten för förhandsröstningen till andra kommuner.

Ytterkuverten skickas alltid som expressbrev. Därför har ett Expres-märke tryckts färdigt på ytterkuverten. Ytterkuverten ska sändas utan dröjsmål minst en gång per dag, men i vilket fall som helst måste de ovillkorligen vara posten tillhanda för transport senast onsdagen den 9 april 2025 före

den postanstaltens senaste inlämningstid. Ett ytterkuvert som postas efter denna tidpunkt hinner inte ens som expressbrev fram inom den tidsfrist som föreskrivs i 63 § i vallagen. När ytterkuverten lämnas in till Posti ska blanketten för kvitteringslista över ytterkuvert (**bilaga 9**) användas.

Justitieministeriets sänder i god tid före förhandsröstningen till centralvalnämnden en kommunvis förteckning över de sista inlämningstidpunkterna vid Postis butiker och försäljningsställen. Centralvalnämnden ska kopiera förteckningen och distribuera den till valförrättarna vid de allmänna förhandsröstningsställena och vid behov även till valbestyrelserna.

Det finns inget skäl att dra ut på sändningen av ytterkuvert som ska postas till en annan centralvalnämnd, utan ytterkuverten ska skickas med posten **så fort det är möjligt**. Följebrev som torsdagen den 10 april eller fredagen den 11 april skickas till en annan kommun hinner inte längre fram med posten och då måste man utreda andra möjligheter att få fram ytterkuverten till rätt mottagare inom den lagstadgade tidsfristen.

7. VALLÄNGDERNA OCH DISTRIBUTION AV DEM

- Kvittera mottagandet av vallängderna som justitieministeriet sänder genom att göra en anteckning om detta i valdatasystemet senast fredagen den 11 april 2025 kl. 17.
- Gör behövliga anteckningar i vallängderna om de godkända förhandsröstningar som inte har antecknats i rösträttsregistret innan vallängden skrevs ut.
- Distribuera vallängderna till valnämnderna för valdagen.

Justitieministeriet ser till att vallängderna skrivs ut från rösträttsdatasystemet (rösträttsregistret) och att de levereras till centralvalnämnderna.

Vallängderna levereras till centralvalnämnden så snart förhandsröstningen är avslutad. Centralvalnämnden ska se till att vallängderna står till valnämndernas förfogande innan röstningsförrättningen börjar.

7.1 Vallängdens innehåll

Vallängderna skrivs ut per röstningsområde och är gemensamma för välfärdsområdesvalet och kommunalvalet. De innehåller separata kolumner för båda valen. I vallängderna har införts endast de röstberättigade i varje röstningsområde som inte förhandsröstat eller som förhandsröstat i endast det ena valet, eller för vilka någon anteckning om förhandsröstning inte gjorts i rösträttsdatasystemet då vallängderna skrevs ut. De som röstat på förhand har antecknats i en separat förteckning över personer som röstat på förhand, som skickas till centralvalnämnden tillsammans med vallängderna. Vallängden tillsammans med förteckningen över dem som röstat på förhand innehåller alla röstberättigade inom röstningsområdet. Centralvalnämnden kan förvara förteckningarna över förhandsröstande eller distribuera dem till valnämnderna tillsammans med vallängderna.

Texten på sidorna löper lodrätt. I vallängden finns ett pärmbblad, en uträknings sida samt de egentliga vallängdssidorna med högst 38 röstberättigade per sida (**bilaga 2a-c**). Direkt efter vallängden finns en förteckning över förhandsröstande i röstningsområdet i fråga (pärmbblad, statistiksida och de egentliga förteckningarna, **bilaga 2d**).

De röstberättigade i röstningsområdet finns med i vallängden i alfabetisk ordning enligt efternamn. För varje röstberättigad har det fullständiga namnet och personbeteckningen antecknats i vallängden. Ytterligare anteckningar

är T, som innebär att den röstberättigade har spärrmarkering, och en tresiffrig nummerserie (statskod), om den röstberättigade är medborgare i ett annat land än Finland. I vallängden finns för röstningsanteckningen välfärdsområdesvalets kolumn **AV-2025/VV-2025** och kommunalvalets kolumn **KV-2025**, där man för den röstberättigade antecknar

- ett **E**, om personen har förhandsröstat eller brevöstat (denna anteckning får endast göras av centralvalnämnden) eller
- ett annat tecken, till exempel **X**, **V** eller / om personen röstar på valdagen (denna anteckning får endast göras av valnämnden).

Det är möjligt att en röstberättigad har förhandsröstat endast i välfärdsområdesvalet eller endast i kommunalvalet. Då görs anteckningen endast för det val där personen har förhandsröstat.

I vallängderna för varje röstningsområde finns ett tomt mellanrum mellan bokstäverna L och M. Detta för att det ska vara lättare att eventuellt dela in vallängden i bokstäverna A–L och M–Ö (i tidigare val A–K, L–Ö). Vallängden kan dock vid behov delas även på något annat ställe.

7.2 Utskrift och distribution av vallängden till centralvalnämnderna

Vallängderna skrivs ut onsdagen den 9 april 2025.¹⁶ På grund av detta avbryts användningen av rösträttsdatasystemet i cirka en timme från och med kl. 18.

Vallängderna sänds till centralvalnämnderna så att de är framme hos dem senast klockan 16 på fredagen före valdagen.

7.3 Granskning och kvittering av mottagandet av vallängderna

Omedelbart efter att centralvalnämnden har fått vallängderna ska den kontrollera att den har fått samtliga röstningsområdets vallängder och att vallängderna har felfritt tryck och att alla sidor finns med. När centralvalnämnden har granskat och godkänt längderna, ska den omedelbart och senast fredagen den 11 april 2025 kl. 17 i rösträttsdatasystemet kvittera att den har tagit emot vallängderna. Valstödet följer kvitteringsmärkningarna och tar vid behov kontakt med kommuner som inte kvitterat.

¹⁶ För vissa stora kommuner skrivs vallängderna på kommunens begäran ut först från och med klockan 18 på torsdagen före valdagen.

Om förbindelsen till rösträttsdatasystemet tillfälligt är avbruten, ska mottagandet av vallängderna inom samma tidsfrist meddelas till valstödet per telefon (029 566 5609) eller per e-post (vaalituki@om.fi).

Närmare anvisningar om kvittering av mottagandet av vallängderna finns i VAT-anvisning nr 4b.

Mottagandet av vallängden ska alltid bekräftas, också i sådana fall att vallängderna till alla delar är korrekta.

I rösträttsdatasystemet kan man enbart kvittera att vallängden har kommit fram. Om vallängden är bristfällig (till exempel om sidor saknas eller har skrivits ut felaktigt) eller om centralvalnämnden inte får vallängderna inom den utsatta tiden, **ska centralvalnämnden omedelbart meddela valstödet om felen** antingen per telefon (029 566 5609) eller per e-post (vaalituki@om.fi). Utifrån centralvalnämndens meddelande

- a) sänder valstödet till centralvalnämnden nya vallängder eller de sidor som behövs på ett ändamålsenligt sätt eller
- b) kommer valstödet och centralvalnämnden överens om att centralvalnämnden själv skriver ut nya vallängder eller nya sidor ur rösträttsregistret.

7.4 Hantering av vallängden

Vallängden består av lösa blad med perforering i vänstra kanten och med text på båda sidorna av bladen. Efter att förpackningen har öppnats ska centralvalnämnden antingen sätta vallängden i en pärm eller binda den på önskat sätt, till exempel med hjälp av de separata redskapen för att binda vallängden, som skickats till centralvalnämnden med annat valmaterial i samband med beställningen. I **bilaga 2e** till denna anvisning finns ett exempel på hur vallängderna kan bindas. Om valnämnden vill att vallängden delas upp för valdagen, kan den delas upp och bindas redan i centralvalnämnden, om man kommit överens om detta med valnämnden.

7.5 Införande av anteckningar i vallängderna

Innan vallängderna sänds till valnämnderna ska centralvalnämnden vid behov göra anteckningar om de väljare som har röstat på förhand och vilkas förhandsröstning inte har antecknats i valdatasystemet innan vallängderna skrevs ut.

7.6 Om vallängdernas offentlighet

Vallängderna blir offentliga efter att röstningen har avslutats på valdagen söndagen den 13 april 2025 klockan 20, bortsett från följande undantag.

Om det för en röstberättigad i rösträttsregistret har gjorts en anteckning om spärrmarkering enligt i 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet (661/2009), har det i vallängden vid denna person i kolumnen Anmärkningar skrivits ut ett stort T. Uppgiften om var denna person bor, dvs. tillhörighet till ett visst röstningsområde inom en viss kommun, vilket alltså framgår direkt av vallängden, är enligt 71 § 4 mom. i vallagen en sekretessbelagd uppgift. Valmyndigheterna, och senare när vallängderna till övriga delar blir offentliga även de kommunala myndigheterna, ska se till att uppgiften om hemkommunen och röstningsområdet för en person med spärrmarkering inte lämnas till utomstående. Syftet med anteckningen är därmed att se till att utomstående inte ur de annars offentliga vallängderna får reda på var en person med spärrmarkering bor. En motsvarande anteckning finns även i förteckningen över dem som har röstat på förhand.

8. RÄKNING AV RÖSTERNA OCH FASTSTÄLLANDE AV RESULTATET

Centralvalnämnden räknar förhandsrösterna i välfärdsområdes- och kommunalvalet, informerar om den preliminära rösträkningen och kontrollräknar rösterna på valdagen. Välfärdsområdesvalnämnden fastställer resultatet i välfärdsområdesvalet utifrån de röstetal som centralvalnämnderna har fastställt. Den kommunala centralvalnämnden fastställer resultatet i kommunalvalet.

I vallagen finns bestämmelser om sättet att räkna ut resultatet vid kommunalval och bestämmandet av valresultatet (88–91 §), val av ersättare i fullmäktige (93 §) samt fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet (95 §). Centralvalnämnden ska inför räkningen noggrant sätta sig in i dessa bestämmelser.

8.1 Förberedande åtgärder

- Delta i generalrepetitionen för resultatuträkning den 20 mars 2025.
- Meddela till valstödet de röstningsområden i vilka resultaten av den preliminära räkningen registreras direkt i resultatuträkningssystemet.
- Ladda ner resultatuträkningsblanketterna från valdatasystemet och kopiera ett tillräckligt antal av dem.
- Ge behövliga anvisningar till valnämnderna om meddelandet av resultatuppgifterna och distribuera resultatuträkningsblanketterna 2, 3 och 4 till dem.
- Registrera antalet godkända valkuvert (=förhandsröster) i resultatuträkningssystemet senast lördagen den 12 april klockan 17.

I resultatuträkningen för välfärdsområdesvalet och kommunalvalet används valdatasystemets resultatuträkningssystem, som beskrivs i VAT-anvisning nr 5b (Anvisningar om resultatuträkningssystemet för kommunala centralvalnämnden). Om någon kommunal centralvalnämnd sparar det preliminära rösträkningsresultatet direkt i resultatuträkningssystemet finns anvisningar i VAT-anvisning nr 4d.

För tillkännagivande av den preliminära rösträkningen vid välfärdsområdes- och kommunalval ska en informationscentral inrättas i varje kommun där det finns minst två röstningsområden.

Centralvalnämnden ska

- senast lördagen den 12 april 2025 kl. 12 i resultatuträkningssystemet göra anmärkningar om sammanförande för de röstningsområden vars förhandsröster och röster på valdagen räknas samtidigt i enlighet med 82 § 1 mom. i vallagen och de vars förhandsröster och röster på valdagen räknas samtidigt i enlighet med 82 § 2 mom. Anmärkningen i resultatuträkningssystemet görs för välfärdsområdesvalet och kommunalvalet.
- i god tid meddela valstödet namnen på och kontaktuppgifterna för dem som svarar för resultatuträkningen och tillkännagivandet genom att registrera dem i valdatasystemet samt i synnerhet att ett eller flera röstningsområden i kommunen sparar resultaten av den preliminära räkningen direkt i resultatuträkningssystemet.
- delta i generalrepetitionen för resultatuträkningen torsdagen den 20 mars 2025 enligt valstödet närmare anvisningar.
- distribuera resultatuträkningsblanketterna 2, 3 och 4 till valnämnderna och vid behov ge valnämnderna anvisningar om hur resultaten ska tillkännages eller meddelas från valnämnden till centralvalnämnden (till exempel att resultaten meddelas per telefon).

Centralvalnämnden ska noggrant se till att utrymmet där räkningen genomförs och där röstsedlarna finns är låst för utomstående från det att valkuverten börjar levereras dit och ända tills att kontrollräkningen har slutförts.

8.2 Räkning av förhandsrösterna

- Börja räkna förhandsrösterna tidigast kl. 10 på valdagen.
- Räkna röstsedlarna enligt röstningsområde.
- För in resultatet av förhandsröstningen i resultatuträkningssystemet före kl. 20.

8.2.1 Anordnande av räkningen

Centralvalnämnden ska vid sitt sammanträde på valdagen, vilket kan inledas tidigast kl. 10 eller, börja granska röstsedlarna i de valkuvert som har godkänts vid förhandsröstningen. Centralvalnämnden ska sträva efter att förhandsrösterna i båda valen är räknade före kl. 20. Om det inte är möjligt fortsätter rösträkningen på normalt sätt efter kl. 20. Vid behov kan man hos centralvalnämnden eller under centralvalnämndens övervakning börja sprätta upp valkuverten som en förberedande åtgärd redan innan det egentliga sammanträdet börjar. Röstsedlarna kan då ännu inte tas ut ur valkuverten.

Högsta förvaltningsdomstolen fastställde i sitt beslut (HFD:2024:8) att när valkuvert sprätts upp som en förberedande åtgärd ska det göras i omedelbar anslutning till det sammanträde som ordnas på valdagen. Kuverten kan alltså inte sprättas upp till exempel kvällen innan, utan först på söndag morgon.

Det är inte ändamålsenligt att granskningen och räkningen av förhandsrösterna inleds redan kl. 10 också i centralvalnämnderna i sådana kommuner där antalet förhandsröster är påfallande litet. I dessa kommuner kan de mål som uppställts för informationen om resultatet av förhandsröstningen nås även om granskningen och räkningen av förhandsrösterna inleds vid ett senare klockslag före klockan 20.

Observera att centralvalnämnden enligt 86 § i vallagen effektivt ska se till att inga uppgifter om räkningen (varken preliminära eller partiella uppgifter) förmedlas utanför rösträkningslokalen innan kl. 20. I praktiken betyder det här bland annat att centralvalnämnden och de personer som räknar rösterna inte får lämna rösträkningslokalen före kl. 20 eller använda sina mobiltelefoner under rösträkningen.

Oberoende av när granskningen inleds ska centralvalnämnden absolut se till att **det på allt sätt effektivt förhindras att uppgifter om granskningen förmedlas utanför granskningslokalen före kl. 20.**

8.2.2 Om rösträkningen

Centralvalnämnden kan efter eget omdöme räkna röstsedlarna för välfärdsområdesvalet och kommunalvalet samtidigt eller först räkna röstsedlarna för välfärdsområdesvalet och sedan för kommunalvalet. Om röstsedlarna räknas samtidigt behöver centralvalnämnden ha tillräckliga rösträkningsresurser och en lokal som är så stor att röstsedlarna för båda valen kan räknas samtidigt där.

Förhandsrösterna räknas enligt röstningsområde i både välfärdsområdesvalet och kommunalvalet. De röstsedlar som är ogiltiga och som därför ska lämnas obeaktade avskiljs till en särskild grupp och antalet räknas. Övriga röstsedlar sorteras så att de som avgetts för en viss kandidat läggs i en separat bunt. Antalet röstsedlar i varje grupp ska räknas.

Om den kommunala centralvalnämnden har bestämt enligt 82 § i vallagen att förhandsröster och de röster som avgetts på valdagen i ett röstningsområde ska räknas samtidigt, eller att förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett röstningsområde räknas samtidigt som förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett annat eller flera andra röstningsområden, uppkommer inget resultat för förhandsröstningen utan enbart ett resultat för röstning på valdagen. I systemet för resultaträkning och i statistiken antecknas alla röster i dessa röstningsområden som röster som avgetts på valdagen.

Ogiltiga röstsedlar

Bestämmelser om när en röstsedel är ogiltig finns i 85 § i vallagen.

Vid prövning av om en röstsedel ska lämnas obeaktad enligt 85 § 1 mom. 5 punkten i vallagen (kandidatens nummer har antecknats så att det inte tydligt framgår vilken kandidat som avses), ska man sträva efter att utreda vilken kandidat väljaren har avsett. I detta syfte vill justitieministeriet påminna centralvalnämnderna om att väljarna kan anteckna siffror på många olika sätt.

I det meddelandekort som avses i 21 § i vallagen och som skickats till de röstberättigade (bilaga 4) har traditionellt ingått en siffermall för röstnings-anteckningen. Den baserar sig på Utbildningsstyrelsens senaste siffermall, som trädde i kraft den 1 augusti 2016. Utbildningsstyrelsens så kallade gamla siffermall, som användes före år 2004, var i stora drag likadan. I siffermallen som användes under åren 2004–2016 fanns däremot vissa skillnader jämfört med den gamla och den senaste, i synnerhet i fråga om siffrorna 4 och 7 (inget tvärstreck) (bilaga 16). Därtill finns det skäl att observera att siffror till exempel i olika textbehandlingsprogram kan ha former som avviker från Utbildningsstyrelsens siffermall, såsom siffran 1. När siffror har antecknats på olika sätt ska man sträva efter att reda ut vilken kandidat väljaren har avsett att rösta på.

Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden

En röstsedel där kandidatens nummer hade antecknats på baksidan ansågs inte ogiltig (HFD 1973 A II 34).

En röstsedel kunde inte anses ogiltig för att väljaren hade strukit över sin första nummeranteckning, om det framgick av det nummer som i övrigt antecknats på röstsedeln vilken kandidat som avsågs (HFD 1983 A II 1).

En röstsedel ansågs ogiltig eftersom den förutom kandidatens nummer även innehöll anteckningen TJ. (HFD 1983 A II 2).

I cirkeln på röstsedeln hade tydligt antecknats siffran 2 och framför den dessutom gjorts två andra anteckningar. Dessa anteckningar kunde inte entydigt identifieras som siffror eller bokstäver och av röstsedeln framgick inte heller tydligt vilken kandidat anteckningarna avsåg. Röstsedeln var sålunda ogiltig (HFD 18.2.1977 liggare 631, dnr 5196/37/76).

En röstsedel där kandidatens nummer hade antecknats på baksidan ansågs inte ogiltig fastän numret befann sig på samma sida av vikinngen som valnämndens stämpel (HFD 1.4.1977 liggare 1403, dnr 548/30/77).

En röstsedel där nummer 32 och efter det ett kolon och ett kort streck hade antecknats ansågs inte ogiltig (HFD 4.4.2001).

Förvaltningsdomstolarnas avgöranden som vunnit laga kraft

Förvaltningsdomstolarna har meddelat lagakraftvunna avgöranden om ogiltiga röstsedlar i kommunalval och välfärdsområdesvalet 2022 samt riksdagsvalet 2023. Av dessa kan nämnas Helsingfors förvaltningsdomstols beslut: En röstsedel skulle anses vara ogiltig eftersom utöver kandidatens nummer också kandidatens namn hade antecknats på röstsedeln i en form som inte helt motsvarade skrivsättet i sammanställningen av kandidatlistor (Helsingfors FD 21.6.2023, 3762/2023).

Resultatet av förhandsröstningen förs in i valdatasystemet

Centralvalnämnden ska föra in resultatet av förhandsröstningen i resultatuträkningsystemet i takt med att det blir klart. Målet är att kommunens hela resultat för båda valen har förts in senast kl. 20. Om det inte lyckas fortsätter man i lugn och ro efter kl. 20 med att räkna rösterna och föra in dem i valdatasystemet.

8.3 Tillkännagivande av den preliminära rösträkningen

- Samla röstningsområdesvis in uppgifterna om antalet röstande på valdagen i både välfärdsområdesvalet och kommunalvalet före kl. 21
- Sammanställ det preliminära resultatet av röstningen på valdagen före kl. 23.30 (målsatt tid).
- För in uppgifterna om antalet röstande och det preliminära resultatet av röstningen i resultatuträkningsystemet

Centralvalnämnden

- 1) Sammanställer röstningsområdesvis
 - antalet röstande på valdagen före kl. 21 och
 - det preliminära resultatet av röstningen på valdagen före kl. 23.30 och
- 2) sammanställer uppgifterna till ett resultat för hela kommunen genom att föra in uppgifterna för båda valen i resultatuträkningsystemet enligt följande:
 - antalet röstande på valdagen före kl. 21 och
 - det preliminära resultatet av röstningen på valdagen senast kl. 23.30 (målsatt tid).

Vid tillkännagivandet av den preliminära rösträkningen finns inget skäl att ödsla tid på att utreda mindre fel. Centralvalnämnden bör dock jämföra de slutresultat som den får från röstningsområdena med de uppgifter om antalet röstande som den har tagit emot tidigare och vid behov utreda eventuella fel. Det finns också skäl för centralvalnämnden att jämföra kandidaternas röstetal i kommunens olika röstningsområden. Stora skillnader kan bero på skrivfel eller på att rösterna av misstag har antecknats på fel ställe på blanketten.

8.4 Kontrollräkning av rösterna och fastställande av resultatet

- Inled kontrollräkningen måndagen den 14 april 2025 senast kl. 12 och slutför den före onsdagen den 16 april 2025 kl. 12.
- Underrätta välfärdsområdesvalnämnden om de fastställda röstetalen i välfärdsområdesvalet före kl. 12 på onsdagen.
- Fastställ valresultatet i **kommunalvalet** vid det sammanträde som hålls onsdagen den 16 april 2025 och som börjar senast kl. 18, och gör behövliga underrättelser om resultatet.

Dagen efter valet, dvs. måndagen den 14 april 2025, ska centralvalnämnden vid ett sammanträde som inleds senast kl. 12 börja granska de röstsedlar som avgetts på valdagen och valnämndernas uträkningar. När det gäller små röstningsområden ska även centralvalnämndernas eventuella egna uträkningar granskas.

Vid kontrollräkningen ska det beslutas vilka röstsedlar som ska lämnas obeaktade såsom ogiltiga. De godkända röster som har avgetts för respektive kandidat vid förhandsröstningen och röstningen på valdagen ska räknas samman.

Hantering av valprotokollen

I samband med kontrollräkningen ska centralvalnämnden gå igenom valnämndernas valprotokoll och bilagorna till protokollen. Om centralvalnämnden upptäcker betydande brister eller fel i valprotokollen ska den begära en utredning av den berörda valnämnden. Utredningen ska vara centralvalnämnden till handa innan valresultatet i kommunen fastställs.

Om det på grund av utredningarna som lämnats in finns skäl att

- misstänka att det i valnämndens verksamhet har förekommit oegentligheter som till exempel avses i 14 kap. 4 § i strafflagen (förvanskande av valresultat) eller betydande försummande av tjänsteplikt (185 § i vallagen) ska centralvalnämnden överväga om ärendet bör polisanmälas,

- anse att valnämnden har varit oaktsam, kan centralvalnämnden uppmana valnämndens medlemmar att i fortsättningen vara uppmärksamma på att valprotokollet ska fyllas i omsorgsfullt.

8.4.1 Åtgärder vid välfärdsområdesval

Vid välfärdsområdesval fastställer centralvalnämnden

- de röstetal som varje kandidat har fått i kommunen
- antalet ogiltiga röster som avgetts i kommunen och
- det totala antalet röster i kommunen (godkända röster sammanlagt + ogiltiga röster)

och markerar siffrorna som klara i resultatuträkningssystemet. Enligt 143 I § i vallagen ska röstetalen fastställas vid ett sammanträde som börjar senast kl. 18 onsdagen den 16 april. **Justitieministeriet instruerar ändå att röstetalen ska fastställas senast kl. 12.** Därefter inleder välfärdsområdesvalnämnden åtgärderna för att fastställa resultatet i välfärdsområdesvalet.

I välfärdsområdesvalet utför centralvalnämnden inga lottningar om det finns röstetal som är lika stora och räknar inte ut jämförelsetal, utan dessa uppgifter utförs senare av välfärdsområdesvalnämnden. Efter att ha fastställt röstetalen i välfärdsområdesvalet ska centralvalnämnden ta åtminstone följande utskrifter (rapporter) ur resultatuträkningssystemet:

- KT 29 Kandidaternas röster enligt grupp,
- KT 90 Ogiltiga röstsedlar efter orsak,
- KT 21 Kandidaternas röster, hela kommunen,
- KT 20 Kandidaternas röster röstningsområdesvis,
- KT 10 Valdeltagande i kommunen och
- KT 11 Valdeltagande efter kön och röstningsområde.

8.4.2 Åtgärder vid kommunalval

Fastställande och offentliggörande av resultatet

Centralvalnämnden fastställer valresultatet i kommunalvalet vid det sammanträde som hålls onsdagen den 16 april 2025 och som börjar senast kl. 18.

Om fastställda röstetal eller jämförelsetal är lika stora avgörs deras inbördes ordningsföljd genom lottning. Centralvalnämnden kan genomföra lottningen på önskat sätt, antingen traditionellt (till exempel med papperslappar i en skål) eller med den elektroniska lottningen som ingår i valdatasystemet. Det senare alternativet beskrivs närmare i VAT-anvisning 5b.

Centralvalnämnden ska behandla alla situationer med lika röstetal eller jämförelsetal och föra in resultatet av lottningarna i resultatuträkningsystemet. Lottningarna utförs först onsdagen den 16 april 2025, vid centralvalnämndens sammanträde som inleds senast kl. 18, innan valresultatet fastställs (90 § i vallagen).

Centralvalnämnden fastställer

- de röstetal och jämförelsetal som varje kandidat har fått,
- resultatet av eventuella lottningar,
- antalet ogiltiga röster och
- det totala antalet röster (godkända röster sammanlagt + ogiltiga röster).

De fastställda röstetalen och jämförelsetalen ska antecknas i protokollet samt dessutom namn och titel, yrke eller syssla enligt sammanställningen av kandidatlistorna för var och en som blivit vald till fullmäktige eller till ersättare i fullmäktige.

Centralvalnämnden ska utan dröjsmål underrätta justitieministeriet om valresultatet. Detta sker så att centralvalnämnden utan dröjsmål för in resultatet av kontrollräkningen i valdatasystemets resultatuträkningsystem och kvitterar registreringen som slutförd.

Centralvalnämnden ska dessutom utan dröjsmål

- offentliggöra valresultatet genom att anslå protokollet med valresultatet jämte besväransvisning på kommunens anslagstavla för offentliga kungörelser för en tid av sju dagar, om det inte finns någon anslagstavla publiceras protokollet med besväransvisning på kommunens webbplats, och
- lämna fullmäktige en förteckning över dem som blivit valda till fullmäktige och deras ersättare och tillkännage förteckningen på det sätt som kommunala tillkännagivanden meddelas för kännedom i kommunen.

Centralvalnämnden ska ur resultatuträkningsystemet ta ut åtminstone följande utskrifter (rapporter) som fogas till protokollet:

- KT 32 Gruppernas framgång och förändring jämfört med föregående val,
- KT 29 Kandidaternas röster enligt grupp,
- KT 26 Valda fullmäktige och ersättare enligt jämförelsetal,
- KT 90 Ogiltiga röstsedlar efter orsak,
- KT 23 Kandidaterna enligt jämförelsetal,
- KT 21 Kandidaternas röster, hela kommunen,
- KT 20 Kandidaternas röster röstningsområdesvis,
- KT 10 Valdeltagande i kommunen och
- KT 11 Valdeltagande efter kön och röstningsområde.

9. ÅTGÄRDER EFTER VALET

9.1 Arkivering och förstörande av handlingar

Arkivering

Förvaringstiderna för de handlingar som gäller statliga och kommunala val samt folkomröstningar har fastställts genom Riksarkivets beslut av den 13 maj 1994 (nr VA S 41/94) och justitieministeriets föreskrift av den 10 oktober 1994 (nr 989/610/94 JM). Dessa beslut och föreskrifter är fortfarande i kraft.

Riksarkivet har meddelat gallringsbeslut RA/20686/07.01.01.03.01/2020, som ändrar beslutet från 1994 så att om kommunen eller valnämnden använder enbart valdatasystemets rösträttsregister för registreringen av röstningsuppgifter, sparas röstningsuppgifter som registrerats i valdagens rösträttsregister (den elektroniska vallängden) permanent endast i digitalt format i valdatasystemet. Förteckningar i pappersform över dem som röstat på förhand ska förvaras under en viss tid i alla kommuner oavsett om elektronisk vallängd används eller inte.

Centralvalnämnden svarar för förvaring och förstörande av handlingarna inom ramen för följande förvaringstider. Förvaringstiden som anges i punkt 2 är en minimiförvaringstid och centralvalnämnden kan vid behov förvara handlingarna en längre tid, dock med hänsyn till dataskyddsbestämmelserna.

- 1) Varaktigt förvaras
 - vallängderna i pappersform, om röstningsanteckningarna har gjorts i dem och valnämnden inte har använt den elektroniska vallängden, och
 - centralvalnämndens protokoll och andra bilagor till dessa än de som nämns nedan och som kan sparas digitalt.
- 2) När följande välfärdsområdes- och kommunalval (år 2029) har förrättats får följande handlingar förstöras:
 - röstsedlar för välfärdsområdesvalet och kommunalvalet
 - valprotokoll
 - de valkuvert jämte följbrev och ytterkuvert som har lämnats obeaktade och fogats till centralvalnämndens protokoll
 - öppnade ytterkuvert som har lämnats obeaktade och som har kommit till centralvalnämnden efter utsatt tid
 - duplikat av brev som centralvalnämnden har skickat
 - brev och andra handlingar som har kommit till centralvalnämnden
 - till centralvalnämnden eventuellt inlämnade fullmakter
 - hemmaröstningsblanketterna
 - om kommunen enbart använder valdatasystemets rösträttsregister, valnämndernas pappersutskriften från rösträttsregistret.

Centralvalnämnden ska förvara elektroniska valprotokoll med bilagor tills följande motsvarande val har förrättats, liksom valprotokoll som förts för hand på papper och bilagor till protokollen. Elektroniska valprotokoll kan förvaras digitalt eller som utskrifter. Närmare anvisningar om detta finns i VAT-anvisning 5b.

Förstörande

- 1) Omedelbart efter valförrättningen ska följande handlingar förstöras:
 - använda ytterkuvert och valkuvert
 - valanvisningarna och VAT-anvisningarna (VAT-anvisningarna slängs inte i den vanliga pappersinsamlingen) samt
 - oanvända röstsedlar.

- 2) När resultatet av välfärdsområdesvalet och kommunalvalet har vunnit laga kraft kan följande handlingar förstöras, till exempel med dokumentförstörare:
 - använda följbrev vid förhandsröstning och brevröstning (följbrevsblanketter och meddelandekort),
 - förteckningar som förts över dem som röstat på förhand (valblankett nr 7) och som valförrättare och valbestyrelser har returnerat till centralvalnämnden,
 - använda blanketter för kvitteringslista över ytterkuvert,
 - duplikat av kungörelser,
 - blanketter för den preliminära rösträkningen.

Skydd för personuppgifter

Många av de ovan nämnda handlingarna innehåller personuppgifter och kommunen är således personuppgiftsansvarig för personuppgifterna. Genom den allmänna dataskyddsförordningen (EU) 2016/679 har bestämmelserna om personuppgifter förnyats, och detta kräver att behandlingen av personuppgifter planeras och dokumenteras ännu noggrannare än förut. Alla valhandlingar som innehåller personuppgifter, såsom vallängder, ska förvaras mycket omsorgsfullt och det ska säkerställas att de inte under några omständigheter försvinner eller annars hamnar i händerna på utomstående. När ett utdrag eller en kopia ges ska 187 § i vallagen beaktas.

9.2 Förvaring av oanvända handlingar samt material och möbler

Centralvalnämnden ska för nästa allmänna val förvara följande oanvända handlingar som distribuerats för välfärdsområdes- och kommunalvalet 2025:

- ytterkuvert,
- valkuvert,
- följbrevsblanketter och
- blanketter för valprotokollet.

Centralvalnämnden ska också förvara

- förseglingsband och avrivningsanordningar,
- valstämplar,
- valurnor och
- röstningsbås.

9.3 Statistikföring av väljarnas medborgarskap

Valnämnderna har anvisats (valanvisning nr 2) att på vallängdens uträkningssida fylla i uppgifter om hur många av dem som röstat på valdagen i välfärdsområdes- och kommunalvalet som är

- finska medborgare,
- medborgare i andra EU-medlemsstater,
- isländska och norska medborgare, och
- medborgare i andra stater.

Centralvalnämnden kan dock meddela valnämnderna att den tar reda på dessa antal centralt med hjälp av vallängderna för kommunens alla röstningsområden, så att valnämnderna inte behöver fylla i uppgifterna på uträkningssidan.

Centralvalnämnden ska senast den 28 april 2025 i resultatuträkningssystemet föra in de ovan nämnda antalen ur vallängderna för kommunens alla röstningsområden. Närmare information om detta finns i VAT-anvisning nr 5b.

10. UPPGIFTER SOM HÄNFÖR SIG TILL SMÅ RÖSTNINGSSOMRÅDEN

10.1 Allmänt

För att trygga valhemligheten ska centralvalnämnden bestämma att i ett litet röstningsområde ska röstsedlarna som avgetts på valdagen räknas samtidigt antingen med förhandsrösterna som avgetts i samma röstningsområde eller med rösterna som avgetts i ett annat röstningsområde eller flera andra röstningsområden i kommunen.

10.1.1 Vad är ett litet röstningsområde?

Ett röstningsområde är litet om

- 1) det i röstningsområdet finns färre än 50 godkända valkuvert i antingen välfärdsområdesvalet eller kommunalvalet eller
- 2) centralvalnämnden före valdagen har grundad anledning att anta att färre än 50 personer kommer att rösta i röstningsområdet på valdagen i välfärdsområdesvalet eller kommunalvalet, eller
- 3) centralvalnämnden före valdagen har grundad anledning att anta att sammanlagt färre än 50 personer kommer att rösta på förhand och på valdagen i röstningsområdet i välfärdsområdesvalet eller i kommunalvalet, eller att tryggheten av valhemligheten annars kräver att förhandsrösterna och rösterna på valdagen i röstningsområdet räknas samtidigt som röstsedlarna i ett eller flera andra röstningsområden.

10.1.2 Fastställande av små röstningsområden

Färre än 50 godkända valkuvert

Centralvalnämnden granskar de inkomna förhandsröstningshandlingarna vid det sammanträde som börjar på fredagen före valdagen kl. 19. Om centralvalnämnden konstaterar att det i ett röstningsområde finns färre än 50 godkända valkuvert i ett av valen eller i båda valen ska den bestämma att förhandsrösterna och de röster som avges i välfärdsområdesvalet på valdagen i det röstningsområdet ska räknas samtidigt, och att förhandsrösterna och rösterna på valdagen i kommunalvalet ska räknas samtidigt.

Om det antas att färre än 50 personer kommer att rösta i röstningsområdet på valdagen

Om det finns grundad anledning att anta att färre än 50 personer kommer att rösta i röstningsområdet på valdagen, i ett av valen eller i båda valen, ska centralvalnämnden bestämma att förhandsrösterna och de röster som avgetts på valdagen i det röstningsområdet ska räknas samtidigt. I detta fall har det ingen betydelse hur många godkända valkuvert (förhandsröster) det finns i röstningsområdet. Även om antalet godkända valkuvert skulle vara till exempel 100, men en ovan avsedd bedömning görs, ska förhandsrösterna och rösterna som avgetts på valdagen räknas samtidigt.

En bedömning av antalet röstande på valdagen kan göras redan då förhandsröstningen avslutats på tisdagen före valdagen och den måste göras senast fredagen före valdagen. Eftersom det är fråga om en bedömning har det ingen betydelse, om det efter valet konstateras att 50 eller fler personer röstade i röstningsområdet på valdagen. Samma gäller situationer där det efter valet konstateras att färre än 50 personer har röstat i ett röstningsområde, trots att man före valet har gjort en motsatt bedömning. Detta blir klart först när valförrättningen har avslutats och då är det inte längre möjligt att sammanföra röster.

Sammanförande av förhandsrösterna och rösterna på valdagen i två eller flera röstningsområden

Om det finns grundad anledning att anta att sammanlagt färre än 50 personer kommer att rösta på förhand och på valdagen i ett av valen eller i båda valen i ett röstningsområde, ska centralvalnämnden bestämma att förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett sådant röstningsområde räknas samtidigt som förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett annat röstningsområde.

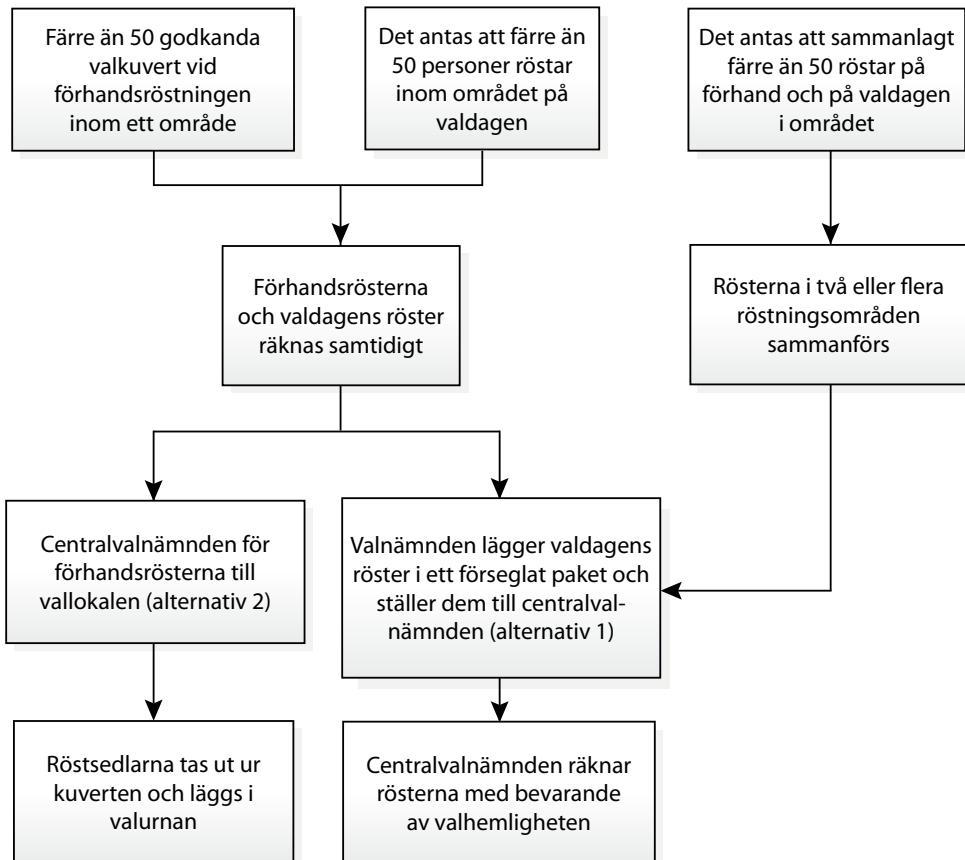
Centralvalnämnden ska bestämma det röstningsområde med vars röstsedlar röstsedlarna från det lilla röstningsområdet ska sammanföras. Det är skäl att välja ett annat litet röstningsområde för att det totala antalet röstsedlar som ska räknas inte ska bli alltför stort. Röstsedlarna från två eller flera små röstningsområden kan sammanföras sinsemellan.

Centralvalnämnden kan också ha grundad anledning att anta att tryggheten av valhemligheten annars kräver att förhandsrösterna och rösterna på valdagen i två eller flera röstningsområden räknas samtidigt. Centralvalnämnden ska i detta fall bestämma vilka röstningsområden som ska sammanföras. Beslutet om sammanförandet av röstningsområdena ska fattas senast lördagen före valdagen kl. 12.

10.2 Sammanförande av röstsedlarna i små röstningsområden

Detta avsnitt har indelats i följande delar:

- i avsnitt 10.2.1. behandlas situationer där förhandsrösterna och rösterna på valdagen inom ett röstningsområde sammanförs.
- i avsnitt 10.2.2 behandlas situationer där förhandsrösterna och rösterna på valdagen i två eller flera röstningsområden sammanförs.

10.2.1.1 Sammanförande av förhandsröster och röster på valdagen i ett röstningsområde

- Bestäm att ett röstningsområde är litet om det i röstningsområdet finns färre än 50 godkända valkuvert i välfärdsområdesvalet eller kommunalvalet eller om du antar att färre än 50 personer i röstningsområdet kommer att rösta i välfärdsområdesvalet eller kommunalvalet på valdagen.
- Avgör och meddela de berörda valnämnderna om valnämnden ska komma med röstsedlarna till centralvalnämnden eller om centralvalnämnden ska föra valkuverten till röstningsområdets valurna.
- Alternativ 1: När du på valdagskvällen har fått röstsedlarna av valnämnden ska du sammanföra dessa med röstningsområdets förhandsröster och utföra en preliminär räkning av röstsedlarna.
- Alternativ 2: För valkuverten på valdagen innan valförrättningen avslutats till röstningsområdet och öppna dem i valnämndens åsyn och lägg röstsedlarna i valurnan med bevarande av valhemligheten.

I fall som avses i 82 § 1 mom. i vallagen, dvs. när förhandsrösterna och rösterna på valdagen inom ett röstningsområde räknas samtidigt, ska centralvalnämnden avgöra på vilket sätt detta utförs. Det finns två alternativ:

- 1) valnämnden för valdagens röstsedlar till centralvalnämnden och centralvalnämnden sammanför röstsedlarna och utför den preliminära räkningen, eller
- 2) centralvalnämndens ordförande eller vice ordförande och en annan av medlemmarna för förhandsrösterna till röstningsområdets valurna under valdagen, och då ansvarar valnämnden för räkningen av röstningsområdets alla röstsedlar i samband med den normala preliminära räkningen på valdagen.

10.2.1.2 ALTERNATIV 1: Valnämnden kommer med röstsedlarna till centralvalnämnden

Centralvalnämndens förberedande åtgärder

Centralvalnämnden ska

- 1) senast lördagen den 12 april 2025 kl. 12 i resultatuträkningssystemet anteckna att förhandsrösterna och valdagens röster i detta röstningsområde räknas samtidigt,

- 2) bestämma att valnämnderna i dessa röstningsområden inte utför någon preliminär räkning av rösterna på valdagen, utan översänder röstsedlarna till centralvalnämnden samt
- 3) efter att ha fått röstsedlarna som avgetts på valdagen sammanföra dessa röstsedlar med röstsedlarna i valkuverten (röstningsområdets förhandsröster) och preliminärt räkna dessa röstsedlar.

Valnämndens uppgifter på valdagen

När röstningen på valdagen har avslutats ska valnämnden för ett litet röstningsområde med bevarande av valhemligheten ta ut röstsedlarna ur valurnan, räkna dem och anteckna antalet i valprotokollet, antalet röstsedlar i välfärdsområdesvalet i valprotokollet för välfärdsområdesvalet och antalet röstsedlar i kommunalvalet i valprotokollet för kommunalvalet. Röstsedlarna ska hållas hopvikta när de räknas. Röstsedlarna ska därefter inneslutas i ett hållbart omslag, som ska förseglas så att det inte kan öppnas utan att förseglingsbandet bryts. Valprotokollen och vallängden ska inneslutas i varsitt omslag, som ska förseglas. På omslagen antecknas den kommunala centralvalnämndens adress samt försändelsens innehåll och avsändare.

Valnämndens ordförande eller vice ordförande och en annan medlem ska utan dröjsmål föra försändelserna till centralvalnämnden. Centralvalnämnden kan bestämma att försändelserna ska sändas till den på något annat sätt, till exempel så att försändelserna från olika röstningsområden förs till centralvalnämnden med gemensam transport.

Preliminär räkning av röstsedlarna vid centralvalnämnden

Centralvalnämnden utför den preliminära räkningen av röstsedlarna från ett litet röstningsområde vid det sammanträde som den håller genast när den har fått röstsedlarna. Protokoll ska föras vid detta sammanträde.

Centralvalnämnden öppnar valkuverten från röstningsområdet och sammanför röstsedlarna i dem med de röstsedlar som avgetts på valdagen och räknar preliminärt dessa röstsedlar.

I ett litet röstningsområde blir det inget resultat för förhandsröstningen utan enbart ett resultat för röstningen på valdagen. I resultatuträkningssystemet och i statistiken antecknas alla röster i små röstningsområden som röster som avgetts på valdagen.

De röstsedlar som saknar stämpel eller som annars ska anses ogiltiga avskiljs till en särskild grupp. De röstsedlar som föreslås bli ogiltiga räknas och antalet antecknas i protokollet.

Bestämmelser om när en röstsedel ska anses vara ogiltig finns i 85 § i vallagen.

Om det vid granskningen av röstsedlarna inte är helt klart att en röstsedel kan räknas en viss kandidat till godo, ska den i detta skede placeras i gruppen med röstsedlar som föreslås ogiltiga.

De röstsedlar som föreslås bli godkända ordnas så att de röstsedlar som avgetts för en viss kandidat bildar en särskild grupp. Varje kandidats röstetal och det totala antalet röstsedlar som föreslås bli godkända räknas och antecknas i protokollet.

Därefter adderas antalet röstsedlar som föreslås ogiltiga med antalet röstsedlar som föreslås bli godkända och summan antecknas i protokollet. Summan ska överensstämja med antalet godkända valkuvert i röstningsområdet adderat med det antal röstsedlar som framgår av valnämndens valprotokoll.

När centralvalnämnden hanterar röstsedlarna får den inte göra några anteckningar på deras in- eller utsidor. Hanteringen av röstsedlarna ska ordnas så att ingen har möjlighet till missbruk.

När röstsedlarna ordnats och räknats på det sätt som beskrivs ovan läggs de röstsedlar som föreslås bli godkända i buntar i den ordning som kandidatens nummer anger. Varje kandidats röstsedlar läggs i en särskild bunt. De röstsedlar som föreslås ogiltiga läggs också i en särskild bunt. Därefter får buntarna vänta på kontrollräkningen.

Preliminär rösträkning och tillkännagivande av den

Centralvalnämnden ska se till att även resultaten av den preliminära räkningen av röstsedlarna från små röstningsområden förs in i resultatuträkningssystemet så snart som möjligt.

10.2.1.3 ALTERNATIV 2: Centralvalnämnden för röstsedlarna till röstningsstället i röstningsområdet och lägger dem i valurnan

Centralvalnämndens förberedande åtgärder

Centralvalnämnden ska

- 1) anteckna i resultatuträkningssystemet senast lördagen den 12 april 2025 kl. 12 att förhandsrösterna och valdagens röster i det aktuella röstningsområde räknas samtidigt,

- 2) meddela valnämnden i röstningsområdet det klockslag på valdagen då centralvalnämndens ordförande eller vice ordförande samt en annan medlem kommer med valkuverten till röstningsstället.

Leverans av valkuverten till röstningsområdet

Centralvalnämndens ordförande eller vice ordförande samt en annan medlem ska på valdagen innan valförrättningen avslutas, dvs. mellan klockan 9 och klockan 20, föra de godkända valkuverten till röstningsstället i röstningsområdet. Där ska de i valnämndens åsyn öppna kuverten och med bevarande av valhemligheten ta ut röstsedlarna ur valkuverten och lägga dem i valurnan.

De som avlämnar valkuverten ska vid behov styrka sin identitet för valnämnden.

Valnämnden ska i valprotokollet anteckna klockslaget för leveransen, antalet valkuvert samt namnen på de personer som avlämnat valkuverten.

Som ett resultat av dessa åtgärder blir det i röstningsområdet i fråga inget resultat för förhandsröstningen utan enbart ett resultat för röstningen på valdagen. I systemet för resultatuträkning och i statistiken antecknas alla röster i detta röstningsområde som röster som avgetts på valdagen.

10.2.2 Sammanförande av röstsedlarna i två eller flera röstningsområden

- Om du antar att sammanlagt färre än 50 personer kommer att rösta i röstningsområdet (både på förhand och på valdagen) eller om tryggheten av valhemligheten annars kräver det, ska du bestämma att röstsedlarna i detta röstningsområde räknas samtidigt som röstsedlarna i ett annat eller flera andra röstningsområden och anteckna dessa valområden i valdatasystemet.
- Meddela de berörda valnämnderna att de ska översända valdagens röstsedlar till centralvalnämnden utan att räkna dem.
- Sammanför röstningsområdenas förhandsröster och rösterna som avgetts på valdagen i röstningsområdena och utför preliminär räkning av dessa röster.

I fall som avses i 82 § 2 mom. i vallagen, dvs. när centralvalnämnden bestämmer att förhandsrösterna och rösterna på valdagen i två eller flera röstningsområden sammanförs vid rösträkningen, ska centralvalnämnden i god tid, senast lördagen den 12 april, i resultatuträkningssystemet anteckna dessa röstningsområden och i tillämpliga delar vidta samma åtgärder som beskrivs i avsnitt 10.2.1.1 ALTERNATIV 1: Valnämnden kommer med röstsedlarna till

centralvalnämnden. I dessa fall ska valnämnderna alltid komma med valdagens röstsedlar till centralvalnämnden.

Röstsedlarna i de sammanförda röstningsområdena kan inte nödvändigtvis beaktas vid tillkännagivandet av den preliminära rösträkningen på samma sätt som röstsedlarna i de övriga röstningsområdena (se avsnitt 7). Centralvalnämnden har dock möjlighet att bestämma, i det fall att det är ändamålsenligt och inte ger upphov till oskäliga kostnader, att röstsedlarna hämtas till centralvalnämnden så snabbt att de kan beaktas vid tillkännagivandet av den preliminära rösträkningen.

I de sammanförda röstningsområdena blir det inget resultat för förhandsröstningen utan enbart ett resultat för röstningen på valdagen. I systemet för resultatuträkning och i statistiken antecknas alla röster i de sammanförda röstningsområdena som röster som avgetts på valdagen.

11. ÖVRIGA ANVISNINGAR

11.1 Utomhusaffischering

Utomhusaffischering har konstaterats vara ett bra sätt att öka valets synlighet och informera kommuninvånarna om kandidaterna. Kommunerna har dock ingen lagstadgad skyldighet att delta i organiseringen av valaffischeringen. Finlands Kommunförbund rekommenderar i sitt cirkulär 9/2024 (23.9.2024) att valaffischeringen inför välfärdsområdes- och kommunalvalet i områden som kommunen besitter eller har bestämmanderätt över inleds en vecka innan förhandsröstningen börjar, dvs. den 26 mars 2025.

När eventuella affischplatser fördelas måste alla partier och valmansföreningar som ställt upp kandidater behandlas lika.

11.2 Valkostnader

Bestämmelser om kostnadsfördelningen mellan valmyndigheterna finns i 188 § i vallagen.

11.3 Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas rösträttsregisterjour

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har jour för valmyndigheternas förfrågningar som gäller rösträttsregistret på numret 0295 535 530 enligt följande:

- 1) Under förhandsröstningen
 - vardagar kl. 8–20 och
 - lördagar och söndagar kl. 9–18,
- 2) vardagar efter förhandsröstningen
 - onsdag, torsdag och fredag kl. 9–19 samt
- 3) På valdagssöndagen kl. 9–20.

Den som ringer ska för juren uppge personbeteckningen för den person vars uppgifter behöver utredas. På basis av personbeteckningen uppger Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata personens namn och på detta sätt kan det

säkerställas att det är fråga om uppgifter om en person som centralvalnämnden avser. Det är bra att leta fram personbeteckningen från dokumenten innan samtalet till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Om personbeteckningen är okänd ska man uppge personens namn. Detta är betydligt långsammare, eftersom det i rösträtsregistret kan finnas flera personer med samma namn. Vid förfrågan på namn bör man vara beredd på att ge mer information om personen, till exempel födelsedatum, hemkommun osv.

11.4 Justitieministeriets servicenummer för väljarna

Justitieministeriet har ett avgiftsfritt servicenummer för väljare: 0800 9 4771 (för svenskspråkiga) och 0800 9 4770 (för finskspråkiga). Syftet är att väljarna via servicenumret ska kunna fråga om förhandsröstningsstälernas adresser och öppettider. På numret får väljarna också de viktigaste röstningsanvisningarna om de frågar (att ta med sig identitetshandling osv.). Denna service är avsedd för väljarna. Valmyndigheten får enbart i undantagsfall själv ringa numret.

Vid välfärdsområdes- och kommunalvalet finns också en Whatsapp-tjänst för väljarna. Väljarna kan skicka meddelanden till tjänsten på numret 050 438 8730.

11.5 Justitieministeriets valwebbplats

På justitieministeriets valwebbplats www.valfinland.fi finns bland annat allmän information om val, anvisningar om röstning, beställningsblankett för brevröstningsmaterial och valmyndigheternas kontaktinformation.

11.6 Kontaktuppgifter till justitieministeriets och Rättsregistercentralens valstöd

- Arto Jääskeläinen, valdirektör, tfn 02951 50128, fornamn.j.efternamn@gov.fi
- Heini Huotarinen, konsultativ tjänsteman, tfn 02951 50003
- Laura Nurminen, specialsakkunnig, tfn 02951 50008,
- Elina Rissanen, specialsakkunnig, tfn. 02951 50248,
- Tuomas Rekola, sakkunnig, tfn. 02951 50195,
- Evgenia Klubnitskina, planerare, tfn. 02951 50141
- Justitieministeriets gemensamma e-postadress för valärenden är vaalit@gov.fi, och e-postadresserna till justitieministeriets personal har formen fornamn.efternamn@gov.fi om inget annat anges.
- I VAT-ärenden Rättsregistercentralens valstöd, tfn 02956 65609 eller e-post vaalituki@om.fi.

11.7 Utrikesministeriets kontaktuppgifter

tfn. +358295 16001, e-post: Vaalit.UH@gov.fi

BILAGA 1: Vissa tidsfrister

Vissa tidsfrister i välfärdsområdes- och kommunalvalet 2025

Valdag 13.4.2025

Tidpunkt	¹	Utförs av	Åtgärd	Vallagen
Sommaren 2021		Kommunfullmäktige	Kommunens centralvalnämnd tillsätts	13 § 1 och 3 mom.
I början av året 2022		Välfärdsområdesfullmäktige	Välfärdsområdena inrättas	12 a §
Före utgången av augusti 2024		Kommunfullmäktige	Indelningen i röstningsområden ändras vid behov och ändringen meddelas Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.	8 § 1 mom. och 2 mom.
13.10.2024		Kandidaterna	Sådana kostnader för kandidatens valkampanj som finansieras med valfinansiering kan börja uppkomma	²
13.10.2024		Partiet och partiföreningen	Kampanjtiden inleds	³
30.11.2024 klo 24		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Kommunens invånarantal enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet för att fastställa antalen kommuninvånare som krävs för att bilda en valmansförening	150 § 1 mom.
30.11.2024 klo 24		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Välfärdsområdets invånarantal för att fastställa antalen ledamöter i välfärdsområdesfullmäktige och kommunens invånarantal för att fastställa antalen	⁴

¹ Siffran visar hur många dagar före eller efter valdagen åtgärden ska utföras enligt vallagen (714/1998).

² Lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009), 2 § 1 mom.

³ Partilagen (683/2010), 8 § 3 mom

⁴ Lag om välfärdsområden (611/2021) 24 § 3 mom. ja Kommunallagen (410/2015), 16 § 3 mom.

			ledamöter i fullmäktige enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet	
Senast 31.12.2024		Kommunfullmäktige/ kommunstyrelsen	Meddelande till justitieministeriet om fullmäktiges beslut om antalet fullmäktigeledamöter eller ändring av ett tidigare beslut	5
Senast 31.12.2024		Välårsrådesfullmäktige / välårsrådesstyrelsen	Meddelande till justitieministeriet om fullmäktiges beslut om antalet fullmäktigeledamöter eller ändring av ett tidigare beslut	6
Senast 31.12.2024		Statsrådet eller finansministeriet	Beslut om en ändring i kommunindelningen som avses träda i kraft 1.1.2026	7
Senast 31.12.2024		Statsrådet	Beslut om en ändring i välårsrådesindelningen som avses träda i kraft 1.1.2026	8
I god tid		Statsrådet	Förordningen om de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som är förhandsröstningsställen samt de allmänna förhandsröstningsställena vid välårsrådes- och kommunalvalet i landskapet Åland utfärdas	9 § 1 mom. 2 punkten

⁵ Kommunallagen, 16 § 2 mom.

⁶ Lag om välårsråden 24 § 2 mom.

⁷ Kommunstrukturlagen (1698/2009), 21 och 22 §. Tidsfristen för beslut om kommunindelning enligt kommunstrukturlagen är utgången av juni året före sammanslagningen träder i kraft, i detta fall 30.6.2024. I 23 § i kommunstrukturlagen föreskrivs dock att om kommunalval förrättas under året före det år då en ändring i kommunindelningen träder i kraft, ska valet i de samgående kommunerna förrättas med iakttagande av den nya kommunindelningen. I regeringens proposition RP 268/2014 rd konstateras till denna del att statsrådet i dessa fall ska fatta beslut om sammanslagningen av kommuner före utgången av året före valåret, så att valet kan förrättas i de kommuner som sammanslagningen gäller enligt den nya kommunindelningen vid den normala tidpunkten i april

⁸ Lag om indelningen i välårsråden och landskap (614/2021) 11 §. Tidsfristen för beslut om kommunindelning enligt lagen är utgången av juni året före sammanslagningen träder i kraft, i detta fall 30.6.2024. Om det förrättas välårsrådesval under året före det år då en ändring av välårsråden träder i kraft, ska statsrådets beslut om ändring av välårsrådet fattas före utgången av året före valåret och valet förrättas i de välårsråden som berörs av ändringen i enlighet med de nya välårsrådena.

I god tid ⁹		Kommunstyrelsen	Beslut om de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen fattas	9 § 1 mom. 1 punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut fattas om vilka verksamhetsställen inom socialvården som ska vara förhandsröstningsställena i kommunen	9 § 1 mom. 3 punkten
I god tid ¹⁰		Kommunstyrelsen	Beslut om röstningsställena på valdagen	9 § 3 mom.
I god tid		Kommunstyrelsen	Valnämnderna och valbestyrelserna tillsätts	15 § 1 mom.
13.1.2025		De röstberättigade	Beställningen av brevröstningshandlingar inleds	66 c § 2 mom.
Utan dröjsmål efter att en beställning av brevröstningshandlingar har tagits emot		Justitieministeriet	Brevröstningshandlingarna sänds till de röstberättigade som beställt dem	66 c § 4 mom.
Senast 24.1.2025 kl. 12		Centralvalnämnden	Centralvalnämndens kontaktuppgifter lämnas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata via valdatasystemet	13 § 4 mom. ¹¹
Senast 24.1.2025 kl. 12		Kommunstyrelsen/ Centralvalnämnden	Uppgifter om kommunens allmänna förhandsröstningsställen lämnas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata via valdatasystemet	9 § 4 mom. ¹²

⁹ Enligt 9 § i vallagen (714/1998) är de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet och röstningsställen på valdagen i hemlandet som före utgången av den 51 dagen före valdagen har antecknats i registret över röstningsställen, röstningsställen vid valet fastän ett yrkande på rättelse av kommunstyrelsens beslut enligt samma paragraf inte har behandlats och fastän sådana kommunalbesvär som har anförts hos förvaltningsdomstolen och genom vilka ändring söks i beslut med anledning av rättelseyrkande inte har avgjorts.

¹⁰ Se fotnot 9.

¹¹ Se även justitieministeriets brev till kommunstyrelserna och centralvalnämnderna (exkl. landskapet Åland) 16.9.2024 VN/17690/2024.

¹² Se även justitieministeriets brev till kommunstyrelserna och centralvalnämnderna (exkl. landskapet Åland) 16.9.2024 VN/17690/2024..

Senast 24.1.2025 kl. 12		Kommunstyrelsen/ Centralvalnämnden	Uppgifter om kommunens röstningsställen på valdagen lämnas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata via valdatasystemet	9 § 4 mom. ¹³
I god tid		Justitieministeriet	De allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider tillkännages	49 § 3 mom.
I god tid		Centralvalnämnden	Information om var kommunens allmänna förhandsröstningsställen finns och om röstningsställen på valdagen	49 § 1 mom. och 67 § 3 mom.
I god tid		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Information till de medborgare i andra medlemsstater i EU som uppfyller villkoren för rösträtt om att de kommer att ha rösträtt och vara valbara vid välfärdsområdes- och kommunalvalet samt om det förfarande som ska iakttas för att rösträtten och rätten att bli uppställd som kandidat kan utövas. ¹⁴	22 §
I god tid		Centralvalnämnden	Valförrättare till de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Chefen för en finsk beskickning	Valförrättare till det allmänna förhandsröstningsstället i utlandet förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Befälhavaren på ett finskt fartyg	Valförrättare till röstning ombord på fartyg förordnas	17 § 2 mom.
Senast 20.2.2025 före kl. 16	52.	Personer som är anställda inom EU eller en i Finland verksam internationell organisation och som uppfyller vissa	Skriftlig anmälan till myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om önskan att rösta i välfärdsområdesvalet, eller	¹⁵

¹³ Se även justitieministeriets brev till kommunstyrelserna och centralvalnämnderna (exkl. landskapet Åland) 16.9.2024 VN/17690/2024.

¹⁴ I praktiken ska även andra utlänningar som uppfyller villkoren för rösträtt meddelas att de kommer att ha rösträtt

¹⁵ 28 § 2 mom. i lagen om välfärdsområden

		villkor samt deras familjemedlemmar	återtagande av en tidigare anmälan	
21.2.2025 klo 24	51.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Uppgifterna i rösträttsregistret fastställs	18 § 2 och 3 mom.
Senast den 24.2.2025	48.	Centralvalnämnden och välfärdsområdesvalnämnden	<p>Beslut fattas om arrangemangen för mottagande av kandidatansökningar.</p> <p>Angående beslutet avfattas en kungörelse som ska uppsättas till påseende i välfärdsområdesvalnämndens sammanträdeslokal samt offentliggöras på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden meddelas för kännedom.¹⁶</p> <p>Välfärdsområdesvalnämnden ska kungöra hur många fullmäktigeledamöter som väljs inom välfärdsområdet och centralvalnämnden ska kungöra hur många fullmäktigeledamöter som väljs i kommunen.¹⁷</p>	<p>34 §</p> <p>143 b § ja 145 §</p>
Senast 24.2.2025	48.	Justitieministeriet	Meddelande om de partier som införts i partiregistret samt partiernas namntecknare till välfärdsområdesvalnämnden	32 §
Senast 26.2.2025	46.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Upprättande av rösträttsregistret	18 § 1 mom.
3.3.2025	41.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Rösträttsregistret finns framlagt för kontroll på de ställen som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämt	23 § 1 mom.
Senast 4.3.2025 före kl. 16	40.	Valombudet	Kandidatansökan samt meddelande om valförbund och gemensam lista ges in till	143 g, 143 i, 143 k ,

¹⁶113 § i lagen välfärdsområden och 108 § i kommunallagen

¹⁷ Kungörelsen kan utfärdas i samband med den kungörelse som avses i 34 § 2 mom. vallagen.

			välårsrådsrådsvalnämnden i välårsrådsrådsval och till centralvalnämnden i kommunalval	152, 154 ja 156 §
10.3.2025	34.	Välårsrådsrådsvalnämnden och centralvalnämnden	Kandidatansökan granskas och eventuella anmärkningar görs till valombuden Partiernas, de gemensamma listornas och valmansföreningarnas inbördes ordningsföljd bestäms för sammanställningen av kandidatlistorna	36 § 37 §
Senast 12.3.2025 före kl. 16	32.	Valombudet	Kandidatansökan och dess bilagor korrigeras och kompletteras vid behov	38 §
12.3.2025 efter kl. 16	32.	Välårsrådsrådsvalnämnden och centralvalnämnden	De kandidatansökningar som inkommit inom utsatt tid behandlas på nytt och beslut med anledning av anmälningar om valförbund och gemensamma listor fattas	39 §
Senast 13.3.2025 före kl. 12	31.	Valombudet	Ett parti eller en valmansförening vars anmälan om anslutning till ett valförbund eller en gemensam lista inte har blivit godkänd, kan återta sin kandidatansökan	40 § 2 mom.
13.3.2025 innan sammanställningen av kandidatlistorna uppgörs	31.	Välårsrådsrådsvalnämnden och centralvalnämnden	Efter att kandidatansökningarna har behandlats fattas beslut om att stryka en kandidat från sammanställningen av kandidatlistorna eller om att stryka en kandidat på grund av att kandidatansökan har återtagits	40 §
13.3.2025 vid mötet som inleds senast kl.16	31.	Välårsrådsrådsvalnämnden och centralvalnämnden	Sammanställningen av kandidatlistorna görs upp	41 §
13.3.2025	31.	Välårsrådsrådsvalnämnden och centralvalnämnden	I det riksomfattande kandidatregistret förs in de uppgifter om kandidaterna som finns i	43 § 2 mom.

			Sammanställningen av kandidatlistorna samt kandidaternas personbeteckningar	
13.3.2025 tidigast efter att sammanställningen av kandidatlistorna har gjorts upp	31.	De som brevröstar	Brevröstningen inleds	66 d § 1 mom.
Efter att det riksomfattande kandidatregistret upprättats		Justitieministeriet	Uppgifterna i det riksomfattande kandidatregistret lämnas till Statens revisionsverk	
Tidigast efter att sammanställningen av kandidatlistorna har gjorts upp		Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen kan lämnas in till Statens revisionsverk	¹⁸
Senast 20.3.2025	24.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Ett meddelandekort skickas till de röstberättigade vilkas adress är känd	21 § 4 mom.
26.3.2025	18.	Valförrättarna	Förhandsröstningen ombord på finska fartyg inleds	47 § 1 mom.
Senast 28.3.2025 före kl. 16	16.	En röstberättigad eller någon annan person	Rättelseyrkande som gäller rösträttsregistret framställs hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	24 § 1 mom.
Senast 31.3.2025	13.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Avgörande av rättelseyrkanden	25 § 1 mom.
Utan dröjsmål efter det att beslut om rättelseyrkanden har fattats		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Beslut med anledning av rättelseyrkanden delges parterna och meddelandekortet sänds, om beslutet innefattar att personen i fråga införs i rösträttsregistret	25 § 2 mom.
Senast 1.4.2025 före kl. 12	12.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Eventuella ändringar till följd av avgörandet av rättelseyrkanden införs i rösträttsregistret och i rösträttsregistret görs de anteckningar som föranleds av självrättelse	25 § 1 mom. och 26 § 1 mom.

¹⁸ 11 § i lagen om kandidaters valfinansiering

Utan dröjsmål efter de ovan nämnda besluten		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Beslut som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata fattat i form av självrättelse delges den part självrättelsen gäller och ett meddelandekort skickas till de personer som införts i rösträtsregistret	26 § 2 och 3 mom.
---	--	--	--	-------------------

Senast den sjunde dagen efter den dag då parten i fråga delgavs beslutet eller efter den dag då beslutet publicerades i den officiella tidningen		De som framställt ett rättelseyrkande	Besvär hos förvaltningsdomstolen över ett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata genom vilket ett rättelseyrkande har förkastats eller avvisats och besvär över ett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata genom vilket en person med stöd av 26 § 2 mom. har antecknats i rösträtsregistret som saknande rösträtt	27 § 1 mom.
1.4.2025 fr.o.m. kl. 12	12.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Rösträtsregistret vinner laga kraft	28 § 1 mom.
Senast 1.4.2025 före kl. 16	12.	Röstberättigade som har rätt till hemmaröstning och som vill rösta på förhand hemma	Anmälan till den kommunala centralvalnämnden om önskan att rösta hemma	55 §
2.4.2025	11.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstning i hemlandet och i utlandet inleds	47 § 1 mom.
5.4.2025	8.	Valförrättarna	Förhandsröstningen i utlandet avslutas	47 § 1 mom.
8.4.2025	5.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet avslutas	47 § 1 mom.
9.4.2025 fr.o.m. kl. 19	4.	Justitieministeriet	Vallängderna skrivs ut ur rösträtsregistret röstningsområdesvis och längderna sänds till de kommunala centralvalnämnderna	71 § 1 mom.
Senast 11.4.2025 före kl. 19	2.	De som brevröstar	Brevröstningshandlingarna ska vara framme hos den	66 e § 3 mom.

			berörda kommunens centralvalnämnd	
11.4.2025 kl. 19	2.	Centralvalnämnden	Förhandsröstningshandlingarna och brevröstningshandlingarna granskas så att de handlingar som kommit in fredagen 11.4.2025 före kl. 19 hinner behandlas	63 § 1 mom. och 66 g § 1 mom.
Efter att brevröstningshandlingarna granskats		Centralvalnämnden	Röstsedlar som funnits i godkända valkuvert för brevröstning stämplas och de stämplade röstsedlarna innesluts i nya kuvert	66 g § 3 mom.
Senast 12.4.2025	1.	Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen och kostnaderna för valkampanjen lämnas in till Statens revisionsverk	¹⁹
Söndagen 13.4.2025 kl. 9–20	Valdagen	Valnämnden	Röstning på valdagen	68 §
Söndagen 13.4.2025 tidigast kl. 10	Valdagen	Centralvalnämnden	Räkning av förhandsröster (inkl. brevröster) påbörjas	86 § 1 mom.
Söndagen 13.4.2025 Efter kl. 20	Valdagen	Valnämnden	Preliminär rösträkning	78 §
14.4.2025 Senast kl. 12	1.	Centralvalnämnden	Kontrollräkning av de röster som avgetts på valdagen	87 § 1 mom.
16.4.2025 Senast kl. 12	3.	Centralvalnämnden	Valresultatet i kommunalval fastställs och offentliggörs och resultatet tillkännages Antalet röster som respektive kandidat samt parti, valförbund och gemensamma lista sammanlagt har fått i kommunen vid välfärdsområdesvalet fastställs och registreras utan dröjsmål i valdatasystemet för välfärdsområdesvalnämnden.	95 § 143 l §

¹⁹ Lagen om kandidaters valfinansiering, 11 §

16.4.2025 vid sammanträdet som inleds senast kl. 18	3.	Välårsomsrådesvalnämnden	Välårsomsrådesvalnämnden ska utan dröjsmål så snart valresultatet fastställts offentliggöra protokollet med valresultatet tillsammans med besväransvisning för en tid av sju dagar på det sätt som välårsomsrådes tillkännagivanden görs kända, lämna välårsomsrådesfullmäktige ²⁰ en förteckning över dem som blivit valda till fullmäktige och deras ersättare och tillkännage förteckningen på det sätt som välårsomsrådes tillkännagivanden görs kända, underrätta justitieministeriet om valresultatet på det sätt som ministeriet bestämmer.	143 1 §
Efter att valresultatet har fastställts		Justitieministeriet	Uppgifterna för dem som omfattas av rapporteringsskyldigheten lämnas till Statens revisionsverk	²¹
28.4.2025		Kandidaten	Sådana kostnader för kandidatens valkampanj i välårsomsrådesvalet som finansieras med valfinansiering kan inte länge uppkomma	²²
28.4.2025		Partiet	Kampanjtiden för välårsomsrådesvalet går ut	²³
Inom 14 dagar efter att valresultatet har offentliggjorts		De som sökt ändring	Besvär över välårsomsrådesvalnämndens beslut med vilket valresultatet har fastställts ska anföras hos förvaltningsdomstolen	100, 101 och 102 §

²⁰ I stället för det landskapsfullmäktige som nämns i 143 L § 3 mom. 2 punkten vallagen ska meddelandet lämnas till välårsomsrådesfullmäktige.

²¹ 9 § i lagen om kandidaters valfinansiering

²² 2 § 1 mom. i lagen om kandidaters valfinansiering

²³ 8 § 3 mom. i partilagen

Efter att valresultatet har vunnit laga kraft		Justitieministeriet	Arkivutskriftena matas ut ur rösträttsregistret	29 § 3 mom.
Efter att arkivutskriftena har matas ut		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Uppgifterna i rösträttsregistret utplånas	29 § 3 mom.
1.6.2025		Välårsområdesfullmäktige och kommunfullmäktige	Välårsområdesfullmäktiges och kommunfullmäktiges mandattid börjar	²⁴
Inom två månader efter att valresultatet har fastställts, 16.6.2025		De som valts till fullmäktigeledamöter och de som valts till ersättare	Redovisning om valfinansiering ska lämnas in till statens revisionsverk	²⁵

²⁴ 23 § 1 mom. i lagen om välårsområden och 15 § 1 mom. i kommunallagen

²⁵ 5 och 8 § i lagen om kandidaters valfinansiering

Vaalitietojärjestelmä

Valdatasystemet

VAALILUETTELO

(tilanne I) 09.04.2025 klo 18:00

VALLÄNGD

(läge I) 09.04.2025 kl. 18:00

Aluevaalit 2025

Välfärdsområdesvalet 2025

Kuntavaalit 2025

Kommunalvalet 2025

922 Vesilahti
 Vesilahti

ÄÄNESTYSALUE:

001 Kirkonkylä

RÖSTNINGSSOMRÅDE:

001 Kirkonkylä

BILAGA 2b: Vallängdens uträkningssida

LASKELMA UTRÄKNING 922/001

AV-2025 VV-2025	Tilanne 1 Läge 1			Tilanne 2 Läge 2		
	09.04.2025 klo 18:00 09.04.2025 kl 18:00			11.04.2025 klo 19:00 11.04.2025 kl 19:00		
	Miehet - Män	Naiset - Kvinnor	Yhteensä - Totalt	Miehet - Män	Naiset - Kvinnor	Yhteensä -Totalt
Aänioikeutettuja						
Röstberättigade						
Suomen kansalaiset	746	725	1471			
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset	16	11	27			
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset	3	3	6			
Medborgare av andra länder						
Yhteensä	765	739	1504			
Totalt						
Ennakkoon ja kirjeitse äänestäneet						
Röstande på förhand och per brev						
Suomen kansalaiset	183	218	401			
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset	5	1	6			
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av andra länder						
Yhteensä	188	219	407			
Totalt						
Vaalipäivänä äänioikeutetut						
Röstberättigade på valdagen						
Suomen kansalaiset	563	507	1070			
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset	11	10	21			
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset	3	3	6			
Medborgare av andra länder						
Yhteensä	577	520	1097			
Totalt						
Vaaleissa äänestäneet						
Röstande på valet						
Suomen kansalaiset						
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset						
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset						
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset						
Medborgare av andra länder						
Yhteensä						
Totalt						

LASKELMA UTRÄKNING 922/001

KV-2025 KV-2025	Tilanne 1 Läge 1			Tilanne 2 Läge 2		
	09.04.2025 klo 18:00 09.04.2025 kl 18:00	09.04.2025 klo 18:00 09.04.2025 kl 18:00	09.04.2025 klo 18:00 09.04.2025 kl 18:00	11.04.2025 klo 19:00 11.04.2025 kl 19:00	11.04.2025 klo 19:00 11.04.2025 kl 19:00	11.04.2025 klo 19:00 11.04.2025 kl 19:00
	Miehet - Män	Naiset - Kvinnor	Yhteensä - Totalt	Miehet - Män	Naiset - Kvinnor	Yhteensä -Totalt
Aänioikeutettuja						
Röstberättigade						
Suomen kansalaiset	746	725	1471			
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset	16	11	27			
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset	3	3	6			
Medborgare av andra länder						
Yhteensä	765	739	1504			
Totalt						
Ennakkoon ja kirjeitse äänestäneet						
Röstande på förhand och per brev						
Suomen kansalaiset	183	218	401			
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset	5	1	6			
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av andra länder						
Yhteensä	188	219	407			
Totalt						
Vaalipäivänä äänioikeutetut						
Röstberättigade på valdagen						
Suomen kansalaiset	563	507	1070			
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset	11	10	21			
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset	3	3	6			
Medborgare av andra länder						
Yhteensä	577	520	1097			
Totalt						
Vaalipäivänä äänestäneet						
Röstande på valdagen						
Suomen kansalaiset						
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset						
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset						
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset						
Medborgare av andra länder						
Yhteensä						
Totalt						
Vaaleissa äänestäneet						
Röstande på valet						
Suomen kansalaiset						
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset						
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset						
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset						
Medborgare av andra länder						
Yhteensä						
Totalt						

BILAGA 2c: Vallängdssida

VAALILUETTELO - VALLÄNGD

Älä irrota vaaliluettelosta sivuja - Skij inte sidorna ur vallängden

Kunta 922 Vesilähti Äänestysalue 001 Kirkkonkylä
 Kommun Vesilähti Röstningsområde 001 Kirkkonkylä

AV-2025 VV-2025	KV-2025 KV-2025	Sukupuoli Kön	Henkilötunnus Personbeteckning	Sukunimi ja etunimet Släktnamn och förnamn	Asuinmaa Bostadsländ	Kansalaisuus Medborgarskap	Huomautuksia Anmärkningar
		M		HAAPANEN JARMO ENSIO			
				HAAPASAARI SIRKKA HELENA			
				HAPIO MIRA LINDA JANINA			
	E	M		HAATAINEN ASMO TAPANI			
				HAHL RITVA ANNELI			
		M		HAIKKA JARI PETTERI			
		M		HAIKONEN EINO JOHANNES			
				HAKALA HANNA MARIA			
		M		HAKALA MARKKU SEPPO SAKARI			
				HAKALA REBECCA NOREA			
		M		HAKALA REIJO JUHANI			
		M		HAKALA VEIKKO HANNES VIHTORI			
		M		HAKALA VILLE TAPIO			
	E			HAKANEN ANNA KATARIINA			
				HAKANEN LILIAN		440	
		M		HAKIO MATTI JOHANNES			
				HALISEVA ANNAMARI			
		M		HALME EINO OLAVI			
				HALMINEN-LEHTO KIRSI JOHANNA			
		M		HAMAM ALREFAI ZEJU		752	
				HAMARI EILA ORVOKKI			
				HANNILA EILA MARJATTA			
		M		HAPKE ARTTU EEMIL JUHANI			
				HARAINEN TITTA ANIARA			
		M		HARJU HEIKKI JUHANI			
				HARJU KRISTIINA HELENA			
				HARJULA SANNA JOHANNA			
		M		HARTIKAINEN ERIK			
				HARTIKAINEN SARA JANETTE			
		M		HARTIKKA AATE PENTTI			
		M		HARTTUNEN JUHANI VILJO JOHANNES			
		M		HATANPÄÄ OSKARI HENRIK			
	E			HATULA EIJA ANNUKKA			
		M		HAUTALA TAPIO ANTERO			
				HAUTAMÄKI KATI ANNELE		752	
		M		HAUTANEN TIMO ANTERO			
		M		HAUTANIEMI PENTTI OLAVI			
				HAVANKA SIIRI SANELMA			
			Yhteensä/Tillsammans				
			joista miehiä/varav män				

BILAGA 2d: Stödförteckning till vallängden: Väljare som röstat på förhand

ENNAKKOON ÄÄNESTÄNEET - PÅ FÖRHAND RÖSTADE

02.04.2025 - 08.04.2025

Aluevaalit 2025 / Kuntavaalit 2025

Älg irrota voalilueella/osta sivuja - Skijj inte sidorna ur vallängden

Välfärdsområdesvalet 2025 / Kommunvalet 2025

KUNTA - KOMMUN

922

Vesilähti

Vesilähti

09.04.2025

ÄÄNESTYSALUE

001

Kirkonkylä

Sivu

RÖSTNINGSOMRÅDE

Kirkonkylä

Sida

1/10

Henkilötunnus Pers.beteckn.	Sukunimi ja etunimet Släktnamn och förnamnen	Huom. Anm.	Sp. Kön	Ään. - Röst.* AV-2025 VV-2025	Ään. - Röst.* KV-2025 KV-2025
	AALTO SEIJA KAARINA			04.04.2025	04.04.2025
	AALTO-LALLUKKA KIRSTI EILA TELLERVO			05.04.2025	05.04.2025
	AALTONEN ANTTI JUHANI		M	03.04.2025	03.04.2025
	AARNIO MAIJA-LIISA			07.04.2025	07.04.2025
	AASEN ELVI HILKKA				05.04.2025
	ABDEL RAHMAN MEHMET		M	02.04.2025	02.04.2025
	ABRAHAMS SISKO MARIA			04.04.2025	04.04.2025
	AGRAWAL KASPERI EETU MATIAS		M	05.04.2025	05.04.2025
	AHOMAA VIRPI CAMILLA			03.04.2025	03.04.2025
	AHOSVUORI KATI SUSANNA			08.04.2025	08.04.2025
	AMUNDSRUD ANNIINA JENNI JOHANNA			05.04.2025	05.04.2025
	ANSAMAA ANJA HELENA			06.04.2025	06.04.2025
	ANTTILA ANJA LEILA			02.04.2025	02.04.2025
	ANTTILA TERTTU MIRJA ANNIKKI			08.04.2025	08.04.2025
	AUTIO ARMI JOHANNA			02.04.2025	02.04.2025
	BAMBERG LIISA ONERVA			03.04.2025	03.04.2025
	BELCHER MARJATTA HEDVIG			08.04.2025	08.04.2025
	BERGQVIST MARCUS PAULUS ELIAS		M	03.04.2025	03.04.2025
	BLINNIKKA-GRAY SANNA KAROLINA				05.04.2025
	BROBERG TUULA DAGMAR			03.04.2025	03.04.2025
	CHEUNG RIITTA JOHANNA			02.04.2025	02.04.2025
	CRICK LAURA			02.04.2025	05.04.2025
	DANILOVA VENLA ILONA			02.04.2025	02.04.2025
	DE OLIVEIRA NEGRI ANTTI KRISTIAN		M	03.04.2025	03.04.2025
	DOLK EINI HELLIN IRENE			04.04.2025	04.04.2025
	EHO MATTI TAPANI		M	05.04.2025	05.04.2025
	EINOLA ARVO ILMARI		M	03.04.2025	03.04.2025
	EKHOLM JANNA MARIA			05.04.2025	
	ERBEN TIMO JOHANNES		M	05.04.2025	05.04.2025
	GRÖNFORS JESSICA MIKAELA			05.04.2025	05.04.2025
	HAAPALA OONA EMILIA ALEKSANDRA			06.04.2025	06.04.2025
	HAAS MIKKO ANTERO		M	05.04.2025	05.04.2025
	HAATAJA EVELIINA ANNE MARIA			02.04.2025	02.04.2025
	HAGAN KONSTA JUHANI		M	02.04.2025	02.04.2025
	HAKALA AARNO ANTERO		M	03.04.2025	03.04.2025
	HAKALA GIUSEPPE VIJAMI		M	07.04.2025	
	HAKKARAINEN SARA ANNIINA			06.04.2025	06.04.2025
	HAKOLA NILS SUNE		M	06.04.2025	06.04.2025

* Ennakköäänestyspäivä / Förhandsröstningsdag

BILAGA 2e: Anvisning för att binda samman vallängden

Anvisning för att binda samman pappersvallängden

Vallängden skickas till centralvalnämnden med posten i ett eller flera paket. Antalet paket beror på antalet röstberättigade i kommunen.

Först i paketen finns vallängderna enligt röstningsområde. Röstningsområdena har skiljts åt med ett blåkantat papper. Efter vallängderna finns de röstningsområdesvisa förteckningarna över dem som röstat på förhand. Både vallängderna och förteckningarna är i nummerordning enligt röstningsområdets nummer.

Centralvalnämnden ska skilja åt vallängderna för de olika röstningsområdena. Justitieministeriet skickar till centralvalnämnderna enligt deras beställning tillsammans med det övriga valmaterialet redskap för att binda samman de enskilda vallängderna. Vallängderna kan bindas samman antingen med de vita plastblomberna eller med de blåa pappersbindarna eller med båda.

Kommunen kan också sätta vallängderna i mappar. I vallängdens övre kant finns ett särskilt håll för plastplomben. Längden blir lättare att hantera om plombens bricka fästs i mappen med tejp.

Om bunten är tunn kan det vara lättare att i stället för mappar använda en pappersbindare. Genom att använda pappersbindaren och de tillhörande säkerhetsetiketterna kan det säkerställas att vallängden hålls ihop. Vallängdsbunten kan bindas samman med pappersbindaren redan innan plastförpackningen öppnas.

Om valnämnden ska dela upp vallängden på valdagen, kan den komma överens med centralvalnämnden att längden delas upp och delarna binds samman redan hos centralvalnämnden. Vallängden har upprättats så att den lätt kan delas i två delar så att den första delen innehåller efternamnen från A till K och den andra delen innehåller efternamnen från L till Ö. Därför finns det i alla vallängder ett tomrum mellan bokstäverna K och L. Vallängen kan dock vid behov delas även på något annat ställe.

Det rekommenderas att man redan på förhand testar användningen av redskapen för att binda samman vallängderna med vanliga pappersbuntar, eftersom de egentliga vallängderna ska hanteras på ett felfritt och smidigt sätt.

Vallängden har trycks på arkivbeständigt plastpapper, som är mer hållbart och tål fukt bättre än vanligt papper. På pappret kan göras anteckningar med vanliga pennor. För att göra det lättare att hitta rätt sida kan man i sidans kant anteckna vilken bokstav sidan börjar med.

BILAGA 3: Röstsedel

<p>Aluevaalit 2025 Välfärdsområdesval</p>	<p>N:o</p>
--	-------------------

<p>Kuntavaalit 2025 Kommunalval</p>	<p>N:o</p>
--	-------------------

BILAGA 4a: Meddelandekort för andra än för Helsingforsbor

Avsändare

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
Fågelviksgränden 2 D
00530 HELSINGFORS tfn 0295 536 220
FINLAND

Mottagare

Lindholm
Johan Patrik
Kyrkträskvägen 28 A 26
02770 ESBO
FINLAND

Välårsområde där du har rösträtt i välårsområdesvalet

Västra Nylands välårsområde

Kommun där du har rösträtt i kommunalvalet

Esbo

Röstningsområde och vallokal på valdagen

030 Mattby
Mattby skola
Mattsvägen 40

Röstningstid på valdagen

13.4.2025 kl. 9.00–20.00

Uppgiften om din rösträtt har erhållits automatiskt ur befolkningsdatasystemet den 21 februari 2025. Beslutet om införande av ett automatiskt avgörandeförfarande vid upprättandet av rösträttsregistret kan läsas på Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas webbplats <https://dvv.fi/sv/bslut-om-inforande>

Meddelande om rösträtt i välårsområdes- och kommunalvalet

Du har rösträtt i välårsområdesvalet den 13 april 2025 i det välårsområde som nämns i detta meddelande och i **kommunalvalet** i den kommun som nämns i detta meddelande.

Välårsområdesvalet och kommunalvalet ordnas samtidigt. Du kan rösta samtidigt i båda valen. Om du vill kan du också rösta vid olika tillfällen eller utöva din rösträtt i endast ett av valen.

Om du röstar samtidigt i båda valen får du två röstsedlar av valfunktionären, en lila och en vit. Du röstar med den lila röstsedeln i välårsområdesvalet och med den vita röstsedeln i kommunalvalet. Närmare anvisningar för röstningen finns på baksidan av detta meddelande.

Du ska styrka din identitet när du röstar.

Förhandsröstningsperioden.
På vissa förhandsröstningsställen kan perioden vara kortare.

I Finland 2. - 8.4.2025 och
utomlands 2. - 5.4.2025

De allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider
www.valfinland.fi och bilagan till detta meddelande

Var kan jag rösta?

Du kan rösta **antingen på valdagen** i den vallokal som anges i detta meddelande eller under **förhandsröstningsperioden** på vilket allmänt förhandsröstningsställe som helst i Finland eller utomlands. I bilagan till detta meddelande finns en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena i ditt närområde. En förteckning över samtliga allmänna förhandsröstningsställen finns på webbplatsen **www.valfinland.fi**. Du kan också ringa justitieministeriets avgiftsfria servicenummer för frågor som gäller valet **0800 9 4771**.

Förhandsröstning på anstalt eller hemma

Om du får vård, är intagen eller fullgör beväringstjänst vid en anstalt, kan du förhandsrösta på anstalten i fråga. Anstalten informerar om tidpunkten för anstaltsröstningen.

Om din rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att du inte utan oskäliga svårigheter kan ta dig till ett röstningsställe, kan du på vissa villkor rösta på förhand hemma. Om du är närståendevårdare till och bor i samma hushåll som en person som har rätt att rösta hemma, kan även du på vissa villkor få rösta samtidigt. **Anmälan om hemmaröstning ska göras per telefon eller skriftligen till centralvalnämnden i din hemkommun (kontaktuppgifter i de bifogade följebreven) senast tisdagen den 1 april 2025 före kl. 16.** Närmare anvisningar om hemmaröstning: **www.vaalit.fi/sv/att-rosta-hemma**.

Vad ska jag ta med mig när jag går och röstar?

Enligt vallagen (714/1998) är väljaren skyldig att styrka sin identitet för valfunktionären. Därför ska du ta med dig ett intyg (identitetskort, pass, körkort eller någon annan motsvarande handling med foto) över din identitet. Om du inte har något intyg över din identitet kan du för röstningen få ett temporärt identitetskort avgiftsfritt hos polisen. För att få ett temporärt identitetskort behövs ett passfoto som får vara högst sex månader gammalt. Om du förhandsröstar på en anstalt eller utomlands, det är bra att ta med de följebreven av denna försändelse.

Vem kan jag rösta på?

I välårsområdesvalet ska du rösta på en kandidat i ditt eget välårsområde och i kommunalvalet på en kandidat i din egen kommun. Kandidatuppgifterna finns bland annat på röstningsställena och på adressen **www.valfinland.fi**.

Brevröstning från utlandet

Du kan rösta per brev från utlandet om du bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningen och på valdagen och därmed inte har möjlighet att rösta i Finland eller på ett allmänt förhandsröstningsställe utomlands. För att kunna rösta per brev måste du via justitieministeriets beställningstjänst beställa brevöstningsmaterialet till din **adress i utlandet**. Beställningen ska göras skriftligen med en blankett som fastställts av ministeriet. Blanketten och beställningsanvisningarna finns på webbplatsen **<https://vaalit.fi/sv/brevrostning>**.

Mer information om röstningen:

www.valfinland.fi

Information även på andra språk.
Information also in other languages

0800 9 4771

Justitieministeriets avgiftsfria
servicenummer

Centralvalnämnden i din
hemkommun

Kontaktuppgifter i de bifogade följebreven

Myndigheten för digitalisering och
befolkningsdata (rösträtt)

Kontaktuppgifter i sidans övre kant

- Följebrev för välfärdsområdesvalet
 Följebrev för kommunalvalet

Väljaren

Lindholm
Johan Patrik
Kyrkträskvägen 28 A 26
02770 ESBO
FINLAND

Följebrev för förhandsröstning

Ta med detta följebrev om du förhandsröstar på en anstalt eller utomlands.

Centralvalnämnden

049 9 Tfn (09) 8167 3928

Esbo stads centralvalnämnd
Virastopiha 2 C
02770 ESBO
FINLAND

Valförrättaren / valbestyrelsens ordförande fyller i

Jag intygar att förhandsröstningen har gått till på det sätt som bestäms i vallagen.

Väljaren fyller i

Med bevarande av valhemligheten har jag själv fyllt i röstsedeln och inneslutit den avstämplad i valkuvertet.

Datum

3 / 4 2025

Förhandsröstningsställets namn eller vid anstaltsröstning kommunens namn

Vanda

Personbeteckning eller födelseid

101091-1234

Valförrättarens / valbestyrelsens ordförandes underskrift

Stina Holm

Väljarens underskrift

Johan Lindholm

- Följebrev för välfärdsområdesvalet
 Följebrev för kommunalvalet

Väljaren

Lindholm
Johan Patrik
Kyrkträskvägen 28 A 26
02770 ESBO
FINLAND

Följebrev för förhandsröstning

Ta med detta följebrev om du förhandsröstar på en anstalt eller utomlands.

Centralvalnämnden

049 9 Tfn (09) 8167 3928

Esbo stads centralvalnämnd
Virastopiha 2 C
02770 ESBO
FINLAND

Valförrättaren / valbestyrelsens ordförande fyller i

Jag intygar att förhandsröstningen har gått till på det sätt som bestäms i vallagen.

Väljaren fyller i

Med bevarande av valhemligheten har jag själv fyllt i röstsedeln och inneslutit den avstämplad i valkuvertet.

Datum

3 / 4 2025

Förhandsröstningsställets namn eller vid anstaltsröstning kommunens namn

Vanda

Personbeteckning eller födelseid

101091-1234

Valförrättarens / valbestyrelsens ordförandes underskrift

Stina Holm

Väljarens underskrift

Johan Lindholm

BILAGA 4b: Meddelandekort för Helsingfors

Avsändare

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
Fågelviksgränden 2 D
00530 HELSINGFORS puh. 0295 536 220
FINLAND

Mottagare

Röstanden
Inga-Lill
Norra Järnvägsgatan 28 A 36
00160 HELSINGFORS
FINLAND

Kommun där du har rösträtt

Helsingfors

Röstningsområde och vallokal på valdagen

**5A Rödbergen A
Invånarhuset Betania i Rödbergen
Styrningsgatan 13**

Röstningstid på valdagen

13.4.2025 kl 9.00–20.00

Uppgiften om din rösträtt har erhållits automatiskt ur befolkningsdatasystemet den 21 februari 2025. Beslutet om införande av ett automatiskt avgörandeförfarande vid upprättandet av rösträtsregistret kan läsas på Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas webbplats <https://dvv.fi/sv/beslut-om-inforande>.

Meddelande om rösträtt i kommunalvalet

Du är rösterberättigad i kommunalvalet som förrättas i Helsingfors stad den 13 april 2025.

Du kan rösta **antingen på valdagen** i den vallokal som anges i detta meddelande **eller under förhandsröstningsperioden** på vilket allmänt förhandsröstningsställe som helst i Finland eller utomlands. Under vissa förutsättningar kan du rösta på en anstalt eller hemma. Om du bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningen och på valdagen, finns också möjligheten att rösta per brev. Närmare anvisningar för röstningen finns på baksidan.

Du ska styrka din identitet när du röstar.

Förhandsröstningsperioden.

På vissa förhandsröstningsställen kan perioden vara kortare.

I Finland 2. - 8.4.2025 och
utomlands 2. - 5.4.2025

De allmänna förhandsröstningsställen och deras öppettider

www.valfinland.fi och bilagan till detta meddelande

Var kan jag rösta?

Du kan rösta **antingen på valdagen** i den vallokal som anges i detta meddelande eller under **förhandsröstningsperioden** på vilket allmänt förhandsröstningsställe som helst i Finland eller utomlands. I bilagan till detta meddelande finns en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställen i Helsingfors. En förteckning över samtliga allmänna förhandsröstningsställen finns på webbplatsen www.valfinland.fi. Du kan också ringa justitieministeriets avgiftsfria servicenummer för frågor som gäller valet **0800 9 4771**.

Förhandsröstning på anstalt eller hemma

Om du får vård, är intagen eller fullgör beväringstjänst vid en anstalt, kan du förhandsrösta på anstalten i fråga. Anstalten informerar om tidpunkten för anstaltsröstningen.

Om din rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att du inte utan oskäliga svårigheter kan ta dig till ett röstningsställe, kan du på vissa villkor rösta på förhand hemma. Om du är närstående vårdare till och bor i samma hushåll som en person som har rätt att rösta hemma, kan även du på vissa villkor rösta samtidigt. **Anmälan om hemmaröstning ska göras per telefon eller skriftligen till Helsingfors stads centralvalnämnd (kontaktuppgifterna på baksidan) senast tisdagen den 1 april 2025 före kl. 16.** Närmare anvisningar om hemmaröstning: www.valit.fi/sv/att-rosta-hemma.

Vad ska jag ta med mig när jag går och röstar?

Enligt vallagen (714/1998) är väljaren skyldig att styrka sin identitet för valfunktionären. Därför ska du ta med dig ett intyg (identitetskort, pass, körkort eller någon annan mot-

svarande handling med foto) över din identitet. Om du inte har något intyg över din identitet kan du för röstningen få ett temporärt identitetskort avgiftsfritt hos polisen. För att få ett temporärt identitetskort behövs ett passfoto som får vara högst sex månader gammalt. Om du förhandsröstar på en anstalt eller utomlands, det är bra att ta med denna anmälan om rösträtt.

Vem kan jag rösta på?

I kommunalvalet får du enbart rösta på en kandidat som finns med i sammanställningen av kandidatlistorna i Helsingfors stad. Sammanställningen finns framlagd i röstningsbåset. Om du röstar på förhand någon annanstans än i Helsingfors, observera att sammanställningen av kandidatlistorna i röstningsbåset alltid gäller den kommun inom vars område förhandsröstningsstället är beläget. Kandidatuppgifterna för andra kommuner finns framlagda annanstans på förhandsröstningsstället. Uppgifter om kandidaterna i alla kommuner finns också på adressen www.valfinland.fi.

Brevröstning från utlandet

Du kan rösta per brev från utlandet om du bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningen och på valdagen och därmed inte har möjlighet att rösta i Finland eller på ett allmänt förhandsröstningsställe utomlands. För att kunna rösta per brev måste du via justitieministeriets beställningstjänst beställa brevöstningsmaterialet till din **adress i utlandet**. Beställningen ska göras skriftligen med en blankett som fastställts av ministeriet. Blanketten och beställningsanvisningarna finns på webbplatsen <https://valit.fi/sv/brevrosthing>.

Mer information om röstningen:

www.valfinland.fi

Information även på andra språk.
Information also in other languages

0800 9 4771

Justitieministeriets avgiftsfria
servicenummer

Centralvalnämnden i din hemkommun

Kontaktuppgifter på baksidan.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (rösträtt)

Kontaktuppgifter i sidans övre kant

Följebrev för förhandsröstning

Fylls i på förhandsröstningsstället enbart om detta meddelande används som följbrev.

Väljaren

Röstanden
Inga-Lill
Norra Järnvägsgatan 28 A 36
00160 HELSINGFORS
FINLAND

Centralvalnämnden

091 5A tfn (09) 3101 3344
Helsingfors stads centralvalnämnd
Kajsaniemigatan 3 B 16, 3. våningen
00100 HELSINGFORS
FINLAND

Valförrättaren / valbestyrelsens ordförande fyller i

Jag intygar att förhandsröstningen har gått till på det sätt som bestäms i vallagen.

Väljaren fyller i

Med bevarande av valhemligheten har jag själv fyllt i röstsedeln och inneslutit den avstämplad i valkuvertet.

Datum

3 / 4 2025

Förhandsröstningsställets namn eller vid anstaltsröstning kommunens namn

Helsingfors

Personbeteckning eller födelsetid

120345-1234

Valförrättarens / valbestyrelsens ordförandes underskrift

Stina Holm

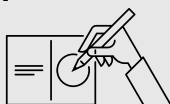
Väljarens underskrift

Inga-Lill Röstanden

Så här röstar du på röstningsstället:

1

Enligt vallagen ska väljaren anteckna numret på sin kandidat på röstsedeln så tydligt att det inte kan uppstå tvivel om vilken kandidat som avses. Siffermallar finns nedan. Skriv inget annat på röstsedeln.

2

Vik ihop röstsedeln så att numret hamnar innanför vecken och insidan inte syns utåt.

3

Ge den hopvikta röstsedeln till valfunktionären, som sedan stämplar din röstsedel.

4

Lägg den stämplade röstsedeln i valurnan eller, om du röstar på förhand, lägg röstsedeln i det bruna valkuvertet och underteckna följbrevet enligt valfunktionärens anvisningar.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Om du själv har svårt att skriva numret på röstsedeln, får du ta med dig någon som hjälper dig eller be en valfunktionär hjälpa dig.

BILAGA 5a1: Följebrevsblankett (med kvitteringsanteckning)

*** VV-2025 2.4.2025 092E28 Vanda ***

LÄHETEKIRJE
FÖLJEBREVÄnästjäl Vljare
OLSSON
SVEN ERIK

Vastaanottaja Mottagare

092 007B
CENTRALVALNÄMNDEN
I VANDA STAD
STATIONSVÄGEN 7
01300 VANDAHenkilötunnus tai syntymäaika Personbeteckning eller födeletid
010180-123X

Nykyinen osoite Nuvarande adress

Vaallomake nro 5 Vaalblankett nr 5

Vaaliviranomainen täyttää Fylls i av valmyndigheten

Todistan, että äänestys on tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin.
Jag intygar, att röstningen försiggätt på det sätt som stadgas i vallagen.Aika ja paikka Tid och ort
2 / 4 2025Vaalitoimitsijan/Vaalitoimikunnan puheenjohtajan allekirjoitus
Valförrättarens/Valbestyrelsens ordförandes underskrift

Tuula Roos

Änästjäl täyttää Fylls i av väljaren

Olen itse vaalisalaisuuden säilyttäen täyttänyt äänestyslipun ja sulkenut sen
leimattuna vaalikuoreen.
Jag har själv med bevarande av valhemligheten ifyllt röstsedeln och inneslutit den
avstämplad i valkuvertet.

Änästjälän allekirjoitus Väljarens underskrift

Sven Olsson

BILAGA 5a2: Följebrevsblankett (utan kvitteringsanteckning)

VV

LÄHETEKIRJE
FÖLJEBREV

Änästaja Välljare

Holm
Göran

Vastaanottaja Mottagare

Centralvalnämnden
i Borgå stad
PB 23
06101 Borgå

Henkilötunnus tai syntymäaika Personbeteckning eller födelseid

071249-1271

Nykyinen osoite Nuvarande adress

Fabriksgatan 7 A 8
06100 Borgå

Vaalilomake nro 5. Valblankett nr 5

Vaaliviranomainen täyttää Fylls i av valmyndigheten

Todistan, että äänestys on tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin.
Jag intygar, att röstningen försiggått på det sätt som stadgas i vallagen.

Aika ja paikka Tid och ort Vaalitoimitsijan/Vaalitoimikunnan puheenjohtajan allekirjoitus
Valförrättarens/Valbestyrelsens ordförandes underskrift

5 / 4 2025

Borgå

Kerstin Blom

Änästaja täyttää Fylls i av väljaren

Olen itse vaalisalaisuuden säilyttäen täyttänyt äänestyslipun ja sulkenut sen
leimattuna vaalikuoreen.

Jag har själv med bevarande av valhemligheten ifyllt röstdsedeln och inneslutit den
avstämplad i valkuvertet.

Änästajan allekirjoitus Väljarens underskrift

Göran Holm

BILAGA 5b: Följebrevsblankett för hemmaröstning

VV

FÖLJEBREV Hemmaröstning

Såsom följebrevets mottagare antecknas kommunala centralvalnämnden i den egna kommunen. Centralvalnämndens adress finns i anmälan om rösträtt. Också valförrättaren tillhandahåller adressen.

Mottagare och adress

Esbo

centralvalnämnd

02070 Esbo

a) Släktnamn (även tidigare) textat ¹⁾	<i>BOMAN</i>
b) Förnamn (även tidigare)	<i>BRITA MARIA</i>
c) Personbeteckning eller födelsetid	<i>280330-003X</i>
d) Nuvarande adress	<i>Hemtorpsvägen 2, 02070 Esbo</i>
<p>Min rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att jag inte utan oskäliga svårigheter kan ta mig till röstnings- eller förhandsröstningsstället. Jag har själv med bevarande av valhemligheten ifyllt röstsedeln och inneslutit den avstämplad i valkuvertet.</p> <p style="text-align: right;">Valjarens underskrift</p> <p style="text-align: right;"><i>Brita Boman</i></p>	
<p>Följebrevet skall undertecknas i närvaro av valförrättaren.</p> <p style="text-align: right;">Den vid röstningen närvarande 18 år fyllda personens namnteckning</p> <p style="text-align: right;"><i>Maria Boman</i></p>	

IFYLLS AV VALFÖR- RÄTTAREN	Tid och ort	<i>3.4.2025 Esbo</i>
	<p>Jag intygar att ovan nämnda persons hemmaröstning skett på det sätt som stadgas i vallagen.</p> <p style="text-align: right;">Valförrättarens underskrift</p> <p style="text-align: right;"><i>Vera Shalman</i></p>	

1) Punkterna a-d behöver ej ifyllas, ifall till följebrevet fogas den anmälan om rösträtt som skickats av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (valblankett nr 3s, 3r eller 3u).

Välfärdsområdesvalet 2025

FÖLJEBREV FÖR BREVRÖSTNING

Du svarar själv för att alla punkter i följebrevet har fyllts i omsorgsfullt och tydligt.

Om följebrevet har fyllts in bristfälligt kan din röstning lämnas obeaktad.

(Kommunens eller stadens namn) <i>Vanda stad</i> _____ centralvalnämnd
<i>Stationsvägen 7</i> _____
<i>01300 Vanda</i> _____
FINLAND

Väljarens efternamn <i>Röstande</i>	Förnamn <i>Peter</i>
Finsk personbeteckning (enligt formen ddmmaa-xxxx) <i>020250-123A</i>	
Nuvarande adress <i>Kyrkogatan 123 A 45, Stockholm</i>	
Staten där du brevröstar <i>Sverige</i>	Datum då du röstade <i>28.3.2025</i>

VÄLJARENS FÖRSÄKRAN

Jag har rösträtt i detta val. Jag försäkrar också att jag bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen och därmed inte har möjlighet att rösta i Finland. Jag har själv fyllt i röstsedeln och inneslutit den i valkuvertet med bevarande av valhemligheten och valfriheten.

Väljarens underskrift <i>Peter Röstande</i>	Namnförtydligande <i>PETER RÖSTANDE</i>
--	--

VITNESFÖRSÄKRAN • WITNESSES' AFFIRMATION*

Väljaren har röstat med bevarande av valhemligheten och så att hans eller hennes valfrihet inte har kränkts. The voter has voted without breaching election secrecy and without having their electoral freedom violated.

Jag försäkrar att jag, vittnet, inte är väljarens barn, make eller förälder, eller en kandidat eller en nära släkting till en kandidat. I affirm that I, the witness, am not the voter's child, spouse or parent, or a candidate or a close relative of a candidate.

Vittnets underskrift • Witness's signature <i>Johan Lindblom</i>	Vittnets underskrift • Witness's signature <i>Kalle Nylander</i>
Namnförtydligande • Name in block letters <i>Johan Lindblom</i>	Namnförtydligande • Name in block letters <i>Kalle Nylander</i>
Födelsedatum • Date of birth <i>1.3.1948</i>	Födelsedatum • Date of birth <i>15.6.1972</i>
Nuvarande adress • Current address <i>Kyrkogatan 2, Stockholm</i>	Nuvarande adress • Current address <i>Hundpark 72 b, Malmö</i>

BITRÄDE (Fylls i endast om väljaren har anlitat ett biträde)

Biträdets namn	Biträdets adress
----------------	------------------

*Denna handling är ett följebrev med hjälp av vilket väljarens röstningshandlingar sänds till väljarens egen kommun i Finland. Enligt vallagen i Finland ska den som röstar per brev se till att två vittnen är närvarande vid röstningen. Vittnenas uppgifter samlas in på följebrevet för att valmyndigheten i Finland ska kunna försäkra sig om att vittnenas underskrifter är korrekta. Vittnenas uppgifter behandlas endast av valmyndigheterna i Finland. Uppgifterna förstörs efter valet.

This document is a covering letter that must be sent together with the postal vote to the voter's municipality in Finland. Under the Finnish Election Act, a person voting by post must have two witnesses present when casting their vote. The witnesses' personal data must be provided on the covering letter so that the Finnish election authorities can verify the authenticity of their signatures. The data provided by the witnesses will only be processed by the Finnish election authorities, and it will be destroyed after the elections.

Kommunalvalet 2025

FÖLJEBREV FÖR BREVRÖSTNING

Du svarar själv för att alla punkter i följebrevet har fyllts i omsorgsfullt och tydligt.

Om följebrevet har fyllts i bristfälligt kan din röstning lämnas obeaktad.

(Kommunens eller stadens namn) <i>Vanda stad</i> _____ centralvalnämnd
<i>Stationsvägen 7</i> _____
<i>01300 Vanda</i> _____
FINLAND

Väljarens efternamn <i>Röstande</i>	Förnamn <i>Peter</i>
Finsk personbeteckning (enligt formen ddmmaa-xxxx) <i>020250-123A</i>	
Nuvarande adress <i>Kyrkogatan 123 A 45, Stockholm</i>	
Staten där du brevrotar <i>Sverige</i>	Datum då du röstade <i>28.3.2025</i>

VÄLJARENS FÖRSÄKRAN

Jag har rösträtt i detta val. Jag försäkrar också att jag bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen och därmed inte har möjlighet att rösta i Finland. Jag har själv fyllt i röstsedeln och inneslutit den i valkuvertet med bevarande av valhemligheten och valfriheten.

Väljarens underskrift <i>Peter Röstande</i>	Namnförtydligande <i>PETER RÖSTANDE</i>
--	--

VITTNESFÖRSÄKRAN • WITNESSES' AFFIRMATION*

Väljaren har röstat med bevarande av valhemligheten och så att hans eller hennes valfrihet inte har kränkts. The voter has voted without breaching election secrecy and without having their electoral freedom violated.

Jag försäkrar att jag, vittnet, inte är väljarens barn, make eller förälder, eller en kandidat eller en nära släkting till en kandidat. I affirm that I, the witness, am not the voter's child, spouse or parent, or a candidate or a close relative of a candidate.

Vittnets underskrift • Witness's signature <i>Johan Lindblom</i>	Vittnets underskrift • Witness's signature <i>Kalle Nylander</i>
Namnförtydligande • Name in block letters <i>Johan Lindblom</i>	Namnförtydligande • Name in block letters <i>Kalle Nylander</i>
Födelsedatum • Date of birth <i>1.3.1948</i>	Födelsedatum • Date of birth <i>15.6.1972</i>
Nuvarande adress • Current address <i>Kyrkogatan 2, Stockholm</i>	Nuvarande adress • Current address <i>Hundpark 72 b, Malmö</i>

BITRÄDE (Fylls i endast om väljaren har anlitat ett biträde)

Biträdets namn	Biträdets adress
----------------	------------------

*Denna handling är ett följebrev med hjälp av vilket väljarens röstningshandlingar sänds till väljarens egen kommun i Finland. Enligt vallagen i Finland ska den som röstar per brev se till att två vittnen är närvarande vid röstningen. Vittnenas uppgifter samlas in på följebrevet för att valmyndigheten i Finland ska kunna försäkra sig om att vittnenas underskrifter är korrekta. Vittnenas uppgifter behandlas endast av valmyndigheterna i Finland. Uppgifter-na förstörs efter valet.

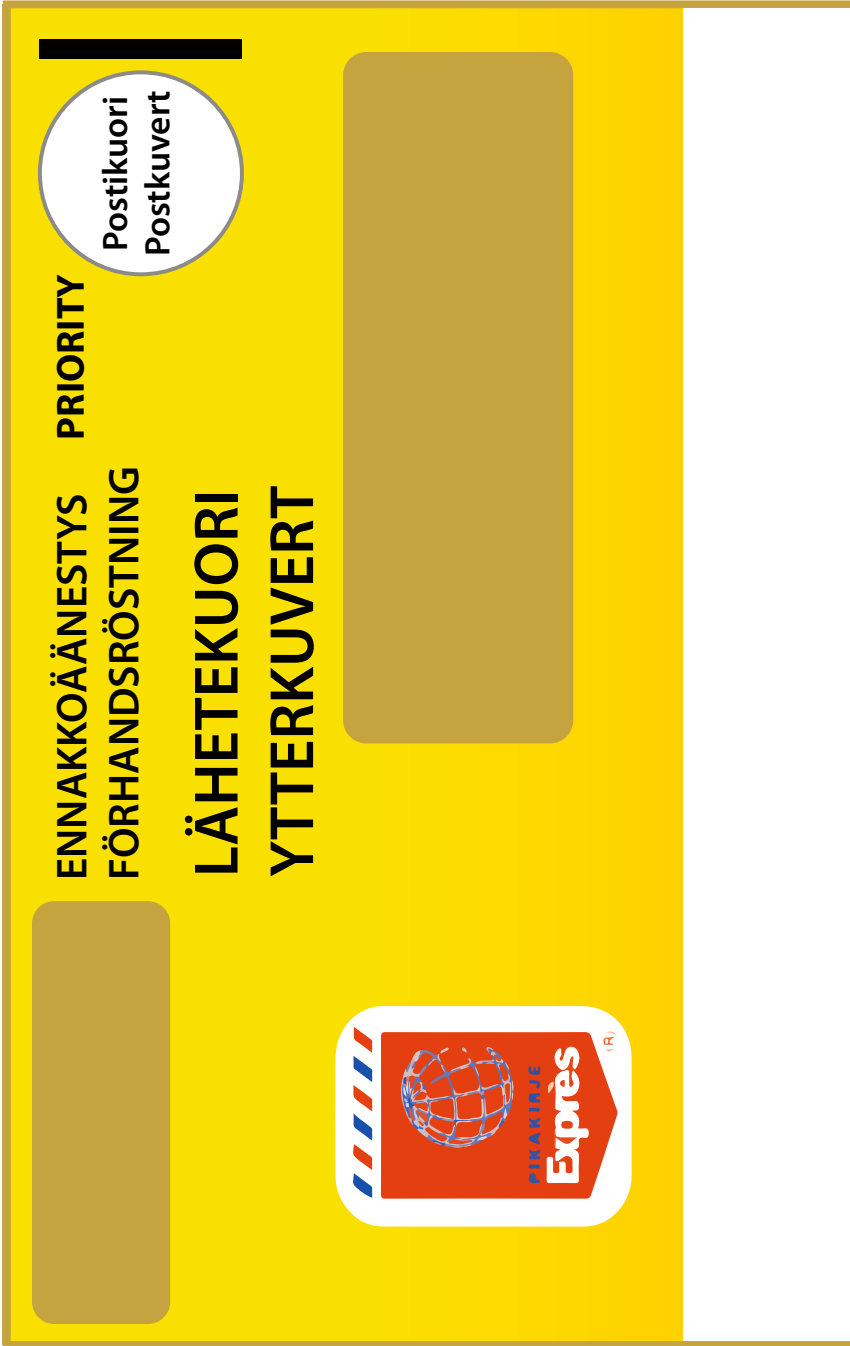
This document is a covering letter that must be sent together with the postal vote to the voter's municipality in Finland. Under the Finnish Election Act, a person voting by post must have two witnesses present when casting their vote. The witnesses' personal data must be provided on the covering letter so that the Finnish election authorities can verify the authenticity of their signatures. The data provided by the witnesses will only be processed by the Finnish election authorities, and it will be destroyed after the elections.

**VAALIKUORI
VALKUVERT**

Kirjeäänestyksen vaalikuori Valkuvert för brevröstning

**KIRJEÄNestyksen LÄHETEKUORI
YTTERKUVERT FÖR BREVRÖSTNING**

**Tätä kirjettä ei saa postittaa Suomesta
Detta brev får inte postas i Finland**

Liimaa
postimerkki
tähän
Klistra
frimärket här

BILAGA 8: Förteckning över dem som röstat

Luettelo ennakolta äänestäneistä alue- ja kuntavaaleissa Förteckning över dem som röstat på förhand i välfärdsområdes- och kommunalval

Sivu nro
Sida nr

Ennakoäänestyspaikka Förhandsröstningsställe Korsnäs Kommunhus

Äänestäneiden lukumäärä Antalet röstande 5

joista miehiä varav män 2

Nimi Namn	Miehiä Män	Kunta, joka äänestäjän ilmoituksen mukaan on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen Kommun som enligt den röstandes uppgift antecknats för honom i rösträtsregistret	Äänestyspäivä Röstningsdag	AV / KV VV / KV*
Dahlberg, Alma		Korsnäs	6.4.2025	
Ekström, Christer	X	Korsnäs	6.4.2025	
Lundström, Mirja		Kristinestad	6.4.2025	VV
Forsberg, Anders	X	Vasa	8.4.2025	
Vinkka, Aino		Vasa	8.4.2025	

Vaalilomake nro 7A Valblankett nr 7A *Tee sarakkeeseen merkintä (AV tai KV) vain silloin, jos äänestäjä äänesti vain toisessa vaalissa. Helsingkiläisten kohdalle merkintää ei tehdä. Gör anteckningen (VV eller KV) i kolumnen bara om väljaren röstade i endast ett av valen. Vid Helsingforsborna görs ingen anteckning.

**Luettelo ennakolta äänestäneistä
Förteckning över dem som röstat på förhand**

 Sivu nro
Sida nr

Ennakoäänestyspaikka Korsnäs Kommunhus
 Förhandsröstningsställe _____
 Äänestäneiden lukumäärä 5
 Antalet röstande _____
 joista miehiä 2
 varav män _____

Nimi - Namn	Miehiä Män	Kunta, joka äänestäjän ilmoituksen mukaan on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen Kommun som enligt den röstandes uppgift antecknats för honom i rösträttsregistret	Äänestyspäivä Röstningsdag
Dahlberg, Alma		Korsnäs	6.4.2025
Ekström, Christer	X	Korsnäs	6.4.2025
Lundström, Mirja		Kristinestad	6.4.2025 UU
Forsberg, Anders	X	Vasa	8.4.2025
Vinkka, Aino		Vasa	8.4.2025

VAALITOIMITSIJA TAI VAALITOIMIKUNTA TÄYTTÄÄ – IFYLLS AV VALFÖRRÄTTAREN ELLER VALBESTYRELSEN

<p>Huomautuksia Anmärkningar</p> <p>Äänestäjien itse valitsemat avustajat Biträden som utsetts av de röstande</p>	<p>Alla övriga röstningar (och röstande) har antecknats i rösträttsregistret</p>
---	--

VAALITOIMIKUNTA TÄYTTÄÄ – IFYLLS AV VALBESTYRELSEN

<p>Ennakoäänestyspäivät ja kellonajat Dagar och klockslag för förhandsröstningen</p>	
<p>Vaalitoimikunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsen Valbestyrelsens ordförande, viceordförande och medlem</p> <p>Varajäsenet Suppleanter</p>	
<p>Allekirjoitukset Underskrift</p>	<p>☐ Luettu ja tarkastettu Uppläst och justerat</p> <p>Vaalitoimikunnan puheenjohtaja Valbestyrelsens ordförande</p> <p>Vaalitoimikunnan jäsen Valbestyrelsemedlem</p>

BILAGA 9: Blankett för kvitteringslista över ytterkuvert

KVITTERINGSLISTA AV YTTERKUVERT

Kvitteringslista över förhandsröstningens ytterkuvert som lämnats till postens transport

Avsändare

Malax (kommunen/staden)

Valförrättare i förhandsröstningen

Valbestyrrelse

Centralvalnämnden

Utrikesministeriet

Posten som tar emot försändelserna:

namnet: 66100 | Malax
Postnummer Postkontor

Inlämningsdag Ytterkuvertens antal Postens kvittering Datering

<u>2/4-25</u>	<u>15</u> st	<u>Stina Holm 2.4.2025</u>
<u>3/4-25</u>	<u>12</u> st	<u>Stina Holm 3.4.2025</u>
<u>4/4-25</u>	<u>10</u> st	<u>Stina Holm 4.4.2025</u>
<u>5/4-25</u>	<u>9</u> st	<u>Stina Holm 5.4.2025</u>
<u>6/4-25</u>	<u>9</u> st	<u>Stina Holm 6.4.2025</u>
<u>7/4-25</u>	<u>11</u> st	<u>Stina Holm 7.4.2025</u>
<u>8/4-25</u>	<u>21</u> st	<u>Stina Holm 8.4.2025</u>
<u>/ /</u>	st	

Avsändaren antecknar dagligen på denna lista antalet ytterkuvert. Posten kvitterar försändelserna mottagna (namn och datum eller datumstämpel). Kuverten har portobeteckningen "postkuvert", så brevförändelseförteckningen behöver inte användas.

Käända

BILAGA 10: Hemmaröstningsblankett

ANMÄLAN TILL HEMMARÖSTNING

Blanketten returneras till centralvalnämnden i den egna kommunen.

Valets namn

Valdagen

TILL CENTRALVALNÄMNDEN

Jag vill rösta hemma, eftersom min rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att jag inte utan oskäligen svårigheter kan ta mig till röstnings- eller förhandsröstningsstället.

Anmälan gjord av	Efternamn		
	Samtliga förnamn		Personbeteckning
	Adress		
	Postanstalt	Hemkommun	Telefon
	Kan väljaren sörja för att en person som fyllt 18 år är närvarande vid hemmaröstningen? ☐ ja ☐ nej		
	En närståendevärdare enligt lagen om stöd för närståendevärd (937/2005) röstar i samband med hemmaröstningen. ☐ ja		
	Närståendevärdarens fullständiga namn och personbeteckning samt telefonnummer		
	Avtalet om närståendevärd gäller ☐ tills vidare ☐ för viss tid t.o.m den		
	Anmälan gjord på väljarens vägnar av (namn, adress, telefon)		
	Datum		Underskrift

Valmyndighetens anteckningar	Anmälan har mottagits per telefon, datum	
	Datum och klockslag för hemmaröstningen	Till uppgiften förordnad valförrättare
	Väljaren har underrättats om hemmaröstningen Datum, underrättelsen lämnad av ☐ per brev ☐ per telefon ☐ per e-post	
	Den närvarande personens namn	Födelsedatum
	Tilläggsuppgifter	
	Hemmaröstningen förrättad, datum och klockslag	Valförrättare
	Information och anvisningar på omstående sida	

Valblankett nr 14, HEMMARÖSTNINGSBANKETT

INFORMATION OCH ANVISNINGAR OM HEMMARÖSTNING

Vem får förhandsrösta hemma?

En röstberättigad får förhandsrösta hemma om hans eller hennes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäliga svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället. Hemmaröstningen förrättas inom den kommun som har antecknats som väljarens hemkommun i rösträttsregistret.

Om väljaren kan ta sig till röstningsstället eller förhandsröstningsstället på egen hand eller med hjälp av färdtjänst eller ett röstningsbiträde, anordnas ingen hemmaröstning.

En närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) som bor i samma hushåll som den som har rätt till hemmaröstning får rösta i samband med hemmaröstningen, om kommunen i fråga har antecknats som hans eller hennes hemkommun.

Hur anmäler man sig till hemmaröstning?

Den som har rätt att rösta hemma ska till centralvalnämnden i sin hemkommun anmäla sin önskan att förhandsrösta hemma. Centralvalnämndens adress och telefonnummer finns i meddelandekortet (anmälan om rösträtt) som skickats till väljaren. Om en närståendevårdare vill rösta i samband med hemmaröstningen ska detta uppges i anmälan.

Anmälan görs antingen skriftligen med denna blankett eller per telefon. Anmälan kan skickas till centralvalnämnden även per post eller e-post. (Be din kommun om anvisningar för sändning av skyddad e-post.) Den övre delen av blanketten ska fyllas i omsorgsfullt och undertecknas.

Anmälan kan också göras på väljarens vägnar av någon annan, t.ex. en nära anhörig.

Den skriftliga anmälan eller den muntliga anmälan per telefon ska inkomma till den kommunala centralvalnämnden senast tisdagen den 12 dagen före valdagen före klockan 16.

Om du har anmält dig till hemmaröstning, förvarar centralvalnämnden dina personuppgifter ända till det nästa valet för att kunna fråga dig om du vill rösta hemma också vid det. Om du inte vill att dina personuppgifter förvaras ska du meddela detta till centralvalnämnden. Om du vill veta mer om behandlingen av dina personuppgifter och dina rättigheter kan du kontakta centralvalnämnden.

När förrättas hemmaröstningen?

Hemmaröstningen förrättas under förhandsröstningsperioden den 11 till den femte dagen före valdagen, dvs. från onsdag till tisdag. Tidpunkten då valförrättaren besöker väljaren för att förrätta röstningen meddelas honom eller henne på förhand med minst två timmars noggrannhet.

Hur förrättas hemmaröstningen?

Hemmaröstningen avviker bara litet från den vanliga förhandsröstningen. Den viktigaste skillnaden ligger i att vid hemmaröstning ska utöver valförrättaren och väljaren vara närvarande en av väljarens utsedd eller godkänd person som har fyllt 18 år.

Väljaren har rätt att använda ett biträde vid röstningsförrättningen. Också ovan nämnda person som väljaren har utsett eller godkänt kan fungera som biträde.

Väljaren antecknar numret på kandidaten på röstsedeln så att valhemligheten bevaras. Den stämplade röstsedeln läggs in i ett brunt valkuvert. Väljaren fyller i följbrevet och adresserar det till den kommunala centralvalnämnden. Den person som kallas till platsen tecknar sitt namn på följbrevet. Valförrättaren antecknar på följbrevet ett intyg om att röstningen har skett på det sätt som stadgas i lagen. Till sist läggs följbrevet och meddelandekortet, som eventuellt har fogats till det, samt valkuvertet in i ett gult ytterkuvert, som valförrättaren vidarebefordrar till den kommunala centralvalnämnden.

VAL	Valets namn
	Valkrets
	Kommun eller stad
	Röstningsområdets kod och eventuella namn
VALNÄMNDENS SAMMANSÄTTNING	Ordförande
	Vice ordförande
	Medlemmar
	Ersättare i inträdesordning
VALBITRÄDEN	Valbiträden som utsetts av valnämnden
	Valbiträden som utsetts av de röstande
BITRÄDANDE PERSONAL	Biträdande personal (ValL 16.3 §)
PROTOKOLLFÖRARE	

Valnämndens medlemmar och de valbiträden som utsetts av valnämnden var närvarande under följande perioder:

	Kl.	Kl.	Kl.	Kl.
Ordförande	-	-	-	-
Viceordförande	-	-	-	-
Medlemmar	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Ersättare	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Valbiträden	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-

ANTAL RÖSTBERÄTTIGADE	Antal röstberättigade inom röstningsområdet enligt vallängden	Män	Kvinnor	Totalt
ANTAL PERSONER SOM RÖSTAT PÅ FÖRHAND	Antal personer som enligt vallängden röstat på förhand	Män	Kvinnor	Totalt
INLEDANDE AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN	Röstningen på valdagen inleddes klockan 9. ☐ ordförande ☐ vice ordförande visade för de närvarande röstande att valurnan var tom och tillslöt valurnan. ☐ Valnämnden använde den elektroniska vallängden.			
AVSLUTANDE AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN	Valnämndens ☐ ordförande ☐ vice ordförande förklarade röstningen på valdagen avslutad klockan _____ Röstsedlarna togs ur valurnan och räknades. Likaså räknades antalet personer som enligt anteckningarna i vallängden eller rösträtsregistret (den elektroniska vallängden) hade utövat sin rösträtt på valdagen.			
ANTAL RÖSTANDE PÅ VALDAGEN	Antal röstande på valdagen enligt vallängden (De som röstat på förhand inberäknas inte).	Män	Kvinnor	Totalt
ANTAL RÖSTSEDLAR	Antal röstsedlar i valurnan			Antal
GRANSKNING OCH ORDANDE AV RÖSTSEDLARNA	De röstsedlar som vid granskningen ansågs vara ogiltiga avskildes till en särskild grupp. Antalet ogiltiga röstsedlar var _____ De godkända röstsedlarna ordnades i grupper enligt kandidat. Antalet röstsedlar i varje särskild grupp räknades och antecknades på den blankett som bifogats valprotokollet. _____ Antalet godkända röstsedlar var _____ Röstsedlarna granskades inte i valnämnden (ValL 82.2 §). ☐ Antalet röstsedlar antecknades dock i detta valprotokoll. Röstsedlarna lades in i ett omslag som tillslöt genom försegling. _____ Datum _____ Klockslag _____			Antal
ANVÄNDNING AV RESULTATUTRÄKNINGSSYSTEMET	☐ Valnämnden införde rösterna i resultaträkningssystemet.			
NÄRVARANDE	Namnen på de valombud och valobservatörer som var närvarande vid ordnandet och räkningen av röstsedlarna. ValL 184 § (fullmakterna bifogas)			

VALPROTOKOLL

FÖRSTÖRING AV OANVÄNDA RÖSTSEDLAR	☐ Valnämnden förstörde alla oanvända röstsedlar. ☐ Valnämnden returnerade alla oanvända röstsedlar till centralvalnämnden.
ANMÄRKNING OM FAKTORER SOM PÅ VALDAGEN INVERKAT PÅ RÖSTNINGENS NORMALA FÖRLOPP OCH EVENTUELL YTTERLIGARE INFORMATION SOM VALNÄMNDEN LÄMNAT	
PROTOKOLLFÖRARENS UNDERSKRIFT	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> Underskrift och namnförtydligande Underskrift och namnförtydligande </div>

SLUTANTECKNINGAR

JUSTERING AV PROTOKOLLET	Protokollet har upplästs och justerats. ☐
UNDERSKRIFT AV VALNÄMNDENS ORDFÖRANDE ELLER VICE ORDFÖRANDE	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> Underskrift Namnförtydligande </div>
UNDERSKRIFT AV EN MEDLEM I VALNÄMNDEN	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> Underskrift Namnförtydligande </div>
BILAGOR	1. Blankett på vilken valresultatet har antecknats (resultatuträkningsblankett 4)

OHJE ÄÄNESTÄJÄLLE

Kirjoittakaa äänestyslipussa olevaan ympyrään ehdokkaanne numero, ei mitään muuta!

Numeroesimerkit:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Jos äänestyslippunne menee pilalle väärän tai sotkuisen merkinnän takia, voitte pyytää vaalivirkailijalta uuden äänestyslipun. Pilalle mennyt äänestyslippu revitään vaalivirkailijan nähden.

Oikeusministeriö

INSTRUKTIONER TILL VÄLJAREN

Skriv i cirkeln på röstsedeln numret på Er kandidat, inget annat!

Siffermallar:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Om Er röstsedel förstörs på grund av felaktig eller suddig anteckning, kan Ni få en ny röstsedel av valfunktionären. Den förstörda röstsedelns ska rivas i valfunktionärens närvaro.

Justitieministeriet

BILAGA 13: Checklista över valmaterial som de kommunala valmyndigheterna behöver
Checklista över valmaterial som de kommunala valmyndigheterna behöver:

Handling/tillbehör/möbel	Den kommunala centralvalnämnden	Valnämnden	Valbestyrrelsen	Valförrättare, allmän förhandsröstning	Valförrättare, hemmaröstning	Anmärkningar
1. Valhandlingar						
Röstsedel		x	x	x	x	
Följebrevsblankett			x	x	x*	*För närståendevårdare som eventuellt röstar
Följebrevsblankett för hemmaröstning					x	
Valkuvert			x	x	x	
Ytterkuvert			x	x	x	
Förteckning över dem som röstat på förhand			x	x		
Hemmaröstningsblankett	x				x	
Kvitteringslista över ytterkuvert	x		x	x		
Vallängd		x				
Valprotokoll		x				
Sammanställning av kandidatlistorna för det egna välfärdsområden och sammanställning av kandidatlistorna för den egna kommunen		x	x	x	x	
Kandidatboken för välfärdsområdesval och kommunalval			x	x		
2. Meddelanden, informationsskyltar m.m.						
Instruktioner till väljaren om röstningsanteckningen		x	x	x	x	
Informationsaffisch: Förhandsröstning			x*	x		*Vid behov
Informationsaffisch: Röstning på valdagen		x				
Informationsskyltar både inne på röstningsstället och utanför		x	x	x		
Allergi- och astmaförbundets affischer om att djur inte ska hämtas till röstningsstället		x		x		
Justitieministeriets anvisning om röstning på valdagen i välfärdsområdes- och kommunalval		x				
Justitieministeriets anvisningar om förhandsröstning i välfärdsområdes- och kommunalval				x		
3. Resultatuträkningsblanketter						
Resultatuträkningsblankett 1: Antalet förhandsröstande	x					
Resultatuträkningsblankett 2: Antalet röstande på valdagen, preliminär uppgift	x	x				

Resultatuträkningsblankett 3: Antalet röster på valdagen, preliminärräkning	x	x				
Resultatuträkningsblankett 4: Bilaga till valprotokollet		x				
Resultatuträkningsblankett 5: Antalet förhandsröster	x					
Resultatuträkningsblankett 6: Antalet röster på valdagen, kontrollräkning	x					
4. Tillbehör m.m.						
Valstämplar		x	x	x	x	
Förseglingmaterial	x	x				
Namnskyltar för valfunktionärerna		x	x	x	x	
Kopia av beslutet om tillsättande av valnämnden/valbestyrelsen		x	x			
Pennor		x	x	x	x	
Anteckningsmaterial		x	x	x	x	
Räknare		x				
Sax (för att skära av meddelandekortets följetrevsdelar från varandra)			x	x*		*Vid behov
5. Möbler						
Röstningsbås		x	x*	x		*Eller motsvarande
Röstningsbås för rörelsehindrade		x	x	x		
Övriga möbler		x		x		
Valurnor		x		x*		*Om sådana används
6. IT-utrustning						
Arbetsstation	x	x*	x*	x*		*Om rösträttsdatasystem används ** Frivillig användning
Datakommunikationsförbindelser	x	x*		x*		
Identifieringsmedel	x	x*	x*	x*		
Skrivare				x*		
Streckkodsläsare**		x*		x*		
7. Val- och VAT-anvisningar						
Valanvisningar (nr 1-5)	nr 1	nr 2	nr 3	nr 4	nr 5	
VAT-anvisningar (nr 1-5c)	nrot 1, 2b, 3b, 4b och 5b	nro 4d*	nr 4e*	nr 4c*		*Om data-system används
8. Övrigt material						
Förteckning över de sista inlämnings-tidpunkterna för brev och express-brev vid Itellas försäljningspunkter	x		x	x		
Förteckning över adresserna till alla kommuners centralvalnämnder*	x		x	x		*Kan skrivas ut på adressen vaalit.fi/sv
Vallängdens synskydd		x				

BILAGA 14: Checklista för röstningsställets tillgänglighet

Checklista för röstningsställets tillgänglighet

01/2021

1. Ankomsten till röstningsstället

- Ligger röstningsstället invid goda trafikförbindelser och finns det en hållplats för kollektivtrafiken nära röstningsstället?
- Finns det nära entrén ett ställe där skjuttrafiken (bl.a. invataxi) kan stanna?
- Finns det handikapparkeringsplatser (3,6 m bred och 5 m lång) i närheten av röstningsstället?
- Är gångvägen som leder till entrén guidad?
- Är gångvägen som leder till entrén lätt att upptäcka och har en jämn, fast och halkfri yta?
- Är gångvägens lutningar högst 5 % (1:20).

2. Entrén

- Har tillgängliga gångvägar på röstningsstället tydliga och lättlästa skyltar?
- Har passagera bredvid trappan en ramp med en lutning på högst 8 % och bredden minst 900 mm.
- Har trappor och ramper ledstänger på vardera sidor.
- Finns det framför ytterdörren en avsats på minst 1500 mm x 1500 mm?
- Finns det på den sida där ytterdörren öppnas minst 400 mm fritt utrymme, som den som använder rullstol behöver för att öppna dörren?
- Är dörröppningens bredd minst 850 mm och tröskelns höjd högst 20 mm?
- Öppnar sig dörren automatiskt eller är den annars lätt att öppna (den kraft som behövs för att öppna dörren får vara högst 10 N dvs. 1 kg)?
- Har vindfångets matta eller golvtrall högst 5 mm x 30 mm glipor och orsakar mattan inte en nivåskillnad som är högst 20 mm?
- Är vindfånget minst 1500 mm x 1500 mm, om båda dörrar öppnas utåt från vindfånget?
- Är vindfånget minst 1500 mm bred och 2300 djup, om en av dörrarna öppnas inåt vindfånget?

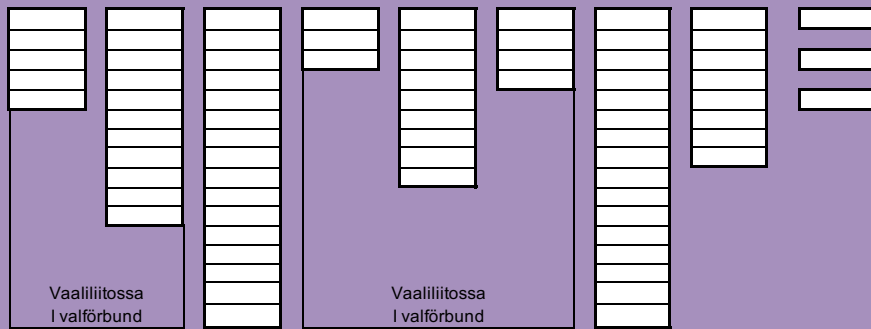
3. Röstningsstället

- Finns det på röstningsstället minst ett röstningsbås där man kan fylla i röstsedeln sittande? Finns under röstningsbåsets bord (höjden 750–800 mm) ett benutrymme (bredd minst 800 mm, djup minst 600 mm och höjd minst 670 mm)? Eller finns det på röstningsstället höjjusterbara bord?
- Är belysningen i röstningsbåsen bländfri och tillräcklig? (500–750 lux på bordsytan)
- Finns det sittplatser på röstningsstället så att väljarna vid behov kan vila?
- Finns det på förhandsröstningsstället och röstningsstället på valdagen en person som utsetts till valbiträde?
- Om det bland valfunktionärerna finns personer som använder hjälpmedel, ska det finnas toaletterum, som är lämpliga för användare av rullstol.

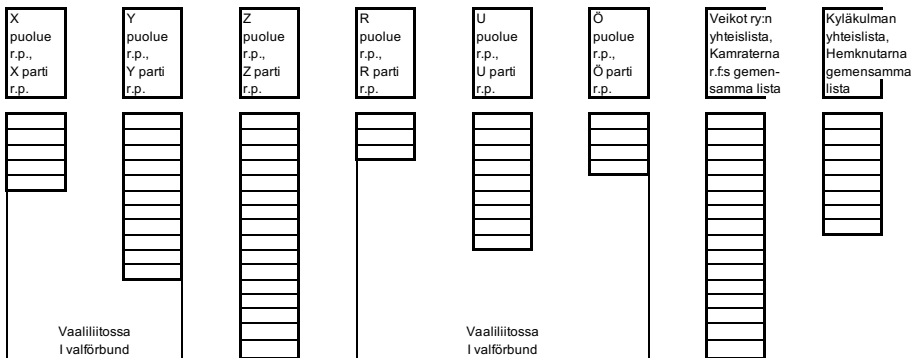
BILAGA 15a: Modell för sammanställning av kandidatlistorna (finska-svenska)

X:n hyvinvointialueella 13. päivänä huhtikuuta 2025 toimitettavia aluevaaleja varten laadittu ehdokaslistojen yhdistelmä
 Sammanställning av kandidatlistorna för välfärdsområdesvalet den 13 april 2025 i välfärdsområdet X

X puolue r.p., X parti r.p.	Y puolue r.p., Y parti r.p.	Z puolue r.p., Z parti r.p.	R puolue r.p., R parti r.p.	U puolue r.p., U parti r.p.	Ö puolue r.p., Ö parti r.p.	Veikot r.y:n yhteis- lista, Kamra- terna r.f.s gemen- sama lista	Kylä- kulman yhteis- lista, Hem- knutarna gemen- sama lista
---	---	---	---	---	---	---	---

X:n kunnassa 13. päivänä huhtikuuta 2025 toimitettavia kuntavaaleja varten laadittu ehdokaslistojen yhdistelmä
 Sammanställningen av kandidatlistorna som gjorts upp för kommunalvalet den 13 april 2025 i X kommun

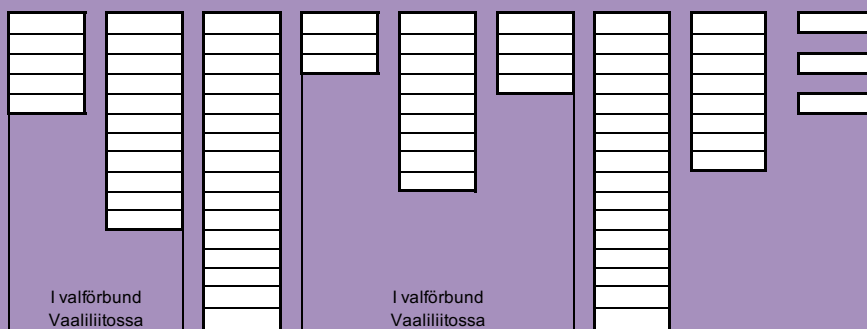

BILAGA 15b: Modell för sammanställning av kandidatlistorna (svenska-finska)

Sammanställning av kandidatlistorna för välfärdsområdesvalet den 23 januari 2022 i välfärdsområdet X

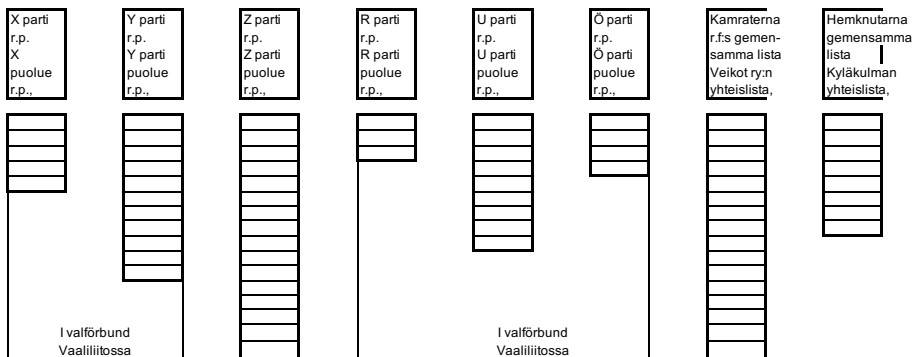
X:n hyvinvointialueella 13. päivänä huhtikuuta 2025 toimitettavia aluevaaleja varten laadittu ehdokaslistojen yhdistelmä

X parti r.p., X puolue r.p.	Y parti r.p., Y puolue r.p.	Z parti r.p., Z puolue r.p.	R parti r.p., R puolue r.p.	U parti r.p., U puolue r.p.	Ö parti r.p., Ö puolue r.p.	Kamra- terna r.fs gemen- sama lista, Veikot r.y:n yhteis- lista	Hem- knutarna r.fs gemen- sama lista, Kylä- kulman yhteis- lista
---	---	---	---	---	---	--	---

Sammanställningen av kandidatlistorna som gjorts upp för kommunalvalet den 13 april 2025 i X kommun

X:n kunnassa 13. päivänä huhtikuuta 2025 toimitettavia kuntavaaleja varten laadittu ehdokaslistojen yhdistelmä

UTBILDNINGSTYRELSENS SIFFERMALLAR

1. Siffermallar fram till år 2004

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

2. Siffermallar under åren 2004-2016

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

3. Siffermallar som används fr.o.m. 1.8.2016

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

BILAGA 17a: Justitieministeriets affisch om röstning i välfärdsområdes- och kommunalval som förrättas samtidigt (förhandsröstning)

Så här röstar du på förhand i välfärdsområdes- och kommunalvalet

Valfunktionärerna kan hjälpa dig på röstningsstället. Tveka inte att be om råd.

Välfärdsområdesvalet

Kommunalvalet

- 1 Visa din identitetshandling för valfunktionären.**
Valfunktionären ger dig två röstsedlar.
- 2 Gå in i ett röstningsbås.**
På den violetta röstsedeln ska du skriva numret på den kandidat som du vill rösta på i välfärdsområdesvalet och på den vita röstsedeln ska du skriva numret på den kandidat som du vill rösta på i kommunalvalet. Skriv inget annat på röstsedlarna. Kandidatförteckningen för välfärdsområdesvalet är violett och kandidatförteckningen för kommunalvalet är vit.

Välfärdsområdesvalet

Kommunalvalet
- 3 Vik ihop röstsedlarna på mitten.**

Öppen → Stängd
- 4 Gå tillbaka till valfunktionären.**
Funktionären stampar röstsedlarna och ger dig två bruna kuvert.
- 5 Lägg de stämplade röstsedlarna i valkuverten och klistra fast kuverten.**
I valkuvertets fönster ser du om det innehåller röstsedeln för välfärdsområdesvalet eller kommunalvalet.
- 6 Underteckna följetrevet för både välfärdsområdesvalet och kommunalvalet, om du röstade i båda valen.**

VAALIKUORI VALKUVERT

VAALIKUORI VALKUVERT
- 7 Valfunktionären lägger valmaterialet i gula ytterkuvert.**
Röstningen resulterar i två gula ytterkuvert, om du röstade i båda valen. Kuverten skickas till centralvalnämnden i din hemkommun.

Helsingforsborna röstar endast i kommunalvalet, eftersom Helsingfors inte hör till ett välfärdsområde. Personer som är röstberättigade i andra kommuner kan emellertid rösta i både välfärdsområdesvalet och kommunalvalet på de allmänna förhandsröstningsställena i Helsingfors. De kan också delta i anstaltsröstning i Helsingfors.

Förfarandet som beskrivs på affischen är ett sätt att genomföra röstningen. Den praxis som iaktas på röstningsställena kan dock variera från kommun till kommun.

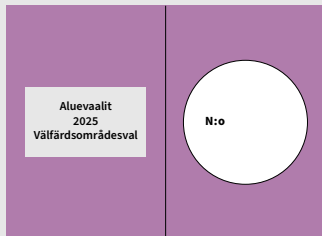

BILAGA 17b: Justitieministeriets affisch om röstning i välfärdsområdes- och kommunalval som förrättas samtidigt (valdag)

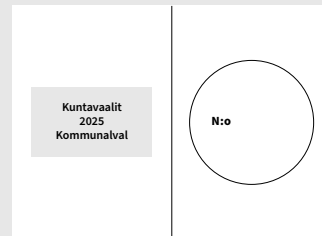
Så här röstar du på valdagen i välfärdsområdes- och kommunalvalet

Valfunktionärerna kan hjälpa dig på röstningsstället. Tveka inte att be om råd.

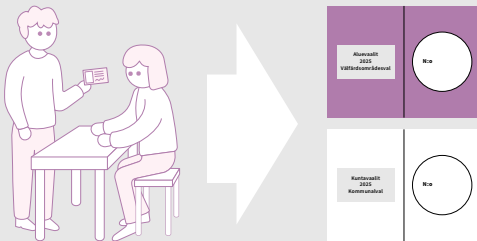
Välfärdsområdesvalet

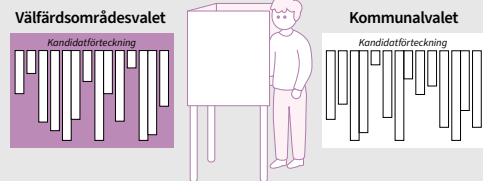
Kommunalvalet

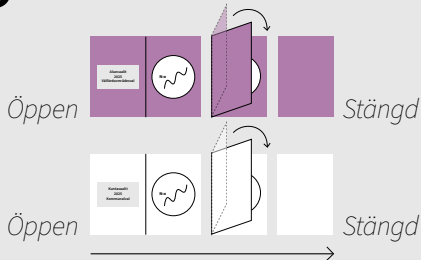
- 1 Visa din identitetshandling för valfunktionären.**
Valfunktionären letar upp ditt namn i vallängden och ger dig två röstsedlar.

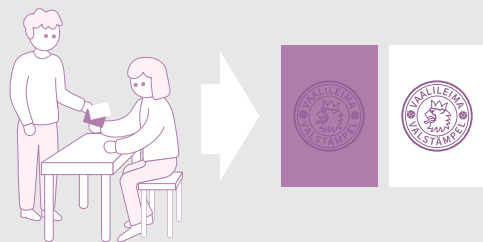
- 2 Gå in i ett röstningsbås.**
På den violetta röstsedeln ska du skriva numret på den kandidat som du vill rösta på i välfärdsområdesvalet och på den vita röstsedeln ska du skriva numret på den kandidat som du vill rösta på i kommunalvalet. Skriv inget annat på röstsedlarna. Kandidatförteckningen för välfärdsområdesvalet är violett och kandidatförteckningen för kommunalvalet är vit.

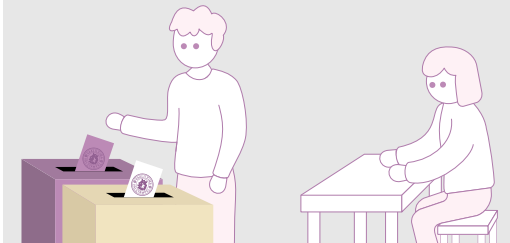
- 3 Vik ihop röstsedlarna på mitten.**

- 4 Gå tillbaka till valfunktionären.**
Valfunktionären stämplar båda röstsedlarna.

- 5 Lägg båda de stämplade röstsedlarna i valurnan.**
Det kan finnas en eller flera urnor i vallokalen. Röstsedlarna läggs antingen i samma urna eller så finns det olika urnor för välfärdsområdesvalet och kommunalvalet.

Förfarandet som beskrivs på affischen är ett sätt att genomföra röstningen. Den praxis som iakttas på röstningsställena kan dock variera från kommun till kommun.

BILAGA 18a: Vallag 2.10.1998/714

VALLAG 2.10.1998/714**(bestämmelser som gäller
vålfärdsområdesvalen)****I AVDELNINGEN****GEMENSAMMA BESTÄMMELSER****1 kap****Allmänna bestämmelser****1 § (29.6.2021/649)****Lagens tillämpningsområde**

Denna lag innehåller bestämmelser om
förrättande av

3) vålfärdsområdesval,

4) kommunalval,

Bestämmelser om val finns dessutom i
grundlagen, lagen om
vålfärdsområden (611/2021) och
kommunallagen (410/2015).

Bestämmelser om landskapsval och kommunalval
som förrättas i landskapet Åland finns i
landskapets lagstiftning.

2 §**Rösträtt**

Bestämmelser om rösträtt vid vålfärdsområdesval
finns i lagen om vålfärdsområden. Bestämmelser
om rösträtt vid kommunalval finns i grundlagen
och kommunallagen. (29.6.2021/649)

Rösträtten får inte utövas genom ombud.

3 § (29.6.2021/649)**Valbarhet**

Bestämmelser om valbarhet vid riksdagsval och
om behörighet att bli vald till republikens
president finns i grundlagen. Bestämmelser om
valbarhet vid vålfärdsområdesval finns i lagen om
vålfärdsområden och om valbarhet vid
kommunalval i kommunallagen. Bestämmelser
om valbarhet vid Europaparlamentsval finns i 164
§ i denna lag.

4 § (14.12.2017/939)**Valförrättning**

Val förrättas genom att det anordnas
förhandsröstning, brevröstning och röstning på
valdagen. Kommunen svarar för att
förhandsröstning och röstning på valdagen
anordnas i Finland, och utrikesministeriet svarar
för att förhandsröstning anordnas utomlands.
Justitieministeriet svarar för att det anordnas
brevröstning.

5 § (20.5.2016/361)**Valkretsar vid riksdagsval****6 §****Fördelningen av riksdagsmandaten mellan
valkretsarna****7 §****Valkretsar vid övriga val**

Vid vålfärdsområdesval är vålfärdsområdet
valkrets och vid kommunalval är kommunen
valkrets. (29.6.2021/649)

8 §**Röstningsområden**

Röstningsområde är kommunen, om det inte är
nödvändigt att dela in den i flera
röstningsområden. Beslut om röstningsområdena
fattas av fullmäktige. När beslutet fattas skall de
ändringar i kommunindelningen beaktas som
träder i kraft vid ingången av det följande

kalenderåret. Fullmäktige skall också bestämma till vilket röstningsområde de personer hör som i befolkningsdatasystemet inte har antecknats vid någon fastighet.

Beslutet om röstningsområdena träder i kraft vid ingången av kalenderåret, om beslutet fattats och på det sätt som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata föreskriver meddelats den senast i augusti månad det år som föregår ikraftträdandet. (29.11.2019/1132)

Om ett beslut om ändring i kommunindelningen har meddelats efter beslutet om röstningsområdena, skall fullmäktige eller, om ministeriet har fattat beslut om ändringen, kommunstyrelsen utan dröjsmål se över indelningen i röstningsområdena.

Ett sådant beslut om röstningsområdena som har meddelats Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska iakttas trots att besvär anförs hos förvaltningsdomstolen tills besvären har avgjorts, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ändring i beslut som förvaltningsdomstolen har fattat med anledning av besvär får inte sökas genom besvär. (29.11.2019/1132)

9 §

Förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen

Förhandsröstningsställen är

- 1) de allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet om vars antal och placering kommunstyrelsen beslutar och av vilka det ska finnas åtminstone ett i varje kommun, om inte något annat följer av särskilda skäl,
- 2) de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som anges genom förordning av statsrådet samt vid välfärdsområdesval och kommunalval de allmänna förhandsröstningsställen i landskapet Åland som anges genom förordning av statsrådet,
- 3) sjukhus, verksamhetsenheter inom socialvården som lämnar vård dygnet runt och andra genom beslut av kommunstyrelsen angivna

verksamhetsenheter inom socialvården, straffanstalter samt Försvarsmaktens garnisoner med truppförband som ger utbildning för beväringar och de av Gränsbevakningsväsendets enheter som ger utbildning för beväringar (*anstalt*),

4) finska fartyg som befinner sig utomlands när förhandsröstning verkställs.

(22.12.2021/1248)

Dessutom kan förhandsröstning under nedan nämnda förutsättningar ordnas i den röstandes hem (*hemmaröstning*).

Varje röstningsområde skall ha ett *röstningsställe på valdagen* vilket anges i beslut av kommunstyrelsen. Av särskilda skäl kan röstningsstället förläggas utom röstningsområdet eller också utom kommunen, om detta inte förorsakar de röstande oskäligen olägenheter. (5.4.2002/247)

Kommunstyrelsen ska se till att det i det register över röstningsställen som förs av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, utan dröjsmål och på det sätt som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämmer, i fråga om varje allmänt förhandsröstningsställe i kommunen antecknas namnet, besöksadressen samt de dagar och de tider då förhandsröstningsstället är öppet samt namnet på och besöksadressen för röstningsstället på valdagen samt övriga uppgifter som justitieministeriet föreskriver. De allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet och röstningsställen på valdagen i hemlandet som före utgången av den 51 dagen före valdagen har antecknats i registret över röstningsställen, är röstningsställen vid valet fastän ett yrkande på rättelse av kommunstyrelsens beslut enligt denna paragraf inte har behandlats och fastän sådana kommunalbesvär som har anförts hos förvaltningsdomstolen och genom vilka ändring söks i beslut med anledning av rättelseyrkande inte har avgjorts. Rättelseyrkande hos kommunstyrelsen och kommunalbesvär över kommunstyrelsens beslut ska handläggas skyndsamt. I förvaltningsdomstolens beslut i ett

besvärsärende får ändring inte sökas genom besvär. (29.11.2019/1132)

2 kap

Valmyndigheter

9 a § (20.5.2016/361)

Valmyndigheters opartiskhet

Valmyndigheterna ska sköta sitt uppdrag opartiskt.

10 §

Behandlingen av valärenden i statsrådet

I statsrådet är justitieministeriet högsta valmyndighet.

2 mom. har upphävts genom L 5.4.2002/247. (5.4.2002/247)

11 § (12.4.2013/271)

Valkrets nämnd

12 § (20.5.2016/361)

Valkrets nämndens arbete

12 a § (29.6.2021/649)

Välfärdsområdesvalnämnd

Välfärdsområdesfullmäktige ska i välfärdsområdet tillsätta en välfärdsområdesvalnämnd för sin mandatperiod. Välfärdsområdesvalnämnden består av en ordförande, vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett behövligt antal ersättare, dock minst fem. Ersättarna ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna. Både medlemmarna och ersättarna ska i den utsträckning det är möjligt företräda de grupper av röstande som vid föregående välfärdsområdesval ställt upp

kandidater i välfärdsområdet. En medlem eller ersättare som enligt en kandidatansökan som lämnats till välfärdsområdesvalnämnden har ställts upp som kandidat för ett parti eller en valmansförening vid ett välfärdsområdesval kan inte delta i välfärdsområdesvalnämndens arbete vid valet i fråga.

12 b § (29.6.2021/649)

Välfärdsområdesvalnämndens arbete

Välfärdsområdesvalnämnden är beslutför med fem medlemmar. Om en ersättare har avlidit, har förhinder eller är jävig, får välfärdsområdesstyrelsen vid behov förordna en tillfällig ersättare.

Bestämmelser om jäv för välfärdsområdesvalnämndens medlemmar och deras ersättare finns i 27–30 § i förvaltningslagen.

Välfärdsområdesvalnämnden anställer en sekreterare och annan behövlig personal. Den beslutar om rätt att närvara och yttra sig vid nämndens sammanträden för andra personer än de som på grund av sina uppgifter enligt denna lag har rätt att delta i sammanträdena.

På välfärdsområdesvalnämnden tillämpas inte den i lagen om välfärdsområden avsedda förvaltningsstadgans bestämmelser om rätten för välfärdsområdesstyrelsens företrädare och välfärdsområdesdirektören att närvara och yttra sig vid sammanträden eller om rätten att ta upp ett ärende till behandling i ett högre organ.

13 §

Kommunal centralvalnämnd

Fullmäktige skall i kommunen tillsätta en kommunal centralvalnämnd för sin mandatperiod.

Den kommunala centralvalnämnden består av en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett behövligt antal ersättare, dock minst fem. Ersättarna ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna. Både medlemmarna och ersättarna ska i den utsträckning det är möjligt

företråda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval ställt upp kandidater i kommunen. En medlem eller ersättare som enligt en kandidatansökan som lämnats till centralvalnämnden har uppställts som kandidat för ett parti eller en valmansförening kan inte delta i centralvalnämndens arbete vid valet i fråga. (8.5.2015/563)

I landskapet Åland fungerar i varje kommun som kommunal centralvalnämnd vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval den nämnd som tillsatts för kommunalval i landskapet. På nämnden i fråga tillämpas i tillämpliga delar vad som i denna lag föreskrivs om den kommunala centralvalnämnden. (8.5.2015/563)

Den kommunala centralvalnämnden ska lämna sina kontaktuppgifter till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata på det sätt som myndigheten bestämmer. (29.11.2019/1132)

14 § (20.5.2016/361)

Den kommunala centralvalnämndens arbete

Den kommunala centralvalnämnden är beslutför med fem medlemmar. Om en ersättare har avlidit eller har förhinder eller är jävig, får kommunstyrelsen vid behov förordna en tillfällig ersättare.

Bestämmelser om jäv för den kommunala centralvalnämndens medlemmar och deras ersättare finns i 27–30 § i förvaltningslagen.

Den kommunala centralvalnämnden anställer en sekreterare och annan behövlig personal. Den beslutar om rätt att närvara och yttra sig vid nämndens sammanträden för andra personer än de som på grund av sina uppgifter enligt denna lag har rätt att delta i sammanträdena.

På den kommunala centralvalnämnden tillämpas inte den i kommunallagen avsedda förvaltningsstadgans bestämmelser om kommunstyrelsens företrädares och kommundirektörens eller borgmästarens rätt att närvara och yttra sig vid sammanträden eller rätten att ta upp ett ärende till behandling i ett högre organ.

15 § (20.5.2016/361)

Valnämnd och valbestyrelse

Kommunstyrelsen ska i god tid före val tillsätta

1) för varje röstningsområde en valnämnd, som består av ordförande, vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett behövligt antal ersättare, dock minst tre, samt

2) för förhandsröstning som verkställs i anstalter en eller flera valbestyrelser, som består av ordförande, vice ordförande och en annan medlem samt ett behövligt antal ersättare, dock minst tre.

Såväl valnämndens och valbestyrelsens medlemmar som deras ersättare ska i den utsträckning det är möjligt företråda de i partiregistret antecknade partier som vid föregående riksdagsval ställt upp kandidater i valkretsen i fråga. Vid kommunalval ska medlemmarna och ersättarna dock företråda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval ställt upp kandidater i kommunen. Valnämndens ersättare och valbestyrelsens ersättare ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna.

En kandidat kan inte vara medlem eller ersättare i valnämnden. En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara medlem eller ersättare i valbestyrelsen. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap.

Valnämndernas och valbestyrelsernas ordförandes och vice ordförandes namn och kontaktinformation ska meddelas den kommunala centralvalnämnden.

16 § (20.5.2016/361)

Valnämndens och valbestyrelsens arbete

Valnämnden och valbestyrelsen är beslutför med tre medlemmar.

Förvaltningslagens bestämmelser om jäv tillämpas inte på valnämndens och valbestyrelsens medlemmar eller på deras ersättare.

Valnämnden utser för röstningen på valdagen ett eller flera valbiträden. Bestämmelser om valbiträde finns i 73 §. Valnämnden kan anlita biträdande personal för räkningen och ordnandet av röstsedlarna samt för sådan anteckning i rösträttsregistret som avses i 77 § och för användning av justitieministeriets andra datasystem.

På valnämnden och valbestyrelsen tillämpas inte den i kommunallagen avsedda förvaltningsstadgans bestämmelser om förande, justering och delgivning av protokoll, hänskjutande av ett ärende till fortsatt sammanträde, kommunstyrelsens företrädares och kommundirektörens eller borgmästarens närvaro och rätt att yttra sig vid sammanträden, föredragning av tjänsteinnehavare, förfarandet när ett ärende tas upp till behandling i ett högre organ och inte heller om kommunens ekonomi.

17 § (20.5.2016/361)

Valförrättare

Förhandsröstning på allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet, i finska beskickningar och ombord på finska fartyg samt hemmaröstning sköts av valförrättare. Varje allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet ska ha åtminstone två valförrättare. Även andra förhandsröstningsställen kan vid behov ha två eller flera valförrättare.

Den kommunala centralvalnämnden förordnar valförrättare till ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet och till hemmaröstning. Valförrättare är annars

- 1) vid en finsk beskickning dess chef eller en av denne utsedd person,
- 2) ombord på ett finskt fartyg befälhavaren eller en av denne förordnad, på fartyget tjänstgörande person.

När förhandsröstning förrättas vid ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet ska minst två valförrättare samtidigt vara närvarande. Vid andra förhandsröstningsställen, till vilka två eller flera valförrättare har utsetts eller förordnats, räcker

det med att endast en valförrättare är närvarande när förhandsröstning förrättas. Varje enskild hemmaröstning sköts av en valförrättare.

En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valförrättare. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap. Förvaltningslagens bestämmelser om jäv tillämpas inte på valförrättare.

Vid finska beskickningar och ombord på finska fartyg kan en kandidat eller en sådan närstående till en kandidat som avses ovan emellertid vara valförrättare, om det inte finns någon annan person som är lämplig att vara valförrättare och förrättandet av förhandsröstningen därför annars skulle hindras.

3 luku

Rösträttsregister

18 § (29.11.2019/1132)

Upprättande av och uppgifter i rösträttsregister

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska senast den 46 dagen före valdagen upprätta ett register i vilket införs varje person som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är röstberättigad i det kommande valet (rösträttsregister).

Följande uppgifter om varje röstberättigad tas in i rösträttsregistret, sådana de är i befolkningsdatasystemet den 51 dagen före valdagen klockan 24:

- 1) personbeteckning,
- 2) fullständigt namn,
- 3) vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval den valkrets som avses i 5 § och vid välfärdsområdesval välfärdsområdet,
- 4) hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun,
- 5) röstningsområde,

6) röstningsställe på valdagen och adressen till det,

7) modersmål, om detta är danska, isländska, norska eller svenska,

8) vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval den stat där den röstberättigade är bosatt, om staten inte är Finland,

9) datum för införande i registret,

10) uppgift om en sådan spärrmarkering som avses i 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

(29.6.2021/649)

Om den röstberättigade inte har hemkommun i Finland den 51 dagen före valdagen, ska folkbokföringskommunen enligt lagen om hemkommun antecknas i rösträttsregistret i stället för hemkommunen. Om folkbokföringskommunen inte längre hör till finskt territorium, ska Helsingfors antecknas i stället för den. Om en sådan medborgare i en annan stat som är röstberättigad vid välfärdsområdesval och kommunalval eller Europaparlamentsval inte har hemkommun i Finland, ska rösträttskommunen antecknas i rösträttsregistret i stället för hemkommunen. Den röstberättigade hör i detta fall till det röstningsområde som fullmäktige med stöd av 8 § 1 mom. har bestämt i fråga om de röstberättigade som i befolkningsdatasystemet inte har antecknats vid någon fastighet.

(29.6.2021/649)

Efter upprättandet av rösträttsregistret antecknas i registret beträffande den röstberättigade

1) uppgift om dödsfall, om den röstberättigade har avlidit,

2) för det fall att personen i fråga på det sätt som anges i 26 § har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, uppgift om detta,

3) uppgifter om eventuellt rättelseyrkande och om beslut som har meddelats med anledning av det,

4) uppgift om huruvida den röstberättigade har utövat sin rösträtt,

5) uppgift om en sådan spärrmarkering som avses i 2 mom. 10 punkten, om denna har gjorts i befolkningsdatasystemet efter upprättandet av rösträttsregistret,

6) uppgift om att det i det register som avses i 11 § 1 mom. i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016) antecknats samtycke som den röstberättigade gett i fråga om ett elektroniskt delgivningsförfarande.

19 §

Tilläggsuppgifter som ska införas i rösträttsregistret om respektive val (29.6.2021/649)

Vid välfärdsområdesval och kommunalval införs i rösträttsregistret, utöver vad som föreskrivs i 18 § 2 mom., för varje röstberättigad som inte är finsk medborgare uppgift om

1) medborgarskap,

2) den tidsperiod han eller hon utan avbrott har haft hemkommun i Finland, om inte han eller hon är medborgare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i Island eller Norge,

3) att den röstberättigade gjort en anmälan till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i enlighet med 28 § 2 mom. 2 punkten i lagen om välfärdsområden eller 20 § 2 mom. 2 punkten i kommunallagen.

(29.6.2021/649)

20 §

Användning av rösträttsregistret vid presidentval

21 §

Meddelandekort

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utarbetar över var och en som

införts i rösträttsregistret ett meddelandekort, som innehåller följande uppgifter:

- 1) de uppgifter som avses i 18 § 2 mom. 2, 5 och 6 punkten,
- 2) den adress som för den röstberättigade finns införd i befolkningsdatasystemet den 51 dagen före valdagen klockan 24,
- 3) det val och den valkrets eller det välfärdsområde och den kommun där kortets mottagare har rösträtt,
- 4) valdagen och förhandsröstningsperioden,
- 5) kontaktinformationen till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland och till den kommunala centralvalnämnden,
- 6) det register eller datasystem som uppgifterna på kortet grundar sig på,
- 7) av justitieministeriet utarbetade anvisningar om kortets användning och om förfarandet vid röstning.

(29.6.2021/649)

Meddelandekortet kan dessutom i behövlig mån innehålla i 18 § 2 och 3 mom. nämnda uppgifter i optiskt läsbar form.

Till meddelandekortet kan fogas av justitieministeriet utarbetad information om röstningsförfarandet och om det organ som utses genom valet. (19.12.2018/1223)

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ser till att meddelandekorten senast den 24 dagen före valdagen sänds till de röstberättigade vilkas adress är känd. Vid Europaparlamentsval sänds kort emellertid inte till sådana i rösträttsregistret införda personer som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i enlighet med 26 § 5 mom. antecknar i rösträttsregistret som saknande rösträtt. Meddelandekortet sänds till den röstberättigade endast elektroniskt, om det beträffande honom eller henne gjorts en i 18 § 4 mom. 6 punkten avsedd anteckning i rösträttsregistret. (29.11.2019/1132)

22 § (29.6.2021/649)

Information till medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska i god tid före välfärdsområdesval, kommunalval och Europaparlamentsval i möjligaste mån på lämpligt sätt meddela alla medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen som uppfyller villkoren för rösträtt att de enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet kommer att ha rösträtt och vara valbara vid valet samt informera om det förfarande som ska iakttas för utövande av rösträtten och rätten att bli uppställd som kandidat.

23 § (29.11.2019/1132)

Kontroll av uppgifter i rösträttsregistret

De uppgifter som antecknats i rösträttsregistret enligt 18 § 2 och 3 mom. och 19 §, med undantag för personbeteckningarna, finns framlagda för kontroll på de ställen som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämmer eller fås avgiftsfritt per telefon vardagar under tjänstetid från och med den 41 dagen före valdagen.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan ge utdrag ur rösträttsregistret. Utdraget ges avgiftsfritt till den som utdraget gäller och till en myndighet som avses i denna lag.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata informerar i den officiella tidningen och på annat lämpligt sätt om tillhandahållandet av uppgifter ur rösträttsregistret samt om hur rättelseyrkande ska framställas.

Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats en sådan uppgift om spärrmarkering som avses i 18 § 2 mom. 10 punkten eller 18 § 4 mom. 5 punkten, får endast de personuppgifter i rösträttsregistret som avses i 18 § 2 mom. 2, 7 och 9 punkten läggas fram för kontroll.

24 § (29.11.2019/1132)

Rättelseyrkande

Den som anser att han eller hon obehörigen har utelämnats ur rösträttsregistret eller att en anteckning om honom eller henne i registret är oriktig, kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata senast den 16 dagen före valdagen före klockan 16.

Rättelseyrkande kan grundas också på sådana på rösträtten inverkan omständigheter som har inträffat efter att rösträttsregistret upprättades.

Om en röstberättigads flyttningsanmälan enligt lagen om hemkommun inkommer till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata senare än den 51 dagen före valdagen, kan den röstberättigade inte på grundval av denna flyttningsanmälan yrka rättelse av sådana i 18 § 2 mom. 3–6 punkten nämnda uppgifter i rösträttsregistret som gäller den röstberättigade.

Ett rättelseyrkande kan framställas genom användning av en för ändamålet utarbetad blankett. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska se till att blanketter finns tryckta eller duplicerade på de ställen där uppgifterna i rösträttsregistret finns framlagda.

25 § (29.11.2019/1132)

Beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska avgöra rättelseyrkandena senast den 13 dagen före valdagen och göra eventuella av besluten föranledda ändringar i rösträttsregistret senast den 12 dagen före valdagen före klockan 12.

Beslutet ska utan dröjsmål av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata delges den som framställt yrkandet. Beslutet ska sändas per post som rekommenderad försändelse, men det kan också skickas på något annat bevisligt sätt, om detta inte föranleder dröjsmål. Om beslutet innefattar att personen i fråga införs i

rösträttsregistret, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata samtidigt sända till honom eller henne ett meddelandekort. Är mottagarens postadress inte känd, ska beslutet publiceras i den officiella tidningen.

26 §

Självrättelse

Anser Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att någon obehörigen har utelämnats ur rösträttsregistret eller orättmätigt har tagits in i det eller att en sådan anteckning i rösträttsregistret som gäller honom eller henne är oriktig, har Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata rätt att på tjänstens vägnar foga personen i fråga till rösträttsregistret eller anteckna honom eller henne som saknande rösträtt eller rätta den oriktiga anteckning som gäller honom eller henne. Ändringarna ska göras senast den 12 dagen före valdagen före klockan 12. (29.11.2019/1132)

När anteckning i rösträttsregistret görs om att någon saknar rösträtt skall ett skriftligt beslut fattas om detta, och beslutet skall delges personen i fråga så som bestäms i 25 § 2 mom. Ett skriftligt beslut behöver dock inte fattas, om personen i fråga har dött eller dödförklarats efter att rösträttsregistret upprättades.

När någon fogas till rösträttsregistret skall till honom eller henne utan dröjsmål sändas ett meddelandekort.

Vid rättelse av en oriktig anteckning som gäller en person som är införd i rösträttsregistret skall personen i fråga utan dröjsmål underrättas om rättelsen, om detta inte är uppenbart onödigt.

27 § (29.11.2019/1132)

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Över ett beslut genom vilket ett rättelseyrkande har förkastats eller avvisats och över ett beslut enligt 26 § 2 mom. får besvär anföras hos förvaltningsdomstolen. Besvären ska anföras senast den sjunde dagen efter den dag då parten i

fråga har delgetts beslutet eller efter den dag då beslutet har publicerats i den officiella tidningen. En besvärsskrift som riktats till förvaltningsdomstolen kan inom besvärstiden lämnas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för vidarebefordran till förvaltningsdomstolen. På anförande av besvär tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Förvaltningsdomstolen ska utan dröjsmål underrätta ändringssökanden och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om sitt beslut. Om beslutet innefattar att någon ska införas i rösträttsregistret eller att uppgifter om någon ska ändras, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata göra de behövliga ändringarna i rösträttsregistret. Om förvaltningsdomstolen meddelar ett sådant beslut senare än den fjärde dagen före valdagen klockan 19, ska den utan dröjsmål sända beslutet också till den kommunala centralvalnämnden, som ska foga beslutet till den vallängd som nämns i 71 §. Om besvären har förkastats eller avisats, ska förvaltningsdomstolen underrätta Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om detta, och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska göra anteckning om detta i rösträttsregistret.

Över förvaltningsdomstolens beslut enligt denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

28 § (28.6.2013/496)

Rösträttsregistrets laga kraft

Rösträttsregistret vinner laga kraft klockan 12 den 12 dagen före valdagen.

Ett lagakraftvunnet rösträttsregister ska följas oförändrat vid valet. Rösträttsregistret anses ha vunnit laga kraft även om förvaltningsdomstolen inte innan det vinner laga kraft har meddelat beslut med anledning av besvär som anförts hos den.

Om någon uppenbart oriktigt med stöd av 26 § 1 eller 5 mom. har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, får Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata stryka

anteckningen ur det lagakraftvunna rösträttsregistret. (29.11.2019/1132)

Den som på valdagen för valnämnden visar upp ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen som visar att han eller hon är röstberättigad, ska få rösta. Personen i fråga är skyldig att överlåta beslutet eller en kopia av det till valnämnden.

29 §

Användningen av rösträttsregistret

I rösträttsregistret antecknas i enlighet med 5 och 6 kap. när och var den röstberättigade har röstat. Anteckningen kan göras av en valförrättare vid ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet eller av valbestyrelsens ordförande eller av valnämnden eller den kommunala centralvalnämnden eller, på den kommunala centralvalnämndens begäran, av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Om anteckningen konstateras vara oriktig, kan den rättas endast av den kommunala centralvalnämnden eller, på dennas begäran, av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. (29.11.2019/1132)

Anteckningar som gäller röstning är inte offentliga förrän röstningen på valdagen har avslutats. Om det vid presidentval förrättas ett andra val, blir anteckningarna om röstningen vid det första valet offentliga först sedan röstningen på valdagen i det andra valet har avslutats. (5.4.2002/247)

Efter att valresultatet har vunnit laga kraft ska av justitieministeriet föreskrivna arkivutskrifter matas ut ur rösträttsregistret. Därefter ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utplåna uppgifterna ur registret. (29.11.2019/1132)

4 kap

Myndighetsuppgifter vid kandidatuppställning

30 §

Kandidatuppställning

I II avdelningen ingår bestämmelser vilka gäller de i partiregistret upptagna partiernas (parti) och de

av röstberättigade bildade valmansföreningarnas uppställande av kandidater samt ansökan om publicering av kandidatlistan i sammanställningen av kandidatlistorna och ansökan om upptagande av en kandidat i kandidatförteckningen vid presidentval (kandidatansökningar) och ingivande av ansökningarna till den myndighet som behandlar kandidatansökningarna.

31 § (8.5.2015/563)

Myndighet som behandlar kandidatansökningar

Kandidatansökningarna behandlas

3) vid välfärdsområdesval av välfärdsområdesvalnämnden,

4) vid kommunalval av den kommunala centralvalnämnden.

Den myndighet som behandlar kandidatansökningar är personuppgiftsansvarig för sammanställningen av kandidatlistorna och för kandidatförteckningen för presidentval. (8.5.2020/333)

32 § (21.5.2010/431)

Meddelanden som gäller partierna

Justitieministeriet ska senast den 55 dagen före valdagen vid presidentval och den 48 dagen före valdagen vid andra val meddela de myndigheter som behandlar kandidatansökningarna, med undantag för landskapet Ålands valkrets-nämnd, vilka partier som är upptagna i partiregistret och vilka personer som är berättigade att teckna respektive partis namn.

33 § (21.5.2010/431)

Myndigheternas lagbestämda sammanträden

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna sammanträder på kallelse av ordföranden i god tid, senast den 55 dagen före valdagen vid presidentval och den 48 dagen före valdagen vid andra val och därefter, om det finns ärenden att behandla, den 47, 41, 39 och 38 dagen

före valdagen vid presidentval samt den 40, 34, 32 och 31 dagen före valdagen vid andra val, valdagen, dagen efter valdagen och den tredje dagen efter valdagen samt vid någon annan tid, om behandlingen av ärendena kräver det.

34 § (21.5.2010/431)

Beslut om och kungörelse av ingivning av handlingar

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna ska vid det sammanträde som hålls senast den 55 dagen före valdagen vid presidentval och den 48 dagen före valdagen vid andra val besluta till vem, vilka dagar och vid vilka klockslag samt var de för myndigheten avsedda kandidatansökningarna och andra handlingar som gäller kandidatuppställningen ska ges in.

En kungörelse ska avfattas om beslutet. Kungörelsen ska delges de valombud som partierna har uppgett och hållas tillgänglig i myndighetens sammanträdeslokal. Kungörelsen ska vid välfärdsområdesval offentliggöras på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden görs kända och vid kommunalval på det sätt som kommunala tillkännagivanden görs kända samt vid övriga val offentliggöras i den officiella tidningen. (29.6.2021/649)

35 §

Skyldighet att kontrollera handlingar

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna skall kontrollera att kandidatansökningarna och anmälningarna om valförbund och gemensam lista har lämnats till myndigheten inom den tid som anges i lagen och att handlingarna har den form som bestäms i lagen eller med stöd av den samt att kandidaterna är valbara och att det inte heller annars finns något lagstadgat hinder för deras kandidatur.

Det ankommer inte på myndigheten att granska på vilket sätt man har verkställt medlemsmötningen och uppställandet av kandidater jämte därtill hörande förfaranden inom partiet eller dess krets- eller basorganisation

eller annan organisation eller inom en förening som företräder partimedlemmarna i kommunen.

36 § (21.5.2010/431)

Behandling av kandidatansökningar och anmärkningar mot dem

Kandidatansökningarna och de handlingar som fogats till dem kontrolleras vid det sammanträde som hålls den 41 dagen före valdagen vid presidentval och den 34 dagen före valdagen vid andra val.

Har en kandidatansökan eller en anmälan om valförbund eller gemensam lista inte lämnats till myndigheten inom föreskriven tid, ska den avvisas.

Valombudet för ett parti, en gemensam lista eller en valmansförening som inte hör till en gemensam lista ska omedelbart underrättas, om

- 1) kandidatansökan eller anmälan om valförbund eller gemensam lista inte har gjorts i enlighet med denna lag eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den eller att de handlingar som förutsätts i denna lag inte har fogats till kandidatansökan,
- 2) kandidatansökningshandlingarna av andra orsaker än de som nämns i 1 punkten inte kan betraktas som lagenliga, eller
- 3) som kandidat har uppställts en person som inte är valbar eller som vid samma val har uppställts som kandidat på två eller flera listor.

37 §

Fastställande av kandidaternas ordningsföljd

Vid det sammanträde som avses i 36 § bestäms partiernas, de gemensamma listornas och valmansföreningarnas inbördes ordningsföljd för sammanställningen av kandidatlistorna samt presidentkandidaternas inbördes ordningsföljd för kandidatförteckningen.

Vid riksdagsval, välfärdsområdesval, kommunalval och Europaparlamentsval utlottas

1) den inbördes ordningen mellan å ena sidan de partier som inte har ingått valförbund och å andra sidan valförbunden,

2) inom valförbunden den inbördes ordningen mellan de partier som har bildat valförbund,

3) den inbördes ordningen mellan de gemensamma listorna.

(29.6.2021/649)

De valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista sätts i alfabetisk ordning.

38 § (21.5.2010/431)

Valombudens åtgärder med anledning av anmärkningar

De valombud till vilka anmärkningar har framställts har rätt att senast den 39 dagen före valdagen vid presidentval och den 32 dagen före valdagen vid andra val före klockan 16 göra rättelser med anledning av anmärkningarna och att komplettera en kandidatansökan och de handlingar som fogats till den. Inom samma tid har valombuden rätt att göra behövliga justeringar beträffande en kandidats namn, titel, yrke, syssla eller hemkommun. Avser anmärkningen anmälan om valförbund, har partiernas valombud rätt att ge in ett gemensamt skriftligt förslag till rättelse av anmälan.

Har anmärkningen framställts av en orsak som nämns i 36 § 3 mom. 3 punkten, har valombudet rätt att inom den tid som anges i 1 mom. i denna paragraf stryka en kandidat som avses i det förstnämnda lagrummet.

39 § (21.5.2010/431)

Beslut om kandidatansökningar

De kandidatansökningar som inkommit inom utsatt tid och de handlingar som fogats till dem behandlas på nytt vid det sammanträde som hålls den 39 dagen före valdagen vid presidentval och den 32 dagen före valdagen vid andra val. Samtidigt fattas beslut med anledning av

kandidatansökningarna samt anmälningarna som gäller valförbund och gemensam lista.

De kandidatansökningar som inkommit inom utsatt tid samt anmälningar om valförbund och om gemensam lista, mot vilka inga anmärkningar har framställts, ska godkännas.

40 § (21.5.2010/431)

Beslut som ska fattas efter besluten om kandidatansökningarna

Har en anmärkning som avses i 38 § 2 mom. gjorts och godtagbar anmälan om rättelse inte ingivits eller anmälan om strykning av kandidaten i fråga inte gjorts inom utsatt tid eller har kandidaten avlidit, tas kandidaten inte upp i sammanställningen av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentval. Ett partis, en valmansförenings eller en gemensam listas valombud är skyldigt att utan dröjsmål underrätta den myndighet som behandlar kandidatansökningarna om en kandidats död.

Ett parti eller en valmansförening vars anmälan om anslutning till ett valförbund eller en gemensam lista inte har blivit godkänd, har rätt att återta sin kandidatansökan. Partiets eller valmansföreningens valombud ska ge in ett skriftligt återtagande till den myndighet som behandlar kandidatansökningarna senast den 31 dagen före valdagen före klockan 12. Ett ärende som gäller godkännande av kandidatansökan ska behandlas på nytt till följd av återtagande.

Beslut i de ärenden som avses i denna paragraf fattas vid det sammanträde som hålls den 38 dagen före valdagen vid presidentval och den 31 dagen före valdagen vid andra val innan sammanställningen av kandidatlistorna eller presidentvalets kandidatförteckning uppgörs.

41 § (28.6.2013/496)

Uppgörande av sammanställning av kandidatlistor

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna ska vid det sammanträde som hålls den 31 dagen före valdagen och som börjar senast klockan 16 göra upp en

sammanställning av kandidatlistorna, där det på samma sida av arket finns tryckt

1) en gemensam rubrik, av vilken framgår för vilket val sammanställningen har gjorts upp, samt

2) partiernas kandidatlistor, gemensamma listor samt kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista.

Kandidatlistorna för de partier som inte hör till något valförbund och för de partier som har bildat valförbund samt de gemensamma listorna och kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista placeras i ordningsföljd enligt 37 § 2 och 3 mom. så att först kommer partiernas kandidatlistor grupperade från vänster till höger, sedan de gemensamma listorna grupperade på motsvarande sätt och till sist under varandra i alfabetisk ordning kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till en gemensam lista. Kandidaterna tilldelas nummer i enlighet med denna ordningsföljd, med 2 som första nummer. Vid val som förrättas samtidigt börjar numreringen av kandidaterna i det andra valet med ett nummer som slutar med siffran 2 på så sätt att kandidaterna i valen inte har samma nummer. Vid val som förrättas samtidigt bestämmer justitieministeriet om numreringen i det andra valet. (31.12.2024/1064)

Finns det så många partier, valförbund eller gemensamma listor att grupperingen av dem från vänster till höger gör det väsentligen svårare att läsa sammanställningen, kan de eller en del av dem även grupperas under varandra i sammanställningen med iakttagande av den genom lottningen bestämda ordningsföljden. Kandidatlistorna för de partier som har ingått valförbund ska tillräckligt klart åtskiljas från kandidatlistorna för de partier som inte hör till något valförbund. Under kandidatlistorna för partier som har bildat valförbund görs en anteckning om att partierna i fråga har ingått valförbund.

Uppgifter om partiernas kandidater och kandidaterna på de gemensamma listorna antecknas under partiets namn eller den gemensamma listans beteckning grupperade i en

eller flera spalter uppifrån och nedåt. Uppgifter om de kandidater som inte hör till någon gemensam lista antecknas längst till höger under varandra, i nummerordning, tydligt åtskilda från varandra.

För varje kandidat antecknas i sammanställningen nummer, namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck, samt vid andra val än kommunalval hemkommun. Vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett annat allmänt känt tilltalsnamn eller en förkortning av förnamnet. Inga andra uppgifter om kandidaten får antecknas, om de inte behövs för att precisera identiteten. Inga personbeteckningar antecknas i sammanställningen.

Partiernas namn antecknas i sammanställningen med iakttagande av 4 § i partilagen (10/1969) och 9 § 2 mom. i föreningslagen (503/1989). För en gemensam lista antecknas den beteckning som föreslagits för den eller, om beteckningen inte heller efter en anmärkning överensstämmer med det som föreskrivs om detta i II avdelningen, eller om inget förslag har framställts, fastställer den myndighet som behandlar kandidatansökningarna en beteckning, som endast utvisar den gemensamma listans ordningsföljd i sammanställningen i förhållande till andra gemensamma listor. För en valmansförening som inte hör till någon gemensam lista antecknas ingen beteckning.

42 § (21.5.2010/431)

Kandidatförteckningar för presidentval

43 § (28.6.2013/496)

Riksomfattande kandidatregister

Justitieministeriet ska upprätta ett register i vilket införs alla kandidater i hela landet som vid valet i fråga tagits upp i sammanställningarna av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet (riksomfattande kandidatregister). Justitieministeriet är personuppgiftsansvarig för

det riksomfattande kandidatregistret. (8.5.2020/333)

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna ska den 38 dagen före valdagen vid presidentval och den 31 dagen före valdagen vid andra val se till att det i det riksomfattande kandidatregistret beträffande varje kandidat införs de uppgifter som finns i sammanställningen av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet, ålder på valdagen samt personbeteckning.

Uppgifter ur kandidatregistret ges avgiftsfritt kandidaten, det parti som ställt upp kandidaten och den gemensamma lista på vilken kandidaten är uppställd samt en myndighet som avses i denna lag.

Justitieministeriet tar vid behov valkretsvis, välfärdsområdesvis eller kommunvis ur det riksomfattande kandidatregistret en utskrift som upptar de uppgifter om varje kandidat som finns i sammanställningen av kandidatlistorna. Ministeriet ska se till att ett behövligt antal exemplar av utskriften sänds till de kommunala centralvalnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna vid förhandsröstningsställena i hemlandet samt till utrikesministeriet för vidare utdelning till de finska beskickningar och finska fartyg som är förhandsröstningsställen. (29.6.2021/649)

44 §

Distribution och tillkännagivande av sammanställningen av kandidatlistorna och av kandidatförteckningen för presidentval

Välfärdsområdesvalnämnden ska se till att ett behövligt antal sammanställningar av kandidatlistorna vid välfärdsområdesval sänds till

1) de kommunala centralvalnämnderna i välfärdsområdet för vidare utdelning till valnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna,

2) valombuden för de partier, de gemensamma listor och de valmansföreningar utanför de

gemensamma listorna som har ställt upp kandidater i välfärdsområdet,

3) justitieministeriet.

(29.6.2021/649)

Sammanställningarna skall också hållas tillgängliga för allmänheten.

Den kommunala centralvalnämnden skall bringa sammanställningen av kandidatlistorna för kommunalval eller uppgifterna i den eller uppgift om var sammanställningen hålls framlagd till de röstberättigades kännedom så som kommunala tillkännagivanden delges samt dessutom genom tillkännagivande som anslås i centralvalnämndens möteslokal. Av sammanställningen skall ett tillräckligt antal i god tid före valet sändas till kommunstyrelsen, valnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna vid de allmänna förhandsröstningsställena inom kommunen. De skall dessutom sändas till valombuden för de partier, de gemensamma listor och de utanför de gemensamma listorna stående valmansföreningar som ställt upp kandidater. Sammanställningarna skall också hållas tillgängliga för kommunens invånare.

Helsingfors valkrets nämnd sköter distributionen av sammanställningar av kandidatlistorna för Europaparlamentsval och kandidatförteckningen för presidentval med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i 1 mom. bestäms om distribution av sammanställningen av kandidatlistorna för riksdagsval. Om det inte är möjligt att sända kandidatförteckningen för det andra valet vid presidentval till ett förhandsröstningsställe innan förhandsröstningen vid det andra valet inleds, skall valförrättaren och valbestyrelsen, så som justitieministeriet föreskriver, se till att uppgifterna i kandidatförteckningen finns framlagda på förhandsröstningsstället när förhandsröstningen inleds. (5.4.2002/247)

45 §

Förbud mot ändringssökande

I en myndighets beslut som avses i detta kapitel, med undantag för beslut om uppgifter som skall ges ur kandidatregistret, får ändring inte sökas särskilt.

5 luku

Förhandsröstning

46 § (21.5.2010/431)

Rätt att förhandsrösta

Varje röstberättigad får förhandsrösta på de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet och utomlands i finska beskickningar.

En röstberättigad som vårdas på sjukhus eller i en verksamhetsenhet inom socialvården vilken lämnar vård dygnet runt eller vilken kommunstyrelsen annars har bestämt att ska vara förhandsröstningsställe, eller som har intagits i en straffanstalt, eller som fullgör beväringstjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor vid en av Försvarsmaktens garnisoner med truppförband som ger utbildning för beväringar eller vid en av Gränsbevakningsväsendets enheter som ger utbildning för beväringar, får förhandsrösta i denna anstalt. En röstberättigad som tillhör personalen ombord på ett finskt fartyg får förhandsrösta ombord på fartyget om det befinner sig utomlands. (22.12.2021/1248)

En röstberättigad vars rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället, får så som bestäms i 55 § förhandsrösta hemma i den kommun i Finland som i rösträtsregistret har antecknats som hans eller hennes hemkommun. En närstående vårdare enligt lagen om stöd för närstående vård (937/2005) som bor i samma hushåll som den som har rätt till hemmaröstning får rösta i samband med hemmaröstningen, om kommunen i fråga har antecknats som hans eller hennes hemkommun.

47 § (5.4.2002/247)

Förhandsröstningsperioden

Förhandsröstningen inleds den 11 dagen före valdagen samt avslutas utomlands den åttonde dagen och i hemlandet den femte dagen före valdagen. På finska fartyg kan förhandsröstning dock, med undantag för det andra valet vid presidentval, inledas redan den 18 dagen före valdagen.

Ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet är öppet för förhandsröstning under alla dagar under den tidsperiod som avses i 1 mom., om inte något annat av särskilda skäl bestäms genom beslut av kommunstyrelsen.

Vid finska beskickningar och deras verksamhetsställen kan förhandsröstningsperioden enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet vara kortare än vad som anges i 1 mom.

48 § (28.6.2013/496)

Förhandsröstningstiderna

Förhandsröstning förrättas under förhandsröstningsperioden

- 1) på de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet på den tid som anges i beslut av kommunstyrelsen, och som inte får infalla vardagar före klockan 8 eller efter klockan 20, inte heller lördagar och söndagar före klockan 9 eller efter klockan 18,
- 2) i finska beskickningar varje dag på de tider som bestäms av chefen för beskickningen, dock inte långfredagen, påskdagen, pingstdagen, midsommardagen eller julaftonen, inte heller juldagen eller annandag jul,
- 3) i anstalter under en eller högst två dagar på de tider som valbestyrelsen bestämmer,
- 4) ombord på finska fartyg under minst en dag på de tider som befälhavaren bestämmer,
- 5) vid hemmaröstning vid den tidpunkt mellan klockan 9 och klockan 20 som särskilt meddelas den röstande.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten förrättas förhandsröstning inte på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, påskdagen,

valborgsmässoaftonen, första maj, Kristi himmelsfärdsdagen, pingstdagen, midsommaraftonen eller midsommardagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul.

En röstberättigad som inom den tid som nämns i 1 mom. har infunnit sig på förhandsröstningsstället men inte kunnat utöva sin rösträtt under denna tid har rätt att rösta även efter nämnda tids utgång.

48 a § (5.4.2002/247)

Förhandsröstningsutrymme

Den kommunala centralvalnämnden skall se till att alla de ställen som genom beslut av kommunstyrelsen har utsetts till allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet, har ett förhandsröstningen lämpligt förhandsröstningsutrymme med nödvändig utrustning.

Förhandsröstningsutrymmet skall ha tillräckligt med utrymme också för de röstande som inväntar sin tur att rösta.

49 §

Tillkännagivande av förhandsröstning

Den kommunala centralvalnämnden skall tillkänna de allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet som finns inom kommunen samt förhandsröstningstiderna vid dem så som kommunala tillkännagivanden delges.

Valförrättarna och valbestyrelsen skall se till att röstningstiderna och den närmare ordningen vid förhandsröstningen tillkännages genom kungörelser som anslås på förhandsröstningsstället och vid behov även på annat lämpligt sätt. (5.4.2002/247)

Justitieministeriet skall på ett tillräckligt och lämpligt sätt informera om de allmänna förhandsröstningsställena och om röstningstiderna vid dessa. (5.4.2002/247)

50 §

Förhandsröstningshandlingar

Vid förhandsröstning skall användas röstsedel, valkuvert, följebrev och ytterkuvert (förhandsröstningshandlingar), vilka justitieministeriet skall låta tillverka.

Som följebrev används antingen det i 21 § nämnda meddelandekortet eller en särskild följebrevsblankett. Vid hemmaröstning skall dock som följebrev användas en särskild följebrevsblankett för hemmaröstning.

51 § (8.5.2009/300)

Röstsedel

Röstsedel för val ska tryckas på vitt papper, om inte något annat följer av 3 mom. Av röstsedeln ska tydligt framgå hur den viks ihop, och den ska vara sådan att bevarandet av valhemligheten tryggas.

Röstsedeln ska vara av standardformatet 148 x 210 mm och på inre sidan uppta en tryckt rubrik som anger vilket val den ska användas vid, samt dessutom en cirkel som har en diameter av 90 mm och som förblir ovikt när sedeln viks ihop. Mitt i cirkeln ska tydligt utsatt finnas beteckningen N:o för antecknande av numret på den kandidat som den röstande önskar avge sin röst för. Inga andra anteckningar får finnas på röstsedeln.

Om det samtidigt med ett ordinarie val förrättas något annat val, ska justitieministeriet bestämma färgen på den röstsedel som används i detta andra val.

52 §

Valstämpel

Röstsedlarna stämplas med en valstämpel, som är likadan på alla förhandsröstnings- och röstningsställen. Justitieministeriet fastställer valstämpeln samt låter tillverka stämplarna och meddelar de kommunala centralvalnämnderna anvisningar om hur stämplarna skall skaffas och förvaras.

53 §

Leverans av handlingar och valstämplar

Justitieministeriet skall i god tid före förhandsröstningens början översända förhandsröstningshandlingar och blanketter för de förteckningar som skall föras över de röstande jämte behövliga anvisningar till valförrättarna vid de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet samt till de kommunala centralvalnämnderna för vidarebefordran till valbestyrelserna. Sådana handlingar och blanketter skall också sändas till utrikesministeriet för vidarebefordran till de finska beskickningar och till befälhavarna på de finska fartyg som utgör förhandsröstningsställen.

Den kommunala centralvalnämnden skall sända valstämplar till valförrättarna vid de allmänna förhandsröstningsställen i landet som finns i kommunen samt till valbestyrelserna. Centralvalnämnden i Helsingfors stad skall dessutom sända valstämplar till utrikesministeriet för vidarebefordran till beskickningarna och befälhavarna på fartygen.

Befälhavaren på ett fartyg skall hos utrikesministeriet eller hos en finsk beskickning rekvirera förhandsröstningshandlingar, och blanketter för de förteckningar som skall föras över de röstande och en valstämpel.

54 §

Person som skall närvara vid hemmaröstning

Vid hemmaröstning skall valförrättaren se till att vid hemmaröstningen utöver valförrättaren är närvarande en av den röstande utsedd eller godkänd person som har fyllt 18 år och som inte sköter detta uppdrag i egenskap av valmyndighet. En person som är uppställd vid valet i fråga kan inte sköta detta uppdrag.

55 § (21.5.2010/431)

Förberedande åtgärder för hemmaröstning

Den som har rätt till hemmaröstning ska senast den 12 dagen före valdagen före klockan 16 skriftligt eller per telefon till centralvalnämnden i sin hemkommun anmäla sin önskan att förhandsrösta hemma. Anmälan kan på den röstandes vägnar göras av någon som han eller

hon har utsett. Skriftlig anmälan, som ska undertecknas, kan göras på en blankett som utarbetats för ändamålet.

I anmälan ska uppges

1) den röstandes fullständiga namn, personbeteckning, adress, hemkommun och telefonnummer samt, om anmälan görs av någon som den röstande utsett, även dennes namn och kontaktinformation,

2) att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäliga svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället och att han eller hon därför önskar förhandsrösta hemma,

3) huruvida den röstande själv kan sköta om att en person som avses i 54 § är närvarande vid hemmaröstningen, samt

4) den i 46 § 3 mom. avsedda närståendevårdarens fullständiga namn, personbeteckning och telefonnummer samt giltighetstiden för avtalet om närståendevård, om också närståendevårdaren vill rösta i samband med hemmaröstningen.

Valmyndigheten ska om möjligt vid behov avhjälpa brister i anmälan och försäkra sig om att anmälan gjorts av den röstande som nämns i den eller av någon som denne har utsett.

Ordföranden för den kommunala centralvalnämnden ska se till att den röstande utan dröjsmål skriftligen eller per telefon underrättas om den tidpunkt då valförrättaren besöker honom eller henne. Tidpunkten ska anges med åtminstone två timmars noggrannhet. Samtidigt ska valmyndighetens telefonnummer meddelas för eventuell kontakt. Är valförrättaren förhindrad att infinna sig vid den meddelade tidpunkten, ska den röstande utan dröjsmål underrättas om detta och om tidpunkten för det nya besöket.

Om en brist i anmälan, som inverkar på röstningsförrättningen, inte har kunnat avhjälpas eller om anmälan till den kommunala centralvalnämnden har gjorts efter föreskriven tid

eller om hemmaröstning inte alls kan förrättas på grund av avbrott i kommunikationerna eller något annat oöverstigligt hinder, ska den röstande så som bestäms i 4 mom. underrättas om att ingen hemmaröstning förrättas.

56 §

Ordningen på förhandsröstningsställena

På ett förhandsröstningsställe eller i dess omedelbara närhet får inte under röstningstiden hållas tal, uppsättas anslag eller utdelas tryckta eller skrivna upprop, och de röstandes valfrihet får inte heller på något annat sätt utsättas för påverkan eller försök därtill. (5.4.2002/247)

Röstningen på förhandsröstningsstället skall ordnas så att valhemligheten bevaras. De närvarande skall iakttä de föreskrifter som valförrättaren eller valbestyrelsen meddelar för upprätthållandet av ordningen och för trygghandet av en störningsfri röstning.

Kan den röstandes valfrihet eller en störningsfri röstning inte tryggas vid hemmaröstning, skall valförrättaren avbryta röstningsförrättningen. I den förteckning som förs över hemmaröstningar skall göras en anteckning om avbrottet och, om röstningsförrättningen inte kan fortsättas, även om att den avslutas.

57 §

Inledande av förhandsröstning på förhandsröstningsställena

En röstberättigad som önskar rösta på förhand skall anmäla sig hos valförrättaren eller valbestyrelsen på förhandsröstningsstället. I en anstalt skall förhandsröstning vid behov ordnas även på olika avdelningar och i olika patientrum.

Den röstande är skyldig att för valförrättaren eller valbestyrelsen styrka sin identitet. Därefter ges den röstande röstsedel, valkuvert och ytterkuvert samt vid behov följebrevsblankett.

Den röstande ska ges tillfälle att ta del av sammanställningen av kandidatlistorna för valet i fråga inom sin valkrets, sitt välfärdsområde eller sin kommun, av sammanställningen av

kandidatlistorna för Europaparlamentsvalet, av kandidatförteckningen för presidentvalet eller av det riksomfattande kandidatregistret eller av en utskrift ur det. (29.6.2021/649)

58 § (20.5.2016/361)

Röstningen vid förhandsröstning

Den röstande får vid riksdagsval, välfärdsområdesval och kommunalval rösta på en kandidat som är upptagen i sammanställningen av kandidatlistorna inom den valkrets, det välfärdsområde eller den kommun där den röstande antecknats som röstberättigad vid valet i fråga, vid Europaparlamentsval på en kandidat i sammanställningen av kandidatlistorna och vid presidentval på en kandidat i kandidatförteckningen för presidentvalet. (29.6.2021/649)

Den röstande ska på röstsedeln anteckna numret på den kandidat för vilken han eller hon avger sin röst, så tydligt att tvivelsmål inte kan uppstå om vilken kandidat som avses. Anteckningen ska göras i valbåset eller annars så att valhemligheten bevaras.

På den röstandes begäran ska valförrättaren eller en medlem av valbestyrelsen bistå vid röstningen. Den vars förmåga att göra röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid röstningen assisteras av ett biträde som han eller hon själv utsett. En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara biträde. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap. Biträdet är skyldigt att samvetsgrant följa den röstandes anvisningar samt hemlighålla vad han eller hon fått veta i samband med röstningen.

59 § (28.6.2013/496)

Följebrev

Följebrevet ska riktas till den kommunala centralvalnämnden i den kommun som har antecknats för den röstande i rösträttsregistret.

Följebrevet ska innehålla följande uppgifter om den röstande:

- 1) fullständigt namn,
- 2) personbeteckning, om en kvitteringsanteckning enligt 60 § 2 mom. görs i följbrevet,
- 3) personbeteckning eller födelsetid och nuvarande adress, om som följbrev används en separat följbrevsblankett eller följbrevsblanketten för hemmaröstning på vilka det inte görs kvitteringsanteckning i följbrevet.

Den röstande ska underteckna följbrevets försäkran om att den röstande personligen med bevarande av valhemligheten har fyllt i röstsedeln och lagt in denna avstämplad i valkuvertet som den röstande därefter tillslutit.

Vid hemmaröstning ska den röstande dessutom underteckna försäkran i följbrevsblanketten för hemmaröstning om att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att den röstande inte utan oskäliga svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället.

60 §

Åtgärder för att avsluta förhandsröstningen

Den röstande skall för valförrättaren eller i en anstalt, för valbestyrelsen förete röstsedeln, hopvikt för avstämpling, samt omedelbart därefter, när röstsedeln är avstämplad, i valmyndighetens åsyn innesluta den i valkuvertet. Det slutna valkuvertet, på vilket inga anteckningar får göras, och det undertecknade följbrevet skall därefter lämnas till valförrättaren eller valbestyrelsen.

När rösträttsregistret är i bruk på förhandsröstningsstället, skall valförrättaren eller valbestyrelsens ordförande

- 1) kontrollera i registret att den röstande är röstberättigad,
- 2) göra en anteckning i registret om att den röstande har utövat sin rösträtt, och
- 3) på det sätt som justitieministeriet bestämmer göra en anteckning i följbrevet om att den anteckning som avses i 2 punkten har gjorts i registret (kvitteringsanteckning i följbrevet), varvid, om röstningen har förrättats i en anstalt,

anstaltens namn inte får framgå av kvitteringsanteckningen i följbrevet.

När rösträtsregistret inte är i bruk på ett förhandsröstningsställe, skall en förteckning föras över de röstande.

61 § (5.4.2002/247)

Valmyndighetens åtgärder för att avsluta förhandsröstningen

En valförrättare eller valbestyrelsens ordförande skall underteckna följbrevets intyg om att röstningen har försiggått på det sätt som bestäms i lag och, om kvitteringsanteckning inte görs i följbrevet, skall där också antecknas datum och förhandsröstningsställets namn eller, om förhandsröstning har förrättats i en anstalt eller i form av hemmaröstning, namnet på den kommun där röstningen förrättats. Vid hemmaröstning skall valförrättaren dessutom se till att den person som avses i 54 § och som är närvarande vid hemmaröstningen tecknar sitt namn på följbrevet. Valkuvertet och följbrevet skall därefter inneslutas i ytterkuvertet. Valförrättaren och valbestyrelsen skall omsorgsfullt och på ett tillförlitligt sätt förvara de ytterkuvert de har i sin besittning.

62 §

Insändande av ytterkuverten till den kommunala centralvalnämnden

En valförrättare vid ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet och valbestyrelsen skall utan dröjsmål se till att de ytterkuvert som är riktade till centralvalnämnden i den egna kommunen tillställs centralvalnämnden på det sätt som den har anvisat samt att de ytterkuvert som är riktade till centralvalnämnder i andra kommuner sänds till dessa per post eller på något annat tillförlitligt sätt. Valförrättaren och valbestyrelsen skall ta en kvittering på att ytterkuverten tagits emot av den till vilken kuverten överlämnas. (5.4.2002/247)

Valförrättaren på ett finskt fartyg skall utan dröjsmål sända ytterkuverten till utrikesministeriet eller en finsk beskickning i det

land, där fartyget ligger i hamn eller dit det först anländer. Valförrättaren vid den finska beskickningen eller, om beskickningen inte är förhandsröstningsställe, chefen för beskickningen skall se till att ytterkuvert som lämnats där eller skickats dit sänds till utrikesministeriet på det sätt som ministeriet bestämmer. Utrikesministeriet skall se till att ytterkuverten utan dröjsmål sänds till den kommunala centralvalnämnden i fråga med iakttagande i tillämpliga delar av 1 mom.

63 §

Granskning av förhandsröstningshandlingarna

De förhandsröstningshandlingar som inkommit till den kommunala centralvalnämnden granskas, utan att valkuverten öppnas, vid sammanträden som skall hållas så att de förhandsröstningshandlingar som inkommit före klockan 19 fredagen före valdagen hinner behandlas vid sammanträdena. Ytterkuvert som inkommit efter utgången av tidsfristen öppnas inte och lämnas obeaktade.

Röstningen skall lämnas obeaktad, om

- 1) den som röstat på förhand inte har införts i rösträtsregistret,
- 2) valkuvertet är försett med en obehörig anteckning om den röstande eller om en kandidat eller något annat obehörigt, (5.4.2002/247)
- 3) följbrevet är så bristfälligt eller otydligt att det inte med säkerhet går att få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som bestäms i lag eller fastställas vem den röstande är, eller
- 4) ett följbrev för hemmaröstning saknar namnteckning av den person som nämns i 54 §.

Anteckning om att röstningen har lämnats obeaktad skall göras i protokollet för sammanträdet, till vilket skall fogas ett sådant valkuvert jämte följbrev och ytterkuvert som har lämnats obeaktat.

Kan ett följbrev som inte innehåller kvitteringsanteckning i följbrevet och ett därtill fogat valkuvert godkännas, antecknas i rösträtsregistret att den i följbrevet nämnda

personen har utövat sin rösträtt. Om godkännandet sker senare än den fjärde dagen före valdagen klockan 19, skall anteckning om att den i följebrevet nämnda personen har utövat sin rösträtt dessutom, på det sätt som justitieministeriet bestämmer, göras i vallängden. Har den kommunala centralvalnämnden i enlighet med 71 § 3 mom. av särskilda skäl tillställts vallängder som skrivits ut ur rösträttsregistret genast efter att det vunnit laga kraft, görs anteckningen endast i vallängden.

Efter att förhandsröstningshandlingarna har granskats, skall den kommunala centralvalnämnden sortera de godkända valkuverten enligt röstningsområde samt räkna antalet valkuvert enligt röstningsområde och anteckna antalen i protokollet. De godkända valkuverten skall sorterade enligt röstningsområde och åtskiljda från följebreven hållas öppnade i säkert förvar. (5.4.2002/247)

64 § (5.4.2002/247)

Inlämnande av valkuverten till valkrets-nämnden

65 §

Återställande av valstämplar

Efter avslutad förhandsröstning skall valstämplarna skickas tillbaka från förhandsröstningsställena i kommunen till den kommunala centralvalnämnden. De valstämplar som har använts av valförrättare vid förhandsröstningsställen utomlands skall skickas tillbaka till utrikesministeriet, som sänder dem till centralvalnämnden i Helsingfors stad.

66 §

Förbud mot ändringssökande i ärenden som gäller förhandsröstning

Ändring i beslut av en valmyndighet som avses i detta kapitel får inte sökas särskilt.

5 a kap

Brevröstning

66 a § (14.12.2017/939)

Rätt att brevrösta

Röstberättigade som inte har hemkommun i Finland och andra röstberättigade som bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen får rösta per brev från utlandet (brevröstning) på det sätt som anges i detta kapitel.

66 b § (14.12.2017/939)

Brevröstningshandlingar

De handlingar som ska användas vid brevröstning (brevröstningshandlingar) är

- 1) brevröstningskuvert,
- 2) röstsedlar enligt 51 §,
- 3) valkuvert för brevröstning,
- 4) följebrev för brevröstning,
- 5) ytterkuvert för brevröstning,
- 6) röstningsanvisningar för brevröstning.

Justitieministeriet ska låta tillverka brevröstningshandlingarna.

66 c § (14.12.2017/939)

Beställning av brevröstningshandlingar

För att rösta per brev ska den röstberättigade beställa brevröstningshandlingar från justitieministeriets beställningstjänst. Beställningen ska göras skriftligen på en blankett enligt formulär som justitieministeriet fastställt.

Beställningen kan göras tidigast tre månader före valdagen. Den röstberättigade svarar själv för att han eller hon beställer brevröstningshandlingarna i tillräckligt god tid för att det ytterkuvert för brevröstning som han eller hon sänder tillbaka ska komma in till den kommunala centralvalnämnden inom den tid som anges i 66 e § 3 mom.

I beställningen ska åtminstone följande anges:

1) den röstberättigades namn och personbeteckning,

2) den röstberättigades försäkran om att han eller hon är röstberättigad vid valet i fråga och att han eller hon saknar hemkommun i Finland eller bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen och sålunda inte har möjlighet att rösta i Finland,

3) den adress i utlandet till vilken den röstberättigade vill att brevröstningshandlingarna ska skickas.

Efter att ha tagit emot beställningen ska justitieministeriet utan dröjsmål skicka brevröstningshandlingarna till den adress som uppgetts i beställningen.

Uppgifterna i justitieministeriets beställningstjänst om vem som beställt brevröstningshandlingar är inte offentliga förrän röstningen har avslutats på valdagen. De personuppgifter som ingår i beställningstjänsten ska förstöras efter att valresultatet vunnit laga kraft.

66 d § (14.12.2017/939)

Förrättande av brevröstning

Vid presidentval kan den röstande rösta per brev tidigast den 38 dagen före valdagen och vid övriga val tidigast den 31 dagen före valdagen.

Den röstande ska själv se till att hans eller hennes valhemlighet och valfrihet bevaras vid röstning per brev.

Den röstande ska själv ta reda på den valkrets eller kommun där han eller hon är röstberättigad, uppgifterna i sammanställningen av kandidatlistor, uppgifterna i kandidatförteckningen för presidentval och uppgifterna i sammanställningen av kandidatlistorna för Europaparlamentsval.

Den röstande ska fylla i röstsedeln med iakttagande av vad som föreskrivs i 58 § 1 och 2 mom. och innesluta röstsedeln i valkuvertet för brevröstning. Därefter ska den röstande på foljebrevet för brevröstning anteckna sitt

fullständiga namn, sin finländska personbeteckning eller sitt fördelsdatum och sin adress, röstningsställe och datum samt egenhändigt underteckna foljebrevets försäkran om att

1) han eller hon är röstberättigad vid valet i fråga och att han eller hon saknar hemkommun i Finland eller bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen och sålunda inte har möjlighet att rösta i Finland, och

2) han eller hon själv har fyllt i röstsedeln och inneslutit den i valkuvertet med bevarande av valhemligheten och valfriheten.

När brevröstningen förrättas ska den röstande se till att det utöver honom eller henne samtidigt finns två andra personer närvarande som vittnen för brevröstningen. Vittnena ska ha som fyllt 18 år. Den röstandes make, barn eller förälder får inte vara vittne. Detsamma gäller den som är uppställd som kandidat vid valet, dennes make, barn, syskon eller förälder. Båda vittnena ska egenhändigt underteckna den försäkran som finns i foljebrevet för brevröstning om att den röstande har röstat med bevarande av valhemligheten och så att hans eller hennes valfrihet inte har kränkts. Båda vittnena ska utöver sin underskrift i foljebrevet skriva sitt namnförtydligande, sitt födelsedatum och sin adress.

66 e § (14.12.2017/939)

Postning av ytterkuvertet för brevröstning

Den röstande ska ställa foljebrevet för brevröstning till centralvalnämnden i den kommun som enligt rösträttsregistret är hans eller hennes hemkommun, rösträttskommun eller folkbokföringskommun i Finland. Vid behov ska den röstande själv ta reda på vilken kommun det är.

Den röstande ska innesluta valkuvertet för brevröstning och det undertecknade foljebrevet för brevröstning i ytterkuvertet för brevröstning så att adressen till den mottagare som skrivits på foljebrevet syns genom kuvertets fönster.

Den röstande svarar själv på egen bekostnad för att ytterkuvertet för brevröstning sänds från utlandet till Finland till den kommunala centralvalnämnden och att kuvertet når centralvalnämnden senast den andra dagen före valdagen före klockan 19. I detta syfte ska den röstande förse ytterkuvertet med korrekt porto och vid postningen av kuvertet anlita postväsendet i bosättnings- eller vistelsestaten. Den röstande kan, om denne så önskar, sända ytterkuvertet för brevröstning till centralvalnämnden också genom att anlita en internationell kurirtjänst.

66 f § (14.12.2017/939)

Anlitande av biträde vid brevröstning

En röstande vars förmåga att göra röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får för de åtgärder som avses i 66 c–66 e § som biträde anlita en person som han eller hon själv utsett. I en sådan röstningssituation som avses i 66 d § 4 mom. får biträdet dock inte vara en person som är uppställd som kandidat vid valet eller dennes make, barn, syskon eller förälder och inte heller någotdera av de vittnen vid brevröstning som avses i 66 d § 5 mom. I fråga om bitrådets skyldigheter gäller bestämmelserna i 58 § 3 mom. och 73 § 5 mom. Bitrådets namn och adress ska antecknas i följebrevet för brevröstning.

66 g § (14.12.2017/939)

Granskning av brevröstningshandlingarna i den kommunala centralvalnämnden

De brevröstningshandlingar som inkommit till den kommunala centralvalnämnden granskas med iakttagande av vad som föreskrivs 63 §.

Brevröstningen ska utöver de orsaker som anges i 63 § 1–3 mom. lämnas obeaktad, om

1) det utifrån de postnings- eller sändningsanteckningar som gjorts på ytterkuvertet för brevröstning inte med säkerhet går att få visshet om att kuvertet har postats i eller sänts från utlandet,

2) valkuvertet för brevröstning är öppet och man kan dra den slutsatsen att det är öppet av någon

annan orsak än att valkuvertet tekniskt sett inte har fungerat, eller valkuvertet annars är sådant att det inte med säkerhet går att få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som föreskrivs i lag,

3) följebrevet för brevröstning saknar underskrifter av de vittnen vid brevröstning som avses i 66 d § 5 mom.

Efter att brevröstningshandlingarna granskats ska centralvalnämnden med bevarande av valhemligheten öppna godkända valkuvert för brevröstning, stämpla de röstsedlar som funnits i kuverten och innesluta de stämplade röstsedlarna i sådana valkuvert som avses i 50 § 1 mom. Stämplingen och inneslutningen i nya kuvert ska vid andra än välfärdsområdesval och kommunalval göras innan valkuverten enligt 64 § sänds till valkrets-nämnden, och vid välfärdsområdesval och kommunalval senast lördagen före valdagen före klockan 15. (22.12.2021/1248)

6 kap

Röstning på valdagen

67 §

Förrättande av röstning på valdagen

Röstningen på valdagen förrättas samtidigt i varje kommun röstningsområdesvis. En röstberättigad får rösta endast inom det röstningsområde som har antecknats för honom eller henne i rösträttsregistret.

Ordnandet av röstningen inom varje röstningsområde sköts av valnämnden.

Den kommunala centralvalnämnden skall tillkännage valdagen samt röstningsområdenas röstningsställen på det sätt som kommunens tillkännagivanden meddelas för kännedom.

Bestämmelser om valdagen finns i II avdelningen.

68 §

Röstningstid

Röstningen på valdagen börjar klockan 9 och den fortgår utan avbrott till klockan 20.

Alla röstande som har anlänt före klockan 20 för att invänta sin tur har rätt att rösta. Vänttrummet skall stängas klockan 20. De röstande som har anlänt skall före det underrättas om stängningen.

69 §

Röstningsutrymme (5.4.2002/247)

Den kommunala centralvalnämnden skall se till att det för röstningen på valdagen inom varje röstningsområde finns ett lämpligt röstningsutrymme med nödvändig utrustning som kommunen har upplåtit för detta ändamål. (5.4.2002/247)

Röstningsstället skall ha tillräckligt med utrymme även för de röstande som inväntar sin tur att komma in i valrummet för att rösta.

70 §

Förberedande åtgärder

Den kommunala centralvalnämnden skall vidta alla åtgärder som krävs för förrättandet av röstningen på valdagen och i denna avsikt bland annat se till att varje valnämnd på röstningsstället till sitt förfogande har

- 1) sådana valbås för röstningen som säkerställer bevarandet av valhemligheten,
- 2) ett nödvändigt antal röstsedlar enligt 51 §, valstämplar enligt 52 § samt blanketter för valprotokoll, som avses i 79 §,
- 3) sammanställningar av kandidatlistorna eller kandidatförteckningarna för presidentvalet, vilka anslås i valrummet och i vänttrummet samt i varje valbås,
- 4) förseglingsmaterial,
- 5) vallängden, och
- 6) valurna.

Justitieministeriet skall se till att röstsedlar, blanketter för valprotokollet, förseglingsmaterial och vid behov även valurnor sänds till valnämnderna.

71 § (28.6.2013/496)

Vallängderna och leverans av dem

Efter avslutad förhandsröstning ska justitieministeriet se till att det ur rösträttsregistret från och med den fjärde dagen före valdagen klockan 19 skrivs ut vallängder röstningsområdesvis och att längderna sänds till de kommunala centralvalnämnderna i god tid före valdagen. Ministeriet kan bestämma att den kommunala centralvalnämnden skriver ut vallängderna för röstningsområdena i kommunen. Ministeriet kan också bestämma att uppgifterna i vallängderna sänds till centralvalnämnden i maskinläsbar form.

I vallängderna införs endast de personer som enligt de anteckningar som gjorts i rösträttsregistret inte har utövat sin rösträtt vid förhandsröstningen. Vallängderna skrivs ut röstningsområdesvis i alfabetisk ordning enligt personernas namn eller på det sätt som justitieministeriet bestämmer. Vallängderna innehåller vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval en rubrik med uppgift om valkrets och vid alla val rubriker med uppgift om kommun och röstningsområde samt för varje person hans eller hennes fullständiga namn och personbeteckning. Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats en sådan uppgift om spärrmarkering som avses i 18 § 2 mom. 10 punkten eller 18 § 4 mom. 5 punkten, ska en anteckning om detta skrivas ut även på vallängden. (29.11.2019/1132)

Justitieministeriet kan vid behov av särskilda skäl bestämma att vallängderna ska skrivas ut ur rösträttsregistret genast efter att registret har vunnit laga kraft och att de utan dröjsmål ska sändas till den kommunala centralvalnämnden i fråga.

Den kommunala centralvalnämnden ska se till att vallängderna står till valnämndernas förfogande innan röstningen på valdagen börjar. Vallängderna är inte offentliga förrän röstningen på valdagen har avslutats. Om det vid presidentval förrättas ett andra val, är vallängderna för det första valet offentliga först sedan röstningen på valdagen i det andra valet har avslutats. De uppgifter i vallängden som gäller personer för vilka det enligt 2 mom. har

skrivits ut en anteckning om spärrmarkering är dock inte offentliga.

72 §

Ordningen på röstningsställena

På ett röstningsställe eller i dess omedelbara närhet får inte under röstningstiden hållas tal, uppsättas anslag eller utdelas tryckta eller skrivna upprop, och de röstandes valfrihet får inte heller på något annat sätt utsättas för påverkan eller försök därtill.

Röstningen skall ordnas så att valhemligheten bevaras. De närvarande skall iaktta de föreskrifter som valnämnden meddelar för upprätthållandet av ordningen och för tryggandet av en störningsfri röstning.

73 § (20.5.2016/361)

Biträde

På varje röstningsställe ska finnas närvarande ett av valnämnden utsett, med behöriga kännetecken eller märken försett valbiträde, som på begäran av en röstande ska hjälpa honom eller henne att göra anteckningen på röstsedeln.

En röstande får anlita en medlem av valnämnden som biträde vid införandet av anteckningen, om det inte fördröjer röstningen. I fråga om medlemmen gäller då vad som föreskrivs om valbiträden.

Den vars förmåga att göra röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid införandet av anteckningen på röstsedeln assisteras av ett biträde som han eller hon själv utsett.

En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valbiträde eller av en röstande utsett biträde. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap.

Biträdet är skyldigt att samvetsgrant följa den röstandes anvisningar samt hemlighålla vad han eller hon fått veta i samband med röstningen.

74 §

Inledande av röstningen på valdagen

När röstningen på valdagen börjar, skall valnämndens ordförande eller vice ordförande för de närvarande röstande visa att valurnan är tom samt därefter tillsluta urnan på det sätt som justitieministeriet bestämmer och öppna det omslag, där de till valnämnden översända röstsedlarna är inlagda. Sedan valurnan vid röstningens början på valdagen har tillslutits får den inte öppnas förrän rösträkningen börjar efter att röstningen har avslutats.

75 §

Anmälan till röstning

Den röstande skall på röstningsstället i sitt valområde anmäla sig för valnämnden, som skall se till att den röstande inte får rösta förrän det har konstaterats att han eller hon är röstberättigad.

Den röstande är skyldig att för valnämnden styrka sin identitet.

76 § (28.6.2013/496)

Röstning på valdagen

Den röstande får vid riksdagsval, välfärdsområdesval och kommunalval rösta på en kandidat som är upptagen i sammanställningen av kandidatlistorna inom den valkrets, det välfärdsområde eller den kommun där den röstande antecknats som röstberättigad vid valet i fråga, vid Europaparlamentsval på en kandidat i sammanställningen av kandidatlistorna och vid presidentval på en kandidat i kandidatförteckningen för presidentvalet. (29.6.2021/649)

Den röstande ska på röstsedeln anteckna numret på den kandidat för vilken han eller hon avger sin röst, så tydligt att tvivelsmål inte kan uppstå om vilken kandidat som avses. Anteckningen ska göras i valbåset eller, om detta inte är möjligt utan att den röstande förorsakas oskäligen olägenhet, på ett annat sätt så att valhemligheten bevaras.

77 §

Åtgärder för att avsluta röstningen

En röstande som gjort sin anteckning på röstsedeln skall ge denna hopvikt för avstämpling till valnämnden. Stämpeln skall slås i mitten på framsidan av den hopvikta röstsedeln. Den röstande skall därefter lägga röstsedeln i valurnan.

Valnämnden skall anteckna i vallängden att den röstande har utövat sin rösträtt. Anteckningen skall likväl göras i rösträttsregistret när valnämnden har tillgång till det.

78 §

Avslutande av röstningen på valdagen och preliminär rösträkning

Sedan valnämndens ordförande eller vice ordförande förklarat röstningen på valdagen avslutad, skall röstsedlarna utan dröjsmål tas ut ur valurnan och räknas. Likaså räknas antalet personer som enligt anteckningarna i vallängden eller rösträttsregistret har utövat sin rösträtt på valdagen.

Sedan antalet röstsedlar har räknats, granskar valnämnden röstsedlarna. De röstsedlar som bör anses vara ogiltiga, avskiljs till en särskild grupp. De återstående röstsedlarna sorterar så att sedlarna till förmån för respektive kandidat bildar en särskild grupp. Antalet röstsedlar i varje särskild grupp räknas (preliminär rösträkning).

Valnämnden skall slutföra sorteringen och räkningen av röstsedlarna utan avbrott.

Efter att den preliminära rösträkningen har utförts, insätts röstsedlarna, sorterade i enlighet med 2 mom., i ett hållbart omslag, vilket omsorgsfullt tillsluts genom försegling på det sätt som justitieministeriet bestämmer. På omslaget skall antecknas mottagarens adress enligt 81 § 1 mom., försändelsens innehåll och avsändare.

79 §

Valprotokoll

Valnämnden skall förordna någon av sina medlemmar att föra valprotokoll, i vilket antecknas

1) dagen och klockslagen då valförrättningen på valdagen började och förklarades avslutad,

2) närvarande medlemmar av valnämnden,

3) valbiträden och de biträden som de röstande själva har utsett,

4) antalet personer som har röstat,

5) det totala antalet inlämnade röstsedlar samt antalet röstsedlar i envar av de grupper, i vilka röstsedlarna har sorterats enligt 78 § 2 mom.

6) dagen och klockslaget då röstsedlarna lades in i omslag, (2.4.2004/218)

7) de valombud för partier, valmansföreningar och gemensamma listor eller av valombuden befullmäktigade personer som var närvarande när röstsedlarna sorterades och räknades samt andra personer med rätt att närvara som varit närvarande, (2.4.2004/218)

8) i små röstningsområden där de uppgifter som nämns i 5 punkten inte antecknas, uppgifter om det förfarande enligt 82 § som iakttas för att trygga valhemligheten. (2.4.2004/218)

I protokollet antecknas även de medlemmar av den kommunala centralvalnämnden som inlämnat valkuvert till röstningsstället i enlighet med vad som bestäms i 82 §, samt antalet röstsedlar som de medfört och lagt i valurnan. (2.4.2004/218)

Till protokollet skall fogas de till valnämnden inlämnade fullmakterna för sådana av valombuden befullmäktigade personer som avses i 1 mom. 7 punkten.

Till sist skall protokollet läsas upp, justeras och undertecknas av ordföranden eller vice ordföranden och minst en annan medlem av valnämnden, varefter det jämte bilagor läggs in i ett omslag, som tillsluts och förses med mottagarens adress enligt 81 § 1 mom. eller 82 § 2 mom., försändelsens innehåll samt avsändare.

80 §

Tillkännagivande av resultatet av den preliminära rösträkningen

Valkrets-nämnderna och de kommunala centralvalnämnderna och valnämnderna tillkännager resultatet av den preliminära

rösträkningen på det sätt som justitieministeriet bestämmer.

81 §

Ingivande av röstsedlarna och valprotokollet från valnämnderna

Ordföranden eller vice ordföranden och en annan medlem av valnämnden ska utan dröjsmål tillsammans föra den försändelse som innehåller röstsedlarna och den försändelse som innehåller valprotokollet vid välfärdsområdesval och kommunalval till den kommunala centralvalnämnden och vid andra val till valkrets-nämnden. (29.6.2021/649)

Valkrets-nämnden och den kommunala centralvalnämnden kan också bestämma att försändelserna får levereras på något annat sätt.

82 § (5.4.2002/247)

Tryggande av valhemligheten i små röstningsområden

Om det i ett röstningsområde finns färre än 50 enligt 63 § godkända valkuvert eller om det finns grundad anledning att anta att färre än 50 personer kommer att rösta i röstningsområdet på valdagen, skall den kommunala centralvalnämnden bestämma att röstningsområdets förhandsröster och de röster som avgetts på valdagen i röstningsområdet skall räknas samtidigt. Valnämnden för röstningsområdet företar inte då någon preliminär räkning av rösterna på valdagen, utan tillställer centralvalnämnden röstsedlarna för preliminär räkning.

Om det finns grundad anledning att anta att sammanlagt färre än 50 personer kommer att rösta på förhand och på valdagen i ett röstningsområde eller om tryggheten av valhemligheten annars kräver det av grundad anledning, ska den kommunala centralvalnämnden i god tid före valdagen bestämma och, vid andra val än kommunalval, till valkrets-nämnden meddela att förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett sådant röstningsområde räknas samtidigt som

förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett annat eller några andra röstningsområden. Valnämnderna i dessa röstningsområden företar då inte någon preliminär räkning av rösterna på valdagen, utan sänder röstsedlarna till centralvalnämnden för preliminär räkning. (8.5.2015/563)

Valnämnden för det röstningsområde som avses i 1 mom. och valnämnderna för de röstningsområden som avses i 2 mom. skall, sedan röstsedlarna med bevarande av valhemligheten har tagits ut ur valurnorna och deras antal har räknats, innesluta röstsedlarna i ett hållbart omslag på det sätt som justitieministeriet bestämmer. På omslaget antecknas den kommunala centralvalnämndens adress, försändelsens innehåll och avsändare. Försändelsen tillställs utan dröjsmål den kommunala centralvalnämnden. (2.4.2004/218)

Den kommunala centralvalnämnden ska öppna valkuverten från det röstningsområde som avses i 1 mom. och de röstningsområden som avses i 2 mom. samt sammanföra röstsedlarna i dem med de röstsedlar som avgetts i röstningsområdena på valdagen och dessutom med röstsedlarna från de röstningsområden som avses i 2 mom. Centralvalnämnden ska preliminärt räkna dessa röstsedlar med tillämpning av vad som föreskrivs i 78 §. Vid andra val än kommunalval ska centralvalnämnden därefter med tillämpning av 64 § 1 mom. sända valkrets-nämnden röstsedlarna, protokollet från centralvalnämndens sammanträde samt valnämndernas valprotokoll. (8.5.2015/563)

Förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett röstningsområde som avses i 1 mom. kan alternativt, om den kommunala centralvalnämnden så beslutar, med avvikelse från vad som föreskrivs ovan i denna paragraf, räknas samtidigt så att den kommunala centralvalnämndens ordförande eller vice ordförande och en annan medlem på valdagen innan valförrättningen avslutas för de godkända valkuverten med förhandsröster till röstningsstället i röstningsområdet i fråga och i närvaro av valnämnden öppnar dem och med

bevarande av valhemligheten lägger röstsedlarna i valurnan. (2.4.2004/218)

83 §

Förbud att söka ändring i valmyndigheters beslut

Ändring i beslut av en valmyndighet som avses i detta kapitel får inte sökas särskilt.

7 kap

Uträkning och fastställande av valresultatet

84 § (29.6.2021/649)

Myndigheter med ansvar för resultaträkningen

Räkningen av de röstsedlar som getts in vid förhandsröstningen och brevröstningen samt kontrollräkningen av de röstsedlar som getts in vid röstningen på valdagen sköts

2) vid välfärdsområdesval och kommunalval av den kommunala centralvalnämnden vid dess sammanträde.

85 §

Ogiltiga röstsedlar

En röstsedel är ogiltig om

- 1) valkuvertet innehåller flera röstsedlar eller också något annat än en röstsedel,
- 2) valkuvertet är försett med en obehörig anteckning om den röstande eller om en kandidat eller något annat obehörigt, (5.4.2002/247)
- 3) som röstsedel har använts något annat än en röstsedel som justitieministeriet låtit trycka,
- 4) röstsedeln är ostämplad,
- 5) kandidatens nummer har antecknats så att det inte tydligt framgår vilken kandidat som avses,
- 6) på röstsedeln har skrivits den röstandes namn eller ett särskilt kännetecken på denne eller om någon annan obehörig anteckning har gjorts på den eller om

7) med röstsedeln vid riksdagsval har avgetts en röst för en kandidat som är uppställd som kandidat i två eller flera valkretsar.

Såsom obehörig betraktas inte en sådan anteckning på röstsedeln som endast förtydligar på vilken kandidat den röstande har avsett att rösta.

86 § (29.6.2021/649)

Räkning av förhandsröster och brevröster

Räkningen av de röstsedlar i valkuvert vilka getts in vid förhandsröstning och brevröstning får inledas på valdagen tidigast klockan 10. Varje nämnd som räknar röster ska effektivt se till att inga uppgifter om räkningen förmedlas utanför rösträkningslokalen innan vallokalerna stängts.

Vid räkningen avskiljs de röstsedlar som är ogiltiga till en särskild grupp. Övriga röstsedlar sorteras så att de som gäller en viss kandidat bildar en särskild grupp. Antalet röstsedlar i varje grupp ska räknas.

Det sammantagna resultatet av förhandsröstningen och brevröstningen räknas separat ut för vart och ett av kommunens röstningsområden, med undantag för sådana fall som avses i 82 §.

Information om resultatet av räkningen av förhandsröster och brevröster ges efter det att vallokalerna stängts på det sätt som justitieministeriet bestämmer.

87 § (28.6.2013/496)

Kontrollräkning av röster

Måndagen efter valdagen senast klockan 12 ska granskningen av de vid röstningen på valdagen ingivna röstsedlarna samt valnämndernas uträkningar och de kommunala centralvalnämndernas uträkningar enligt 82 § 4 mom. påbörjas. Vid kontrollräkningen ska det beslutas vilka röstsedlar som räknas kandidaterna till godo och vilka som lämnas obeaktade såsom ogiltiga.

De godkända röster som har avgetts för respektive kandidat vid förhandsröstningen och röstningen på valdagen ska räknas samman.

88 §

Sammanräkning av kandidaternas röstetal

Kandidaternas röstetal räknas samman så att röstetalen för kandidater för partier som tillhör samma valförbund kommer valförbundet till godo, så att röstetalen för kandidater för ett parti som inte tillhör något valförbund kommer partiet till godo och så att röstetalen för kandidater för valmansföreningar som hör till en gemensam lista kommer den gemensamma listan till godo.

Framgår det att en kandidat inte är valbar eller har avlidit eller vid Europaparlamentsval har uppställts som kandidat vid samma val också i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen, kommer de röster som avgetts för en sådan kandidat dock det valförbund, det parti eller den gemensamma lista till godo, vartill kandidaten hör.

89 §

Uträkning av valresultatet

Den inbördes ordning i vilken kandidaterna för ett parti som inte hör till något valförbund och kandidaterna för varje gemensam lista ställs inom partiet eller på den gemensamma listan bestäms enligt deras personliga röstetal. I denna ordning tilldelas kandidaterna jämförelsetal så att den första kandidaten från varje parti eller på respektive gemensam lista som jämförelsetal erhåller partiets eller den gemensamma listans hela antal röster, den andra kandidaten hälften därav, den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel, och så vidare.

Den inbördes ordningsföljden mellan kandidaterna för partier som har bildat valförbund bestäms oberoende av parti i enlighet med kandidaternas personliga röstetal. I denna ordning tilldelas kandidaterna jämförelsetal så att den första kandidaten som jämförelsetal erhåller hela antalet röster som avgetts till förmån för valförbundet, den andra kandidaten hälften därav,

den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel, och så vidare.

Jämförelsetal för en kandidat för en valmansförening som inte hör till någon gemensam lista är kandidatens röstetal.

90 §

Lottning

Är flera röstetal eller jämförelsetal lika stora, avgörs deras inbördes ordningsföljd genom lottning.

91 § (8.5.2015/563)

Bestämmande av valresultatet vid riksdagsval och kommunalval

För bestämmande av valresultatet vid riksdagsval och kommunalval skrivs alla kandidaters namn i den ordning som deras jämförelsetal anger, och invid varje kandidats namn antecknas kandidatens jämförelsetal. Av kandidaterna i denna namnserie väljs så många kandidater, räknade från seriens början, som i valkretsen skall väljas till riksdagsledamöter eller i kommunen till fullmäktigeledamöter.

92 §

Ersättare för riksdagsledamöter

93 § (29.6.2021/649)

Ersättare i fullmäktige

Bestämmelser om val av ersättare i fullmäktige finns i 17 § i kommunallagen.

Blir antalet ersättare under fullmäktiges mandatperiod ofullständigt, ska den kommunala centralvalnämnden på begäran av fullmäktiges ordförande förordna nya ersättare i enlighet med 17 § i kommunallagen.

Om alla ersättarplatser inte kan besättas med stöd av denna paragraf, förblir antalet ersättare ofullständig.

94 § (28.6.2013/496)

Fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet vid riksdagsval

95 § (28.6.2013/496)

Fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet vid kommunalval (8.5.2015/563)

Den kommunala centralvalnämnden fastställer valresultatet vid ett sammanträde som hålls den tredje dagen efter valdagen och som börjar senast klockan 18.

Den kommunala centralvalnämnden ska utan dröjsmål

1) offentliggöra valresultatet genom att anslå protokollet med valresultatet jämte besväransvisning på kommunens anslagstavla för offentliga kungörelser för en tid av sju dagar,

2) lämna fullmäktige en förteckning över dem som blivit valda till fullmäktige och deras ersättare och tillkännage förteckningen på det sätt som kommunala tillkännagivanden meddelas för kändedom i kommunen, samt

3) underrätta justitieministeriet om valresultatet på det sätt som ministeriet bestämmer.

96 § (29.6.2021/649)

Bestämmelser om presidentval, välfärdsområdesval och Europaparlamentsval

Bestämmelser om uträknande av kandidaternas röstetal vid presidentval, välfärdsområdesval och Europaparlamentsval, om sättet att räkna ut, bestämma, fastställa och offentliggöra resultatet av dessa val och om tillkännagivande av resultatet finns i II avdelningen.

97 §

Ersättare för ledamot av Europaparlamentet

98 §

Antecknande av valresultat i protokoll

När valresultatet har fastställts, skall i ett protokoll som förs av den myndighet som fastställer resultatet nämnas vilka som blivit valda och vilka som, om riksdagsmandat blir lediga, i egenskap av ersättare träder i stället för de valda eller vilka som har valts till ersättare i fullmäktige.

De valda skall antecknas i protokollet med angivande av namn och titel, yrke eller syssla och, med undantag för kommunalval, hemkommun samt jämförelsetal och röstetal. (8.5.2015/563)

99 § (22.12.2009/1404)

Förvaring av handlingar och tillbehör

Om räkningen eller behandlingen av röstsedlarna avbryts, ska alla röstsedlar och uträkningar förvaras så att ingen utomstående kommer åt dem.

Efter det att valresultatet har fastställts ska röstsedlarna och ett exemplar av sammanställningen av kandidatlistorna eller av kandidatförteckningen för presidentvalet läggas in i ett omslag som förseglas på det sätt som justitieministeriet bestämmer. De ska förvaras tills närmast följande motsvarande val har förrättats. Uträkningarna ska förvaras som bilaga till protokollet. Valkrets-nämnden ska överlämna de handlingar och valtillbehör som den har i sin besittning till regionförvaltningsverket för förvaring.

8 kap

Ändringssökande

100 §

Föremål för besvär

Ändring i ett beslut genom vilket valresultatet har fastställts får sökas genom besvär enligt vad som bestäms i detta kapitel.

101 §

Besvärsmätt och besvärgrunder

Besvär får anföras av var och en vars rätt eller fördel beslutet kränker. Besvär får på den grunden att beslutet strider mot lag anföras av den som varit uppställd som kandidat vid valet och av varje parti och gemensam lista som ingett en kandidatansökan.

Dessutom får beslutet på den grunden att valet har skett i oriktig ordning och att detta har kunnat inverka på valresultatet överklagas av

1) varje röstberättigad person inom valkretsen, välfärdsområdet eller kommunen i fråga,

2) välfärdsområdesmedlemmarna vid välfärdsområdesval och kommunmedlemmarna vid kommunalval.

(29.6.2021/649)

102 § (8.5.2009/300)

Anförande och behandling av besvär

Besvär anföras hos den behöriga förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från det att valresultatet har offentliggjorts. Vid Europaparlamentsval ska besvär dock alltid anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

I fråga om sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, om inte något annat föreskrivs nedan. (16.2.2023/235)

I en förvaltningsdomstol ska besvären behandlas skyndsamt. [\(16.2.2023/235\)](#)

103 § (29.6.2021/649)

Besvärsmyndighetens beslut

Om ett beslut eller en åtgärd av valmyndigheten har varit lagstridigt och lagstridigheten uppenbart har kunnat inverka på valresultatet, ska nyval utlysas i valkretsen, välfärdsområdet eller kommunen i fråga eller vid Europaparlamentsval i hela landet, om inte valresultatet kan rättas.

Om valkrets-nämnden, välfärdsområdesval-nämnden eller den kommunala centralval-nämnden har förfarit lagstridigt vid uträkningen eller fastställandet av valresultatet och om lagstridigheten har inverkat på valresultatet, ska valresultatet rättas.

104 § (16.2.2023/235)

Delgivning av beslut

Vid välfärdsområdesval ska en förvaltningsdomstols beslut delges ändringssökanden, välfärdsområdesstyrelsen och välfärdsområdesval-nämnden, partiernas och de gemensamma listornas valombud och, om det genom beslutet har bestämts att valresultatet ska rättas eller nyval utlysas, justitieministeriet. Välfärdsområdesval-nämnden ska utan dröjsmål tillkännage en förvaltningsdomstols beslut genom att hålla beslutet tillgängligt för en tid av sju dagar på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden görs kända.

Vid kommunalval ska en förvaltningsdomstols beslut delges ändringssökanden, kommunstyrelsen och den kommunala centralval-nämnden, partiernas och de gemensamma listornas valombud och, om det genom beslutet har bestämts att valresultatet ska rättas eller nyval utlysas, justitieministeriet. Den kommunala centralval-nämnden ska utan dröjsmål även tillkännage kommuninvånarna en förvaltningsdomstols beslut genom att hålla beslutet tillgängligt för en tid av sju dagar på det sätt som kommunala tillkännagivanden görs kända.

105 § (8.5.2009/300)

Fortsatta besvär

Den regionala förvaltningsdomstolens beslut får inte verkställas förrän ansökan om besvärstillstånd har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. (16.2.2023/235)

Om det i beslutet har bestämts att valresultatet ska rättas eller nyval utlysas, har de besvärsmätt

som nämns i 101 § samt vid välfärdsområdesval även välfärdsområdesstyrelsen och vid kommunalval även kommunstyrelsen. De som inte har delgetts beslutet särskilt anses ha fått kännedom om beslutet när beslutet första gången kungjordes i en sändning från en inrättning som bedriver rundradioverksamhet eller när man började hålla beslutet tillgängligt på det sätt som avses i 104 §. (29.6.2021/649)

3 mom. har upphävts genom
L 16.2.2023/235. (16.2.2023/235)

106 §

Nyval på grund av besvär

Om nyval utlyses med anledning av besvär, är valdagen för nyvalet

2) vid välfärdsområdesval den söndag som välfärdsområdesvalnämnden bestämmer och vid kommunalval den söndag som den kommunala centralvalnämnden bestämmer sedan högst 90 dagar har förflutit från det att besvärmyndighetens beslut har vunnit laga kraft.

(29.6.2021/649)

Förrättandet av nyval sköts av samma valmyndigheter som vid det upphävda valet. Om välfärdsområdesvalnämndens eller den kommunala centralvalnämndens mandatperiod likväl redan har löpt ut, sköts förrättandet av val av den nämnd som kommit i stället.
(29.6.2021/649)

Vid nyval iakttas samma indelning i röstningsområden och används samma lagakraftvunna rösträttsregister och samma sammanställning av kandidatlistorna som vid det upphävda valet, om inte något annat bestäms i besvärmyndighetens beslut. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska se till att ett nytt meddelandekort sänds till dem som införts i rösträttsregistret. Förhandsröstning förrättas endast i den valkrets, det välfärdsområde eller den kommun som det utlysta nyvalet gäller. Vid förrättandet av nyval

tillämpas i övrigt vad som föreskrivs om ordinarie val. (29.6.2021/649)

Riksdagsledamöter eller fullmäktigeledamöter som blivit valda vid de upphävda valen kvarstår i sina uppdrag till dess resultatet av nyvalet har fastställts.

Resultatet av nyval vid riksdagsval ska genast meddelas riksdagen, resultatet av nyval vid välfärdsområdesval välfärdsområdesfullmäktige i fråga och resultatet av nyval vid kommunalval fullmäktige i kommunen i fråga. (29.6.2021/649)

II AVDELNINGEN

BESTÄMMELSER OM RESPEKTIVE VAL

9 kap

Riksdagsval

10 kap

Presidentval

10 a kap (29.6.2021/649)

Välfärdsområdesval

Tidpunkten för välfärdsområdesval (29.6.2021/649)

143 a § (29.6.2021/649)

Valdag vid välfärdsområdesval

Valdagen vid välfärdsområdesval är den tredje söndagen i april.

Välfärdsområdesval förrättas i samband med kommunalval.

Kandidatuppställning vid välfärdsområdesval (29.6.2021/649)

143 b § (29.6.2021/649)

Kungörande av antalet fullmäktigeledamöter som ska väljas vid välfärdsområdesval

Välårsdsområdesvalnämnden ska kungöra hur många fullmäktigeledamöter som ska väljas i välårsdsområdet. Kungörelsen ska utan dröjsmål offentliggöras på det sätt som välårsdsområdets tillkännagivanden görs kända. Kungörelsen kan utfärdas i samband med den kungörelse som avses i 34 § 2 mom.

143 c § (29.6.2021/649)

Rätt att ställa upp kandidater vid välårsdsområdesval

Vid välårsdsområdesval får kandidater ställas upp av

- 1) partier,
- 2) röstberättigade som har bildat en valmansförening.

När kandidater ställs upp har två eller flera partier rätt att sluta sig samman till ett valförbund genom att komma överens om det sinsemellan. Två eller flera valmansföreningar har på motsvarande sätt rätt att bilda en gemensam lista.

Ett parti, ett valförbund eller en gemensam lista har rätt att i ett välårsdsområde ställa upp ett antal kandidater som är högst så stort som antalet fullmäktigeledamöter som ska utses vid valet multiplicerat med 1,25.

En och samma person får vid samma val ställas upp som kandidat för endast ett parti eller en valmansförening.

143 d § (29.6.2021/649)

Partiernas kandidatuppställning vid välårsdsområdesval

Ett partis kandidater ställs upp av en förening som företräder partiets personmedlemmar i välårsdsområdet och som av partiet anmälts till välårsdsområdesvalnämnden.

143 e § (29.6.2021/649)

Bildande av valmansföreningar för välårsdsområdesval

För att bilda en valmansförening som ställer upp en kandidat vid välårsdsområdesval krävs minst 50 röstberättigade personer som har hemkommun i välårsdsområdet.

En valmansförening bildas genom att det upprättas en daterad och undertecknad stiftelseurkund, som ska innehålla följande uppgifter:

- 1) omnämnande av vilket välårsdsområdesval det är fråga om,
- 2) kandidatens namn och titel, yrke eller syssla som anges med högst två uttryck, samt hemkommun,
- 3) namn, födelsetid och adress för varje medlem i valmansföreningen,
- 4) en av varje medlem i valmansföreningen undertecknad försäkran om att han eller hon vid det aktuella valet är röstberättigad i välårsdsområdet i fråga,
- 5) valmansföreningens valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation.

En röstberättigad får vara medlem av endast en valmansförening. Om en röstberättigad blivit medlem av två eller flera valmansföreningar, ska välårsdsområdesvalnämnden stryka den röstberättigades namn från samtliga stiftelseurkunder.

Kandidatansökan vid välårsdsområdesval (29.6.2021/649)

143 f § (29.6.2021/649)

Valombud vid välårsdsområdesval

Varje parti som ställer upp kandidater och varje valmansförening som ställer upp en kandidat ska ha ett valombud och för varje valombud en ersättare. Dessutom ska valmansföreningar som har bildat en gemensam lista bemyndiga något av valombuden för valmansföreningarna att vara den gemensamma listans valombud och ett annat ombud att vara dennes ersättare.

Ett partis eller en gemensam listas valombud får inte vara valombud för ett annat parti eller en annan gemensam lista. En valmansförenings valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan gemensam lista än den till vilken valombudets valmansförening hör och inte heller för en annan valmansförening. Ett partis eller en valmansförenings valombud får inte vara medlem eller ersättare i välfärdsområdesvalnämnden eller i den kommunala centralvalnämnden. (22.12.2021/1248)

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen bemyndigad person. Vad som i denna lag föreskrivs om ett partis, en gemensam listas och en valmansförenings valombud tillämpas också på valombudets ersättare.

143 g § (29.6.2021/649)

Ingivning av kandidatansökningar vid välfärdsområdesval

Ett partis, en gemensam listas eller en valmansförenings valombud ska ge in kandidatansökan till välfärdsområdesvalnämnden senast den 40 dagen före valdagen före klockan 16.

143 h § (29.6.2021/649)

Partiers kandidatansökningar vid välfärdsområdesval

Till ett partis kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till partiets kandidatlista, där varje kandidats namn och titel, yrke eller syssla som anges med högst två uttryck samt hemkommun ska nämnas i den ordning i vilken kandidaterna tas upp i sammanställningen av kandidatlistorna; vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan det användas ett annat allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet förkortat; kandidatlistan får inte innehålla några andra anteckningar, utom då sådana behövs för att precisera kandidatens identitet,

2) ett av varje kandidat undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för det parti som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot uppdraget som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma välfärdsområdesval har samtyckt till att ställa upp som kandidat för något annat parti eller för någon valmansförening,

3) ett meddelande från dem som har rätt att teckna partiets namn om att den förening på vars vägnar partiets valombud uppträder företräder partiets personmedlemmar i välfärdsområdet,

4) ett meddelande från den förening som företräder partiet med partiets valombuds och valombudets ersättares namn, personbeteckning och kontaktinformation samt fullmakt av föreningen för partiets valombud och valombudets ersättare.

Partiets valombud ska datera och underteckna kandidatansökan och i den försäkra att kandidaterna är valbara.

143 i § (29.6.2021/649)

Anmälan om valförbund vid välfärdsområdesval

Om flera partier har kommit överens om att sluta sig samman till ett valförbund, ska det göras en gemensam anmälan om detta där de partier som ingår i valförbundet räknas upp. Anmälan ska undertecknas av valombuden för alla partier i valförbundet. Valombudet för ett parti som anslutit sig till valförbundet ska lämna välfärdsområdesvalnämnden anmälan samtidigt med partiets kandidatansökan.

143 j § (29.6.2021/649)

Valmansföreningars kandidatansökningar vid välfärdsområdesval

Till en valmansförenings kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som avses i 143 h § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot uppdraget som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma välfärdsområdesval har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening eller för något parti,

3) valmansföreningens stiftelseurkund.

Valmansföreningens valombud ska datera och underteckna kandidatansökan och i den ange sin personbeteckning och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

143 k § (29.6.2021/649)

Anmälan om gemensam lista vid välfärdsområdesval

Om en valmansförening har kommit överens om en gemensam lista med en eller flera andra valmansföreningar, ska anmälan om den gemensamma listan och de valmansföreningar som hör till den samt om deras kandidater i den ordning i vilken kandidaterna tas upp i sammanställningen av kandidatlistorna ges in samtidigt med valmansföreningens kandidatansökan. Anmälan undertecknas av valombuden för de valmansföreningar som bildat den gemensamma listan.

I anmälan ska dessutom den gemensamma listans valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation nämnas.

I anmälan kan det föreslås att det i sammanställningen av kandidatlistorna ska tas in en beteckning för den gemensamma listan i vilken uttrycket "gemensam lista" ska ingå. Beteckningen får inte vara olämplig, inte heller till sin betydelse alltför allmän eller annars missvisande. I en beteckning får det alltid ingå ett i föreningsregistret infört namn, om föreningen bevisligen har gett de valmansföreningar som bildat den gemensamma listan sitt tillstånd att

använda det namnet. I beteckningen får dock inte namnet på ett i partiregistret infört parti ingå.

Uträkning och fastställande av valresultatet (29.6.2021/649)

143 l § (29.6.2021/649)

Fastställande av valresultatet vid välfärdsområdesval

Varje kommunal centralvalnämnd ska vid ett sammanträde som börjar senast klockan 18 den tredje dagen efter valdagen fastställa det röstetal som respektive kandidat samt parti, valförbund och gemensamma lista sammanlagt har fått i kommunen vid välfärdsområdesvalet och utan dröjsmål, på det sätt som justitieministeriet bestämmer, meddela välfärdsområdesvalnämnden de på så sätt fastställda röstetalen och det totala antalet röster samt antalet ogiltiga röster som avgetts vid valet.

Efter att ha mottagit ett meddelande enligt 1 mom. av samtliga kommunala centralvalnämnder ska välfärdsområdesvalnämnden utan dröjsmål fastställa resultatet i välfärdsområdesvalet med iakttagande av vad som i 88–91 § föreskrivs om uträkning av jämförelsetal, lottning och bestämmande av valresultatet.

Välfärdsområdesvalnämnden ska utan dröjsmål så snart valresultatet fastställts

1) offentliggöra protokollet med valresultatet tillsammans med besväransvisning för en tid av sju dagar på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden görs kända,

2) lämna välfärdsområdesfullmäktige en förteckning över dem som blivit valda till fullmäktige och deras ersättare och tillkännage förteckningen på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden görs kända,

3) underrätta justitieministeriet om valresultatet på det sätt som ministeriet bestämmer.

143 m § (29.6.2021/649)

Val av ersättare i fullmäktige

Bestämmelser om val av ersättare i fullmäktige finns i 25 § i lagen om välfärdsområden.

Om antalet ersättare under tiden för fullmäktiges mandattid blir ofullständigt, ska välfärdsområdesvalnämnden på begäran av fullmäktiges ordförande i enlighet med 25 § i lagen om välfärdsområden förordna nya ersättare.

Om alla ersättningsplatser inte kan besättas med stöd av vad som föreskrivs i denna paragraf, förblir antalet ersättare i fullmäktige ofullständigt.

11 kap

Kommunalval (8.5.2015/563)

Tidpunkten för kommunalval

144 § (8.5.2015/563)

Valdag

Valdagen vid kommunalval är den tredje söndagen i april.

Kommunalval förrättas i samband med välfärdsområdesval. (29.6.2021/649)

Kandidatuppställning vid kommunalval

145 §

Kungörande av antalet fullmäktigeledamöter som skall väljas

Den kommunala centralvalnämnden skall kungöra hur många fullmäktigeledamöter som skall väljas i kommunen. Kungörelsen skall utan dröjsmål offentliggöras på det sätt som kommunala tillkännagivanden meddelas för kännedom samt anslås i centralvalnämndens möteslokal. Kungörelsen kan utfärdas i samband med den kungörelse som nämns i 34 § 2 mom.

146 §

Rätt att ställa upp kandidater

Vid kommunalval får kandidater ställas upp av

- 1) partier,
- 2) röstberättigade som har bildat en valmansförening.

(8.5.2015/563)

När kandidater ställs upp har två eller flera partier rätt att sluta sig samman till ett valförbund genom att komma överens om det sinsemellan. Två eller flera valmansföreningar har på motsvarande sätt rätt att bilda en gemensam lista.

147 §

Maximalt antal kandidater

Ett parti, ett valförbund eller en gemensam lista har rätt att i en kommun ställa upp ett antal kandidater som är högst en och en halv gång så stort som antalet fullmäktigeledamöter som skall utses vid valet.

148 §

Förbud mot att kandidera på flera listor

En och samma person får vid samma val uppställas som kandidat endast för ett parti eller en valmansförening.

149 §

Partiernas kandidatuppställning

Ett partis kandidater ställs upp av en förening som företräder partiets personmedlemmar i kommunen och som av partiet anmälts till den kommunala centralvalnämnden.

150 § (8.5.2015/563)

Bildande av valmansförening

För att bilda en valmansförening som ställer upp en kandidat vid kommunalval krävs minst tio röstberättigade kommuninvånare. I kommuner där invånarantalet enligt de uppgifter som vid utgången av den 30 november året före valåret finns i befolkningsdatasystemet är högst 1 500, får en valmansförening dock bildas av minst tre röstberättigade kommuninvånare, och i kommuner där antalet invånare är över 1 500 men högst 2 000, får en valmansförening bildas av minst fem röstberättigade kommuninvånare. En valmansförening bildas genom att det upprättas en daterad och undertecknad

stiftelseurkund, som ska innehålla följande uppgifter:

- 1) omnämnande av vilket kommunval det är fråga om,
- 2) kandidatens namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck,
- 3) varje medlems namn, födelsetid och adress,
- 4) en av varje medlem undertecknad försäkran om att han eller hon vid det aktuella valet är röstberättigad i kommunen i fråga,
- 5) valmansföreningens valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation.

En röstberättigad kan vara medlem av endast en valmansförening. Om en röstberättigad blivit medlem av två eller flera valmansföreningar, ska den kommunala centralvalnämnden stryka den röstberättigades namn från samtliga stiftelseurkunder.

Kandidatansökan vid kommunalval

151 §

Valombud

Varje parti som ställer upp kandidater och varje valmansförening som ställer upp en kandidat skall ha ett valombud och för varje valombud en ersättare. Dessutom skall valmansföreningar som har bildat en gemensam lista befullmäktiga något av valombuden för valmansföreningarna att vara den gemensamma listans valombud och ett annat ombud att vara ersättare.

Ett partis eller en gemensam listas valombud får inte vara valombud för ett annat parti eller en annan gemensam lista. En valmansföreningens valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan gemensam lista än den till vilken valombudets valmansförening hör och inte för en annan valmansförening. Ett partis eller en valmansföreningens valombud får inte vara medlem eller ersättare i den kommunala centralvalnämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen befullmäktigad person. Vad som i denna lag bestäms om ett partis, en gemensam listas och

en valmansföreningens valombud gäller i tillämpliga delar för valombudets ersättare.

152 §

Ingivning av kandidatansökningar

Ett partis, en gemensam listas eller en valmansföreningens valombud skall ge in kandidatansökan till den kommunala centralvalnämnden senast den 40 dagen före valdagen före klockan 16.

153 § (28.6.2013/496)

Partiers kandidatansökningar

Till ett partis kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till partiets kandidatlista, där varje kandidats namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck, ska nämnas i den ordning i vilken kandidaterna upptas i sammanställningen av kandidatlistorna; vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet förkortat; kandidatlistan får inte innehålla några andra anteckningar, utom då sådana behövs för att precisera kandidatens identitet,

2) ett av varje kandidat undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för det parti som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för något annat parti eller för någon valmansförening,

3) ett meddelande från dem som har rätt att teckna partiets namn om att den förening på vars vägnar partiets valombud uppträder företräder partiets personmedlemmar i kommunen, och

4) ett meddelande från den förening som företräder partiet med partiets valombuds och valombudets ersättares namn, personbeteckning och kontaktinformation samt fullmakt av

föreningen för partiets valombud och valombudets ersättare.

Partiets valombud ska datera och underteckna kandidatansökan och försäkra att kandidaterna är valbara.

154 §

Anmälan om valförbund

Om flera partier har kommit överens om att sluta sig samman till ett valförbund, skall om detta göras en gemensam anmälan, i vilken räknas upp de partier som ingår i valförbundet och vilken skall undertecknas av valombuden för alla partier i valförbundet. Valombudet för ett parti som anslutit sig till valförbundet skall tillställa den kommunala centralvalnämnden anmälan samtidigt med partiets kandidatansökan.

155 § (28.6.2013/496)

Valmansföreningars kandidatansökningar

Till en valmansföreningars kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som avses i 153 § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening eller för något parti, och

3) valmansföreningens stiftelseurkund. Valmansföreningens valombud ska datera och underteckna kandidatansökan samt i den ange sin personbeteckning och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

156 §

Anmälan om gemensam lista

Har en valmansförening kommit överens om en gemensam lista med en eller flera andra valmansföreningar, skall anmälan om den gemensamma listan och de valmansföreningar som hör till den samt om deras kandidater i den ordning i vilken kandidaterna tas upp i sammanställningen av kandidatlistorna ges in samtidigt med valmansföreningens kandidatansökan. Anmälan undertecknas av valombuden för de valmansföreningar som bildat den gemensamma listan.

I anmälan skall dessutom nämnas den gemensamma listans valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation.

I anmälan kan föreslås att i sammanställningen av kandidatlistorna skall tas in en beteckning för den gemensamma listan, i vilken skall ingå uttrycket "gemensam lista". Beteckningen får inte vara olämplig, inte heller till sin betydelse alltför allmän eller annars missvisande. I en beteckning får alltid ingå ett i föreningsregistret infört namn, till vars användning föreningen bevisligen har gett de valmansföreningar som bildat den gemensamma listan sitt tillstånd. I beteckningen får likväl inte ingå namnet på ett i partiregistret antecknat parti.

Kompletterande bestämmelser

157 §

Val av fullmäktigeledamöter utan förrättande av val

Om antalet för val godkända kandidater är lika stort som det antal fullmäktigeledamöter som ska väljas, förrättas inga val, utan den kommunala centralvalnämnden förklarar vid ett sammanträde den söndag som avses i 144 § att de godkända kandidaterna har valts till fullmäktigeledamöter. Om antalet kandidater är mindre än det antal fullmäktigeledamöter som ska väljas i valet, blir antalet fullmäktigeledamöter tills vidare ofullständigt. (8.5.2015/563) Partier och valmansföreningar har rätt att för ett fall som avses i 1 mom. ställa upp en ersättande kandidat för vilken gäller vad som i denna lag bestäms om kandidater.

Till ersättare i fullmäktige förordnas de ersättande kandidater som avses i 2 mom. Vid behov kallas ersättare till fullmäktigeledamöter så att i stället för fullmäktigeledamöten i fråga träder hans eller hennes ersättare eller, om någon sådan inte finns, från samma utanför valförbund stående parti eller från ett valförbund eller från en gemensam lista en annan ersättare i fullmäktige, i den ordning som uppgetts av partiets valombud eller, i fråga om valförbund, av partiernas valombud gemensamt eller av den gemensamma listans valombud. Har ersättarnas ordningsföljd inte meddelats den kommunala centralvalnämnden före det i 1 mom. avsedda sammanträdet början, bestämmer centralvalnämnden ordningsföljden.

158 §

Kompletteringsval

Nedgår fullmäktigeledamöternas antal under valperioden så att det understiger tre fjärdedelar av det föreskrivna antalet, skall fullmäktiges ordförande underrätta justitieministeriet om saken. Ministeriet kan då förordna om förrättande av kompletteringsval och samtidigt bestämma hur många fullmäktigeledamöter som skall väljas vid kompletteringsvalet. Angående kompletteringsval gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om ordinarie val. Förhandsröstning förrättas likväl endast i den kommun där kompletteringsvalet förrättas.

159 §

Ny tid för val

Kan val av fullmäktige eller därtill hörande åtgärder av någon orsak inte ske på den tid som anges i denna lag eller är antalet valda kandidater när valresultatet fastställs eller antalet kandidater som förklarats valda enligt 157 § 1 mom. vid den tidpunkt som avses i nämnda lagrum sammanlagt mindre än antalet fullmäktigeledamöter som skall väljas vid valet, kan justitieministeriet, på framställning av fullmäktige, utsätta en ny tid för val. Har val inte förrättats före valperiodens slut, kvarstår de fullmäktigeledamöter och ersättare, vilkas mandatperiod då skulle utgå, i sina uppdrag tills resultatet av de val som förrättats vid ny tid

offentliggjorts. Angående valen gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om nyval.

12 kap

Europaparlamentsval

III AVDELNINGEN

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

13 kap

Kompletterande bestämmelser

183 §

Förbud att överklaga ett partis beslut

Bestämmelserna i föreningslagen angående ogiltighet och klander av en förenings beslut tillämpas inte på sådana beslut som partierna eller deras krets-, bas- eller övriga organisationer fattat i fråga om uppställande av kandidater vid val och förfaranden i anslutning till detta eller i fråga om kandidatansökningar.

184 § (28.6.2013/496)

Närvarorätt för valombud och valobservatörer

Valombuden för partierna och de gemensamma listorna och valombuden för valmansföreningarna utanför de gemensamma listorna eller personer som dessa valombud skriftligen bemyndigat särskilt för varje valmyndighet har rätt att vara närvarande vid de sammanträden som valkrets-nämnden, välfärdsområdesvalnämnden, den kommunala centralvalnämnden och valnämnden håller för att bestämma kandidaternas nummer, ordna eller räkna röstsedlarna eller bestämma valresultatet. (29.6.2021/649)

En finländsk eller utländsk valobservatör kan befullmäktigas av justitieministeriet när det gäller hela landet och av den kommunala centralvalnämnden när det gäller kommunens område. Valobservatören har rätt att vara

närvarande när de valmyndigheter som avses i denna lag utför sina uppgifter.

185 § (29.6.2021/649)

En valmyndighets straffrättsliga ansvar

På en medlem av valkrets nämnden, välfärdsområdesvalnämnden, den kommunala centralvalnämnden, valnämnden eller valbestyrelsen, på valförrättare samt på andra personer tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när dessa är verksamma som valmyndigheter enligt denna lag.

186 §

Valbrott

Om straff för valbrott, röstköp, röstningsfusk och förvanskande av valresultat bestäms i 14 kap. 1–4 § strafflagen.

187 § (28.6.2013/496)

Utlämnande av utdrag eller kopia

Om ett utdrag ur eller en kopia av en handling som avses i denna lag utlämnas till någon annan än den som handlingen avser eller till en myndighet som sköter uppgifter som avses i eller följer av denna lag, ska personbeteckningen utelämnas. Särskilda bestämmelser gäller för massutlämnande av uppgifter.

188 §

Kostnadsfördelningen mellan valmyndigheterna (5.4.2002/247)

Justitieministeriet svarar för

- 1) kostnaderna för rösträttsregistret, det riksomfattande kandidatregistret och registret över röstningsställena samt för justitieministeriets andra datasystem och rösträkningsprogram som används vid val,
- 2) kostnaderna för att tillverka och sända meddelandekort till de röstberättigade,
- 3) kostnaderna för tillverkning av röstsedlar, vallängder och andra valhandlingar samt

valstämplar, förseglingshjälpmedel och valurnor och kostnaderna för att sända dem till de kommunala centralvalnämnderna samt dessutom kostnaderna för att sända brevrostningshandlingar till de röstberättigade, (14.12.2017/939)

4) kostnaderna för postning av de i 62 § nämnda ytterkuvert som används vid förhandsröstning,

5) kostnaderna för att ordna förhandsröstning utomlands,

6) valkrets nämndernas utgifter.

(5.4.2002/247)

Välfärdsområdet svarar för kostnaderna för välfärdsområdesvalnämndens verksamhet. (29.6.2021/649)

Varje kommun svarar för kostnaderna för den kommunala centralvalnämnden, valnämnderna, valbestyrelserna, valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena och vid hemmaröstning samt för andra än i 1 mom. avsedda kostnader som föranleds av att val förrättas. Vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval betalar justitieministeriet som engångsersättning till kommunen ett belopp som ministeriet fastställer för varje kommuninvånare som har rösträtt i valet. Vid välfärdsområdesval ersätter välfärdsområdet kommunen de kostnader som enbart föranleds av välfärdsområdesvalet. (29.6.2021/649)

Andra myndigheter svarar för andra än i 1 mom. nämnda kostnader som föranleds av att de utför de uppgifter som ankommer på dem.

189 § (28.6.2013/496)

Flyttning av valdag och utsatt dag

Infaller valdagen på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, valborgsmässoaftonen, första maj, pingstdagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul, ska röstningen på valdagen ordnas följande söndag. Infaller valdagen på påskdagen eller söndagen efter påskdagen, ska röstningen på valdagen ordnas söndagen före påskdagen. När det gäller valdagen

för Europaparlamentsvalet tillämpas dock vad som föreskrivs i 160 § 2 mom.

Om en annan utsatt dag än en sådan som föreskrivits för röstning på valdagen, inledande eller avslutande av förhandsröstning, kungörande av fullmäktige som valts utan förrättande av val eller fastställande av valresultatet infaller på en helgdag eller helgfri lördag eller på midsommar- eller julaftonen, ska följande vardag anses vara den utsatta dagen. Justitieministeriet har rätt att vid behov flytta en sådan utsatt dag till närmaste lämpliga dag, om det med anledning av besvär har förordnats att nya val ska förrättas eller om det har förordnats att nya riksdagsval eller kompletteringsval av fullmäktige ska förrättas eller om det har förordnats att presidentvalet ska inledas på nytt eller att val av fullmäktige ska förrättas vid ny tid.

190 §

Färdtjänst för handikappade

Om transport av handikappade röstande till röstnings- eller förhandsröstningsstället gäller det som i lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987) bestäms om färdtjänst.

L om service och stöd på grund av handikapp 380/1987 har upphävts fr.o.m. 1.1.2025 genom L 675/2023, se L om funktionshinderservice 675/2023 29 §.

191 §

Partier i medlemsorganisationsförhållande

Står i justitieministeriets partiregister upptagna partier i sådant förhållande till varandra som avses i 2 § 2 mom. partilagen, anses de vid tillämpningen av denna lag som ett enda parti.

192 § (29.11.2019/1132)

Statens ämbetsverk på Ålands behörighet

193 §

Formulär

Justitieministeriet fastställer nödvändiga formulär för de handlingar och blanketter som används vid val samt meddelar närmare anvisningar om formen för sammanställningen av kandidatlistor och kandidatförteckningen för presidentval.

194 §

Tidsplan för kandidatuppställning vid val som förrättas vid exceptionell tid

195 § (21.12.2007/1263)

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om uppgifterna för de valmyndigheter som avses i denna lag utfärdas vid behov genom förordning av justitieministeriet.

14 kap

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

196 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 1998.

Genom denna lag upphävs följande lagar jämte ändringar:

- 1) lagen den 13 juni 1969 om riksdagsmannaval (391/1969),
- 2) lagen den 22 juli 1991 om val av republikens president (1076/1991),
- 3) kommunala vallagen av den 12 maj 1972 (361/1972), samt
- 4) lagen den 3 mars 1995 om val av företrädare för Finland i Europaparlamentet (272/1995).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

197 §

Övergångsbestämmelser

BILAGA 18b: Lag om välfärdsområden 29.6.2021/611

Lag om välfärdsområden 611/2021

23 §

Välfärdsområdesval

Ledamöterna och ersättarna i välfärdsområdesfullmäktige utses genom val som förrättas i välfärdsområdet (välfärdsområdesval). Välfärdsområdesfullmäktiges mandattid är fyra år och den börjar vid ingången av juni månad valåret.

Välfärdsområdesval är direkta, hemliga och proportionella. Alla röstberättigade har lika rösträtt.

Bestämmelser om förrättandet av välfärdsområdesval finns i vallagen (714/1998).

24 §

Antalet ledamöter i fullmäktige

Välfärdsområdesfullmäktige beslutar hur många ledamöter fullmäktige ska ha. Antalet ska enligt följande bestämmas till ett udda tal enligt antalet invånare i välfärdsområdet:

Antal invånare Antal ledamöter minst

högst 200 000 59

200 001 – 400 000 69

400 001 – 600 000 79

över 600 000 89

Om välfärdsområdesfullmäktige inte fattar något beslut om antalet ledamöter, ska det minimiantal ledamöter som anges i lagen väljas. Om välfärdsområdesfullmäktige fattar beslut om ett större antal ledamöter än minimiantalet eller om ett tidigare beslut ändras, ska justitieministeriet underrättas om detta före utgången av året före valåret. Välfärdsområdesfullmäktiges beslut om antalet ledamöter får verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Invånarantalet enligt denna paragraf bestäms enligt de uppgifter som vid utgången av den 30 november året före valåret finns i det befolkningsdatasystem som avses i lagen om

befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009).

25 §

Ersättare i fullmäktige

Till ersättare för fullmäktigeledamöterna väljs av de första icke invalda kandidaterna från varje valförbund, parti och gemensam lista i valet ett lika stort antal som antalet ledamöter, dock minst två. En ledamot som blivit vald i egenskap av kandidat för en valmansförening utanför de gemensamma listorna har ingen ersättare.

Om det konstateras att en ledamot har förlorat sin valbarhet eller om en ledamot har befriats från sitt uppdrag eller avlidit, kallar fullmäktigeordföranden i dennes ställe för den återstående mandattiden den i ordningen första ersättare från valförbundet, partiet eller den gemensamma listan i fråga som ännu inte kallats till ledamot.

Om välfärdsområdesfullmäktige inte är beslutfört på grund av att ledamöter och ersättare är jäviga, ska valnämnden i välfärdsområdet på begäran av välfärdsområdesfullmäktiges ordförande förordna nya ersättare för fullmäktigeledamöterna med iakttagande av vad som föreskrivs i 1 mom. och i 143 m § i vallagen. De ersättare som förordnats på detta sätt deltar i välfärdsområdesfullmäktiges sammanträden i de ärenden där ledamöterna och ersättarna är jäviga.

28 §

Rösträtt i välfärdsområdesval och i folkomröstningar i välfärdsområden

Rösträtt i välfärdsområdesval har de finska medborgare, medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen och isländska och norska medborgare som fyller 18 år senast på valdagen och vars hemkommun enligt lagen om hemkommun hör till välfärdsområdet i fråga enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet vid utgången av den 51 dagen före valdagen. Rösträtt i välfärdsområdesval har även andra utlänningar som uppfyller villkoren ovan, om de vid nämnda tidpunkt har haft hemkommun i Finland i minst två år.

Rösträtt i välfärdsområdesval har dessutom sådana inom Europeiska unionen eller en i Finland verksam internationell organisation anställda personer och deras familjemedlemmar som fyller 18 år senast på valdagen och som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är bosatta i en kommun som hör till välfärdsområdet vid utgången av den 51 dagen före valdagen, om

1) uppgifter om personen på personens begäran har registrerats i befolkningsdatasystemet på det sätt som anges i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, och

2) personen skriftligen senast klockan 16 den 52 dagen före valdagen har gjort en anmälan till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om sin önskan att utöva sin rösträtt i välfärdsområdesval eller kommunalval eller inte skriftligen har återkallat en tidigare anmälan.

På rösträtt i folkomröstningar som ordnas i ett välfärdsområde tillämpas vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om rösträtt i välfärdsområdesval.

76 §

Allmän valbarhet

Valbar till förtroendeuppdrag i ett välfärdsområde är den som

- 1) är invånare i det välfärdsområdet,
- 2) har rösträtt i välfärdsområdesval i något välfärdsområde det år då fullmäktigeledamöterna väljs eller val för ett annat förtroendeuppdrag förrättas, och
- 3) inte har förklarats omyndig.

77 §

Valbarhet till välfärdsområdesfullmäktige

Valbar till välfärdsområdesfullmäktige är inte

- 1) en statstjänsteman som sköter tillsynsuppgifter som direkt gäller välfärdsområdesförvaltningen,

2) den som är anställd hos välfärdsområdet i en ledande uppgift inom välfärdsområdesstyrelsens eller en nämnds uppgiftsområde eller inom något av välfärdsområdets affärsverk eller i en därmed jämförbar ansvarsfull uppgift,

3) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse där välfärdsområdet har bestämmande inflytande och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan hos välfärdsområdet anställd person som avses i 2 punkten,

4) den som är anställd hos en välfärdssammanslutning där välfärdsområdet är medlem och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan hos välfärdsområdet anställd person som avses i 2 punkten.

Den som är anställd i en uppgift som avses i 1 mom. är dock valbar till fullmäktigeledamot, om anställningsförhållandet upphör innan ledamöternas mandattid börjar.

BILAGA 18c: Kommunallag 10.4.2015/410

KOMMUNALLAG 10.4.2015/410

15 §**Kommunalval**

Ledamöterna och ersättarna i fullmäktige utses genom kommunalval som förrättas i kommunen. Fullmäktiges mandattid är fyra år och den börjar vid ingången av juni månad valåret.

Kommunalval är direkta, hemliga och proportionella. Alla röstberättigade har lika rösträtt.

Bestämmelser om förrättandet av kommunalval finns i vallagen (714/1998) och kommunstrukturlagen (1698/2009).

16 §**Antalet ledamöter i fullmäktige**

Fullmäktige fattar beslut om antalet ledamöter i fullmäktige. Ett udda antal ledamöter i fullmäktige väljs enligt antalet invånare i kommunen enligt följande:

Antal invånare	Antal ledamöter i fullmäktige minst
högst 5 000	13
5 001–20 000	27
20 001–50 000	43
50 001–100 000	51
100 001–250 000	59
250 001–500 000	67
mer än 500 000	79

Om fullmäktige inte fattar något beslut om antalet ledamöter i fullmäktige, ska det i lagen angivna minimiantalet ledamöter väljas. Om fullmäktige fattar beslut om ett större antal ledamöter än minimiantalet eller om ett tidigare beslut ändras, ska justitieministeriet underrättas om detta före utgången av året före valåret. Fullmäktiges beslut om antalet ledamöter får verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Beslutet får dock inte börja verkställas, om förvaltningsdomstolen förbjuder verkställigheten.

Invånarantalet enligt denna paragraf bestäms enligt de uppgifter som vid utgången av den 30 november året före valåret finns i det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata(29.11.2019/1178)

17 § (29.12.2016/1484)**Ersättare i fullmäktige**

Till ersättare för fullmäktigeledamöterna väljs av de första icke invalda kandidaterna från varje valförbund, parti och gemensam lista i kommunalvalet ett lika stort antal som antalet ledamöter, dock minst två. En ledamot som blivit vald i egenskap av kandidat för en valmansförening utanför de gemensamma listorna har ingen ersättare.

Om det konstateras att en ledamot har förlorat sin valbarhet eller om en ledamot har befriats från sitt uppdrag eller avlidit, kallar fullmäktigeordföranden i hans eller hennes ställe för den återstående mandattiden den i ordningen första ersättaren från valförbundet, partiet eller den gemensamma listan i fråga.

Om fullmäktige inte är beslutfört på grund av att ledamöter och ersättare är jäviga, ska den kommunala centralvalnämnden med iakttagande av 93 § 2 mom. i vallagen på begäran av fullmäktiges ordförande förordna nya ersättare för fullmäktigeledamöterna i enlighet med 1 mom. i denna paragraf. De på detta sätt förordnande ersättarna i fullmäktige deltar i fullmäktiges sammanträden i sådana ärenden där ledamöterna och ersättarna är jäviga.

20 §**Rösträtt i kommunalval**

Rösträtt i kommunalval som förrättas i kommunen har finska medborgare och medborgare i andra medlemsstater i Europeiska

unionen samt isländska och norska medborgare som senast valdagen fyller 18 år och vars hemkommun enligt lagen om hemkommun kommunen, enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet, är vid utgången av den 51 dagen före valdagen. Rösträtt i kommunalval har även andra utlänningar som uppfyller villkoren ovan, om de vid nämnda tidpunkt har haft hemkommun i Finland i två år.

Rösträtt i kommunalval har dessutom personer som är anställda inom Europeiska unionen eller en i Finland verksam internationell organisation eller som är familjemedlemmar till sådana personer och som senast valdagen fyller 18 år samt som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är bosatta i kommunen vid utgången av den 51 dagen före valdagen, om

1) uppgifter om personen på hans eller hennes begäran har registrerats i befolkningsdatasystemet på det sätt som anges i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata,

2) personen skriftligen senast klockan 16 den 52 dagen före valdagen har underrättat Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om sin önskan att utöva sin rösträtt vid kommunalvalet eller inte skriftligen har återkallat en tidigare anmälan.

71 §

Allmän valbarhet

Valbar till kommunens förtroendeuppdrag är den som

- 1) har kommunen som hemkommun,
- 2) har rösträtt i kommunalval i någon kommun det år då fullmäktigeledamöterna väljs eller val för ett annat förtroendeuppdrag förrättas, och som

3) inte har förklarats omyndig.

72 §

Valbarhet till fullmäktige

Valbar till fullmäktige är inte

1) en statstjänsteman som sköter tillsynsuppgifter som direkt berör kommunalförvaltningen,

2) den som är anställd hos kommunen i en ledande uppgift inom kommunstyrelsens eller en nämnds uppgiftsområde eller i en därmed jämförbar ansvarsfull uppgift,

3) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse där kommunen har bestämmande inflytande och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan kommunalt anställd person som avses i 2 punkten,

4) den som är anställd hos en samkommun där kommunen är medlem och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan kommunalt anställd person som avses i 2 punkten.

Den som är anställd i en uppgift som avses ovan är valbar till fullmäktigeledamot, om anställningsförhållandet upphör innan ledamöternas mandattid börjar.

BILAGA 18d: Förvaltningslag 6.6.2003/434

Bestämmelserna om jäv i förvaltningslagen tillämpas på centralvalnämndens verksamhet. Förvaltningslagens övriga bestämmelser, som inte tas upp här, gäller alla valmyndigheter.

FÖRVALTNINGSLAG 6.6.2003/434

27 §**Jäv**

En tjänsteman får inte delta i behandlingen av ett ärende eller vara närvarande vid behandlingen, om tjänstemannen är jävig.

Bestämmelserna om jäv för tjänstemän gäller också ledamöter i ett kollegialt organ och andra som deltar i behandlingen av ett ärende, samt den som förrättar inspektion.

28 §**Jävsgrunder**

En tjänsteman är jävig

1) om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne är part,

2) om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne biträder eller företräder en part eller den för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada,

3) om avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för tjänstemannen eller för en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne,

4) om tjänstemannen står i anställningsförhållande eller i sådant uppdragsförhållande som har samband med det föreliggande ärendet till en part eller till någon för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada,

5) om tjänstemannen eller en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne är medlem av styrelsen, förvaltningsrådet eller något därmed jämförbart organ eller är verkställande direktör eller innehar motsvarande

ställning i en sådan sammanslutning eller stiftelse eller sådant statligt affärsverk eller sådan statlig inrättning som är part eller för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada,

6) om tjänstemannen eller en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne hör till direktionen för eller något annat därmed jämförbart organ i ett ämbetsverk eller en inrättning och det är fråga om ett ärende som sammanhänger med styrningen eller övervakningen av ämbetsverket eller inrättningen, eller

7) om tilltron till tjänstemannens opartiskhet av något annat särskilt skäl äventyras.

Med närstående avses i 1 mom.

1) tjänstemannens make samt barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far- och morföräldrar samt också den som på något annat sätt står tjänstemannen särskilt nära liksom även dessa personers makar,

2) tjänstemannens föräldrars syskon samt deras makar, tjänstemannens syskonbarn och tidigare make till tjänstemannen, samt

3) tjänstemannens makes barn, barnbarn, syskon, föräldrar och far- och morföräldrar samt också dessa personers makar och tjänstemannens makes syskonbarn.

Som närstående anses också motsvarande halvsläkting. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap.

29 §**Avgörande av jävsfrågor**

En fråga som gäller jäv för en tjänsteman ska avgöras utan dröjsmål.

En tjänsteman avgör själv om han eller hon är jävig. Om jäv för ledamöter och föredragande i ett kollegialt organ beslutar dock organet i fråga. Ett kollegialt organ beslutar också om någon annan som har rätt att närvara är jävig. En ledamot och en föredragande får delta i behandlingen av en fråga om sitt jäv endast om

organet inte är beslutfört utan ledamoten eller föredraganden, och en ojävig person inte kan fås i stället för honom eller henne utan avsevärt dröjsmål.

I ett beslut som gäller jäv får omprövning inte begäras särskilt och det får inte heller överklagas särskilt genom besvär.

30 §

Fortsatt behandling av ett ärende

En ojävig tjänsteman skall utan dröjsmål förordnas i en jävig tjänstemans ställe. Tjänstemannen får dock avgöra ett brådskande ärende, om jävet inte kan inverka på avgörandet.

VÄLFÄRDSOMRÅDES- OCH KOMMUNALVALET

13.4.2025

Förhandsröstning:
I Finland 2.–8.4.2025
Utomlands 2.–5.4.2025

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET
